Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Praedicationes

(vol. 3)

Teologie pentru azi
București
2012

Predică la Duminica a 27-a după Rusalii [Lc. 13, 10-17]

Iubiţii mei[1],

vă mărturisesc cu durere faptul că trăiesc zilnic o dramă cumplită. O dramă, care e o consecinţă a lipsei *vederii de profunzime*, şi care mă asaltează din toate părţile.

Mă îngrozeşte *privitul* oamenilor care *nu…vede* nimic esenţial, nimic profund în alţii.

Mă îngrozeşte privitul *bont*, privitul *orgolios*, privitul *subsidiarizant*.

Privim oamenii dar *nu îi vedem*!

Şi îi privim cu *o tristeţe* şi cu *o lipsă de perspectivă halucinante*. În faţa cărora rămân dezarmat.

Şi stau adesea şi cuget la *ce rămâne* din acest *privit răutăcios* la alţii, care *ne sapă* la temelia fiinţei noastre şi nu ne personalizează de niciun fel.

Şi, de fiecare dată, constat că invidia e *mai durabilă*, din păcate, în mulţi dintre semenii mei, decât *bucuria*, culmea!, când *bucuria* e *patul pe care ni se odihneşte inima* iar *invidia* e *cianura care ne arde intestinele*.

[1] Predică scrisă în data de 6 decembrie 2008.

Şi trăiesc drama aceasta zilnic…pentru că îmi doresc ca oamenii din jurul meu *să privească frumos* şi *profund*…şi nu *rece* şi *demonic*.

Iar *privirea* pe care eu mi-o doresc e una *evanghelică*, pentru că pe aceasta ne-a învăţat-o Domnul, Care, în Evanghelia de astăzi, *a văzut-o* şi şi *a chemat-o* pe femeia cuprinsă de *duhul neputinţei* [πνεῦμα ἀσθενείας/ pnevma astenias] pentru ca să *o elibereze*/ să *o dezlege* de neputinţa ei [v. 11-12].

Femeia era *posedată* de demon, de un demon cu o lucrare foarte interesantă din punct de vedere *medical*, pentru că îi producea *slăbiciune/ astenie în trup*.

De 18 ani era *posedată* de acest drac şi dracul îi produsese o asemenea *slăbiciune fizică* – dar şi sufletească – încât nu putea să stea *cu totul dreaptă*, adică în poziţia firească, *ridicată* a trupului [v. 11].

Dracul o gârbovise.

Era gârbovă, cum spun ediţiile sinodale recente.

Era συγκύπτουσα/ *singchiptusa*, adică *îndoită de spate, adusă de spate* cum spune textul grecesc, acest participiu verbal fiind *unicat* în întreg Noul Testament.

O înconvoiase în acest fel ca să vadă *numai pământul*…

Lipită de vederea pământului…ca o expresie a tuturor celor care sunt *împătimiţi* numai de cele *materiale*, de ceea ce *se vede*.

Şi Domnul *o vede* pe aceasta…şi *o şi cheamă* la Sine.

De aceea am spus că îmi doresc *să văd* în jurul meu priviri care *spun ceea ce cred* sau *văd profund oamenii*, pentru că aceştia sunt oamenii de care *avem nevoie*.

Tăcerile demonice dintre noi, aceste continue…*îl văd…dar nu îl ajut* sau *îl văd…dar aştept să vină el la mine*…nu ne ajută nicidecum!

Avem nevoie de vederi care *să spună* ceea ce văd…cu delicateţea de care *avem nevoie* când vrem să spunem lucrurile bucuroase…dar şi pe cele dureroase.

Şi prietenul, omul care *te ajută* cu adevărat, e cel care *te încurajează* când faci *lucruri frumoase* şi care *te mustră* când *calci în străchini*.

Dar ştie să facă aceste lucruri *cu normalitate*, cu moderaţie…şi nu *cu ostentaţie*. Iar dacă ştie ceea ce *tu faci* şi îţi spune *unde ai făcut bine* şi *unde ai greşit* e semn că *te priveşte nepărtinitor*, te priveşte *corect*, te vede…*în folosul tău* şi nu *într-al lui*.

Eu am crescut toată viaţa în acest spirit: al unei *sincerităţi prietenoase*, vulcanice, imediate…şi sunt *mirat* când oamenii preferă cel mai adesea…să fie *minţiţi frumos*.

Dacă preferăm mai tot timpul să fim *elogiaţi pe nedrept*…acesta e drumul *spre uşurătate* şi nu spre *performanţă* şi *vigilenţă*, indiferent dacă e vorba de *viaţa duhovnicească* sau de *cariera noastră*.

Dacă nu muncim şi nu trăim *pe măsura* darurilor noastre date nouă de către Dumnezeu trăim *sub nivelul nostru*…şi acest lucru *e depersonalizant*…

Însă oamenii sunt adesea *enervaţi* de *excesul de personalitate*…şi *de sinceritatea noastră*…

Oamenii sunt enervaţi cel mai adesea şi de *minuni* şi de *bunătatea faţă de alţii*.

Când Domnul *o eliberează* de demon şi, implicit, *de înconvoierea ei* [v. 12-13], arhisinagogos-ul [ὁ ἀρχισυνάγωγος], mai-marele sinagogii unde s-a făcut exorcizarea…*se indignează*, se mânie pe *bunătatea copleşitoare* a Domnului, e *trist* din cauza minunii şi e *nefericit* că femeia *s-a vindecat* [v. 14].

Femeia a trăit exorcizarea ca pe *o minune imensă* în viaţa ei, pentru că fusese posedată nu *o zi* sau *un an*…ci *18*.

Tocmai de aceea ea ἐδόξαζεν τὸν Θεόν [*edoxazen ton Teon*]/ *lăuda pe Dumnezeu* [v. 13].

Şi lăuda pe Dumnezu nu doar *din gură* ci *cu toată fiinţa ei*. Ea trăia minunea *la modul doxologic*, la modul entuziast, la modul *deplin*.

Şi tocmai la acest mod *deplin*…trebuie *să-i vedem* şi noi pe alţii şi *să ne comportăm* faţă de ei.

Când vedem în ochii oamenilor că vor *să ne vorbească cu adevărat* şi că *au nevoie de noi*…păcatul *împotriva* sinceritǎţii e *să te faci că nu …înţelegi* ceea ce *vezi* în ochii altora.

Pentru că o mie de alţi oameni, înaintea acestora, ne-au făcut să fim *mai mult decât prevăzători* prin nesimţirea şi bădărănia lor…a te comporta *reţinut* şi cu cel căruia *i se citeşte în ochi cumsecădenia* şi *iubirea* faţă de tine…înseamnă că ai intrat în tagma oamenilor *pietroşi* la inimă.

Şi când oamenii *au îngheţat*…pentru că nu au putut *să învingă* durerile şi ispitele din viaţa lor au devenit, în fapt, *aidoma* celor care *i-au rănit*.

Şi când am vorbit despre *drama nevederii, a cecităţii* din jurul meu…am vorbit despre acea *orbire* care e formată, de fapt, din *amărăciuni nevindecate*, netransformate *în binecuvântări*…şi care ne-au adus *miopia* inimii.

Şi omul biruit de *dureri multiple* a devenit un zid *la fel de surd* la nevoile altora ca şi *zidurile* de care *s-a lovit anterior*.

Mai-marele sinagogii însă, în loc să spună *ceea ce credea*, se ascundea sub *diplomaţia firavă* a legii. El Îi recomanda Domnului *să vindece oricând* dar nu *sâmbăta*…nu *de sărbătoare*.

Şi care mai era de fapt *sensul* sărbătorii…dacă respectarea *literei* sărbătorii nu era *amiabilă* nici cu *vindecarea*, nici cu *bucuria* şi, în primul rând, *cu minunea*?

Ce fel de *sărbătoare* e aceea în care minunea *nu se simte la ea acasă*, nu e *arhiprezentă* şi în care bucuria e *golită* de doxologie?

Vindecarea aceasta…e *o pregătire* pentru sărbătorile care vin, pentru *sărbători pline de bucurie*.

Şi bucuria nu are cum să fie *ipocrită*/ *făţarnică* [v. 15], pentru că bucuria *nu gândeşte* răul, nu se uită *la ale sale*, nu *se trufeşte* cu ceea ce are…ci întotdeauna *vede pe altul*, îl vede *adânc*…şi asta *o înmulţeşte* în inima plină de bucurie.

Îmi aduc aminte cum am trăit *primele zile* ale convertirii mele, petrecută în zilele Revoluţiei Române din decembrie 1989…cu ce *bucurie sfântă*.

Pentru că eram *atât de bucuros* că m-am întâlnit cu Dumnezeul meu şi am înţeles *sursa supremă* a bucuriei şi a împlinirii umane, a tuturora…şi credeam că *toţi trăiesc* aceeaşi bucurie, care *nu mai lasă loc* la nimic altceva.

Când am mers prima dată la Biserică…şi când am cunoscut mai apoi şi alte Biserici ortodoxe, şi alţi credincioşi ortodocşi, tot felul de credincioşi…mi-am dat seama că *bucuria* nu are *aceeaşi relevanţă* pentru toţi…și că unii nu sunt *prieteni* mai deloc cu bucuria.

Cel mai *zguduitor* pentru mine a fost atunci când am înţeles că *majoritatea* nu a trăit niciodată *o întâlnire reală*, cutremurătoare cu Dumnezeu, cum îmi fusese dat mie să trăiesc…şi că, pentru ei, Ortodoxia era *o credinţă înţeleasă de-a gata*, fără *profunzimi*, fără *prea multe taine*…şi, mai ales, faţă de care nu trebuie *să te simţi responsabil*.

Şi apoi am trăit, pe rând, drama întâlnirii *cu impostura* credincioşilor, *cu duplicitatea* lor, cu *superioritatea lor fantasmagorică*, cu *neputinţele lor* şi *ale mele,* cu drama credinţei care *nu se simte împlinită* sau cu cea care *te extremizează*, care *te isterizează* sau cu cea care *te face clinic*.

Şi contactul cu toate aceste *drame*…dacă *mă distrugeau interior,* acum erau *o paiaţă*.

Şi mulţi dintre oamenii care *mă invidiază* şi *mă urăsc pe nedrept*, fără să le facem nimic, alături de propria mea familie, paradoxal, mă urăsc pentru că *nu am…rămas ca ei*, ci *am învins*, în mine însumi, cu harul lui Dumnezeu, toate aceste *ziduri reci* ale ipocriziei şi ale nesimţirii…şi *am devenit, şi devenim*…pe fiecare zi, *alţii*.

Alţii...care nu mai semănăm cu *cei care am fost*.

Cu totul alţii, prin harul Celui care face din cei *aduşi de spate*, fără *coloană vertebrală*…oameni *Drepţi*.

De aceea am învăţat *ce dureros* e *să vrei să te converteşti în mod real la viaţa ortodoxă*…şi cum trebuie *să te lupţi*, cu cei de un sânge şi de o credinţă cu tine…pentru acest lucru.

Acum *nu mai mă miră* faptul că mai-marele sinagogii *nu s-a bucurat* de *binele* din viaţa altuia.

Înţeleg – dar *nu pot să accept* – şi *tăcerea parşivă* şi *vederea nevăzătoare* din jurul meu.

Dacă nu poţi *să vorbeşti* ceea ce *simţi* şi dacă *nu vezi* când *vezi* atunci eşti *jalnic*.

Şi *înţeleg* şi această slăbiciune, şi o văd şi în mine, deşi *nu o accept* deloc.

Mai-marele sinagogii putea *să accepte* minunea şi bucuria femeii *în tăcere*…dar *nu a putut*.

A vrut să fie *canalie* şi în zi de Paşti.

Dacă nu poţi să te bucuri, nici măcar în tăcere, de bucuria altuia, atunci eşti *o mare pramatie*, un om tare decăzut.

Nu i s-a cerut *încuviinţarea*…dar nu a putut *să-şi reţină nesimţirea*. Cel mai adesea întâlnesc oameni de acest tip: care nu pot *să se înfrâneze* până nu îţi arată că *sunt neam prost*.

Da, e o mare dramă!…

Tocmai de aceea şi Domnul îi face *iprocriţi*. Nu îi iartă…

Ipocriţi *nemilostivi* [v. 14].

Erau *mai răi* cu un om decât cu boii şi măgarii lor. Îşi hrăneau animalele – ca şi noi, astăzi, care stăm *cu câinii* în casă – dar nu şi oamenii.

Şi Domnul îi învaţă şi ne învaţă pe noi, ipocriţii, pe toţi la un loc, că *sărbătoarea adevărată* e *dezlegare*, depărtare de rău, de Satana…adică e *prăznuire bucuroasă* [v.16].

Se cuvenea să fie vindecată în zi de sâmbătă, în zi de sărbătoare, când *s-a odihnit* de boala ei, accentuează Domnul în v. 16, pentru că această femeie, de 18 ani sau, poate, niciodată, nu a fost *cu adevărat bucuroasă*…ca *acum*.

Bucuria duhovnicească e *viaţa* sărbătorii.

În ziua, în clipa când eşti *trist* nu e *sărbătoare*…chiar dacă e Paştiul sau Crăciunul în toi! Numai când eşti *bucuros*, când eşti *dezlegat de neputinţa păcatului*, când eşti *dezlegat de patimi*, de *satanizare*, poţi *să prăznuieşti*.

Pentru că *bucuria* e *harul* Domnului, harul lui Dumnezeu în viaţa noastră.

Când au auzit *sensul* sărbătorii, care e *bucuria* şi au auzit că această femeie care lauda pe Dumnezeu *s-a vindecat* după 18 ani de satanizare…atunci *κατῃσχύνοντο* πάντες οἱ ἀντικείμενοι Αὐτῷ [*catishinonto* pantes i antichimeni Afto]/ *s-au umilit/ s-au ruşinat* toţi cei care erau împotriva Lui [v. 17].

S-au *ruşinat* pentru că s-au simţit *penibili*.

Cei care erau *de partea* Domnului însă, *se bucurau de toate în mod strălucit*/ ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις [eheren epi pasin tis endoxis] [Ibidem].

Şi se bucurau *din plin* pentru că fapta bună *umple de bucurie* indiferent dacă e făcută *faţă de tine* sau *faţă de alţii*.

Şi aici se vede *mărinimia* şi *frumuseţea* omului: când se bucură *de altul*, de minunile din viaţa altuia ca de sine.

Ce să facem însă ca să nu mai fim *atât de orbi* şi *de…şmecheri* în relaţiile dintre noi?

Ce să facem ca *să vedem profund* şi să nu mai avem *urdori la ochi* sau, cum spune Domnul, să nu mai avem *ditamai grinda* în ochi?

Domnul ne spune că trebuie *să ne simplificăm* privirea şi să o facem *să se bucure de toate cu nevinovăţie*. Să nu se uite la *ce îi iese* dacă vorbeşte cu un om sau dacă îl ajută cu ceva.

Bădărănia care *astupă* izvorul bucuriei se evacuează din suflet dacă începi să faci fapta bună *în mod dezinteresat* dar *din iubire* faţă de Dumnezeu.

Simplificarea *vederii* e simplificarea *inimii*.

Dacă inima nu mai e *împărţită* nici vederea nu mai vede *bont*. Şi dacă *priveşti adânc* oamenii, îi vezi *în adâncul* lor, ştii *să vorbeşti* despre ei, să te *manifeşti* faţă de ei în mod propriu…şi să nu mai ai *reticenţe prosteşti*.

Dumnezeu să ne dea tututor să *privim drept* şi *să-L slăvim* pe Dumnezeu pentru că ne dă să privim *profund* lucrurile şi pe noi înşine!

Dacă îi vom cere *să ne simplifice* viaţa, Dumnezeu ne va da o privire *mult mai nevinovată* ca

a pruncilor, pentru că ne va da *privirea curată* pe care nevoinţa *o aduce* în viaţa noastră! Amin.

Recunoştinţa mântuitoare. Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [Lc. 17, 12-19]

Iubiții mei[2],

am ajuns la concluzia, la această vârstă, că unul dintre *motivele* pentru care Dumnezeu ne dă *să trăim* e acela de a ne învăţa să fim…*recunoscători*.

Adică *să ne aducem aminte*, să ne *readucem* aminte mereu de oamenii care *au trecut* prin viaţa noastră, care *au însemnat* şi *înseamnă imens* pentru noi dar, în primul rând, să ne reamintim, la fiecare suflare, *de prezenţa Lui în viaţa noastră*.

Adică viaţa ne e dată pentru *a fi mereu bucuroşi* pentru că trăim lucruri *indescriptibil de frumoase*.

Şi viaţa, trăită ca *bucurie* în faţa lui Dumnezeu e mereu *preafrumoasă*, chiar dacă, în anumite momente, *colţii* negri ai durerii sau ai ispitelor *se înfig* în carnea noastră.

Însă bucuria nu apare numai în mijlocul unei sănătăţi *pline* ci şi *în mijlocul* suferinţei. Suferinţa e, de multe ori, *o conştientizare copleşitoare a bucuriei* existenţei şi *a darului imens* al sănătăţii, pe care îl conştientizezi *mai pronunţat* tocmai când *dai mâna* cu moartea.

[2] Predică scrisă în data de 17 ianuarie 2009.

Când boala *se încuibează* în tine, când moartea stă *la uşă* sau când treci *cu un milimetru* pe lângă moarte înţelegi de ce *recunoştinţa* este exprimarea *autentică*, adevărată, *ingenuă* a umanităţii.

Ieri, un avion românesc, s-a prăbuşit…însă niciun pasager, care mergea spre Balc, nu a murit.

Când reporterul a întrebat, la cald, imediat după accident, pe unul dintre ei cum se simte, acela, deşi se vedea că nu le are *cu mulţumirea*, primul lucru pe care l-a făcut a fost acela de *a-I mulţumi lui Dumnezeu că a scăpat cu viaţă*.

Adică *l-a luat gura* pe dinainte, a spus ceea ce *simţea* în fiinţa lui…şi ceea ce simţea atunci se numeşte…*recunoştinţă*.

Pentru că această *stare plenară* a fiinţei noastre apare când noi *cunoaştem*/ *înţelegem* prin Cine am scăpat de moarte şi *recunoaştem* şi în faţa altora acest lucru.

Recunoştinţa e *o formă de reamintire continuă*, de anamneză activă, doxologică, care izbucneşte, din *prea multă* sinceritate şi mulţumire, din fiinţa celui care a trăit *multe minuni* în viaţa lui.

De aceea Sfântul Proroc David spune la Ps. 9, 1-2: „Mărturisi-Te-voi, Doamne, *din toată inima* mea, spune-voi *toate minunile* Tale. Veseli-mă-voi şi mă voi bucura *întru Tine*, cânta-voi numele Tău, Preaînalte" [cf. LXX].

Pentru că nu poţi să spui *toate* minunile Domnului cu tine şi cu toată lumea, nu poţi *să mulţumeşti*, dacă *nu îţi aduci aminte* de Domnul mereu. Aducerea aminte, *permanentizarea* bucuriei de a fi fost *ajutat* de Domnul e *preambulul* recunoştinţei.

Iar dacă există o maximă care ne spune, că *recunoştinţa e o floare rară*, atunci, dacă nu există recunoştinţă…nu există în om nici *reamintire*…ci el e *amnezic*.

Uită repede. Uită tot…

Când citim vieţile Sfinţilor Mucenici din vechime, observăm adesea cum torţionarii erau *uimiţi* de minunile Sfinţilor, cum, la un moment dat, chiar *credeau* în Dumnezeu datorită lor, însă, peste

ceva timp *se întorceau* la păgânătatea lor şi erau *la fel de răi*.

În ceea ce ne priveşte pe noi, românii, *ne uităm adesea* trecutul, fără să învăţăm *ceva major* din el. Şi nu mă refer numai la trecutul istoric *naţional* ci şi la cel *personal*.

Când e *prea soare* şi *secetă* ne rugăm *să vină ploaie*, când e *prea ger* căutăm căldura şi când suntem *în boală* ne promitem să fim *atenţi* cu ceea ce mâncăm şi la modul în care ne surmenăm.

Însă *uităm*, după aceea, ca nişte *ţânci*, atât *durerea* cât şi *bucuria*.

Cei 9 leproşi *vindecaţi* din Evanghelia de astăzi *s-au curăţit de lepră*, s-au vindecat şi au plecat la ale lor. Puţin *le-a păsat* de *Cine i-a vindecat*.

Boala nu îi învăţase, cu adevărat, cât de *importantă* e sănătatea. Şi nu îi mai învăţase ceva şi mai important: faptul că *sănătatea deplină* e atunci când *te bucuri* şi *mulţumeşti*, adică atunci când *ai recunoştinţă*.

Oamenii *speciali* care au trecut prin viaţa mea m-au învăţat că omul *nu costă nimic* dacă e *o haimana*, dacă e *un escroc*, dacă nu îşi aduce aminte *cu veneraţie* şi dacă *nu se comportă*, şi după moartea binefăcătorilor săi, *în duhul iubirii* şi *al prieteniei* celei mai calde faţă de ei.

Pentru că recunoştinţa nu face *separaţie* între vii şi morţi, pentru că, pentru ea, toată lumea e *vie*.

Şi e *vie*, pentru că singurele lucruri *durabile*, care *ne leagă* pe unii de alţii, sunt *dragostea*, *recunoştinţa*, *ascultarea* şi *veneraţia*.

Singurătatea sănătăţii celor 9 e *o singurătate postmodernă*. Unul şi-a făcut transplant la inimă, altul s-a vindecat în mod minunat de SIDA, altul a scăpat de o tumoare….şi *se întorc acasă*. Mulţi care se vindecă prin rugăciunile Bisericii sau prin profesionalismul şi dăruirea medicilor *se întorc* acasă….şi *uită*. Dar *uită tun*...

Şi uitarea, *închisă* în casă, nu face din sănătatea ta *un spaţiu al bucuriei* ci unul în care tămâiezi resentimente, frici, marasmul.

Pentru că singurătatea *fără Dumnezeu* e o singurătate *părăsită*. E o singurătate *fără îndrăzneală* la Dumnezeu, o singurătate în care *te temi să ceri* pentru că ştii că eşti *un om necredincios,* un om care *nu ai iertat ca să fii iertat*.

Cunosc un om, care de vreo 50 de ani se luptă cu Dumnezeu *aproape zilnic*. Îl cunosc *atât de bine*…încât *aş vrea să uit* că *îl cunosc* atât de bine.

Când este *umilit* şi *bolnav* e ca *un câine bătut,* urgisit, de care ţi se face *milă* până la lacrimi…

Când zorii unei *mici* bucurii *se revarsă* în viaţa lui, devine un asemenea *arogant*, hulitor şi monstru, încât ai vrea *să nu îl ierţi* şi *să nu îl ajuţi* niciodată pe un asemenea *nerecunoscător*.

Însă, am conştientizat faptul, că şi eu sunt *la fel*. Şi că toţi suntem *la fel*, în diverse grade, când *ne balansăm* între *smerenie* şi *aroganţă*.

Fiecare păcat al nostru e *un reflex arogant* al persoanei noastre, care e *făcută de ruşine* prin păcatul ca atare.

Numai că, e *o mare diferenţă* între a recunoaşte că *ai greşit* şi *a tăcea*…şi a recunoaşte că *ai greşit* şi *a-ţi cere iertare*.

Pocăinţa e *o recunoaştere* a rolului iertării lui Dumnezeu în viaţa noastră, *a neapăratului* ei.

Recunoştinţa e *o recunoaştere a prezenteismului* lui Dumnezeu în viaţa noastră, *a relaţiei continue* cu El şi cu oamenii fundamentali ai vieţii noastre.

Domnului *I s-a făcut milă* de ei, după cum ei înşişi *o ceruseră* [v. 13]. *Mila* lui Dumnezeu s-a revărsat în viaţa lor ca *vindecare de boală*, de lepră şi *ca iertare de păcate*.

Însă, numai cel care *a văzut că s-a vindecat,* cel care a văzut că Hristos *l-a vindecat,* a venit *cu glas mare lăudând pe Dumnezeu* [μετὰ φωνῆς

μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν/ meta fonis megalis doxazon ton Teon, *cf*. GNT, v. 15].

De ce, când lauzi pe Dumnezeu *cu recunoştinţă*, îţi vine *să ţipi de bucurie* şi ai vrea *să vesteşti tuturor* bucuria minunilor lui Dumnezeu din viaţa ta?

Pentru că recunoştinţa, aşa cum spuneam la început, este *o exprimare completă* a persoanei noastre, o exprimare a bucuriei *de Dumnezeu*, a faptului că Dumnezeu nu e *o poveste*, nu e *un mit*, nu e *o minciună*, ci Dumnezeu *Se manifestă personal în viaţa noastră*.

Dacă un tânăr vine la tine ca să te întrebe, pe tine, om căsătorit, *ce e căsătoria*, aşteaptă ca tu să îi explici *profunzimea* relaţiei dintre doi oameni, *urmarea* a ceea ce se produce prin căsătorie. Dacă întâlneşti însă, pe un om *bucuros* de Dumnezeu, *preavesel* din cauza *izvorului de viaţă* care îi vine în relaţia sa cu Dumnezeu, acela îţi va spune *ce conţinut are credinţa* în Dumnezeu.

Tu mărturiseşti, ca şi omul duhovnicesc, despre *un interior* al tău, despre o experienţă a ta, de care *te bucuri să vorbeşti*.

Recunoştinţa e tocmai acest fapt: bucuria de a vorbi *de bine* pe Dumnezeu şi pe oameni.

De ce *de bine*? Pentru că experienţa profundă *converteşte* tot răul, toată greutatea, tot supliciul nervilor, prin credinţă, *în gând bun*, în *mulţumire*.

Aşa putem înţelege de ce mulţi dintre oamenii duhovniceşti, *mucenicii* în închisorile comuniste din România, după terminarea detenţiei nedrepte, nu au mai scris despre *torturi*…ci despre ceea ce *deveniseră*, ca *oameni ai lui Dumnezeu*, în urma lor.

Când închisoarea, boala, tristeţea, durerea *îl rezidesc* pe om, când îl fac capabil *să străvadă*, prin timp, *voia* lui Dumnezeu cu el atunci acestea devin, din *elemente de dezumanizare*…însăşi *eşafodajul vieţii sfinte*.

Al 10-lea *s-a întors* [ὑπέστρεψεν/ ipestrepsen, v. 15]….

Ipo + strefo [ὑπό + στρέφω], în greacă, înseamnă *prin* + *întoarcere*, adică *mă reîntorc*.

Însă nu s-a reîntors *lemn tănase,* nu s-a reîntors *la fel,* ci s-a reîntors *plin de înţelegerea* faptului, că viaţa lui, de acum, de după *vindecare,* e *un dar* al lui Dumnezeu, primit din cauza bunătăţii *prea mari* a lui Dumnezeu faţă de oameni.

Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale şi niciun cuvânt nu e *pe măsură*/ nu e *de ajuns,* pentru ca *să spună toate* minunile Tale! Tu faci minuni *prea mari* şi *preaneînţelese,* pentru ca făptura Ta netrebnică să le înţeleagă şi să se bucure pe măsura lor.

Însă, aşa cum spunem de obicei în condacul al 13-lea al fiecăruia acatist: *primeşte această puţină rugăciune*…recunoştinţa noastră, venită din credinţă [v. 19], e trăită mereu ca *improprie* bogăţiei milei lui Dumnezeu faţă de noi şi faţă de întreaga creaţie.

Rugăciunea de recunoştinţă sau de mulţumire…*pentru binefacerile Tale prea mari pe care le-ai adus în viaţa noastră*…e cea care ne pune în relaţii dialogice profunde cu Dumnezeu şi cu oamenii.

V*ă mulţumesc foarte mult pentru gestul dv. de a mă ajuta* şi de *a mă călăuzi* în viaţă…

Vă voi rămâne *mereu îndatorat* pentru iubirea şi prietenia dv…

Nu te voi uita niciodată, Părinte al meu, pentru bucuria de *a vă fi fost atât de aproape*…

Recunoştinţa faţă de oameni *îmbracă* diverse forme. Recunoştinţa animalelor faţă de oameni sau a oamenilor faţă de animale îmbracă diverse forme. Recunoştinţa faţă de părinţi, bunici, fraţi, rude, duhovnici, părinţi duhovniceşti îmbracă forme dintre cele *mai subtile* şi *mai pline de incandescenţă*.

Te simţi *recunoscător* pentru locul unde te-ai născut, pentru oamenii care te-au născut şi crescut, pentru educatorii, profesorii, ajutătorii şi binefăcătorii vieţii tale.

Îi ai *în inimă* şi pe toţi *îi porţi* în rugăciune.

Inima care se roagă *poartă* dragostea pentru ei, pentru ei *toţi,* pentru *întreaga umanitate* şi cu aceasta *intră* la Dumnezeu.

Preotul care slujeşte Sfânta Liturghie sau vreo slujbă anume *intră în faţa* lui Dumnezeu ca să *mijlocească*, ca *să poarte* dorul din multe inimi şi dintr-a lui. Tocmai de aceea se roagă ca Dumnezeu, Cel ce *l-a îmbrăcat* cu harul Preoţiei să îl umple de har, să îl întărească, pentru slujba recunoştinţei, a mulţumirii, pe care *o reprezintă* slujirea preoţească.

Şi mulţumirea îl face pe cel de departe, *apropiat* ţie…

Iar credinţa recunoscătoare, recunoştinţa *credincioasă* îl mântuie pe om pentru că credinţa vie este una *mereu iubitoare*, doxologică, recunoscătoare, atentă, priveghetoare.

Cel care *priveghează* în credinţa lui, ca om credincios, e mereu gata *să spună* minunile Domnului. Încordarea credinţei, atenţia credinţei se manifestă prin *fapte recunoscătoare*.

Pentru că Dumnezeu *ne-a miluit* pe noi, *miluim* şi noi pe alţii.

Pentru că Dumnezeu *ne-a învăţat* să fim *verticali*, din acest motiv învăţăm şi noi pe alţii *verticalitatea*, bunul simţ, credincioşia, recunoştinţa.

De aceea, dacă doriţi să fiţi *proprii* ajutorului faţă de alţii manifestaţi-vă bucuria de *a ajuta* şi *prietenia* pe măsura iubirii lui Dumnezeu faţă de dumneavoastră.

Nu iubiţi *puţin*!

Nu ajutaţi *cu măsură*!

Nu fiţi *zgârciţi* când vine vorba de *a fi oameni frumoşi*!

Dacă nu vi se recunoaşte *ajutorul* acordat altora…să nu credeţi că *i-a lăsat* indiferenţi. Însă nu ştiu *prea bine* să se bucure de *bine* şi poate nici *să formuleze* bucuria pe care o au.

Dumnezeu *să vă bucure* şi *să vă întărească* în toate cele ale vieţii dumneavoastră! Amin!

Despre *neîntâmpinarea* ortodocşilor la *Întâmpinarea Domnului*

Iubiţii mei[3],

în predica din 2007[4] la praznicul de astăzi vorbeam despre *condiţia majoră* a întâmpinării altora şi anume aceea *de a fi plini de har*.

Ca să *întâmpini* pe cineva, ca să *îl bagi în seamă* şi *să îl bucuri* trebuie să ştii *cum să faci* acest lucru.

---

[3] Predică scrisă pe data de 1 februarie 2009. Icoana de față este de la Mănăstirea Hurezi, jud. Vâlcea și a fost preluată de aici: http://clasate.cimec.ro/Poza.asp?k=51EEBE5C643C4D9F8ED586EFBD908FAD.

[4] Ne referim la predica: *Pe cine întâmpinăm noi?* La *Întâmpinarea Domnului* [2 februarie], inclusă în Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Praedicationes* (vol. 1), *Teologie pentru azi*, București, 2011, p. 17-21.

Trebuie *să ştii* şi *să poţi să îl bucuri*.

Nu doar să *vrei* să îl bucuri, ci *să ştii* şi *să poţi să îl bucuri*!

Mi-am dat seama însă că ortodocşii nu ştiu *să întâmpine*. Nu mulţi ştiu *să întâmpine*.

Pentru ei *întâmpinarea*…înseamnă *să îl domine* pe celălalt şi nu *să-l accepte* aşa cum este.

Când *nu vezi* sufletul celuilalt, atunci te pricepi să spui *o tonă de cuvinte*, care trec *pe lângă* inima lui şi pe lângă nevoile lui…şi tu rămâi cu oboseala de a fi fost *povăţuitorul său închipuit*.

Dar nu ai fost nimic.

Ai fost un mare *îngâmfat* care ştie să vorbească *pentru sine*, pentru că nu ascultă niciodată *ce spun* alţii când aceea *spun ceea ce sunt*.

Eu ascult *tăcerile perverse* ale oamenilor, care sunt mai interesante, de multe ori, decât *automatismele lor verbale* sau decât *frazele lor dezlânate*.

E o mare diferenţă între *a asculta* şi *a fi în stare să asculţi*.

Ascultăm diverse lucruri care *nu ne interesează* sau care *ne depăşesc*, care *ne dezgustă* sau *ne intrigă maximum 5 minute*.

După care, cu o tipică nonşalanţă fals-apocaliptică, se pare *la modă* acum, uităm *tot firescul* lucrurilor şi ne comportăm ca şi cum mâine lumea *ar intra în neant*.

De unde apetenţa pentru *un apocaliptism dictat de stat*, de nişte *cipuri elementare*…când *descoperirea* e de la Dumnezeu şi se petrece *după cum vrea* Dumnezeu?

De ce *apocalipsa/ descoperirea* e folosită *nu în cadru liturgic*, acolo unde îi e *locul*, ci *în stradă*, pentru *a ţipa* în faţa unui stat care *nu poate provoca* niciodată *a doua venire* a Domnului?

Manifestări panicarde şi extremiste în România ortodoxă a lui 2009. Mult obscurantism

teologic şi lipsă de cuviinţă. Multă nesiguranţă falsă şi avânt martiric închipuit. În lipsa unui *război real* bineînţeles că avem *o dispută utopică* legată de *monitorizarea noastră electronică*.

Lupta *cu morile de vânt* sau *cu ceea ce nu se vede*…e *o luptă copilărească*.

Şi e o luptă *copilărească* pentru că lupta noastră nu e *cu tehnologia*, oricât de malefic *e* şi *va fi îndreptată* spre noi ci *cu patimile* din noi.

Aruncând lupta *afară* din noi, pe teren electronic, politic, securistic nu facem decât să ne arătăm *inconsistenţa* credinţei noastre.

Panica necontrolată nu are nimic de-a face cu *discernământul duhovnicesc*.

Vi se pare că Simeon şi Ana, care vin *să Îl întâmpine* pe Domnul trăiau într-o *lume…paradisiacă*? Nu! Trăiau într-o lume *neînchipuibil de stricată* şi *de nefondată* în Dumnezeu în comparaţie cu lumea noastră *ortodoxă*.

Şi, cu toate acestea, Simeon aştepta pe Παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ [*Paraclisin tou Israil*]/ pe *Mângâierea lui Israel* ca şi noi, cei de astăzi [Lc. 2, 25].

Însă Îl aştepta pe Mesia *fiind plin* de harul lui Dumnezeu. Pentru că tot în acelaşi verset se spune: καὶ Πνεῦμα ἦν ῞Αγιον ἐπ᾽ αὐτόν/ che Pnevma in Aghion ep' afton/ *şi Duhul Sfânt era întru el*.

Era *întru el* şi nu *peste el*, pentru că avem prepoziţia *epi* cu Ac. şi nu cu G.

Îl aştepta pe Domnul fiind *plin de har* şi pregătit *să Îl vadă/ să Îl recunoască* prin harul Duhului lui Dumnezeu.

În România ortodoxă a lui 2009 însă e căutat *cu ardoare* Antihristul, venirea lui e *analizată*, e *înţeles după ureche* 666, cipul e ridicat la rangul de preocupare *mai importantă* decât viaţa liturgică şi…foarte puţini…reîntâmpină pe Hristos *duhovniceşte*, întru Duhul, pentru că cei mai mulţi aşteaptă *să li se fure cu totul* libertatea…că au şi făcut până acum *ceva* cu libertatea lor.

Care *libertate* ni se fură? Libertatea *din vis*, de lângă trupul meu, de pe viitorul meu paşaport sau carte de identitate sau …libertatea *din suflet*?

Omul teologic nu se teme că îi este *furată* identitatea şi nici libertatea…pentru că *identitatea* şi *libertatea* sunt *daruri dumnezeieşti inalienabile* dacă există *relaţie vie* cu Dumnezeu.

Un mare Sfânt Ierarh al Bisericii, înaintat în vârstă, atunci când i s-a cerut *să îşi nege* libertatea adusă în sinea sa de Hristos, le-a spus celor din faţa lui că nu poate *să nege* pe Cel care i-a făcut *numai bine* toată viaţa şi Care reprezintă *libertatea sa*, pe care niciun *cip*, niciun *antihrist* sau *securist* nu ne-o poate *fura* şi nici măcar *intui*.

Dacă persoana şi viaţa duhovnicească a persoanei poate fi *stricată* de un obiect exterior, făcut de om…atunci omul este *mai puternic* decât Dumnezeu.

De ce? Pentru că persoana este *aneantizabilă* iar viaţa duhovnicească e *de nedestructurat* pentru că înseamnă *o continuă vieţuire/ respirare/ existenţă* cu Dumnezeu şi întru Dumnezeu.

Şi, în consecinţă, trebuie să fii ori *prostuţ* ori *manipulat/ dezinformat*…ca să dai *prea mult credit* unor lucruri care *nu te distrug* ci *te întăresc*.

Sunt mai mult decât *convins* că vieţile noastre sunt *văzute*, după cum vezi orezul în palmă, de către diverşi *factori de securitate* şi *de putere* şi de *maşinile lor ultraperformante*…de vreo 50 de ani încoace…şi de vreo 10 ani într-un mod inimaginabil.

Pentru ca să monitorizezi ceva astăzi sau pe cineva nu ai nevoie de niciun *cip*, nici nu trebuie să te apropii de casa lui la 3 sau 10 kilometri, nici nu trebuie să ştii *nimic* despre viaţa lui…pentru că există deja *o ultraperformantă tehnică* pentru ca să vezi ce face individul în casă, ce spune, cu cine se întâlneşte…*exteriorisme*.

Însă aceste *maşini* şi aceşti *oameni*, ca şi dracii care *ne bântuie* toată ziua, nu văd nimic *din*

taina vieţii noastre…chiar dacă *ne urmăresc* pas cu pas.

Dacă omul *va clona* oameni îi va face nişte *mutanţi seci*, fără profunzime.

Când Dumnezeu l-a creat pe om, pe acest om care nu ştie *să întâmpine* şi *nici să iubească*…l-a creat *cu profunzimi* de care *se va minuna toată veşnicia*.

Nimeni nu te poate *fura*, omule, de umanitate, ci doar tu te poţi *dezumaniza* mergând cu ochii închişi!

Şi unele dintre elementele care *te dezumanizează* sunt *continua* agitaţie, frica fără substrat real, nerăbdarea, neatenţia, lipsa de sfiiciune, de modestie, de smerenie, de îngăduinţă.

În loc *să te umpli* de pace, de încredere, de nădejde în Dumnezeu, ocupându-te *de comentariu* la Apocalipsă, fără să fii *un teolog plin de har*, nu faci decât *să încurci* ceea ce *nu există* cu *ceea ce există*.

Iar ceea ce se petrece acum în lume e *un act de faţadă*…

Pentru că *încartiruirea* noastră şi *monitorizarea* noastră nu este o invenţie *de azi*, de la ora 14, ci e *o legalizare* a unor *eventuale abuzuri dorite*.

Însă *cu cip* sau *nu*…nu îmi atacă deloc statul român sau oricare alt stat al lumii *libertatea duhovnicească*, cum nici dracii, care mă urmăresc şi în casă şi la Biserică şi pe stradă şi la veceu, pe care îi simt *numai* eu…*nu mi-o strică*…ci doar *mă agită*.

De aceea *nu mă interesează* ce vor face în această direcţie pe mai departe [pentru că *nu am cum* să-i opresc]…pentru că nu e o chestie *de acum*, ci cu ea *m-am născut*, eu, trăitor în secolul al XX-lea şi apoi în secolul al XXI-lea.

Sunt doar *un număr* în inventarul statului, un număr *monitorizat* de la naştere şi până la deces, sunt *un cazier accesabil*, sunt *o bază de date*, un *cetăţean manipula*bil…dar asta *crede* statul despre *mine* nu şi *eu* despre mine.

Viaţa persoanei şi libertatea ei duhovnicească ţine nu de *ce crede* statul despre ea, ci de ce face ea *împreună* cu adevăratul ei Stăpân, cu Dumnezeu.

Iar eu, *persoana-număr* din inventarul statului…nu mă las nici *manipulat* de *falsa agendă* politică, nici nu mă *frivolizez* din cauza crizei economice, nici nu *mănânc prost* pentru că aia vrea să îmi dea supermarketul, nici nu citesc lucruri *banale*, nu ascult lucruri care *nu îmi plac*, nu îmi fac prietenii care *nu mă zidesc duhovniceşte*, nu mă *conformez* lucrurilor care *mă depersonalizează*, nici nu mi-e teamă de *antihrişti* şi *falşi profeţi mincinoşi* ci…*rămân la toate*, care mă dezamăgesc…*rece*.

Sunt *rece fierbinte*.

Sunt *rece* la ce *mă dezumanizează* şi *fierbinte*, din ce în ce *mai fierbinte*, cu harul lui Dumnezeu, la ce *nu mă piticeşte*, la ce *nu mă monstrifică*, la ce *nu mă urâţeşte*.

Sunt *rece fierbinte* şi *aştept*…pe Domnul, şi azi, şi mâine, şi peste 3 zile şi peste un an, doi, şi peste o veşnicie…

Aştept *pe* Domnul, *numai cu El* vreau să fiu şi cu toţi Sfinţii Lui şi numai pe El *să Îl cunosc* şi de El *să mă bucur* şi pe El *să Îl preaslăvesc* şi de frumuseţea Lui *să fiu veşnic extaziat*.

De dracu, de 666, de cipuri, de antihrişti, de alarmişti…*puţin îmi pasă*.

Eu rămân, la acestea, *rece*.

Însă sunt *prins*, cu totul *prins* – şi aş vrea ca şi dumneavoastră să fiţi prinşi, *cuprinşi* – de dorul de *a trăit liturgic* şi *teologic*, cât mai teologic şi frumos relaţia mea cu Dumnezeul meu treimic. Cu Dumnezeul meu şi al dumneavoastră.

Şi, în acelaşi timp, aş vrea *să văd* în viaţa de toate zilele şi în onlineul de toate zilele, al meu şi al dumneavoastră, *şi ortodocşi*...

Pentru că *m-am săturat* de impostori până peste poate, de *zâmbitori ca la teatru*, de *artişti ai imposturii* şi am nevoie, trebuie să mă înţelegeţi!, şi de *oameni reali*, cărora *să nu le citeşti* cărţile sau să *le auzi* o poziţie publică iar, la contactul cu ei, să te apuce *dezgustul* lipsei lor *de întâmpinare*.

Când cartea *nu concordă* cu viaţa…mi-e frică *să îl mai întâmpin* pe autor!

De ceva timp mi-e *inconfortabil* să mai *întâmpin* pe cineva *cu amabilitate*, pentru că *amabilitatea* întâmpinării mele e receptată cel mai adesea ca *o ocazie,* pentru ca el să fie *nesimţit cu mine*. Adică tu *bun* cu el şi el *ghiolban* cu tine.

Tocmai de aceea *întâmpinarea mea* e tot mai *reticentă*…tocmai datorită numărului sporit de *repere duhovniceşti false* sau *mai mici decât renumele*.

Însă, ceea ce *mă miră* pe mine, e că reperele *se nasc din spuma mării* şi nu sunt *interogate la dosar*, la experienţă, la dexteritatea curentă.

Şi mai grav e că *reperul* e ca şi *admiratorul*.

Reperul îşi admiră *nesimţirea* în admirator iar admirantul *îşi admiră impostura* în admirat. E *o pace nebuloasă*, o convivialitate între cei doi…încât nu mai mă miră că orbul *se înfrăţeşte* cu chiorul ca să vadă *cât de adâncă* e Marea Neagră.

Sfântul Simeon, *primitorul* de Dumnezeu, a venit *întru Duhul*/ ἦλθεν *ἐν τῷ Πνεύματι*/ ilten *en to Pnevmati* [Lc. 2, 27] şi de aceea *L-a reperat* şi *L-a primit în braţe* pe Domnul [v. 27-28].

Ortodocşilor români din 2009, în marea lor majoritate…li se pare că *văd pe dracu* în lipsa unei *vieţi duhovniceşti*…dar nu văd în jurul lor niciun *Sfânt*, niciun *Drept*, niciun *Teolog* care *să-i întreacă* sau care *să le modereze* falsul elan interior.

Pentru că sunt *atenţi* la draci şi cancanuri, Sfinţii contemporani cu ei sunt *de veacuri ca inexistenţi*, ştim *câteva lucruri* despre ei, uneori nici nu ştim *cum trăiesc* sau *unde sunt îngropaţi*…dar, în rest, ştim *toate mărunţişurile nedemne* de noi.

Însă ortodocşii noştri *nu îl văd* nici pe dracu şi nici pe Hristos. Dacă *Îl vezi* pe Hristos tot timpul, în tine şi în oameni, în întreaga creaţie – căci puterea Lui *ne ţine* în viaţă şi *ne întăreşte* întru nevoinţele

mântuirii noastre – l-am vedea *şi pe dracu*. Însă numai dacă *Îl ştim* pe Hristos, *îl recunoaştem* imediat şi pe *împotrivitorul* Său.

De aceea sunt *convins*, că mulţi dintre ortodocşii noştri *nu mai aşteaptă nimic*…ci îi duce ziua, ceasul, clipa…

Unde? Nicăieri…

Se bucură de clipă *mai deştept* sau *mai prost, adună* ca *să risipească* alţii în două clipe, *se laudă* cu ceea ce *nu au* şi cu ceea ce *nu îi reprezintă*, se plimbă *fără rost*, visează *la năluci îmbrăcate în desuuri subţiri*…

Cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur referitoare *la împărtăşire* se potrivesc de minune şi la…întâmpinare: *Dacă nu eşti vrednic să te împărtăşeşti în fiecare zi, nu eşti vrednic să te împărtăşeşti nici la Paşti*.

Dacă nu ştii *să întâmpini* pe cineva astăzi, la ora 19, nu eşti în stare *nici mâine* la ora 3 din noapte. Pentru că *întâmpinarea* e *o stare continuă*, o disponibilitate continuă…şi nu *o stare de-o zi*.

Credinţa de ochii lumii şi *iubirea de amvon* sunt credibile *trei clipe*…până la întâlnirea cu *adevărul gol-goluţ* al personajului.

Ce e *deranjant* la urma urmei? Nu impostura *ca păcat*…pentru că poate fi înţeleasă, scuzată, ci impostura ca *încredere că nimeni nu îşi dă seama că eşti impostor*. Şi impostorul *nesimţit* e *detectabil*, numai că nu mulţi *îşi duc* intuiţiile şi întrebările *până la capăt* în ceea ce îl priveşte.

Dacă citim chiar şi *rapid*, fără atenţie Lc. 2, vedem că singurii *recenzori* ai prezenţei Domnului Hristos în Templu au fost doar…*două persoane*: un bărbat şi o femeie.

Ambii bătrâni, foarte bătrâni…dar plini de har.

Ca *să întâmpini* pe cineva *cu critică de întâmpinare* trebuie *să îl înţelegi*. Ca să îl întâmpini trebuie să ai capacitatea de *a vedea*.

Dar nu poţi vedea decât prin Duhul, pentru că luneta nu vede *adâncul* omului. Nici cititul nu vede *adâncul* omului, ci *transcititul* vede, adică *străvederea* sensurilor cărţii, a adevărurilor lor.

Şi *cartea* e *o formă de energie personală contextualizată*, o formă *energetică* de *a te transmite*…

Tocmai de aceea prin harul Duhului, prin *energia dumnezeiască* înţelegi *energia omenească*, care este *amestecată* cu cea dumnezeiască, fără să se *distrugă* vreuna dintre ele. Dacă Îl ai pe Duhul, dacă ai harul Treimii, dacă eşti *racordat* la viaţa Treimii poţi *să citeşti* în cuvintele, gesturile, vieţile oamenilor.

Altfel cum *să întâmpini* pe cineva…dacă *nu îl vezi*, dacă nu *îl înţelegi*?

Cum *să întâmpini* pe cineva *cu dor*, dacă nu îţi vorbeşte *adânc* vieţii tale şi nu are *o legătură esenţială* cu tine?

De aceea am zis în titlu că vorbesc despre *neîntâmpinare* la ortodocşi, pentru că cei care *nu aşteaptă continuu* pe Cineva…nu Îl aşteaptă nici *azi*, chiar dacă e *praznic*.

Şi dacă e praznic, ce?! A fost…o să treacă, mai vin zece ca ăsta…şi tot ortodocşi suntem. E vai de mama noastră dar suntem…

Cel mai greu e *să pronunţi* lucruri care pe tine *nu te interesează*…dar *îi pot trezi* pe alţii.

Pe mine, ca preot, *mă interesează* numai *bucuria* şi *pacea* şi *multa muncă cinstită*…Dar sunt *nevoit* să vorbesc numai despre *drame* şi *păcate* care *îmi displac profund*.

Poate că *mă ajutaţi* şi dumneavoastră *să văd* mai mulţi ortodocşi, în viaţa de toate zilele şi la nivel online, ca să uit *câţi impostori* am văzut până acum.

Ar fi *o preabinecuvântată consolare* să îmi indicaţi *meri*, cu mere *din belşug*…la care să mă duc *cu sacul* şi *să mă întorc cu tona*.

Excludeţi *publicitatea* pentru cei pe care *deja îi cunosc*…şi cărora *nu mai vrea*u, din spirit *de dreptate*, să le pronunţ *nici numele*.

Pentru că aş vrea *să îmbrăţişez* ortodocşi de care *să nu rămân dezgustat* nici la 50 de ani după ce *i-am cunoscut*. Amin!

Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [Lc. 18, 10-14]

Iubiţii mei[5],

vă propunem în această duminică, la începutul perioadei Triodului, *o discuţie avansată* asupra lui Lc. 18, 10-14, pentru ca să înţelegem diverse *rezonanţe* ale Evangheliei duminicale în învăţătura Bisericii.

Mai întâi redăm *textul evanghelic* luat în discuţie şi *traducerea noastră* la el.

Ediția GNT:

10. Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

[5] Predică scrisă în data de 6 februarie 2009.

11. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης·

12. νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

13. ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ᾽ ἔτυπτεν τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων, Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

14. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ᾽ ἐκεῖνον· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

*

10. Doi oameni s-au suit la templu/ în locul cel sfânt [pentru ca] să se roage, unul *fariseul* şi celălalt *vameş /strângător de taxe*.

11. Fariseul, stând [în picioare] acestea se ruga întru sine: *Dumnezeule, Îţi mulţumesc că nu sunt asemenea celorlalţi oameni/ restului oamenilor*, [care sunt] *lacomi, nedrepţi, adulterini sau aidoma acestui vameş.*

12. Postesc de două ori pe săptămână, dau a zecea parte din toate câte câştig/ dobândesc.

13. Însă vameşul, stând departe [în picioare], nu dorea/ nu vroia nici ochii *să-şi ridice* către cer, ci *îşi bătea pieptul* lui zicând: *Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!*

14. [De aceea] vă zic vouă, acesta s-a coborât *îndreptat* în casa lui în comparaţie cu acela. Fiindcă tot [cel care] *se va înălţa pe sine* va fi *umilit*/ va fi *făcut de ruşine* iar cel care *se umileşte*/ *se ruşinează pe sine* se va *înălţa*.

*

Parabola noastră, la nivel *literal*, poate fi înţeleasă în mod *schematic* în următorul fel:

Doi oameni
s-au suit
la templu
ca *să se roage*
[destinația și motivația interioară]

Un fariseu și *un vameș*
[încadrarea socială a persoanelor]

Fariseul...*se roagă*
dar *conținutul* rugăciunii sale *se confundă* cu *enumerarea*
calităților personale
[rugăciune fără transcendență]

Vameșul *se roagă*...
fiind *conștient* de
păcătoșenia personală
și *așteaptă mila* lui Dumnezeu
în viața sa
[rugăciune bine-primită de către Dumnezeu]

Consecința rugăciunii e *îndreptarea*
în fața lui Dumnezeu
[vameșul *s-a îndreptat* în urma rugăciunii
în comparație cu fariseul, care a plecat *fără folos interior*]

Înălțarea de sine e *smerită* de către Dumnezeu
iar *smerirea/ umilirea de sine* e *înălțată* de către Dumnezeu
[*consecințele interioare* ale păcatelor și virtuților și *rolul activ* al lui Dumnezeu în viața noastră]

*

Ştim că Lc. 18, 10-14 este o *parabolă* din Lc. 18, 9, verset în care aflăm şi *motivul* pentru care

Domnul a rostit-o: „Şi a spus această *parabolă* pentru unii care *se convinseseră pe ei înşişi* că sunt *drepţi* şi *dispreţuiau* [din acest motiv] pe ceilalţi/ pe restul”.

Lc. 18, 9, *cf*. GNT:

Lc. 18, 9

Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας
τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς
ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας
τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην·

Deşi, în primă instanţă, credem că în parabola noastră avem de-a face numai *cu doi oameni*, în fapt însă Domnul a introdus în ea *întreaga umanitate*, punând un accent special pe *realitatea interioară* a celor care *s-au convins pe ei înşişi* că sunt *drepţi/ sfinţi* în comparaţie cu cei care se recunosc *păcătoşi*.

Lc. 18, 9 *răzbate* în afirmaţia de la Lc. 18, 11, în falsa rugăciune a fariseului din parabolă.

Adjectivul pronominal τοὺς λοιποὺς/ *tus lipus* [*ceilalţi/ resturile*] din v. 9 se identifică în v. 11 cu sintagma οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων/ *i lipi ton antropon*, adică cu *ceilalţi oameni/ cu restul oamenilor*.

Fariseul *parabolizat* de către Domnul îi reprezintă pe toţi aceia care *se desolidarizează* de întreaga umanitate pe motivul unei *întâietăţi utopice* faţă de ea.

La 18, 9 Luca a subliniat în mod extraordinar faptul că parabola *îi vizează* pe cei care *s-au autoconvins* de-a lungul vieţii lor că sunt *drepţi*, adică pe cei care *s-au împotmolit* în propriile lor realizări sau care *şi-au supraestimat* realizările.

Tocmai de aceea *rugăciunea* fariseului, în afară de *adresant*, nu are *nicio cerere*…ci este *o simplă enumerare* de calităţi personale şi o manifestare de *bună dispoziţie faţă de sine*…

Erijarea sa în *judecător* al celorlalţi pe baza *dreptăţii personale* cât şi *atenţia minimalizantă* la

persoana vameşului ne indică faptul că fariseul *nu se mai mustra pe sine* pentru vreun lucru anume, semn că nu mai avea *o relaţie vie* cu Dumnezeu sau *nu avusese niciodată*.

Raporturile sale cu Dumnezeu erau *distante* şi *triumfaliste*.

Dreptatea lui era una *declamatorie*.

Îi era *uşor* să privească spre alţii şi să-i judece pentru că nu îşi găsea *niciun nod în papură*.

Iar o viaţă *fără remuşcări*, fără dorinţa de *mai mult* la nivel personal *se formalizează*, devine *secătuită de noutate*, regresează continuu în mod *duplicitar* şi se scufundă într-o *conformare* cu viaţa socială sau cultică.

Tot *conţinutul interior* al rugăciunii fariseului [v. 11-12] este, paradoxal, exterior persoanei sale.

Adicosul/ nedreptul [ἄδικος] este în concepţia sa cel care e *pătat* la nivelul percepţiei publice. Însă nu vede *dreptatea* ca *realitate interioară*, în cadrul relaţiei sale cu Dumnezeu.

Tocmai de aceea Domnul vorbeşte în v. 14 despre *îndreptare*: pentru ca să arate că aceasta e o realitate *interioară* şi nu una *exterioară*.

Participiul verbal *dedicheomenos* [δεδικαιωμένος] îl vizează numai pe vameş.

În ed. BOR 1988 suntem lăsaţi să înţelegem că şi fariseul a simţit *o îndreptare* anume, dar *net inferioară* vameşului: „Zic vouă că acesta s-a coborât *mai* îndreptat la casa sa, *decât* acela”.

În ed. BOR 2001 se păstrează aceeaşi poziţie mediană: „Vă spun Eu vouă: acesta s-a coborât la casa sa *mai* îndreptăţit *decât* acela” .

În GNT, pentru *dedicheomenos*, nu avem *grad de comparaţie*. Iar *para* cu Ac. [aici: παρ’ ἐκεῖνον/ *par’ echinon*] în acest context indică *antagonismul net* dintre *exteriorismul* rugăciunii fariseului şi *interiorismul* celei a vameşului.

Tocmai de aceea traducerea noastră, conformă cu ediţia grecească citată, e aceasta: „[De aceea] vă zic vouă, acesta s-a coborât *îndreptat* în casa lui *în comparaţie cu acela*”.

Și sensul traducerii noastre *se îmbină perfect* cu ultima parte a v. 14, unde găsim două binomuri

cu termeni antagonici: „Fiindcă tot [cel care] *se va înălţa pe sine* va fi *umilit*/ va fi făcut *de ruşine* iar cel care *se umileşte/ se ruşinează pe sine* se va *înălţa*”.

Dacă mergem pe conţinutul celor două ediţii sinodale citate anterior nu putem să facem *distincţia clară* între rugăciunea şi viaţa fariseului şi rugăciunea şi viaţa vameşului, pentru că şi fariseul pare *îndreptat* într-un anume fel, nu numai *vameşul*…

Însă rugăciunea sa nu a avut *transcendenţă*!

Pentru că în spaţiul ei acesta nu a făcut decât *să se îndreptăţească pe sine* şi, în primul rând, rugăciunea fariseului a fost creată de către Domnul în parabolă tocmai pentru ca să exprime *încrederea* acestuia în sine, faptul că e *drept* şi nu pentru ca *să-l scuze*.

Însă, în realitate, vameşul a fost cel care *s-a îndreptat*…în comparaţie cu fariseul, care a rămas *la buna impresie* despre sine.

Rugăciunea vameşului este *la polul opus* celei a fariseului şi aceasta este *esenţa* predicii – *umilinţa* şi *recunoaşterea de sine* – pe care ne-o împărtăşeşte Biserica noastră în acest moment şi ne cere *s-o împlinim* în viaţa noastră.

Însă ed. sinodale româneşti citate de către noi sunt *identice* cu ed. MGK, unde apare *mallon* [μᾶλλον] pe lângă *dedicheomenos* şi unde fariseul este *reabilitat* într-o anume proporţie, dând *laxiştilor* sau *formaliştilor* ideea că şi ei se pot *îndrepta* chiar dacă nu au *o umilinţă* şi *o rugăciune autentice*.

Sfârşitul v. 14 însă, după cum aminteam, *desparte* foarte *strict* pe *fariseu* de *vameş* şi, implicit, *interiorul* unuia faţă de al celuilalt.

Cel care *se înalţă pe sine*, care îşi face *o bună impresie* despre sine, recte *fariseul*, va fi făcut *de ruşine* de către Dumnezeu, pe când cel care *se umileşte pe sine*, care îşi aduce toate păcatele şi greşelile *în faţa* conştiinţei proprii şi se ruşinează pe sine prin ele, care îşi arată sieşi murdăria sa va fi *înălţat*, prin har, de către Domnul.

Interiorul vameşului este *la antipodul* celui al fariseului.

Bătaia în piept, ca semn *al ascezei, conştiinţa nemincinoasă de sine* şi *rugăciunea* prin care *aşteaptă totul de la Dumnezeu* îl arată pe vameş un om *dinamic* în ciuda faptului că dinamismul său pare *negativist*.

Însă dinamismul său interior e *fulminant*, prin el iese *din păcat* şi se întoarce în viaţa sa socială ca *un om uşurat/ îndreptat* şi într-o relaţie *corectă* şi *profundă* cu Dumnezeu.

Tentativa de rugăciune a fariseului, pe de altă parte, se transformă într-o *adulare de sine stagnantă*.

Fariseul *nu coboară* nicăieri.

Vameşul *coboară în sine* şi *coborârea în sine* şi *recunoaşterea de sine umilită* îl *înalţă* în faţa lui Dumnezeu.

Fariseul *nu coboară* şi de aceea…*nici nu urcă*.

Rugăciunea sa e *formală* şi formalismul nu schimbă niciodată *pe nimeni*, pentru că mintea acestuia nu gândeşte *în paradigma pocăinţei* ci în cea *a împlinirii*, de ochii lumii, *a unor îndatoriri*.

Iar când facem slujbe *de dragul de a le face* şi când dăm sfaturi pentru că ni se pare *că ştim* să le dăm sau venim la Biserică ca să avem *de unde pleca* acasă *nu se schimbă nimic* în viaţa noastră, nu sesizăm nicio *creştere în înţelepciune* şi nici *în virtute*.

De aceea, fără *o creştere în har* şi *în înţelepciune* nu avem nici *idei noi*, nici *entuziasm* pentru viaţa ortodoxă şi nici dorul de *a o apăra* sau de *a o prezenta detaliat*.

Postul însă, postul de care *ne apropiem* nu ne lasă să fim *călduţi* ci ne cere să fim *fierbinţi*, *non-conformişti* cu tabieturile noastre, nişte oameni *războinici* cu firea noastră. Ne cere *să renunţăm* la multe, la multe pe care *nu le dorim de bunăvoie*.

De aceea ne rugăm Domnului ca să ne *întărească*, pe fiecare în parte şi pe toţi deopotrivă, să facem ceva în sensul *schimbării opticii* noastre vizavi de noi înşine.

Dacă începem *să ne vedem* din ce în ce mai mult mai degrabă *neîmplinirile* şi *patimile* decât virtuţile sau nu mai vedem *mai deloc* virtuţi de atâta puzderie de vicii atunci *e bine*, mergem *spre bine*.

Nu uitaţi: pentru ca *să înaintăm* trebuie mai întâi *să ne coborâm în noi înşine*, pentru ca Domnul *să ne ridice* spre *lucruri bune*!

Dumnezeu să ne binecuvinteze şi să ne umple de slava Sa acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Paşti [In. 9, 1-38]

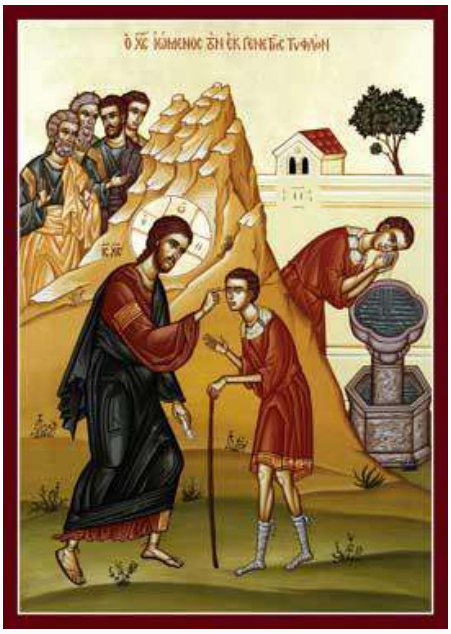

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul[6],

duminica de astăzi, a orbului din naştere (τυφλὸν ἐκ γενετῆς/ *tiflon ec ghenetis*, In. 9, 1, *cf.* GNT), pune problema adâncă *a vederii*, a celei duhovniceşti, care are conexiune internă cu tema duminicii trecute, unde a fost vorba despre *apa vie* [ὕδωρ ζῶν/ *idor zon*, In. 4, 10, *cf.* Idem].

Pentru ca să vezi *în mod fundamental*, pentru ca să nu mai fi *orb*, trebuie să ai în tine *apa vie a harului*, trebuie să ai în tine *lumina dumnezeiască*, pentru ca să poţi *vedea* pe Dumnezeu şi pe oameni *în profunzime* şi nu *periferic*.

Ochii fizici nu au rolul decât de a ne pregăti pentru adevărata vedere. Dacă rămânem la ideea că *realitatea reală* înseamnă *numai ceea ce se vede*…suntem văzătorii unei infime părţi din realitate.

Ceea ce putem vedea prin Duhul lui Dumnezeu depăşeşte orice imaginaţie – cum am spus-o de multe ori – pentru că dincolo de vederea ochilor, care are conexiune internă cu ochiul şi cu

[6] Predică scrisă în data de 23 mai 2009.

creierul uman, omul are posibilitatea să vadă şi prin *ochii sufletului*, ai duhului său, ceea ce reprezintă *adevărata vedere duhovnicească* a creştinului ortodox.

Omul nu are numai 5 simţuri trupeşti, ci şi cinci simţuri sufleteşti. Iar când omul e plin de har şi când Dumnezeu cel în Treime ne face capabili, prin harul Său dumnezeiesc, să vedem cele care nu se văd cu ochiul fizic, atunci putem vedea, *în extaz*, faptul, că sufletul *vede*, că sufletul *atinge*, că sufletul *miroase*, că sufletul *pipăie* duhovniceşte cele pe care i le revelează Dumnezeu.

Dar că cele pe care le trăim duhovniceşte, le trăim prin Duhul lui Dumnezeu, mai presus de cele ale lumii, fără ca prin aceasta *să murim* sau să nu mai fim *oameni*.

Cred că duminica de astăzi, acum, la final de praznic al Învierii Domnului, în ultima duminică înainte de Înălţarea Sa la dreapta Tatălui vrea să ne aducă aminte că *orbirea cea mai cruntă* e *cea a sufletului* şi nu cea a ochilor fizici.

Dar că, pe de altă parte, vederea fizică, a ochilor noştri, e *un bun necesar* sau e *un semn* al sănătăţii şi al integrităţii noastre, pentru că Dumnezeu a creat pe om cu vedere trupească şi duhovnicească în acelaşi timp.

Evanghelia duminicală de faţă e aproape întreg capitolul 9 de la Ioan.

Şi 9, 1 începe *în mers*…pentru că Ioan ne spune că Domnul *trecea*…

El trecea…şi a văzut „un om orb din naştere”…

Da, e *un apropo* la viteza cu care *ne mişcăm* noi prin lume…şi, în viteza noastră…*nu vedem* oameni. Ne grăbim atât de mult spre *a ne îmbogăţi* egoismul că *nu mai vedem* oameni.

Domnul, în timp ce trecea, în timp ce călătorea…*a văzut* un om şi nu numai că *l-a văzut*, ci i-a văzut *adânca lui nevoie*.

Cam asta înseamnă *să vezi* un om: să vezi *profunzimile* celui din faţa ta şi să te comporţi faţă de el *la reala lui valoare*.

A face *milostenie* cu cineva sau *a ajuta* pe cineva…nu înseamnă *să îi arunci*, de sus, ceva, ca la un câine, ci *să vorbeşti* cu el şi *să-l înţelegi* şi să îl *respecţi* la reala lui valoare, la reala lui *profunzime*, la reala lui *aşteptare*.

Tocmai de aceea nu ne mai oprim ca să vedem oameni: pentru că nu suntem *în stare* să fim *oameni*. Pentru că nu suntem *oameni*, de aceea nici nu *vedem* oameni. Vedem numai obiecte, pentru că ne-am *reificat*, ne-am transformat în nişte *fiinţe bolnave de materie*, de forme concrete, de întinăciune.

Evanghelistul nostru identifică în mod precis durerea, nevoia omului: era orb din naştere, adică dintotdeauna.

Nimic mai cumplit decât să nu vezi…şi să fii *o povară* pentru alţii. Cum tot la fel, nimic nu e mai cumplit decât să nu vezi, să nu *înţelegi duhovniceşte* cele ale oamenilor…şi să te crezi *duhovnicul* şi *părintele duhovnicesc* al oamenilor. E la fel de cumplit.

Hirotesia întru duhovnic…nu te face, automat, *duhovnic*, adică un om care *înţelege* şi îi *vede duhovniceşte* pe alţii, adâncul din ei, la sigur.

Pentru ca să fii *un duhovnic real*, cât şi *un preot real*, trebuie să fii venit spre preoţie cu o experienţă duhovnicească *reală*, cu o curăţire de patimi şi cu *o experienţă* mistică şi teologică copleşitoare, pentru ca, în mod deplin conştient şi întru vedere şi simţire duhovnicească, să fii hirotonit preot şi hirotesit duhovnic şi să simţi, să vezi, să fii *conştient continuu* despre *cum lucrează* harul lui Dumnezeu cu tine, în tine, prin tine.

Tocmai de aceea avem mulţi preoţi, mulţi duhovnici…dar foarte puţini *oameni duhovnic*eşti, cu adevărat duhovniceşti, în rândul ierarhiei şi al poporului mirean şi monahal şi de aceea nu trebuie *să ne mirăm* că lucrurile sunt înţelese mai mult *pragmatic*, teluric…decât *dumnezeieşte*.

Biserica lui Dumnezeu, cu adevărat, este divino-umană, în sensul că Dumnezeu este în mod

real, *împreună* cu Sfinţii şi Puterile cereşti, împreună *cu noi* în tot timpul şi că noi toţi, cei din cer şi cei de pe pământ suntem *un cor*, o singură *simfonie angelico-umană indescriptibilă*.

Da, aceasta e Biserica!

Numai că trebuie să ne întrebăm *câţi trăiesc* astfel Biserica, *adevărata realitate* a Bisericii, pentru ca *să simtă* şi *să vadă* că Dumnezeu şi Sfinţii şi Puterile cereşti sunt *cu ei* tot timpul.

Şi dacă nu simţim *nicio adiere* a harului în noi, nici nu avem *vedenii* de la Dumnezeu, nici nu vedem că *creştem mereu* în virtuţi, nici nu ne simţim *ai lui Dumnezeu*, ci *ai nimănui*…nu cumva suntem nişte *orbi*…*din naştere* şi nişte *dezmoşteniţi*?

De ce *orbi* şi de ce *dezmoşteniţi*? Pentru că ortodocşii *spun* şi *văd* în mod real „lumina cea adevărată şi primesc Duhul cel ceresc", cum spunem la Liturghie, nu?

Iar Marele Pavel ne spune că avem „casă nefăcută de mână, veşnică, în ceruri" (οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς/ *ichian ahiropiiton eoninon en tis uranis*, *cf*. II Cor. 5, 1, Idem).

Dacă nici nu vedem *lumina* lui Dumnezeu şi dacă nici nu ne *simţim* cetăţeni ai veşniciei…nu suntem *orbi*…cât şi *telurici*? Ba da! Suntem şi una şi alta.

Şi tocmai de aceea, la 9, 3, Domnul le spune Ucenicilor Săi, că problema nevederii orbului nu este una *ereditară* şi nici una *teologică*, care să ţină *de păcat*, ci orbirea lui e prilejul „de a se manifesta/ arăta lucrările lui Dumnezeu în el" [ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ/ *ina faneroti ta erga tu Teu en aftu*, In. 9, 3, Idem].

In. 9, 2-3 e *un răspuns mistic extraordinar* şi *un ajutor foarte mare* pentru a înţelege *de neînţeleasa taină* a lucrării rugăciunii inimii.

Cu alte cuvinte, nu contează dacă ai fost *un mare păcătos*, nu contează dacă ai *un handicap* sau *mai multe*, nu contează dacă eşti *bărbat* sau *femeie*, nu contează că eşti *american* sau *român*…pentru ca să fii *ortodox* şi pentru ca *să vezi* slava lui Dumnezeu.

De orbirea aceasta *fundamentală* pe care ne-au adus-o păcatele ne scapă *numai* Dumnezeu, prin aceea că Îşi arată, Îşi manifestă, *Îşi dezvăluie* lucrările/ energiile / slava Lui întru noi, pentru ca *să vedem dumnezeieşte*.

Tocmai de aceea Sfinţii *Îl cunosc* pe Dumnezeu şi Dumnezeu *îi cunoaşte* pe Sfinţii Lui şi Sfinţii se cunosc, *se recunosc* unii pe alţii, tocmai pentru că El este Cel care *Se revelează* la toţi, în viaţa tuturora, într-un anume fel, pe măsura lor şi de aceea, toţi având *acelaşi Pedagog*/ *Învăţător* şi *aceeaşi învăţătură* nu mai caută *să se contreze*, să se *îmbrâncească* reciproc, pentru că *se simt* şi *se văd* ai Aceluiaşi Dumnezeu.

La 9, 2-3, Domnul *rectifică* gândirea Apostolilor Săi. Nu căutaţi, aşadar, motivele nevederii reale în lucruri *colaterale*!

Bineînţeles că şi orbul şi părinţii orbului nu erau nişte *Sfinţi*, care *nu păcătuiseră*. Şi ei păcătuiseră…

Însă Domnul vorbeşte aici despre o altă *dimensiune* a păcatului sau despre *motivul real* pentru care un om este *orb*: pentru că Domnul *nu i S-a revelat* în fiinţa lui.

Şi priviţi cu atenţie Scriptura, pentru că Ioan spune: ca să se manifeste/ să se arate „lucrările lui Dumnezeu *în el*“, în persoana orbului.

Şi mai explicit…Domnul ne spune faptul că, chiar dacă am fi *curaţi* de tot păcatul şi am avea *virtuţi nenumărate* (lucru care nu se poate însă fără *vederea* slavei lui Dumnezeu), tot ce am făcut noi cu noi, tot ce credem noi că e *virtute* nu e nimic, e *un zero tăiat*, dacă Dumnezeu *nu Îşi manifestă* lucrările lui cele multiple întru noi, adică *slava Sa*.

Vederea sau *ziua reală* pentru noi o trăim atunci când Domnul face în persoana noastră *lucrările* Tatălui, ale Celui care L-a trimis în lume, ca să caute şi să mântuiască oaia cea pierdută a umanităţii [*cf*. In. 9, 4].

Există *zi* şi există *vedere*, ne spune Domnul la 9, 4, când El face *întru noi* lucrările Tatălui, şi pe ale Sale şi pe ale Duhului Sfânt.

Când Treimea cea Preasfântă şi Preadumnezeiască face întru noi *cele ale Sale*.

În comparaţie cu *ziua cea neînserată,* care e *slava* Treimii (pentru că Soarele noastru cel veşnic, Lumina noastră, e Treimea şi nimic altceva) este *noaptea necomuniunii* cu Dumnezeu, este noaptea „când nimeni nu poate *să lucreze*" [ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι/ *ote udis dinate ergazeste*, In. 9, 4, Idem].

Iar Iadul e tocmai numărul acelor persoane, îngeri sau oameni, în care Dumnezeu *nu a lucrat* cele ale Sale sau *nu S-a manifestat până la sfârşit*, pentru că ei au decis că *nu vor să aibă comuniune* cu Viaţa lor, cu Creatorul lor Cel preaiubitor.

Iadul e *o nelucrare a zilei,* a binelui, a iubirii.

Iadul e *singurătate perpetuă*, e grijă *numai de tine,* e *obsedare continuă de sine*, e o întoarcere continuă *spre sine,* e *neputinţa de a fi cu alţii*.

Însă Iadul, până la a fi *continuu*, veşnic pentru o persoană…e mai întâi de toate *o obişnuinţă*. Căci o obişnuinţă dobândită în această viaţă, acum, e *o obstinată stare de egoism* şi *de arogantă încredere în sine*.

In. 9, 5 avem *o profeţie eclesiologică* în conexiune directă cu Mt. 28, 20, unde Domnul ne promite – şi promisiunea Sa e *reală*, pentru că o trăim continuu – „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la *desăvârşirea/ împlinirea* veacului" [ἰδοὺ Ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος/ Idu Ego met imon imi pasas tas imeras eos tis sintelias tu eonos, *cf*. Idem].

Substantivul συντέλεια, -ας/ *sintelia, -as* [συν/ sin + τέλος/ telos] înseamnă şi *sfârşit* şi *desăvârşire*/ *împlinire*.

În ediţia BOR 1988, aşa cum avem noi Evanghelia în cult, s-a tradus prin: „până *la sfârşitul* veacului", lucru *greşit* din punct de vedere dogmatic, pentru că ar presupune…„sfârşitul lumii", adică *desfiinţarea* lumii, a materiei şi nu *desăvârşirea* ei, aşa cum ştiu, în mod *nefast* sau *băbeşte*, mulţi dintre noi.

Profeţia Domnului de la Mt. 28, 20, dacă mergem pe ideea *de final* al lumii sau al veacului (în

greacă e *singularul* şi nu *pluralul*) sau al timpului…ar însemna că El este cu noi numai *aici*, în temporalitate şi nu şi *în veşnicie*.

Nimic mai *absurd*, nu?

Ideea însă – de aceea: *eclesiologică*, care ţine *de Biserică* – e aceea că Domnul e *mereu* cu Biserica Sa şi *o va ajuta* să ajungă *la desăvârşirea* numărului fiilor lui Dumnezeu sau ai Împărăţiei Sale şi, *la transfigurarea lumii* – şi nu *la sfârşitul* ei – El va rămâne *veşnic* cu cei ai Lui, pe care *îi cunoaşte* şi ei *Îl cunosc*.

La Mt. 28, 20, în concluzie, Domnul ne profeţeşte că va fi *acum* şi *veşnic* cu noi, lucru pe care îl face şi la In. 9, 5: „Cât sunt în lume, Eu sunt *lumina lumii*" [ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς Εἰμι τοῦ κόσμου/ otan en to cosmo o, fos Imi tu cosmu, *cf.* Idem]. Dar Domnul *nu a părăsit* şi nici nu *va părăsi* vreodată lumea şi El este *în mod continuu* şi *veşnic* Lumina ei.

Tocmai de aceea, El poate *să dea* celui orb şi nouă tuturor atât vederea *fizică* cât şi pe cea *duhovnicească*.

Căci „a scuipat jos şi a făcut *tină* din salivă/ scuipat şi *a uns cu tină* ochii lui" [In. 9, 5, Idem].

Şi prin asta ne-a arătat cum se îmbină *harul* cu *materia* în Tainele Bisericii. Căci deşi era vorba de *tină* (praf şi scuipat) a putut *să redea* vederea, vederea oculară cea *atât de complexă* şi de *uluitoare*…dar şi *vederea duhovnicească* celui orb.

La In. 9, 36-37 Domnul *Se revelează* fostului orb aşa cum *S-a revelat* şi Sfintei Fotini, Samarinencii: în mod descoperit, *direct*, copleşitor.

I-a spus că El este *Fiul lui Dumnezeu* şi l-a întrebat dacă *crede* în El. Adică: dacă *Îl vede*, dacă Îl *percepe duhovniceşte*, dacă *simte* dumnezeirea Lui.

Şi orbul, *văzător* de acum şi cu ochii fizici dar şi cu cei duhovniceşti, mărturiseşte ceea ce vede *cu ambii ochi*, ai trupului şi ai sufletului: *Cred, Doamne!* [Πιστεύω, Κύριε·/ *Pistefo, Chirie!*, *cf.* Idem] şi *I Se închină* Lui [In. 9, 38].

Şi Biserica *cheamă* harul ca *să sfinţească* toate darurile. Şi ea *se închină* Domnului,

recunoscând că *Îi aduce* pe *ale Sale*, pe care le-a primit *dintru/ prin lucrările Sale*.

Biserica recunoaşte în Liturghia sa că *slujim împreună* cu Puterile cereşti şi că *vedem* slava lui Dumnezeu. Iar aceasta o trăiesc câţi *vedem* şi câţi *slujim* cu Puterile cereşti, împreună, la modul *real* şi nu *imaginar*.

Căci dacă teologia şi realitatea Bisericii sunt *o metaforă* fără substrat real sau *un simbol* atunci nu există *viaţă duhovnicească*, nici *îndumnezeire*, nici *vedere dumnezeiască* şi nici *viaţă veşnică*.

Dacă teologia vorbeşte despre *himere* sau dacă viaţa duhovnicească şi liturgică şi tot drumul îndumnezeirii sunt numai „înfloriturі pioase", atunci nu există niciun *cult dumnezeiesc*, nu există *Biserică* şi nici nu există *o altă lume* ci totul *se termină odată cu moartea*.

Dacă considerăm că vreun *fragment* din dogmele Bisericii şi din cultul Bisericii *nu are realitate* ci vorbeşte despre „fabulaţii teologice", atunci nu există *credinţă adevărată* şi tot ce facem noi la Biserică e *o infuzare cu basme* a populaţiei *de cea mai joasă speţă*.

Numai că lucrurile, iubiţii mei, stau cu totul altfel! Orice parte a Scripturii, a Tradiţiei şi a cultului nostru este *plină de adevăr*, este *o mărturie a adevărului vieţii cu Dumnezeu*.

Bineînţeles, dacă vorbeşti despre Dumnezeu *doar din cărţi* eşti *un farsor*.

Însă Scriptura şi cărţile Tradiţiei, cât şi cultul Bisericii nu s-au scris de către *ageamii* şi de către *farsori*, ci de oameni care *au experimentat din plin* viaţa cu Dumnezeu şi au fost *mlădiaţi/ inspiraţi/ învăţaţi* de către Dumnezeu *ce să facă*, ce să spună, ce să scrie.

Tocmai de aceea am spus că nu poţi să fii preot, duhovnic, învăţat, părinte duhovnicesc etc. *în mod real*, doar aşa, *din cărţi* sau *din auzite* sau numai prin faptul că ai fost *hirotonit*, adică *în*

absenţa totală a comuniunii harismatice cu Dumnezeu.

Ci toate acestea *eşti* şi *eşti din plin*, dacă, ca şi Părinţii şi Maicile dinainte şi împreună cu ei eşti luminat/ învăţat/ povăţuit/ *condus* continuu de către Dumnezeu în toate cele ale tale.

Pentru ca să trăieşti *înălţarea* Domnului în mod duhovniceşte, spunea Sfântul Simeon Noul Teolog, Părintele nostru, trebuie să fii *ridicat* de la pământ la cer, prin slava Sa, de către Însuşi Domnul, singurul care *S-a urcat* cu trupul pe scaunul Dumnezeirii.

Şi ca să te înalţi *împreună* cu El…nu trebuie să te înalţi *pe aripile false ale imaginaţiei*, pentru că îţi rupi gâtul…

Ci pentru ca *să te înalţi*, atunci trebuie ca Domnul *să Se pogoare la tine* şi *să te înalţe la Sine*.

Pentru că asta e *singura ridicare posibilă* şi *reală* şi *singura sursă de cunoaştere* şi *de viaţă duhovnicească* şi *singurul mod al sfinţeniei* în Biserica Sa.

Tocmai de aceea am spus că Evanghelia duminicii a 6-a după Paşti, care vorbeşte despre vedere, *reala vedere*, e *o aprofundare a teologiei înălţării împreună cu Domnul*.

Da, nimic nu e *uşor*, banal, învechit în viaţa Bisericii! Dacă crezi că *le ştii* pe toate, dacă *caşti* în faţa tainei revelării lui Dumnezeu, dacă te arăţi *leneş*, dacă te arăţi *îngust la minte*, dacă te arăţi *laş*, dacă te arăţi *nesimţit*…devii *o piatră*.

Nesimţirea duhovnicească înseamnă tocmai *nesesizarea/ nevederea sfinţeniei* lui Dumnezeu, Care Se revelază în Biserica Sa şi în întreaga lume.

Dacă *nu vezi*, dacă *nu simţi duhovniceşte*, eşti *orb* pentru Dumnezeu! Aceasta e *concluzia* Evangheliei de astăzi.

Şi cine poate fi *atât de curat* la ochii inimii, ca să spună că e *propriu* vederii lui Dumnezeu?

Şi cine poate fi *atât de sfânt* ca să nu mai aibă *nevoie de sfinţenie*?

Şi cine este *atât de învăţat*, ca să nu mai aibă *nevoie de învăţătură*?

Şi cine este *atât de smerit*, încât să nu se *umple* mereu de *smerenia negrăită* a Domnului Puterilor cereşti?

O, da, suntem *orbi*! Dar orbirea nu e *un handicap de netrecut*, dacă vrem să fim *pentru veşnicie* cu Domnul slavei.

Fie dar ca Domnul şi Dumnezeul nostru Iisus Hristos, Care a murit şi a înviat pentru noi şi S-a înălţat de-a dreapta Tatălui pentru noi, ca să ne tragă pe toţi la Sine, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt să ne miluiască pe noi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica tuturor Sfinţilor

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul[7],

de câte ori mă gândesc la duminica aceasta sau de câte ori mă gândesc la Sfinţii lui Dumnezeu, ştiu şi cred şi îi cinstesc nu numai pe cei pe care *îi ştim cu nume*, cu operă, cu o anume *identitate* dintre Sfinţii Biserici, ci şi pe cei pe care *nu îi cunoaştem*, nu ştim nimic despre ei, pe care i-am uitat sau pe care nimeni nu i-a ştiut.

Prima duminică după Rusalii este *duminica tuturor Sfinţilor*, ca semn că toţi, cunoscuţi sau necunoscuţi de către noi, *s-au sfinţit* prin aceeaşi slavă a lui Dumnezeu şi formează *un singur cor* în faţa lui Dumnezeu.

Şi tocmai de aceea, *a te îndoi* de Sfinţii lui Dumnezeu sau *a-i cinsti numai pe unii*, în mod preferenţial, este *o desconsiderare a tuturor*, pentru că în toţi a lucrat *acelaşi* Dumnezeu şi de către toţi Treimea e *preaslăvită*.

[7] Predică scrisă în data de 12 iunie 2009.

În finalul *Sinaxarului* zilei ni se spune, că „acum prăznuim toate câte Duhul Sfânt, cu dăruiri de bine, a sfinţit: sufletele cele prea înalte şi sfinţite, adică Cele nouă cete [ale Puterilor cereşti n.n.], pe Strămoşi şi Patriarhi, pe Proroci şi pe Sfinţii Apostoli, pe Mucenici şi [pe] Ierarhi, pe Sfinţii Mărturisitori şi pe Cuvioşii Mucenici, pe Cuvioşi, pe Drepţi şi pe toată ceata Sfintelor Femei şi pe toţi ceilalţi Sfinţi necunoscuţi, împreună cu care să fie şi cei ce se vor *adăuga* în viitor.

Dar, mai presus de toţi şi între toţi şi cu toţi Sfinţii, pe Sfânta Sfinţilor, pe Preasfânta şi cea fără de asemănare mai mărită decât Cetele Îngereşti, pe Doamna şi Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria", *cf.* *** *Penticostar*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1999, p. 373.

Avem aşadar de-a face cu o zi a cinstirii Sfinţilor de pretutindeni şi din orice secol al Bisericii, atât dinainte, cât şi de după Hristos, dar şi a Puterilor cereşti, şi, în mod special, a Prea Curatei Stăpâne de Dumnezeu Născătoarea.

Fiecare cântare a zilei elogiază chinurile şi vredniciile Sfinţilor. La fel şi *Evanghelia* zilei de la Matei şi celebrul şi zguduitorul cap. 11 de la Evrei al *Apostolului* vorbesc despre *credinţă* şi *mărturisire,* despre credinţa care nu se teme *de moarte* ci *doar de Dumnezeu*.

Într-o cântare de dinainte de *Lumină lină…*, de la *Vecernie*, spre exemplu, Sfinţii sunt desemnaţi ca cei care „prin patimă [/ suferinţă n.n.] au câştigat, cu darul lui Hristos, *nepătimirea*" [Idem, p. 358] şi de aceea sunt „ca nişte *stele strălucitoare*" [Ibidem] în cerul Împărăţiei lui Dumnezeu, care *ne luminează* şi se roagă *cu îndrăzneală* pentru noi.

Suferinţa Mucenicilor Bisericii, se spune într-o altă cântare, *i-a uimit* pe Sfinţii Îngeri [Idem, p. 359] iar Sfinţii sunt *uniţi* cu Dumnezeu „prin dragoste, şi de Tine îndulcindu-se, în curăţie şi sfinţenie cu bucurie *dănţuieşte* hora cea nesfârşită, împreună cu Îngerii, în jurul Tău, Purtătorul de grijă al tuturor, Dumnezeule şi Doamne" [Idem, p. 369].

Bucurie şi *dănţuire extatică* în jurul tronului Dumnezeirii!

Tocmai de aceea duminica de astăzi e o zi *a bucuriei de Sfinţi* şi *a bucuriei împreună cu ei* şi nu o zi *a tristeţii*. Pentru că viaţa lor e *o bucurie continuă*.

Deşi atât *Apostolul*, cât şi *Evanghelia* zilei vorbesc despre suferinţele pe care le-au trăit Sfinţii şi despre morţile lor cele dramatice, suferite în multe chinuri, cu toate acestea accentul *marcant* al zilei e *bucuria* Sfinţilor de Dumnezeu, a bucuriei lor nezdruncinate cu El dar şi a comuniunii dintre ei.

Şi acest lucru trebuie să ne intre bine *la inimă*: că Împărăţia lui Dumnezeu, spre care aspirăm cu toţii, nu e un loc *al certurilor* şi *al dizarmoniei* ci *al iubirii* şi *al comuniunii reciproce*.

Sfinţii se *cunosc*, se *recunosc* – cum spuneam şi altă dată – între ei, încă de pe pământ şi sunt *o singură ceată*, împreună cu Sfinţii Îngeri, în faţa lui Dumnezeu.

Viaţa lor de *continuu extaz*, de continuă *uimire supralogică* în Împărăţia lui Dumnezeu ne arată ce trebuie să facem noi *cu noi*, cum trebuie să fim unii faţă de alţii.

Certurile, discuţiile sterile, lipsa de *smerenie* şi de *principialitate* între noi nu ne pot face să fim *un singur cor* în faţa lui Dumnezeu, pentru că nu putem să fim oameni *pentru oameni* aici, unii cu alţii.

Pentru *comuniune* trebuie să fii *capabil să te uiţi pe tine* pentru ca *să îl vezi* pe un altul. Sau să înţelegi *cât înţelege* altul şi *să te cobori* la nivelul lui, pentru ca să-l ridici spre *ceva mai sus*, mai frumos, mai deplin, în relaţia sa cu Dumnezeu şi cu oamenii.

Sfinţii, deşi nu toţi sunt *la fel de desăvârşiţi* şi diferenţele dintre ei sunt *marcante* la nivelul pozitivităţii, cu toate acestea *se recunosc împreună*, se recunosc, se simt şi se manifestă ca *fraţi* întru Hristos şi ca *fiii* lui Dumnezeu după har, pentru că nu concep viaţa *în afara* comuniunii cu El şi între ei.

Mt. 10, 32, primul verset al *Evangheliei* duminicii de astăzi, ne vorbeşte despre mărturisirea credinţei creştine ca *viaţă*, ca *mod de existenţă*.

Când spui *omologheo*[ὁμολογέω]/ *mărturisesc*, spui de fapt că ai *aceeaşi vorbire* dar şi *acelaşi mod de vieţuire* cu toţi Sfinţii lui Dumnezeu de dinaintea ta, pentru că mărturiseşti aceeaşi *credinţă*, aceeaşi *credinţă unitară* şi *validată* de toţi Sfinţii de dinaintea ta prin întreaga lor viaţă.

Crezul vostru, ne spune Domnul, trebuie să fie unul cu viaţa voastră. Dacă tot ce scoateţi pe gură aveţi şi în inimă şi aşa vă trăiţi viaţa, atunci aceasta înseamnă *să mărturiseşti pe Domnul înaintea* sau *în faţa oamenilor*.

Când eşti *una* cu ceea ce spui nu eşti *demagog*, adică unul care vrea să îşi facă *publicitate* prin discursuri bombastice dar fără *realitate* în viaţa lui. Când eşti *una* cu ceea ce spui şi cu ceea ce faci atunci eşti un *mărturisitor* al unei credinţe şi al unui mod de-a fi, pe care l-ai primit *în Biserică* şi care este *al Bisericii*.

Nu e de ajuns să ai *o ediţie* a Scripturii, *un megafon* şi *câteva Dogmatici citite* pentru ca să fii *un mărturisitor*.

Sau nu eşti *un mărturisitor* când *foloseşti* credinţa Bisericii *împotriva* Bisericii, pe premisa că unul, doi sau o mie calcă şi *strâmb* de multe ori.

Pentru a fi *un autentic mărturisitor* trebuie să te fi schimbat *în armonie* cu Sfinţii Bisericii Ortodoxe şi prin *ucenicie* faţă de oameni Sfinţi.

Pentru că numai astfel înţelegi cum se mişcă, cum gândeşte, cum se poartă, cum *pune problemele* şi cum *le rezolvă* un ortodox.

Viaţa ortodoxă – *puţini* înţeleg asta şi e *păcat* că doar puţini o înţeleg – e o viaţă căpătată *prin contagiune dumnezeiască* de la alţi membri autentici ai Bisericii.

Viaţa Bisericii *ţi se imprimă* în toată fiinţa ta prin oamenii ei *înduhovniciţi*. Prin cei care se fac *icoane*, imagini *întrupate* ale puterii ei de viaţă făcătoare şi sfinţitoare.

Dacă vreţi să vedeţi *ce fac* Sfintele Taine din oameni, ce fac rugăciunea, postul, metaniile, lupta cu patimile, trebuie să observaţi viaţa oamenilor înduhovniciţi, vii sau adormiţi ai Bisericii, date despre viaţa lor, amănunte, imagini cu ei, pentru ca viaţa ortodoxă, aceasta, *în comuniune* cu Sfinţii, să aibă *concreteţe*.

Tocmai de aceea *viaţa de sfinţenie* sau *sfinţenia* iradiază în jur din Sfinţi, se intersectează cu noi şi atunci o înţelegem ca *un fapt de viaţă* şi nu ca pe *o poveste frumoasă de adormit copii maturi*.

După cum v-am arătat anumite indicii de-a lungul timpului, eu, ca teolog şi om al Bisericii, sunt *produsul duhovnicesc* al providenţei lui Dumnezeu.

Adică al întâlnirii cu *un imens* şi *necunoscut Sfânt* al Bisericii Ortodoxe Române, cu *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu*[8], care a devenit *un isihast* incomparabil cu un altul în secolul al 20-lea, ajungând să stea *în vederea continuă a luminii dumnezeieşti* zile în şir.

Şi asta unde? În temniţele înfiorătoare ale comunismului, suferind timp de 12 ani şi şase luni la Uranus, la Jilava, la Gherla, la minele de plumb Baia Sprie şi Cavnic, la Târgul Ocna şi Aiud.

După lupte imense cu demonii, după o despătimire colosală şi o practică a rugăciunii isihaste de mii de rugăciuni pe zi, a început să vadă *vedenii copleşitoare*, cutremurătoare, pe care *le-a scris*…şi pe care noi încercăm acum *să le tâlcuim* şi *să le pregătim* pentru *un public larg*.

De ce vă amintesc de Dumnezeiescul Ilie la această duminică? Pentru că el e *un Sfânt necunoscut* al Bisericii Ortodoxe Române, pe de o parte iar, pe de altă parte, pentru că, datorită lui, *viaţa de sfinţenie* sau *tainele îndumnezeirii unui om* mi-au devenit *transparente*, concrete în persoana lui.

El a fost *Sfântul de lângă mine*.

Omul care *a înlocuit toată lumea* timp de *10 ani de zile*, până la adormirea sa şi care m-a făcut să

[8] A se vedea *opera sa integrală*, în 10 volume, aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/.

înţeleg *creşterea unitară*, pe toate palierele, a unui *om înduhovnicit*.

Întâlnindu-l la 16-17 ani pe el, pe Maestrul meu în *teologia practică* a Bisericii, viaţa şi dezvoltarea mea în Biserică şi societate a devenit *una unitară*, pentru că am înţeles că *nu locul* unde sunt, că nu cei *din jurul meu* sau vreun *alt element* mă opresc din *drumul* sfinţirii mele, ci numai eu însumi aleg *să abdic* sau să fiu *leneş* pe acest drum paradoxal al vieţii ortodoxe.

Nimeni nu ne poate *despărţi* de Hristos, dacă noi nu o facem. Şi nimeni nu ne poate despărţi *interior*, pentru că nimeni nu poate *să aleagă* în locul nostru.

Tocmai de aceea, când Domnul vorbeşte la Mt. 10, 35 de *despărţire* sau de *separare* între oameni, El vorbeşte de *alegere*.

Oamenii aleg *să se convertească* la dreapta credinţă pas cu pas, zi de zi şi de aceea *se despart*, fără doar şi poate, de la sine, de cei care *aleg altceva*.

Ne despărţim pentru că dorim lucruri *diferite* şi *ne unim*, devenim *un cor*, când harul lui Dumnezeu ne aduce, prin aceeaşi credinţă, *la aceeaşi dragoste dumnezeiască*.

Unitatea credinţei ne face să avem *unitatea nezdruncinată a iubirii* între noi. Unitatea credinţei e unitatea sfinţeniei.

Sfinţii au fost şi sunt *una* în dorurile lor către Dumnezeu, pentru că au fost credincioşi mărturisirii Bisericii şi nu au considerat-o *perimată* şi niciun lucru *nevrednic* de dorit.

Dar *râvna* pentru Domnul, *zelul* pentru El, trebuie să vină *din credinţă* şi *dragoste autentică* şi nu *din spirit de competiţie* sau *de revanşă*.

A învăţa de la Sfinţi înseamnă a învăţa *lucruri fundamentale*, dintre care nu poate lipsi: *acrivia credinţei*, *smerenia* şi *iubirea înţelegătoare şi a toate iertătoare*.

Nu dacă suntem *locvaci* suntem *credibili*. Nu dacă *ne băgăm în faţă* ca să răspundem la întrebări. Ci dacă suntem *coerenţi*, pas cu pas, atât *în mărturia* cât şi *în viaţa noastră*.

Cum spuneam şi altă dată: şi Sfinţii *greşesc*, şi ei *au păcate* mai mici sau mai mari. Numai că păcatul lor este *un izvor de smerenie* şi *de înţelepţire*, un izvor de înţelegere *a neputinţei* umane şi *a dependenţei continue* de harul lui Dumnezeu.

Păcatele Sfinţilor îi fac *foarte profunzi,* foarte *umani* şi, în acelaşi timp, *cu totul diferiţi*, străini de toţi.

Aceste lucruri nu trec *neobservate*. Şi ei, *cei de care lumea nu e vrednică,* ştiuţi sau neştiuţi, sunt *vii* la Dumnezeu şi cu Dumnezeu, şi dacă îi cinstim şi dacă nu îi cinstim noi.

Vă rog *să vă bucuraţi* şi *să ne bucurăm dumnezeieşte* în această zi şi în toate zilele, în ciuda tuturor durerilor şi nefericirilor noastre, care nu sunt puţine, pentru că e posibilă, e reală, e *normală* sfinţenia.

Pentru că e singura modalitate *de împlinire reală* a oamenilor.

Dacă nu vrei să fii *Sfânt*, nu vrei, de fapt, să fii *un om împlinit*, personalizat de către Treimea cea Preadumnezeiască.

Vă doresc tuturor multă bucurie şi fericire dumnezeiască întru Domnul nostru Iisus Hristos şi întru Tatăl Său Cel Pururea veşnic şi întru Duhul cel Preasfânt şi Făcător de viaţă, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Rusalii

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul[9],

cred că înţelegeţi de ce duminica de faţă este şi *a Sfinţilor Români* şi vine după duminica *Tuturor Sfinţilor*, care e prima după *Cincizecime*.

Este a Sfinţilor naţiei noastre, pentru ca să se arate pentru generaţia de faţă şi pentru viitorime, că şi pe acest teritoriu, de-a lungul timpului, au trăit *oameni Sfinţi* şi că ei au apărut *din predica* Sfinţilor Apostoli, la care se face referire în *Evanghelia* zilei: Mt. 4, 18-23.

Toţi Sfinţii Bisericii – şi Sfinţii români fac parte *din poporul Sfinţilor* lui Dumnezeu – se trag de la Cincizecime, de la pogorârea harului Treimii în oameni, pentru că de atunci Treimea a început *să*

[9] Predică scrisă în data de 19 iunie 2009.

locuiască în oameni, prin harul Său, şi aceasta e viaţa Bisericii.

Când cântăm şi afirmăm cu tărie: „*cu noi* este Dumnezeu", nu spunem altceva, decât că viaţa Bisericii înseamnă *continua experiere*, de către noi toţi, *a vieţii* cu Dumnezeu.

Însă slujbele Bisericii – nu trebuie să ne minţim pe noi înşine – sunt scrise de către Sfinţi şi sunt scrise din *experienţa reală*, profundă a vieţii cu Dumnezeu şi nu sunt formate din cântări *edulcorate*, scrise de nişte indivizi oarecare, pentru ca să facă *funny*[10] starea la *Liturghie* sau la *Miezonoptică*.

Tocmai de aceea slujbele ortodoxe sunt *foarte teologice*, sunt *grele*, te *adorm* sau *îţi provoacă foamea*, dacă vrei să fii *atent* la fiecare *înţeles* al slujbei.

Slujbele ortodoxe sunt *foarte teologice* şi teologia este *ascetică*. Slujbele Bisericii nu sunt *pentru toţi*, deşi *toţi* participă la ele.

Nu sunt *pentru toţi*, pentru că nu toţi *le înţeleg profund* şi, în gura multora, psalmii, paremiile, durerea cântărilor ortodoxe sună *fals, ambiguu* sau chiar *comic*…pentru că nu le înţeleg.

Și neînțelegând *starea* cântării, cu ce inimă…și durere…sau bucurie ar trebuie cântată…o cântă *oricum*, adică *aiurea*.

De multe ori şi la strană, şi în altar, se cântă şi se slujeşte mai mult decât *lamentabil* un cult dumnezeiesc, care e numai pentru *mari teologi* cu adevărat, pentru că e scris de *mari teologi*.

Predicile sunt *goale de conţinut*, dezlânate, fade, pentru că vin din inimi şi minţi *lipsite de experienţă duhovnicească* sau sunt forme *splendide* la nivel formal dar *lipsite de conţinut*.

Sunt forme fără fond.

De fapt, atunci când cânţi la strană fără ca să *înţelegi* ceea ce cânţi şi cum trebuie să cânţi, când slujeşti în Casa lui Dumnezeu fără să ştii şi fără să

[10] În engleză: amuzantă, distractivă.

simţi *ceea ce faci* şi *cu Cine* faci ceea ce faci…eşti *o formă fără fond*.

Forma fără fond e ca borcanul fără dulceaţă. Oricât de *frumos* ar fi borcanul, dacă nu are *dulceaţă* în el, nu poţi să pui nimic pe pâine…la micul dejun.

Şi atunci…să ne mai *mirăm* că nu suntem *profunzi*, că nu suntem *Sfinţi*, că nu suntem *teologi*?

Viaţa ortodoxă e deplin teologică şi deplin ascetică. E o teologie trăită, experiată pas cu pas, în adânca şi mistica ei profunzime.

Şi cum ar fi ceva *simplu* viaţa şi teologia Bisericii, dacă e viaţa *cu* şi *în* Dumnezeu?

Cum să fie *simplu* enormul, extraordinarul, mai mult decât sublimul?

Duminica de astăzi, pentru noi, pentru români, ne spune că strămoşii noştri au fost *în dreapta credinţă* şi că unii au trăit-o *la exigenţe mari*.

Bineînţeles, Sfinţii români nu sunt doar cei *canonizaţi* şi nu sunt doar cei *cunoscuţi* de către noi.

Dumnezeu e singurul care *îi ştie* pe toţi Sfinţii Săi, din toate neamurile şi din toate veacurile, şi care sunt una la El şi cu El, pentru că au trăit în viaţa lor aceeaşi *revărsare* a vieţii dumnezeieşti necreate a Prea Sfintei Treimi.

Chiar dacă unul a fost *gal* iar altul *breton*, unul *asiatic* iar altul *roman*, altul *israelit* iar altul *african*, toţi Sfinţii lui Dumnezeu *au ucenicit* la aceleaşi *surse* ale Revelaţiei şi au trăit în aceeaşi *ambianţă* a harului dumnezeiesc.

La peste 2000 de ani de la Întruparea Domnului suntem puşi în faţa unui *nor de mărturii umane*, a unei *puzderii infinite de Sfinţi*, a unui *câmp înmiresmat de flori foarte diverse ale sfinţeniei*, pentru ca *să ne împrietenim* cu ei.

Poate că v-aţi întrebat de ce pe fiecare zi Biserica are în calendar şi în sinaxare *mulţi Sfinţi* pomeniţi. Pentru acest lucru: pentru ca să ne *împrietenim* cu ei…Pentru că *împreună* cu ei ne vom petrece *întreaga veşnicie*.

Trebuie să vă fac *o confidenţă*. De când m-am convertit *în mod real* la credinţa pe care *o aveam* şi *o am*, dar despre care nu prea ştiam *nimic profund*, am început *să mă împrietenesc*, instinctiv, cu Sfinţii lui Dumnezeu.

Nu mi-a spus nimeni *să fac* asta.

Însă, citind, cântând, stând la strană şi în altar am început să fiu *populat*, de la sine, de *grija* şi de *dorul* de Sfinţi. Asta în mod fundamental.

Nu numai că *am citit*, recitit, mi-am *notat* diverse date, gânduri, experienţe, virtuţi, păcate, cum s-au născut, cum au adormit, cum s-au chinuit, ce minuni s-au petrecut cu ei…

Însă am încercat să fac *câte ceva* din ce au făcut ei.

Din acest motiv, dacă cineva *ar dori* să facă *psihologie abisală* pe experienţa mea, ar fi foarte *uluit*, dacă m-aş *confesa* lui, de la cine, când, de ce, am început *să fac* sau *să gândesc* un lucru anume, cum m-am simţit după aceea, cum m-am schimbat, pentru că ar înţelege că m-am *destructurat*, pas cu pas, în mare parte…făcând să moară o mare parte din omul *cel vechi* din fiinţa mea.

Şi în această *înlocuire* de gânduri, obiceiuri, sentimente cu cele ale Sfinţilor am ajuns să am *comuniune*/ prietenie/ iubire/ *intimitate* cu mulţi Sfinţi, pe care îi cunosc *mai bine* decât pe cei cu care *am făcut şcoala* sau cu care *mă întâlnesc* mai mult sau mai puţin zilnic.

Am plecat de la *a le cunoaşte* viaţa, de la *a nu mă îndoi deloc* de cele afirmate în viaţa lor, de la *a-i cinsti* şi de la *a mă ruga lor* şi de la *a mă bucura mereu de comuniunea cu ei*, până când am început *să mă simt* şi *să merg împreună cu ei* tot timpul.

De aceea, uneori mi se pare aiurea să vorbesc despre Sfântul Apostol Pavel sau despre Sfântul Dionisie Areopagitul, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Simeon Noul Teolog sau Sfântul Ioan de Kronstadt, ca să dau câteva exemple, la *trecut*...când eu *mă întreţin cu ei* tot timpul.

Cum aş putea să vorbesc şi să scriu tot timpul *despre ei*, să le cunosc şi să le înţeleg gândurile şi viaţa, dacă nu aş fi *prieten* cu ei?

Şi cum aş putea să fiu *prieten* cu ei, dacă ei nu m-ar fi învăţat că sunt *vii* şi cum trebuie *să mă port* cu ei şi *în relaţie cu toţi*?

Această *comuniune* însă nu mă face, de la sine, *nepătimaş* sau nu mă *scapă* de greşelile proprii, pe care numai eu *aleg* să le fac.

Pe de o parte, *învăţ* foarte multe, continuu de la ei, *mă împărtăşesc* de modul cum ei *simt* şi *se raportează* la diverse lucruri, însă, în acelaşi timp, eu mă bat în mine *cu omul cel vechi*, cu patimile mele, pe care eu însumi *mi le-am agonisit* şi, de foarte multe ori, *cad* în multe păcate şi patimi.

Rostul duminicii de astăzi e să ne *amintească* tocmai aceasta: nu considera că eşti *pierdut* sau nu privi mântuirea *după propria ta minte*.

Cei din faţa noastră, Sfinţii de dinainte de noi, au avut şi ei *păcate*, greutăţi, necazuri, neîmpliniri, regrete dar s-au uitat mereu *mai presus* de ele, au stat *lângă* Sfinţii de dinaintea lor şi *au învăţat* de la ei, fapt pentru care *s-au împărtăşit* de harul şi de cunoaşterea Treimii, care coboară prin Sfinţii Îngeri şi prin Sfinţi la noi.

Şi acum o întrebare pentru cei care se gândesc la faptul de *a inventa* „biserici" la o mie cinci sute sau la 2.000 de ani după *ziua de naştere* a Bisericii: de ce niciun Sfânt al Bisericii nu a dorit să *remanieze* Biserica, ci să se facă *tot mai propriu* vieţii Bisericii?

Pentru că Sfinţii au înţeles că Biserica nu se *confundă* cu păcatele anumitor conducători, ierarhi sau credincioşi ai Bisericii, ci *reala apartenenţă* la Biserică o au cei care *simt*, necontenit, că au *o relaţie vie* cu Dumnezeu şi cu toţi Sfinţii de dinainte de ei.

Şi tocmai de aceea, accentuându-se latura duhovnicească, *personală* a relaţiei cu Dumnezeu, Sfinţii nu au vrut *să înlăture neghina* Bisericii cu

forţa – nici Domnul *nu face* asta – pentru că există *o zi*, ca nicio alta, când Domnul *va smulge* neghina din ogorul/ aria Bisericii, şi va secera grâul cel bun, care va moşteni Împărăţia Lui, cea pregătită lor mai înainte de a fi lumea.

Însă cărţile Sfinţilor, Tradiţia Bisericii în totalitate, ne arată că ei au luat *atitudine* faţă de multe neorânduieli şi faţă de multe păcate ale membrilor Bisericii, indiferent *cine* ar fi fost ei, fără ca *prin aceasta* sau *în ciuda* oricărei decadenţe pe care o sesizau *să dezerteze* din Biserică sau să-şi facă o biserică „mai dreaptă", „mai sfântă" şi „mai bună".

Şi ieri şi astăzi a existat şi există multă *neorânduială*, multă *neghină* în fiecare dintre noi.

Însă faptul că în calendarul Bisericii sunt pomeniţi *numai Sfinţii* şi nu *oricare*, la grămadă, ne atenţionează asupra faptului evanghelic că nu trebuie *să te pierzi* în acţiunea *a-i îndrepta* pe alţii, dacă *te pierzi* pe tine însuţi.

Oricine, peste noapte, poate deveni *judecătorul/ marele inchizitor* al Bisericii, care să taie şi să spânzure şi să facă o Biserică *după mintea lui*. Însă, cu siguranţă, aceea nu este şi nu va fi o Biserică după *mintea lui Dumnezeu*.

Mintea lui Dumnezeu e mult mai complexă, mai subtilă, mai răbdătoare decât mintea omului. Mai milostivă, *prea mult milostivă*.

Fapt pentru care, când un Sfânt a vrut *să îi pogoare* pe *unii* (*păcătoşi*, în mod evident), în Iad, Domnul a venit la el şi i-a spus că *e gata* să se *răstignească* a doua oară pentru lume.

Uneori, oamenii care ajung la o anumită *înduhovnicire* şi cad în *partea de-a dreapta* (adică încep să aibă un comportament de „sfinţi"), ajung ori *prea milostivi* cu păcatele oamenilor, ori *prea drastici* cu aceleaşi păcate.

Marile *tornade* ale Bisericii, din păcate, sunt iscate de astfel de oameni, care, pe baza experienţei şi a teologiei lor, net superioară majorităţii, ajung la

concluzia că Biserica trebuie să fie *doar* într-un anume *fel*…epurând-o *de diversitate*.

Numai că Sfinţii sunt *foarte diverşi* şi *foarte frumoşi în diversitatea lor*.

Sfinţenie e o problemă *de alegere totală* şi *de constanţă* în relaţia cu Dumnezeu.

Există Sfinţi copii, Sfinţi militari, Sfinţi teologi, Sfinţi ţărani, Sfinte căsătorite sau necăsătorite, Cuvioşi şi Pustnici, Isihaşti şi Împăraţi, Ierarhi şi Mucenici.

Nebunii pentru Hristos trăiesc altcumva decât *Sfinţii isihaşti*, după cum *un preot de mir* trăieşte altcumva decât *un ieromonah* dar tot *în harul* Treimii.

Dumnezeu nu ne vrea pe toţi *la fel* de deştepţi, la fel de frumoşi, la fel de Sfinţi, chiar dacă pe toţi ne vrea *Sfinţi*.

Sfinţenia nu se face *la monetăria* statului, unde toate monedele sunt *la fel*.

Sfinţenia este *viaţa cu Dumnezeu*, unde fiecare ajunge/ trăieşte/ experiază *cât poate* şi *cum poate* din viaţa cu Dumnezeu dar după ce face *toate eforturile* pentru asta.

De aceea am spus că slujbele Bisericii nu sunt *pentru toţi* dar la ele *trebuie să participe toţi*.

Într-un fel vor înţelege *teologii* cultul Bisericii şi într-un alt fel îl vor înţelege *credincioşii de rând*. Numai că, dacă fiecare vom face *tot ce putem* şi *ne vom da toată silinţa*, cu toţii ne vom *bucura* pe măsura înţelegerii şi a bucuriei noastre de Dumnezeu.

În concluzie, Sfinţii ne devin *prieteni*!

Şi cultul Bisericii vrea, din răsputeri, să ne *împrietenească* cu ei. Pentru că numai *prietenia lor* contează cu adevărat.

Şi, fără doar şi poate, dacă de aici te faci *prieten* cu Sfinţii şi cu Sfintele lui Dumnezeu, când vom trece la Domnul nu vom dori *o altă comuniune*, pentru că doar pe aceasta *o ştim* şi *ne-am dorit-o*.

Vă doresc, cum îmi doresc şi mie, să vă *împrieteniţi* şi să mă *împrietenesc* şi mai mult cu Sfinţii lui Dumnezeu.

Dacă acest lucru *se va petrece* va fi *o evidenţă*.

Nu trebuie să pierdem vreo clipă din vedere faptul că Judecata lui Dumnezeu, cât şi Împărăţia lui Dumnezeu sunt *o privelişte*, un spaţiu deschis înţelegerii abisale. Toţi vom şti despre toată lumea *cum am fost* şi *cum ne aflăm*.

Acum, citind vieţile Sfinţilor, aflăm cum au fost ei şi cum au murit ei, Sfinţii lui Dumnezeu.

Atunci ei *ne vor vedea* pe noi şi noi pe ei şi fiecare vom şti *cine suntem*.

Acum ne mai *prefacem*, ne mai *ascundem* după vorbe, ne facem că *nu ştim* să ne respectăm şi să ne iubim unul pe altul. Dar atunci lucrurile vor fi *clare*. Vor fi *open free*[11] pentru toţi.

Vă doresc o săptămână *cât mai bună* şi *multă fericire dumnezeiască*! Amin!

[11] În engleză: cu totul deschise.

Predică la Duminica a 7-a după Rusalii

Mt. 9, 27-35, *cf*. GNT[12]:

27. Şi trecând Iisus pe acolo, Îl urmau [pe El] doi orbi, care strigau şi ziceau: *Miluieşte-ne pe noi, fiul lui David!*

28. Şi intrând [Domnul] în casă, au intrat orbii la El, şi le-a zis lor Iisus: *Credeţi că pot să fac aceasta?* [Şi] i-au răspuns Lui [orbii]: *Da, Doamne!*

29. Atunci S-a atins de ochii lor zicând: *După credinţa voastră să vi se facă vouă!*

30. Şi li s-au deschis ochii lor. Şi i-a certat pe ei Iisus, zicând: *Vedeţi ca nimeni să nu cunoscă [minunea]!*

31. Dar ei, ieşind, L-au făcut cunoscut pe El în tot pământul acela.

32. Şi plecând ei, iată!, i-au adus Lui un om mut, care era demonizat.

33. Şi fiind scos demonul, mutul a vorbit. Şi mulţimile se minunau zicând: *Niciodată nu s-a arătat astfel în Israel!*

34. Şi fariseii ziceau: *Întru/ cu arhontele demonilor îi scoate pe demoni!*

[12] Predică scrisă în data de 24 iulie 2009.

35. Şi mergea Iisus în toate cetăţile şi satele*, învăţând în sinagogile lor şi vestind evanghelia** Împărăţiei şi vindecând toată boala şi toată moliciunea/ neputinţa.

---

* E pentru prima oară în *Evanghelia după Matei* când se vorbeşte despre *sat* la plural. În toată Evanghelia se vorbeşte doar de două ori despre *sate*: la Mat. 9, 35 şi Mat. 14, 15.

** E a doua oară când apare cuvântul *evanghelie* la Matei. În toată *Evanghelia după Matei*, cuvântul *evanghelie*/ *veste bună* apare de 4 ori: Mat 4. 23; 9, 35; 24, 14 şi 26, 13.

Doar la Mat. 26, 13, din cele 4 ocurenţe mateiene, nu apare sintagma: *evanghelia Împărăţiei*, ci numai *evanghelia*.

*****

†

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul,

Lumea noastră, cea a secolului al 21-lea, după cum bine ştim, e *suprasaturată* de blasfemii, de înjurături, de blesteme la adresa lui Dumnezeu, a Sfinţilor şi a Bisericii, de contestări şi ridiculizări ale Revelaţiei dumnezeieşti şi a divino-umanităţii Bisericii lui Hristos…

Însă e lumea *noastră*, în care *trăim* clipă de clipă şi în care *ne sfinţim* viaţa şi pentru care trebuie *să ne rugăm*.

E lumea pe care *o respirăm* din prima clipă a vieţii şi cea pentru care Domnul şi Dumnezeul nostru Şi-a vărsat prea scumpul Său sânge.

Nu trebuie să uităm acest lucru, atunci când considerăm că lumea, umanitatea, nu mai are nicio *şansă*, nicio *speranţa de mai bine*, de conversie, atâta timp cât Creatorul ei *crede* în şansa, în schimbarea *interioară* a lumii.

Poate că fiecare dintre noi, într-o anume parte a vieţii noastre sau în anumite zile am acuzat pe Dumnezeu că e *nedrept* cu noi. Că e *rău*, că *nu ne aude* sau că *nu ne vede*.

Că e *orb*…pentru că *nu îi vede* pe hoţi, pe răi, pe corupţi şi îi lasă *în pace*…dar parcă toate relele vin *la cel credincios*, la cel sărac, la cel fără sprijin, la omul *singur*.

L-am *acuzat* pentru că ne-am simţit *slabi*.

L-am acuzat pentru că ne-am simţit *singuri*.

L-am acuzat pentru că ne-am simţit *neiubiţi*.

Însă am înţeles – dacă *am înţeles* ceva important în viaţă – că toate relele *îngăduite* de Dumnezeu în viaţa noastră ne-au *transformat*, ne-au făcut *alţi oameni*.

Şi, mai ales, că Dumnezeu *conduce* viaţa noastră şi nimeni altcineva!

Nu putea *să închidă* Hristos gura fariseilor, care blasfemiau şi care spuneau *inepţia*, mai mare decât ei, că Domnul primeşte *ajutor* de la draci pentru ca *să-i exorcizeze* pe oameni? Cu siguranţă că *putea*!...

Şi de ce nu a făcut-o?...

De ce nu i-a *omorât*?

De ce nu *S-a răzbunat* pe ei, după cum, unii dintre noi, am fi *tentaţi* să o facem?

Nu putea Dumnezeu *să îi suprime*, într-o clipă, pe capii comunismului şi comunismul să dureze doar *o săptămână* şi nu *câteva decenii*? Cu siguranţă că *putea*!

Şi de ce nu a făcut-o?!...

De ce *nu vindecă* Dumnezeu pe toată lumea?

De ce nu *îi omoară* pe criminalii în serie, pe nenorociţii care *ne jecmănesc* de vii?

De ce nu îi lasă numai *pe credincioşi* în viaţă şi pe draci şi pe răi *să îi extermine*?

Cu alte cuvinte, de ce *îngăduie* Dumnezeu ispita, nedreptatea şi prilejurile de păcătuire, sminteala?

De ce lumea asta nu e *curată* de blestemăţii…ci e plină numai de *anomalii nenorocite*?

De ce nu e *cum vrem noi*?

Pentru că Dumnezeu vede lucrurile într-o perspectivă *totală*, profundă, deplină şi nu *periferică*!

Dacă gândim *periferic*, la suprafaţă, credem că noi, cei urgisiţi şi îndureraţi, suntem cu adevărat *ai nimănui* şi că suferinţa asta *nu aduce nimic bun*.

Când suferinţa, dimpotrivă, aduce *curăţire de păcate* şi *înnobilare* a omului, pe când, corupţia, mult lăudată şi propagată în media, în aparenţă *înfloritoare* şi *indestructibilă*, are un sfârşit groaznic, pentru că Iadul…stă, *cu gura deschisă* la sfârşitul vieţii, ca să ne înghită *cu plăcere*.

Problema e că noi nu gândim *în parametrii veşniciei*. Noi dorim ca toţi netrebnicii să fie *omorâţi pe loc*, desfiinţaţi şi Dumnezeu *să triumfe*.

Însă Dumnezeu *triumfă în fiecare clipă*, chiar dacă noi, cei ai Săi, trăim *greu* şi suntem *loviţi* din toate părţile.

De ce *triumfă* Dumnezeu? Pentru că planul Său cu lumea e *indestructibil*.

Faptul că noi *răbdăm toate* din iubire pentru El, această răbdare *plină de dor* face ca faptele noastre să fie *o slăvire* a Lui, *o domnie* a Lui în noi, pentru că El e *Împăratul inimii* şi *al vieţii noaste*.

Însă El *Se slăveşte* şi în cei păcătoşi, în cei care luptă *cu obstinaţie* împotriva Lui. Cum? Prin aceea că *le respectă* libertatea.

Dumnezeu Se reţine pe Sine, Îşi reţine puterea, pentru că a creat pe om *liber*. Iar dacă omul vrea să fie *rău*, corupt, duplicitar, păcătos până în măduva oaselor, Dumnezeu îl lasă să facă *ce vrea* el şi prin aceasta Se dovedeşte *atotputernic*.

Cum aşa?!

Păi cum să nu fie *atotputernic* Dumnezeu, Care, deşi îl face pe om *să existe*, totuşi nu îl va mai *desfiinţa* niciodată, chiar dacă acela ar fi *antihristul antihriştilor*?

El, care ştie *ce va face* omul, îi dă *existenţă*, chiar dacă acela e un om care va face *mult rău* altora şi, în primul rând, *sieşi*.

Şi Dumnezeu e *atotputernic* tocmai pentru că *nu Se răzbună* pe om.

E *atotputernic*, pentru că *nu îi limitează deplin* fumurile, ci îl lasă, o anumită vreme, ca să îşi facă de cap, iar apoi, din mare *milă* faţă de omul care a ajuns *o epavă*, îi opreşte, prin moarte, *deteriorarea* şi mai profundă a umanităţii sale.

Faptul că au existat şi există dictatori, criminali, prostituaţi de tot felul, satanişti de o cruzime indescriptibilă e un semn *al atotputerniciei* şi *al marii smerenii* a lui Dumnezeu faţă de oameni.

Pentru că El le-a dat *darul vieţii* şi ei s-au manifestat şi se manifestă după cum *au crezut* şi *cred de cuviinţă* faţă de acest *dar*.

Dumnezeu îţi dă viaţa ca *un dar absolut* şi te lasă *să alegi*.

Marele dar *al liberei alegeri* e acela care face *atât de răpitoare* sfinţenia şi atât *de jegoasă* viaţa satanizată.

Şi tocmai pentru că *te alipeşti deplin* şi te faci *una* cu Domnul, sfinţenia e *cea mai mare împlinire* şi *cea mai mare alegere* şi *singura alegere conformă* cu *definiţia noastră ontologică*.

Tocmai pentru că *poţi* şi *vrei să fii cu* Creatorul tău şi astfel să te împlineşti, în mod real şi deplin, ca om, Dumnezeu *îi lasă* pe toţi oamenii să aleagă între *bine* şi *rău*, pentru ca sfinţenia *să vină de la sine*, să vină *din alegere deplină* şi tocmai de aceea să nu *planeze* asupra ei *niciun dubiu*.

Nu putea Dumnezeu *să oprească* chinurile martirice ale multor Sfinţi ai Lui?

Nu putea să facă minunea, ca de multe ori, ca să cadă *foc din cer* sau ca să *îi înghită*, pe cei păcătoşi, pământul de vii? Ba da: putea din plin!

Şi de ce Dumnezeu *i-a lăsat* pe Sfinţi ca să fie închişi, să fie torturaţi, să fie scuipaţi, să fie ponegriţi în chip şi fel?

De ce Dumnezeu *a îngăduit*, ca o fecioară pudică şi frumoasă, să fie *dezgolită în public* iar unui bătrân episcop să i se taie barba şi să fie batjocorit cu *necuviinţe incalificabile*?

De ce *i-a lăsat* pe pruncii Lui, pe tinerii Lui, pe bătrânii Lui să fie *călcaţi în picioare* de draci şi de acoliţii lor, cu raţiune şi de acelaşi neam cu cei torturaţi, de *oamenii păcătoşi*?

Pentru ca lucrurile *să fie clare*!

Şi astfel dracii, cât şi nebunii de oameni, care *se dau* dracilor…văd în Sfinţi faptul că sunt unii pe care *nu îi merită*. Nu le merită *prezenţa*.

Şi tatăl, care şi-a făcut din fiică *Muceniţă*, dincolo de *furia* lui nenorocită, oare nu a simţit nimic din *măreţia iubirii ei* pentru Dumnezeu?

Criminalii naţiunilor sau cei care *îşi fac mendrele* cu noi astăzi, da, *astăzi*, oare *nu cunosc* şi *nu simt* puterea vieţii şi a rugăciunii noastre? Ba da! O simt *din plin*!

Tocmai de aceea *se satanizează* şi mai mult.

Tocmai de aceea *se îndrăcesc* şi mai mult.

Omul *prost* şi *invidios* se satanizează şi mai mult când te vede, pe tine, cel blând şi smerit, *prosperând* în viaţa după Dumnezeu şi, pe el, *înotând* într-o ignoranţă şi o luptă interioară crâncenă.

Dracii *simt* şi *se cutremură*.

Simt puterea lui Dumnezeu lucrând prin oameni şi *se cutremură*.

La fel *se cutremură* şi dictatorii şi marii justiţiari nedrepţi şi marii îmbogăţiţi din sângele altora.

Sângele Sfinţilor *strigă din pământ* către Dumnezeu începând de la Sfântul Abel.

Sângele şi iubirea pentru Dumnezeu strigă: *Vino, Doamne, şi să fie în cer ca şi pe pământ!*

Tocmai de aceea *tot ce mişcă* se mişcă *după voia* lui Dumnezeu.

Dumnezeu *se foloseşte* de draci şi de oamenii păcătoşi ca să ducă lumea *acolo unde trebuie*.

Şi lumea merge *spre transfigurarea ei*.

Şi lumea merge *spre judecata finală*.

Şi lumea merge *spre veşnicie*.

Lumea nu merge *aiurea*!

Tot ceea ce Dumnezeu *îngăduie*, îngăduie *din marea Sa iubire* faţă de oameni.

Pentru că El *doreşte* să scoată *Sfinţi* şi din dictatori şi din prostituaţi şi din vrăjitori şi din homosexuali şi din masoni şi din brahmani şi din tot felul de *nelegiuiţi notorii*.

El *aşteaptă*…

Îi aşteaptă *pe toţi*…

Fumurile umane sunt…*o veşnicie de-o clipă*.

Fumurile umane sunt *lungi* ca sicriul.

Numai că noi, fiind atât de *scunzi* la minte, nu înţelegem, până *nu ne trage iarba* spre ea, cimitirul…cum stă treaba *cu voia* lui Dumnezeu.

Dumnezeu face *pe surdul*, pe *prostul*.

Oamenii *veşniciei de-o clipă* Îl înjură, Îl contestă, se cred *superiori* Lui, scriu, se zbat, urlă…

El îi lasă să se creadă *dumnezei de carton*…şi apoi, cu o mică suflare…îi trece *pe linia moartă*, cu vreo boală sau, direct, cu o moarte crâncenă.

Şi, după *datul foii*…vine *o foaie de viaţă* în care eşti lăsat *să fii*…cel pe care *ţi l-ai dorit*.

Adică te cobori în Iadul pe care *ţi l-ai creat*, cu mult spor, cu multă imaginaţie, cu multă conştiinciozitate funestă…şi acest Iad *nu se mai termină*.

Iadul acesta e *veşnic*, pentru că *veşnică* e şi *bucuria* cu Dumnezeu.

Şi iarăşi Dumnezeu e *arhidrept*.

El dă şi celor *ai Lui* şi celor *anti*, celor care au fost *gică contra*, le dă o veşnicie *după cum şi-au dorit-o*.

Dreptate şi adevăr.

Judecată şi libertate.

E drept ca toţi să fie *veşnici* dar e drept ca toţi să fie *veşnici* în adevărul lor ontologic. Adică în ceea ce *au vrut* ei să fie, în modul cum *s-au construit* pentru veşnicie.

E o judecată *dreaptă* pentru toţi: primeşti *ce ai vrut*, pentru că primeşti *conform libertăţii* pe care ţi-ai manifestat-o.

Tocmai de aceea Hristos, în Evanghelia de astăzi, i-a lăsat pe farisei *să spună* ce au spus, dar le-a dat plata lor, cu siguranţă.

Tot la fel orbii…şi mutul (a cărui *muţenie* era datorată *posedării* lui de un demon, care producea muţenia) au primit *după credinţa lor*.

Unii au primit plata *pe loc*…alţii *mai târziu*.

Însă *e fericit…numai cine râde la urmă*, conform proverbului.

Dacă râzi ca prostul, rămâi un exponent *frumos* pentru *istorie* dar nu şi pentru *veşnicie*.

Şi tocmai de aceea Dumnezeu e *atotputernic întru mila Lui* şi *atotfrumos întru adevărul Lui*.

E *atotputernic întru milă*, pentru că El vrea să *îi miluiască pe toţi* şi *îi sfinţeşte* pe foştii Săi *vrăjmaşi*, dacă aceia *vor*, şi este *atotfrumos întru adevărul Lui*, pentru că ne umple *de multă frumuseţe dumnezeiască* pe noi, cei care *împlinim* cuvintele poruncilor Lui cu osârdie şi smerenie.

Fie dar să fim *frumoşi* şi *înţelepţi întru toate*!

Răzbunarea nu e numai *arma* prostului ci şi *propriul cartuş* cu care acesta se sinucide.

Nu *răul* conduce lumea, ci *Dumnezeu*!

Şi Dumnezeu aşteaptă îndelung *coacerea* Sfinţilor Lui, fapt pentru care îi trece *prin foc* şi *prin*

apă, pentru ca să îi aducă *la odihna veşnică* a slavei Sale.

Fericit e cel care *înţeleg*e schimbarea dreptei Celui Preaînalt şi ştie că El *va veni* şi va face *judecată* poporului Său, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica *dinaintea* Înălţării Sfintei Cruci (2009)

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul[13],

Evanghelia zilei, de numai 5 versete (In. 3, 13-17) e una *hristologică*, pentru că ne vorbeşte despre ce a făcut şi face Hristos *pentru noi*, ca să ne mântuim fiecare în parte.

Pentru că mântuirea e *o realitate personală*, foarte dinamică, care se lucrează *la modul prezent* şi *continuu* în persoana noastră, la *întrepătrunderea* dintre lucrarea lui Dumnezeu şi a noastră şi a tuturor celor care ne înconjoară şi vin în relaţie cu noi.

Mântuirea noastră e *un mare dar*.

Un dar al dragostei dumnezeieşti, lucru pe care îl subliniază primul verset al Evangheliei de astăzi: „şi nimeni nu s-a suit /urcat în cer, ci numai

[13] Predică scrisă în data de 11 septembrie 2009.

Cel care S-a coborât din cer, [adică] Fiul Omului" (v. 13).

Mântuirea noastră e darul *venit din cer*, e darul venit din sânul Prea Sfintei Treimi, pentru că *e starea personală de fericire dumnezeiască*, care se dobândeşte în relaţie cu Cel venit din cer, adică cu Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Nimeni nu s-a urcat în cer, dintre oameni, ca să ne fie *Mântuitor*. Adică oamenii nu se pot mântui *pe ei înşişi*, nu se pot *salva* de la moarte, nu se pot *înnemuri* de unii singuri.

Ci Cel care S-a urcat cu trupul la cer, cu trupul Său îndumnezeit, luat din Fecioară, cu care a făcut minuni şi cu care ne-a învăţat, cu care a suferit pe cruce, cu care a înviat, cu care S-a înălţat la ceruri mai apoi şi a şezut de-a dreapta Tatălui, e *Fiul lui Dumnezeu întrupat*, adică *Fiul omului*.

Însă El *a coborât din cer*, fiind Fiul născut din Tatăl din veci, făcându-se, prin întrupare, Fiul Fecioarei, adică Fiul omului, pentru că S-a făcut pe Sine *copărtaş* şi firii umane, El, Dumnezeu fiind.

Adică Mântuitorul nostru e *Dumnezeul nostru* şi niciunul dintre oameni nu ne poate mântui ci *numai El*. Hristos, Dumnezeu şi om în acelaşi timp, este *singurul Mântuitor* al vieţii noastre, *singurul Stăpân* şi *Domn al vieţii noastre*.

Şi El, singurul, S-a pogorât *din cer* şi la înfăţişare S-a făcut *ca noi*, afară de păcat, pentru ca să ridice firea noastră acolo, unde ea nu mai fusese niciodată: adică *de-a dreapta* Tatălui, mai presus de toate Puterile cereşti, în sânul Dumnezeirii.

De fapt In. 3, 13 vorbeşte despre *capătul* iconomiei lui Hristos pentru noi: a dus firea umană *de-a dreapta* Tatălui, prin moarte şi înviere, acolo unde nimeni *nu s-a urcat* şi *nu se putea urca* şi nici *nu se va putea urca vreodată cineva*, adică *în Dumnezeu*.

De aceea e *foarte importantă* precizarea de aici, fiindcă ea exclude ideea unor *mântuitori* paraleli cu Hristos.

Noi *nu ne mântuim* prin Buddha[14], prin Muhammad[15], printr-un *extraterestru necunos*cut[16] sau printr-un *sistem politic* sau *economic*[17], ci mântuirea noastră e *relaţie*, e *comuniune* cu Hristos Dumnezeu şi cu Prea Sfânta Treime.

Tocmai de aceea mântuirea noastră e *atât de profundă* şi *de serioasă* pentru că e *o relaţie continuă*, totală cu Dumnezeu, e *iubire neîntreruptă*, de fiecare moment, cu Dumnezeu.

Orice respirare a noastră se face *cu Dumnezeu*.

Orice clipă e *cu El* şi *a Lui*.

Orice lucru e gândit *prin harul Său* şi ca *în faţa Sa*, pentru că suntem *înaintea* ochilor Săi, cei pururea luminoşi, în fiecare *detaliu* al vieţii noastre.

Mântuirea e *o drăgăstoasă viaţă* cu Dumnezeu, o atentă şi delicată *purtarea* a noastră cu Dumnezeu şi cu semenii noştri.

Mântuirea nu e *bădărănie*, nu este *exclusivism*, nu este *nu mă interesează*.

Mântuire înseamnă *a fi mereu cu Cel iubit*.

A suspina *după El*.

A suspina pentru cei care *nu Îl cunosc* pe El, pe Cel care *S-a coborât* din cer, pentru ca *să îi urce* pe oameni în cer, pe oamenii *îndumnezeiţi* ca şi umanitatea Lui.

Şi cum să nu fie *cutremurătoare* această realitate, exaltantă la culme, când auzi, că *pentru tine*, oricare ai fi tu, Dumnezeu S-a coborât, ca să devină *om* şi să sufere toate *pentru tine*?

Această coborâte a Lui *ne vizează* pe fiecare dintre noi, pe fiecare în parte.

---

[14] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Buddha.
[15] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Muhammad.
[16] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Obiect_zbur%C4%83tor_neidentificat.
[17] *Ultima ideologie* care ne-a promis „un viitor luminos" a fost *Comunismul*. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Comunism.

El face un lucru *incredibil*, cutremurător pentru întreaga făpură: Se coboară *la om*, ca să *îmbrace* firea noastră.

Tocmai de aceea „n-au cunoscut, cum Te-ai întrupat, Puterile cele fără de trup". N-au cunoscut această „taină străină", nouă şi preaminunată a întrupării Tale, Doamne!

Însă întruparea Lui a avut drept sens *trecerea* prin suferinţă şi moarte, pentru ca *să întărească* firea umană, cea slăbită prin *poftă* şi *mânie*.

El vine ca să *îndumnezeiască* firea umană, adică s-o facă *ascultătoare* întru toate Dumnezeirii. Şi El face umanitatea Sa asumată *ascultătoare întru toate* şi *deschisă cu totul* slavei Sale celei veşnice şi fiinţiale.

Iar ceea ce *s-a petrecut* şi *se petrece* cu umanitatea lui Hristos, în relaţia ei ipostatică sau la nivelul relaţiei ipostatice cu dumnezeirea Sa, înseamnă ceea ce *se petrece* cu umanitatea noastră în relaţie directă, intimă şi profundă cu harul dumnezeiesc necreat, veşnic.

Pentru că mântuire personală înseamnă trăire continuă *în* şi *prin* harul lui Dumnezeu, în ascultare totală şi iubitoare şi deplină faţă de Dumnezeu.

Însă, pentru ca să putem noi *să ne mântuim*, trebuia ca Mântuitorul nostru *să Îşi asume* şi *să ducă firea umană*, prin toate cele ale vieţii Sale pământeşti, până la dreapta Tatălui, pe tronul Dumnezeirii, adică până acolo unde nimeni *nu a fost* şi nimeni *nu va mai urca*, pentru că doar El este *Mântuitorul* întregii creaţii.

În versetul al 14-lea, *moartea pe cruce a Domnului* e calificată drept *înălţare*: „Şi, după cum Moise a înălţat şarpele în pustie, *trebuie* [ca tot] astfel să Se *înalţe* Fiul omului".

Un verb dureros: *trebuie* sau *e necesar* (δεῖ, în limba greacă veche) ca El *să moară*.

De ce era necesar ca El *să moară*?...

În mitologii diverse, dumnezeii sau zeii vin pe pământ (dacă *vin*, dacă le place *smagul* de aici) ca să

se distreze, să facă sex, să mintă pe oameni sau să îi corupă şi să-i omoare.

Numai Domnul slavei, Fiul Tatălui vine pe pământ nu ca *să Se distreze* ci *să sufere*, pentru ca să scoată din umanitatea noastră *morbul morţii* şi *al păcatului*, morbul *neascultării*.

Şi Se face *ascultător* al Tatălui până la moarte şi aceea nu *orice moarte*, ci *moarte pe cruce*. Moartea *cea mai infamă* a momentului, moarte *de ocară*, moarte *pentru nelegiuiţi*…

Cel fără de păcat trebuia *să moară pentru noi*, pentru ca *să ne ridice la ceruri*, să ne facă *cetăţenii veşniciei*.

Tocmai de aceea crucea, asceza, moartea în credinţă e *o înălţare*, pentru că ne face *mai înalţi* decât păcatul, decât lumea această, decât toate, pentru că *ne face cereşti*.

Din *pământeşti*, oameni *cereşti*.

Din *muritori*, ne face *nemuritori*.

Dar nemurirea nu se poate *fără asceză*, fără moartea faţă de sinele nostru păcătos şi lejer şi grosolan, rudimentar, pământesc.

De aceea luni, pe 14 septembrie [2009], e zi *de post*, de cruce, în ziua înălţării Sfintei Cruci, pentru că mântuirea e *durere* şi nu *stat la soare*, cu suc în mână, sub umbreluţă…

Dacă ţi place *confortul* şi nu *postul*, şi nu *durerea*, şi nu *lupta cu tine*…eşti *trupesc*, eşti *teluric* şi nu ai, în sânge, *ritmurile veşniciei*, sădite de Acela, Care singur *S-a coborât din cer*, pentru ca pe mine, omul pământesc, să mă facă *om ceresc*.

El e *Şarpele mântuirii noastre*, după tipul şarpelui din pustie, ridicat de Moise, în urma revelaţiei dumnezeieşti, Care Se ridică prin cruce şi moarte şi surpă domnia *şarpelui celui vechi*, care prin minciună şi înşelătorie *a surpat* demnitatea duhovnicească a oamenilor. Pentru că omul a fost zidit de Dumnezeu, dintru început, ca să fie *în comuniune* cu El şi nu pentru ca să fie *fiul neascultării*.

Tocmai de aceea Fiul Se face *ascultător* Tatălui întru toate şi, împreună cu Duhul Sfânt şi cu Tatăl, *îndumnezeieşte* firea noastră luată din Prea Curata Fecioară.

Versetul al 15-lea e urmarea a ceea ce *a făcut* Domnul pentru noi. El *a împlinit toate*, în ascultare faţă de Tatăl, pentru „ca tot cel care *crede* întru El să aibă *viaţă veşnică*".

Şi *de când* avem viaţă veşnică? De atunci, de când începem *să credem* întru El, cu toată iubirea şi fiinţa noastră.

Tot cel care crede *întru El* e tot cel care *face toate* pentru El.

De aceea şi Domnul le spune Ucenicilor Săi, că oamenii îi vor vedea *ai Lui*, îi vor recunoaşte *ai Săi*, dacă vor face tot ceea ce El *le-a poruncit* în relaţie vie *cu El*.

Căci împlinirea poruncilor *vine de la sine*, dacă suntem *în relaţie vie* cu Domnul. Pentru că *împlinirea lor* e *semnul atenţiei* şi *al delicateţii* şi *al cuminţeniei* pe care o are *adevărata relaţie* cu Domnul. Şi ştim şi *cum* să le împlinim, pentru că Domnul *ne învaţă*, în relaţie cu Sine, *ce să facem* în mod practic.

Pentru că viaţa veşnică nu e *un apanaj* doar al eshatologiei. Viaţa veşnică e viaţa pe care *a sădit-o* Dumnezeiescul Botez în noi şi pe care o trăim, neîncetat, deşi suntem oameni *ai istori*ei, în relaţie cu Dumnezeu.

Veşnicia a venit în timp şi continuă *să vină* tot mai mult, pentru că Dumnezeu *a venit în timp* şi S-a făcut *om* şi a făcut ca toate ale Sale şi ale noastre să aibă *amprenta* harului veşnic.

Toate slujbele Bisericii şi toate virtuţile creştinilor duc istoria *spre veşnicie*.

Dumnezeu duce toată istoria *spre veşnicie*, pentru ca să o înveşnicească prin transfigurarea ei dumnezeiască.

Teologia Bisericii Ortodoxe e *o pozitivitate absolută*, pentru că, pe de o parte, vorbeşte despre *posibilitatea* mântuirii fiecărei persoane în parte iar, pe de altă parte, vorbeşte despre *transfigurarea* întregii existenţe prin slava Treimii.

Numai că sfinţenia e *dură* dar e *reală* şi *posibilă*. Acolo unde se fac *paşii reali* ai îndumnezerii ei *se văd*, sunt *vizibili* pentru ochii duhovniceşti, dar chiar şi cei mai păcătoşi dintre oameni simt *diferenţa* dintre viaţa lor şi cea a oamenilor lui Dumnezeu.

Pentru că ceea ce ne face *atrăgători*, pe noi, creştinii ortodocşi, e *mireasma vieţii veşnice* din noi, care e *veşnicia* şi *darul* lui Dumnezeu.

Şi oamenii care *caută*, care sunt plini *de dorul apei vieţii* şi *al hranei celei veşnice* vin la har, la veşnicie, „pentru că astfel *a iubit* Dumnezeu lumea (τὸν κόσμον), încât *a dat* pe Fiul [Său, Cel] Unul Născut (τὸν Μονογενῆ), ca tot cel care *crede* întru El *să nu piară/ să nu fie distrus* (μὴ ἀπόληται) ci să aibă *viaţă veşnică*" (v. 16).

Cum să *nu piară* sau să *nu fie distrus*?

Vorbeşte Dumnezeu aici despre o *distrugere* a celor păcătoşi, despre o *desfiinţare ontologică* a lor?

Dacă ar vorbi despre *o defiinţare ontologică*, după moarte, a celor păcătoşi, atunci am vorbi despre *desfiinţarea Iadului*, pentru că demonii şi păcătoşii, într-o asemenea interpretare, ar fi *distruşi fiinţial* de către Dumnezeu.

Însă verbul *a distruge* de aici se referă la distrugerea *sensului comunional* al persoanei umane.

Dacă omul iese *din relaţia* cu Dumnezeu, adică din *relaţia mântuirii* şi *a fericirii lui veşnice*, el *nu îşi mai împlineşte* menirea.

Nu îşi mai poate *găsi* bucuria nicăieri, pentru că menirea ontologică, creaturală *din* sau *potrivit* creaţiei sale de către Dumnezeu e aceea de a se *împlini* numai *în relaţia* cu Dumnezeu.

Tocmai de aceea, necredinciosul, care îşi caută *fericirea* în bani, în petreceri, în sexualitate, în băutură sau droguri, în cruzime sau fapte haotice, caută, caută peste tot *fericirea*, o caută peste tot şi nu o găseşte nicăieri.

Ţipă, urlă după fericire, după bucurie, după seninătate şi *nu Îl găseşte* pe Dumnezeu.

Nu Îl găseşte pentru că el caută *obiecte* şi nu *o Persoană* şi *comuniunea cu Ea*. Mai bine-zis o comuniune cu *o Treime de Persoane*, veşnice şi care *Se iubesc* şi *Se pun în evidenţă* Una pe Alta.

De aceea, dacă vedem în *viaţă* o posesiune egoistă şi unilaterală o pierdem, pentru că *nu ne găsim* împlinirea.

Pentru că *împlinirea noastră* e *comuniunea* cu Dumnezeu şi cu semenii.

De aceea şi mântuirea personală *include* semenii şi nu e o relaţie eu-Tu, numai între mine şi Dumnezeu.

Mântuirea nu e *un subiectivism,* care face *abstracţie* de semeni şi de cosmos, de lume.

Tocmai de aceea noi ne rugăm pentru *întreaga lume* şi nu numai *pentru noi*, pentru că mântuirea e *un Rai împreună cu alţii* şi nu *un Rai singur*, numai pentru noi.

El a coborât din cer pentru că *a iubit* şi *iubeşte cu nesaţ* lumea, creaţia Sa.

Logosul dumnezeiesc, Fiul Tatălui şi Fiul omului, *a mizat pe om*, pe mântuirea lui, pe reponsabilitatea lui.

Şi mulţi *L-au crezut* şi *L-au iubit cu înfocare* iar cei care nu au făcut-o, nu o fac şi nu o vor face, i-au dat, îi dau şi îi vor da *dreptate* Lui, chiar dacă nu vor, pentru că nu găsesc *alt Mântuitor* în afară de El.

El, singurul şi unicul Mântuitor, Care ne duce, prin Duhul, la Tatăl. Domnul, Care ne duce, prin Duhul Său, la Cel dintru Care Duhul purcede.

Şi El ne strigă, ne caută şi ne doreşte, El, Domnul slavei, „căci nu a trimis Dumnezeu [Tatăl] pe Fiul în lume, pentru ca *să judece* [κρίνη] lumea, ci pentru ca *să mântuiască* [σωθῇ] lumea, prin El”.

Peste tot în Evanghelia de astăzi cuvântul de prim-impact e *mântuirea*.

Mântuire care înseamnă *coborârea Lui* la noi, înălţarea Sa pe cruce, pentru ca, mai apoi, să şadă, cu umanitatea Sa îndumnezeită, de-a dreapta Tatălui…din care *se nasc* credinţa întru El, împlinirea poruncilor Sale cu toată dragostea şi delicateţea, curăţirea de patimi, *simţirea* în noi a vieţii veşnice, adică *a harului dumnezeiesc*, pentru că El nu a venit ca *să ne judece*, să ne *impute* greşelile, ci pentru ca *să ne facă fiii Săi după har*.

Întru El avem *viaţa veşnică*, pentru că viaţa veşnică e *curăţie* şi *comuniune*.

Viaţa veşnică e *altceva* decât *egoismul*, decât *prostia*, decât *corupţia*, decât *vanitatea*, decât *intoleranţa*.

Viaţa veşnică e, mai întâi de toate, *să Îl vezi pe El*, să Îl vezi pe El în tine, în alţii, peste tot şi să ştii că *sensul* e *comuniunea* şi nu *războiul*, nu *minciuna*, nu *o lege oarbă*, nu *o viaţă robotizată* şi *meschină*.

Sensul e să simţi *al cui rob* eşti.

Cine e Dumnezeul tău.

Unde mergi tu.

Cu cine mergi şi pentru cât timp.

Şi, mai ales, *ce eşti tu*, cum eşti tu, cum te vezi pe tine însuţi.

Dacă te vezi gol, vino la Cel care *te acoperă* cu harul Său!

Dacă eşti neînvăţat, vino şi învaţă de la Cel Atotştiutor!

Dacă te simţi neiubit, vino la Cel care *a coborât* din cer, din iubire nespusă pentru tine, ca să *te ducă la Sine*!

Dacă nu ştii *ce îţi trebuie*, atunci învaţă că îţi trebuie *să renunţi la tine*, cel păcătos, pentru ca să te *înalţi*, prin asceză, *la viaţa cerească*!

Cel care *S-a pogorât din cer* e Fiul omului, Care *S-a înălţat la cer* şi Care *ne înalţă la cer* pe noi toţi.

Vă doresc o săptămână *plină de atenţie* şi *de milă*! Dacă nu ne e *milă*, nu am învăţat *nimic* din Crucea lui Hristos. Și să nu fie aceasta! Amin.

Predică la Duminica a 20-a după Rusalii (2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul[18]…

de ce…*moartea*?…Ce are problema morții cu noi, care suntem vii și frumoși și tineri și…*nemuritori*?

De ce să vorbim despre moarte, când și așa totul în jur *moare*, și la propriu și la figurat…și ar trebui să facem o terapie de *scăpare de moarte*, de frig, de întreținere, de sărăcie, de durere, de oboseală, de tot ce *ne stresează*?

Pentru ce o altă Evanghelie *pesimistă, tristă*?

Să mergi la Biserică și să ți se vorbească despre *moarte*?!…

De ce nu ți se vorbește, spre exemplu, despre cum *să câștigi* la Bingo[19], la loto, despre cum să câștigi la bursă?

Sau, de ce să nu vorbim despre *nimic*, de ce să nu ne *lăudăm* pe noi înșine și, în loc de Sfintele

[18] Predică scrisă în data de 16 octombrie 2009.

[19] În august 2012 *s-au inters*, în România, *jocurile de Bingo televizate*. RTV vorbea despre această știre pe 29 august 2012. A se vedea: http://www.rtv.net/bingo-a-fost-interzis-la-tv_42200.html.

Icoane ale Bisericii, să punem *portrete cu noi* și *cu ambițiile noastre*, așa, ca în regimul politic dictatorial, de care, parcă, ne aducem aminte *tot mai firav* și *distorsionat*?

Însă e mesajul Evangheliei de astăzi despre *moarte*, în ciuda faptului că e vorba despre *un tânăr mort* și *o femeie văduvă cu un copil mort* și de *o înviere din morți* (Lc. 7, 11-16)?

Eu cred că Evanghelia zilei nu are nimic despre *moartea ca fatalitate*, ca *groază*, ca *disperare* sau moartea de aici nu mai e moartea despre care ne e *cam teamă* nouă să vorbim, atâta timp cât Domnul i-a spus mamei, cu milă, plin de milă: *Nu plânge!*

Cum adică, Doamne, *să nu plâng*, dacă sunt *văduvă* și încă *tânără* și cu *un copil pe năsălie*, cu singura mea alinare, pe care acum, chiar acum, *o duc la groapă*?

Ce fel de *Dumnezeu* ești Tu, Care *nu înțelegi* durerea, nu înțelegi lacrimile unei mame singure, care *plânge*?

Cum *să nu plâng*?! Cum *să nu mă jelesc*?!! Cum *să tac*, când toate în mine *țipă*?!!!

Însă Dumnezeu nu vrea să îi dea *o pastilă*, ca să *îi atenueze* durerea și nici nu vrea ca ea *să nu plângă*! Ci vrea ca ea *să plângă*…dar *cu sens nou*, cu *bucurie*.

Căci peste ceva timp, o altă Mamă și Fecioară în același timp, *singura* Mamă Fecioară avea să vadă pe Mielușelul Ei pe cruce și inima ei *va fi sfâșiată*. Și, pentru atunci, cu *aceeași milă*, El, Mielușelul Mielușelei Celei Preacurate, îi spune acum văduvei din Nain: *Nu plânge! Nu se termină totul cu moartea, cu această moarte!...*

Nu plânge! Viața de după aceea e *plină de nemurire*! Nu mai plânge! Nu e timp *pentru lacrimi de întristare*, pentru că a venit *Bucuria voastră la voi* și Bucuria voastră nu e *o stare*, ci *o persoană*.

Eu sunt *bucuria voastră*, spune Domnul!

„Voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea *se va bucura*. Voi vă veți *întrista*, dar întristarea voastră *se va preface în bucurie*" (In. 16, 20).

Acesta e mesajul Evangheliei de astăzi: *Nu mai plângeți! Nu vă mai plângeți de milă degeaba, prostește! Nu mai plângeți ca lumea, ci bucurați-vă ca fiii Împărăției!*

De ce? Pentru că viața noastră e *bucurie* împreună cu Dumnezeul nostru treimic, e *veselie* și viața de acum, din trup, o trăim *întru nădejdea perpetuării bucuriei* pe care *o experiem acum*, în trupurile și în sufletele noastre.

Da, însă cele spuse aici, sunt spuse unei femei *triste*, îndurerate și nu au această *însemnătate* pe care vreți să ne-o arătați! De ce *mutați* atenția noastră de la *minunea* învierii din Nain la *Sfinții Apostoli* aflați dinaintea Patimilor Sale?

Pentru că Scriptura se înțelege *în harul* Treimii și ea nu este o carte din care se citează *decontextualizat*, ci se înțeleg toate ale ei prin *intuirea* puterii de viață făcătoare și transfiguratoare ale cuvintelor sale, putere care *lucrează* în Biserica lui Dumnezeu, în Biserica Ortodoxă.

Harul lui Dumnzeu *ne vorbește* prin Scriptură, prin Părinții Bisericii, prin Tainele și Slujbele Bisericii, prin chipurile iconizate ale Sfinților, prin Sfintele lor Moaște, prin toate rațiunele lucrurilor.

Totul e *citibil* în *cheia harului* lui Dumnezeu. Iar două evenimente, ca învierea din Nain și ca ziua de dinaintea Patimilor Sale se pot *uni* în înțelegerea și exegeza noastră, pentru că pe noi ne interesează *ceea ce ne zidește*, ceea ce ne *luminează*.

Și aici găsim *schimbarea* sensului morții! Pentru că viața, ca atare, *ni se schimbă*, ni s-a *schimbat* prin Hristos Dumnezeu, mai bine-zis.

Noi suntem *alții*, dacă avem parte de intrarea în Biserică prin Botez și apoi de învierea cea dintâi, a sufletelor, prin pocăință și fapta bună, care se lucrează acum.

Apoi, la învierea de obște vom învia *și cu trupul*, dacă acum suntem *vii* cu sufletele noastre.

Și de aceea putem face conexiuni și trebuie să le facem, pentru că Scriptura se înțelege *dinspre* viața Bisericii *spre* ea și nu *de la* Scriptură *spre* Biserică. Pentru că Biserica *a creat* Scriptura și *o păzește* cu credincioșie, ca pe o mărturie a vieții ei de sfințenie.

Niciodată Scriptura sau vreo carte a unui Sfânt Părinte nu trebuie să fie gândite *separat* de Biserică sau *antagonic*.

Și mare mi-a fost *consternarea* acum câteva zile, când, de la un fost neoprotestant cu studii, astăzi *ortodox* (după mărturia sa) am primit *date*, considerate de către el *concludente*, în care dorea să îmi demonstreze, că un verset al unei Evanghelii canonice e *fals* și că nu *concordă* cu Tradiția Bisericii.

Adică ori Scriptura *minte* și noi trebuie *s-o schimbăm*…pe alocuri, ori Tradiția Bisericii *minte*…și trebuie să *o ajustăm*, după mintea noastră.

Însă cum să fii *ortodox*…fără *mintea Bisericii*?...

Adică cum *să nu plângi* la înmormântare, dacă plânsul după cineva drag e *înscris* în litera firii noastre?

Ba da! Trebuie *să plângem* pe cei dragi ai noștri și nici nu *putem* altfel. Trebuie să plângem *cu nădejdea* bucuriei și a vieții veșnice.

Și acest plâns, *plâns de bucurie*, de mântuire, *de nădejde* pentru cel plecat de la noi la Domnul, unde e *viața fără de sfârșit*, cu siguranță, în mod indubitabil, nu e plâns *de groază*, nu e plâns *sălbatic*, nu e plâns *păgânesc*, ci *dumnezeiesc*!

Sunt *lacrimi harice*.

Sunt lacrimi pentru o mamă, pentru un tată, pentru un fiu, pentru un bunic, pentru o mătușă, pentru un ucenic, pentru un monah, pentru o soție… pentru tot cel care…plânge *întru nădejdea vieții veșnice*.

Da, se plânge, *se poate plânge* de *bucurie incredibilă* la înmormântare!

De ce? Pentru că *moartea* Dreptului e *bogăție imensă* în fața lui Dumnezeu!

Moartea celui Sfânt e plină de nemurire, pentru că Cel Unul-Născut al Tatălui nu a trăit stricăciunea, în trupul Său lăsat în mormânt, pentru că trupul și sufletul Său erau, pentru veci, unite cu dumnezeirea Sa, în persoana lui Dumnezeu Cuvântul.

Tocmai de aceea moartea și învierea din Nain au *legătură* cu moartea Golgotei și cu învierea din mormântul aflat gol.

Iar mama din Nain are *legătură* cu Maica lui Dumnezeu Cuvântul întrupat, pentru că ambele au cunoscut și durerea și bucuria imensă, mai presus de fire, *bucuria harică*.

Nu plângeți!
Nu e o duminică *cu morți,* ci *cu înviați*!
E o duminică *pentru înviați*.
E o duminică *a vieții* și nu *a morții*!

Tocmai de aceea nu plângeți ca aceia care *nu au nădejde*!

Nu plângeți ca cei care *nu cred* în veșnicie și nu au *mugurii* vieții veșnice în ei înșiși!

Nu plângeți *ca proștii*, adică *degeaba*, adică precum *copiii*, precum cei care *nu au gustat* viața veșnică în Tainele Bisericii!

Pentru că, dacă vom crede *numai acum* și *numai pentru acum* în Domnul, și în bine, ce *răsplată* putem avea din credința noastră, dacă e o credință *interesată*?

Credința reală e *bucurie*, e *sărbătoare*.

Nu trebuie să crezi în Dumnezeu pentru ca să *îți măriți fata* sau pentru ca fiul dumitale să ajungă *preot* sau pentru ca să primești *un loc de muncă*!

Nu credeți în Dumnezeu, pentru ca *să moară* capra vecinului și să moară șeful dumneavoastră, pentru ca *să îi luați locul*!

Aceea nu e *credință*, ci *gărgăuni* umani, aspirații puerile.

Credința înseamnă să nu mai plângi pentru *lucrurile banale* ale acestei lumi, dacă dincolo de această *copertă* a vieții, stă *o viață și mai viață*, de miliarde de ori *mai frumoasă*, mai plină *de bucurie* și *de sfințenie*.

Credința e să vezi *dincolo* de zilele acestea reci și posomorâte de afară…bucuria *ce va să vină*, ce se va *petrece* cu noi.

Tocmai de aceea, mergeți acasă la dumneavoastră și spuneți tuturor că astăzi e o duminică *a bucuriei celor înviați* și nu *o zi a morții*!

Astăzi e o zi a bucuriei de Viața noastră cea veșnică!

Astăzi e ziua mântuirii, ziua iertării, ziua învierii, pentru că toată viața noastră e *un continuu astăzi cu sens soteriologic*, mântuitor.

Adică astăzi trebuie să faci ceea ce vrei să faci mâine și peste 10 ani și peste o mie de ani!

Astăzi *începe* bucuria!

Dacă nu ai știut, atunci învață și spune și altora, că astăzi, în această clipă, începe *bucuria mântuirii tale*, dacă îți vezi păcatele tale și mergi ca să le spovedești Domnului, prin preoții Săi!

Pentru că, dacă vrei *să întinerești*, dacă vrei să ai din nou *aripi interioare* ca ale vulturului, atunci trebuie *să te scoli* din moartea păcatului, trebuie *să pui punct la răutăți*, la sadismul faptelor tale și să fii *un om nou*, în Hristos Dumnzeu, Care e Viața și Învierea ta.

Acum *poți să faci* ceea ce *nu ai făcut* până acum!

Acum poți să faci ceva ca *să fii viu*, dacă ești *un plin de păcate*, un rău, un curvar, un criminal, un mincinos și un netrebnic fără sațiu.

Acum poți *să fii altul*, pentru că poți *să te ridici* ca mortul din Nain și să mergi la *mama* ta, *Biserica*, la cea care *te-a născut* prin Botez sau care *te poate renaște* prin Botez și prin tot harul ei, ca să fii *viu*, pentru că acum ești *mort*!

Deci în Biserica Ortodoxă nu avem postere cu Michael Jackson, nici nu dăm prezervative, nici nu facem întinderi de piele ca să trăiască omul 100 de ani neîntors, ca ceasul și nici nu îngropăm *doar* morți și mâncăm *doar* colivă și zicem *doar*: *Doamne miluiește!*

Ci aici, în Biserica Sa, îi facem pe *morți* să fie *vii*! Înviem morții, tot felul de morți, tot felul de monștri.

Cu harul Treimii îi înviem *pe cei morți de demult*, din pruncie, morți *prin* și *în* multe păcate și îi facem oameni *noi*, nu pentru *100 de ani* ci *pentru toată veșnicia*.

Aici *rezidim* lumea deși nu toți *o simt*, nu o văd, nu o înțeleg!

Aici îi facem pe oameni *noi*, cum nu i-ar fi făcut *comunismul* sau cum nu îi va face *capitalismul* nici dacă trăim *câte o mie de ani fiecare*.

Pentru că numai în Trupul mistic, tainic, divino-uman al Bisericii oamenii *înviază*, oamenii *se transfigurează*, se îndumnezeiesc *în mod real* și strălucesc *mai tare* decât toată galaxia de stele luminoase.

Așadar nu dăm oamenilor *lucruri trecătoare*, umane, perisabile în Biserică, în primul rând, ci *lucruri durabile*, netrecătoare, veșnice.

Iar dacă mănânci un colac, un strugure, o lingură de colivă sau bei un pahar de vin, toate binecuvântate, sfințite la Biserică, te umpli *nu doar* de mâncare și de băutură…ci *și de har*, pentru că harul e *ținut*, *purtat* și *se transmite* oamenilor *în* și *prin* materie, după cum raza soarelui e și *luminoasă* și *călduroasă* în același timp dar și *materială*.

Cuvintele Domnului, cu certitudine, au umplut-o *de nădejde*, de har pe văduva sărmană și îndurerată din Nain.

Acel: *Nu plânge!* a străpuns-o, pentru că acel cuvânt a fost spus de Cel care, prin cuvânt, *a creat* toată existența.

Și cuvântul Lui, care e *adevărul* și *viața* noastră, și atingerea Lui și porunca Lui au stârnit, au readus, l-au umplut *de viață* pe cel mort.

O, cuvintele Lui, gesturile Lui, atingerile Lui, ale Celui care S-a îmbrăcat în materie, Care S-a născut din Fecioară și nu a făcut pe Fecioară să fie fără fecioria ei, trebuie înțelese de către noi, pentru că înțelegem astfel cum harul *mișcă* și *însoțește* deopotrivă ființa noastră spre bine.

În și *prin* și *întru* harul Treimii toate viază și se mișcă, toate înviază și sunt pline de existență, de viață în har.

Pentru că Dumnezeu e *Dumnezeul celor vii*, al celor care Îl simt ca *viu* și *absolut necesar*…și nu e *simțit* (de aceea nu pare să fie și *al lor*) de cei *morți prin păcat*, de cei care *mai curvesc* sau *mai fură puțin*, că și așa *nu au curvit* sau *nu au furat destul*.

Să lăudăm, deci, pe Cel care *ne face vii*, pe Dumnezeul nostru treimic, Care ne scoate de la moarte la viață și de pe pământ ne transmută în cer, pentru ca să ne bucurăm în comuniunea, în corul imens al Sfinților și al Îngerilor Lui!

Să ne bucurăm și să înviem!

Să învieze în noi Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui, *gândurile de doi lei* ale grijii de multe și ale bădărăniei!

Să fim vii, căci pentru aceea Dumnezeu S-a arătat pe pământ și cu oamenii a petrecut, ca să ne facă *locuitori frumoși* și *îndumnezeiți* ai Împărăției Sale. Amin!

Predică la Duminica a 23-a după Rusalii (2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul[20],

dacă nu suntem *biserici vii* ale lui Dumnezeu, în care Dumnezeu să fie *slăvit* prin cuvintele și faptele vieții noastre, suntem, în mod indubitabil, niște *case bântuite de demoni*.

Niște locuri în care *se amalgamează* binele cu răul sau în care binele este *distorsionat* în mod masiv și asta înseamnă *satanizare*.

Satanizarea e o realitate *real de crudă*, după cum sfințenia e o realitate *real de frumoasă*.

Eliberarea de satanizare e tema Evangheliei de astăzi și ea se face numai prin locuirea noastră de către slava Prea Sfintei Treimi.

[20] Predică scrisă în data de 24 octombrie 2009.

Ce se petrece, de fapt, cu noi, într-o stare de posesie satanică, dacă suntem creștini ortodocși? Ne întoarcem la o stare de *conlocuire*, de împreunare cu demonii, caracteristică vieții noastre de dinainte de Botez, de care am scăpat prin Sfântul Botez.

Iar, pentru cei nebotezați ortodox, *satanizarea* e *o realitate de facto*, chiar dacă *exprimarea ei* este mai mult sau mai puțin *vizibilă*.

Pentru că, dacă citim cu atenție dumnezeiasca slujbă a Botezului, observăm că noi suntem *scoși* din *conlocuirea* cu demonii și aduși spre *o unire ființială* cu slava Prea Sfintei Treimi.

Demonii sunt scoși *în mod real* din ființa noastră și tot la fel de *real* se petrece și *intimitatea* noastră cu Dumnezeul treimic.

Și asta, pentru că slujbele Bisericii Ortodoxe nu sunt *simbolice*! În cadrul lor noi nu primim *promisiuni* de iertare și de sfințire sau *nu ne jucăm de-a îndumnezeirea*, ci în fiecare slujbă a Bisericii *primim harul* Prea Sfintei Treimi, pentru că fiecare slujbă ne oferă *realități imediate*, duhovnicești, cerești, dumnezeiești.

În Biserică nu există *o altă bucurie*, mântuire, iertare, sfințire, vindecare în afară de *slava* lui Dumnezeu sau de *harul* sau de *strălucirea* Prea Sfintei Treimi.

Viața lui Dumnezeu e numită *în diverse moduri*, însă, în fiecare slujbă, nu primim altceva decât *harul* lui Dumnezeu.

Niciun ierarh sau preot nu are *alt har*, unul *personal*, unul *aparte*, pe care *nu mai îl are nimeni*, ci toți sunt *locuiți*, pe măsura voinței lor, și *lucrează* prin harul lui Dumnezeu.

Însă în Biserica lui Dumnezeu, prin inițiere tainică în credință și în har, există mai multe *trepte ierarhice*.

Pentru că episcopul, preotul și diaconul nu se *confundă* între ei, dar nici nu pot sluji *unul fără altul*, ci fiecare are *treapta lui*, foarte bine definită, în construcția Trupului mistic, tainic, divino-uman al lui Hristos, care e Biserica.

De aceea, dacă fiecare rămâne în credință și pocăință, nimeni *nu se satanizează*. Dar dacă cineva ajunge să fie iarăși *locuit* de către demoni, atunci, cu siguranță, că *s-a întors* la faptele de mai înainte, la *păgânism*, pentru că *s-a împreunat din nou* cu Satana.

Și într-o atare situație nu trebuie să considerăm că *o vrajă, un farmec* sau, mai pe scurt, că numai *din cauza altora*, ne vine *pacostea* asta, adică *să țipăm* și să facem *tot felul de gesturi aiurea* iar noi nu suntem *vinovați* cu nimic.

Ba da, *suntem vinovați*!

Demonii nu pot *să suporte* inimile smerite, care se pocăiesc, care nu se cred „Îngeri din cer".

Dacă vin în cineva, vin pentru că *le place* acolo, pentru că găsesc fapte și gânduri și gesturi *necurate*, cu care sau din care *se hrănesc*, își măresc răutatea.

Și când începi *să mergi* la slujbe, la Biserică și *să țipi* către Dumnezeu, atunci și dracii țipă *ca din gură de șarpe* din tine, pentru că, pe de o parte, vor *să rămână* în tine, care le mai faci voia sau o faci în mod silnic, *împins* fiind de către ei, dar, pe de altă parte, vor *să iasă cât mai repede afară din tine*, care ai început să te rogi, să țipi către Dumnezeu, să postești, pentru că *îi arde* harul Prea Sfintei Treimi.

Și dracii *asta spun* din oameni: că *îi arde* harul lui Hristos. Că *îi arde* Crucea Lui. Că *nu suportă* Sfânta Agheasmă. Că *nu suportă* mijlocirile Maicii lui Dumnezeu pentru oameni. Nu le suportă!

Și dacă dracul *nu suportă* ceva, bineînțeles că acelea sunt *lucruri bune* și *sfinte* și *mari* și nu lucruri *rele*.

Dacă ar fi fost *rele*, dacă ar fi fost *idolatrie* cinstirea Sfinților și a Sfintelor Icoane și a Sfintei Cruci bineînțeles că dracii ar fi stat *liniștiți*, la *căldura* păcatelor din om.

Dar dracii *fac spume la gură* văzându-le, semn că *nu le priește* deloc sfințenia.

Însă dacă demonii intră în oameni, prin *faptele rele* ale acestora (căci *răul* e *poarta de intrare* a demonilor în noi), ei îi chinuie pe oameni și ies din oameni *nu cât* și *când* vor iei, ci *cât* și *când* dorește Dumnezeu, *spre folosul* celor chinuiți de către demoni.

Și vedem la Lc. 8, 29 că Domnul *poruncea* duhului necurat ca *să iasă din om*. Iar la Lc. 8, 32, că El *le-a îngăduit* în *cine* să intre, adică în porci.

Pentru că demonii sunt niște *făpturi căzute* ale lui Dumnezeu, căzuți din slava Lui prin propria lor voie și ei nu sunt *pe picior de egalitate* cu Dumnezeu.

Ei nu fac *tot ce vor*…

De aceea *nu îi chinuie* pe oameni *la acel maximum de răutate* care le trece prin minte ci Dumnezeu *le potolește*, le diminuează furia.

Și tot El este Cel care *îi scoate* pe demoni din om, când acesta dorește *să se elibereze* de povara satanismului.

Rugăciunile de exorcizare ale Bisericii și toată asceza aferentă unei exorcizări nu sunt *acte automate*, prin care noi *facem slujbe* și demonii *fug* de mănâcă pământul, ci, dimpotrivă, sunt *rugăciuni* și *un mod de viață* care creează în om *o stare de adâncă umilință*, de adâncă *conștientizare* a stării sale de păcătoșenie și *o dorință înfocată* după o viață evlavioasă, plină *de har* și nu *de demoni*.

Nu numai cei *demonizați* sau *bântuiți* de către demoni *se folosesc* de exorcizările Bisericii ci și cei care au nevoie de *o întărire continuă în har* și *în toată fapta cea bună*.

De aceea, de fiecare dată, la orice rugăciune de exorcizare, m-am simțit *eliberat* de demoni și *umplut* de mult har, de multă bucurie duhovnicească și de teologie, pentru că textele patristice ale rugăciunilor de exorcizare sunt *foarte teologice*, sunt pline *de teologie* dar și de *realism sacramental*, de *eliberare harică* de demoni.

Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Ioan Gură de Aur și Sfântul Ambrozie al Milanului, în traducerea noastră[21], dar și alți Sfinți Părinți care au scris exorcisme, au făcut *multă teologie* în acele rugăciuni.

Dacă vrem să scriem *un tratat de demonologie* sau să scriem un fragment, într-un tratat dogmatic, despre *demoni*, nu putem să trecem *nepăsători* pe lângă rugăciunile Bisericii și, mai ales, peste *exorcismele* Bisericii, care sunt texte *foarte teologice*, foarte frumoase, pline de tăria duhovnicească, ascetică, *a luptei* cu patimile și cu demonii.

Cu puterea lui Hristos de *a călca* peste *șerpii* și peste *balaurii* spirituali, adică peste *demoni*, și nu *cu putere* și *tărie* de la ei sau *cu mușchii lor*, episcopii și preoții Bisericii *poruncesc* demonilor *să iasă* din oameni și demonii *ies* din oameni, deopotrivă, când oamenii *se smeresc* și când Dumnezeu *îngăduie* ieșirea lor.

Și observăm asta din starea *celui vindecat* sau care *începe să se vindece*.

Cel sau cea din care *ies* demonii și nu mai țipă de nebuni *au o altă viață*.

Cu alte cuvinte: *i-a schimbat* demonizarea. Le-a fost *spre folos*, spre înțelepțire și au experimentat ce spunea Sfântul Pavel, că noi nu ne batem *cu trupul* nostru, ci *cu demonii*, cu niște ființe spirituale și nu cu unele *fabuloase*, cu ființe imaginate.

De aceea, există în Tradiția Bisericii Sfinți Părinți care au fost *demonizați* sau care *au cerut să fie chinuiți* de către demoni acum, ca nu cumva să aibă parte *de comuniunea* cu ei pentru veșnicie.

Îmi aduc aminte de un Sfânt Părinte, care a cerut să fie *posedat* de către demoni, spre smerirea

---

[21] E vorba de *Rugăciunea de exorcizare* a Sfântului Ambrozie al Milanului, inclusă în Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Traduceri patristice* (vol. 1), Teologie pentru azi, București, 2009, p. 36-38. Cartea poate fi downloadată din locația de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/.

lui și Domnul *a îngăduit* asta. Și demonii *țipau* din el și spuneau *cât de rău se simt* la el, până când au *zbughit-o* din persoana lui, pentru că nu au mai *suportat* asceza lui uluitoare.

Așa că nu *posedarea* de către demoni e *cea mai mare catastrofă* a vieții creștine ci *păcatul*.

Oricare ar fi *păcatul* și pe care noi îl relativizăm până îl facem să fie *pozitiv*.

Adică minciuna, desfrâul, furtul, perversitatea etc. au devenit niște *mijloace de îmbogățire* sau *de parvenire* și nu mai sunt văzute drept *păcate*, ci, dimpotrivă, drept *mijloace de trai* sau de *emancipare*.

Dacă aveți în familie, dacă vi se întâmplă sau dacă vedeți pe alții în stare *de posesie*, nu trebuie să vă credeți și să ne credem *mai breji*, ca și când ei ar fi *munți de păcat* iar noi *munți de sfințenie*.

Cei care pătimesc, cu *îngăduința* lui Dumnezeu, *satanizare*, boli imense, traume, accidente imense, e semn că sunt *mai tari* decât noi, care stăm cu fundul *la căldurică* și ne credem *mai sfinți* decât ei.

Nu, suntem *mai slabi* decât cei cărora Dumnezeu *le îngăduie* să sufere pentru *mântuirea lor*!

Suntem *mai slabi* și *mai reci* decât ei.

Pentru că și *pactizarea* cu demonii cere să ai o minte și o inimă dornică de *experiențe*, fie ele chiar *demonice*, decât să fii *apatic*, să nu te intereseze nimic și *să dormi pe tine* toată ziua.

Lc. 8, 35 vorbește despre *vindecarea* celui demonizat ca despre o *întregire* a minții lui, ca despre *o revenire* la starea de sănătate mintală dar și duhovnicească.

Boala psihică e *o incompletitudine fizică* și nu *duhovnicească* sau *sufletească*.

E ca incompletitudinea pe care ți-o aduce *amputarea* unui deget sau a unui rinichi. Creierul e *afectat* sau nu mai ai *un organ fizic*. Însă nu s-a schimbat nimic *în sufletul tău*, în sensul că nu ți s-a *ciuntit* o parte din suflet, dacă nu mai ai un deget sau

dacă nu mai e inima ta *în întregime* a ta, ci ai și proteze valvulare, pentru că sufletul, fiind *spiritual*, rămâne *intact* oricât de mult *s-ar ciopârți* trupul nostru.

Însă, fără doar și poate, omul e *întreg* când are și sănătate fizică și sănătate duhovnicească deopotrivă.

Când omul are *minte întreagă*, atunci judecă și *bine* dar e și *luminat* de Dumnezeu ca să *gândească duhovnicește* viața lui și tot ceea ce vede.

Așa că, chiar dacă *nu țipăm* sau *nu ne manifestăm* satanizarea la cote mari, dacă nu avem minte *întreagă*, dacă nu suntem *lucizi duhovnicește*, dacă avem păcate și patimi *cu ghiotura*, nu suntem oameni *întregi*, oameni *în toate mințile*.

Integralitatea minții presupune și *starea în har*, în *curăție dumnezeiască*.

De aceea nu ne putem *lăuda* cu *simpla sănătate fizică*. Adică nu ne dor șalele, mergem pe picioare și nu suntem răciți…înseamnă că suntem „sănătoși".

Dacă suntem *bolnavi sufletește*, dacă suntem *o cavernă* pe dinăuntru sau *un mormânt ambulant*, pe două picioare, că *vedem bine* sau că suntem *ministru* puțin contează, că tot nu suntem…*întregi la minte*.

Pentru că *a fi întreg la minte*, tot *cf*. Lc. 8, 35, trebuie să stăm *la picioarele* lui Iisus, adică să stăm *în ascultare* de Dumnezeu întru toate.

Sănătatea noastră integrală se vede din gradul nostru *de evlavie*, de religiozitate sau de sfințenie.

Dacă el e *scăzut* sau *sub zero grade celsius*, atunci…unde e *mintea* noastră?

Românul are o vorbă: *are mintea dusă cu sorcova*.

Dacă mintea noastră *o ia razna*, atunci asta se observă din cum arată *starea* evlaviei noastre, evlavia noastră.

Și unde e *evlavie* e *progres* duhovniesc și intelectual, e sporire în toate, e *înfrumusețare*

interioară și nu *urâțire* interioară, nu *atrofiere* a simțirilor duhovnicești.

De aceea, să ne rugăm Domnului să ne arate *cum suntem* fiecare! Să ne arate *de ce suferim* și *ce să facem* cu noi.

Pentru că voia lui Dumnezeu, logica lui Dumnezeu nu e ca logica noastră. Și vom observa că toate crezurile și fundamentele noastre *se surpă* și că putem trăim o viață de care nu ne-am fi simțit *capabili* mai înainte și pe care o socoteam *aiurea* pentru noi dar care reprezintă *adevărata noastră împlinire*.

Și cel demonizat a început *să propovăduiască* pe Iisus Hristos, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat (Lc. 8, 39). Cel care ieri *țipa*, astăzi *învață spre viața veșnică* pe alții.

Acest lucru se va petrece *cu fiecare* dintre noi, dacă *ne schimbăm* viața de astăzi.

Nu contează *cine* sau *ce am făcut ieri*. Dacă *astăzi* devenim *alții*, prin harul Prea Sfintei Treimi, vom fi *luminătorii* acelora cu care *ne vom întâlni* și care *se vor minuna* de cum arătam…și de ce văd și aud de la noi, care am devenit *alți oameni* în Hristos Dumnezeu.

Dumnezeu să vă binecuvinteze și să vă întărească întru toate! Amin.

Predică la praznicul *Naşterii Domnului* (2009)

Iubiți frați și surori întru Domnul[22],

de când m-am trezit astăzi dimineață din pat am rămas *în gândul* că *Naşterea Domnului* înseamnă *grija noastră* pentru cele două nașteri ale omului: cea trupească și cea duhovnicească.

Fiul lui Dumnezeu Se face *Fiul Fecioarei* pentru ca să ne arate că naşterea e *binecuvântată* și că e *o minune* și *un mare dar*, un imens dar al lui Dumnezeu.

Dar, pe de altă parte, Fiul lui Dumnezeu Se întrupează într-un mod *mai presus de fire* (nu potrivit firii, prin împreunare trupească, sexuală), pentru ca să sublinieze faptul că fiecare fiu al Bisericii se naște la viața veșnică *numai în unire cu Dumnezeul slavei*, când El *îl inundă interior* cu slava Sa.

[22] Predică scrisă în data de 24 decembrie 2009.

Și așa înțelegem de ce acest praznic dumnezeiesc, preaslăvit, preaminunat e *o atenționare* continuă vizavi de faptul, că orice prunc trebuie *închinat* Domnului, trebuie *unit* cu Domnul prin Botez, pentru ca să se nască de la *viața în trup* la *viața întru Duhul Sfânt*.

Din faptul nașterii suprafirești a Domnului, Biserica a extras *necesitatea* ca fiecare prunc să fie *botezat*, pentru că numai astfel *se naște de sus*, unindu-se cu Dumnezeul treimic, Care ne trage la Sine.

Dacă ne naștem din iubirea părinților noștri și sufletul, care ne creează trupul, *îl primim* de la Domnul, din prima clipă a conceperii noastre în uterul mamei, atunci pentru ca să fim *vii* întru Duhul trebuie *să murim* și *să înviem* cu Hristos prin Botez, să ne umplem de Duhul prin Mirungere preasfântă și să ne unim ființial cu Domnul întru primirea Sfintei Euharistii, pentru ca să fim ai Treimii Celei Preasfinte.

Viața pur biologică, închisă în teluric, închisă în dimensiunile acestei lumi ne arată că suntem *sub-oameni*.

Adevărații oameni sunt cei care *văd dincolo* de lucruri, *prin* lucruri și *mai presus* de ele pe Dumnezeul slavei, Care a creat cerul și pământul, implicit și pe om.

De ce Se întrupează Fiul lui Dumnezeu, Însuși Creatorul nostru? Pentru ca *să mântuie* creația Sa căzută în păcat, pentru ca să o aducă *la strălucirea dintâi*, adică *la unirea cu Sine*.

Și Botezul nostru este *acceptarea* faptului că El e *Creatorul* și *Mântuitorul nostru*, Domnul nostru, al tuturor și că noi nu putem să fim *vii* numai prin faptul că *ne-am născut* din niște părinți și că avem suflet de la El, ci suntem vii numai dacă *stăm întru slava Lui*, întru bogăția vieții Lui celei veșnice.

Și când ne întrebăm de ce, totuși, Creatorul nostru *vine* la noi, la noi cei atât *de decăzuți*, El Însuși ne spune că numai iubirea Lui, *din iubirea Lui pentru noi* a venit și *din ascultarea Sa* față de Tatăl și întru comuniune cu Duhul Sfânt, pentru ca să ne reînvețe *să prăznuim*, să ne bucurăm dumnezeiește.

Protopărinții noștri Adam și Eva, primii Sfinți ai pământului și primii oameni creați de către Dumnezeu au fost creați întru slava Sa și erau plini de slava Sa. Numai că *harul* sau *slava* lui Dumnezeu *nu împiedică* exercitarea liberei voințe a omului.

Slava lui Dumnezeu *ne întăreşte* în bine, ne înrădăcinează în bine, pentru că binele se face *numai cu ajutoul* harului Treimii.

Și când *ne disociem interior* de har, atunci apare *răul*, apare *alegerea contrară* lui Dumnzeu, apare *distanțarea*, separarea de El, întunecarea noastră.

Îngerii Domnului vin la păstori și le vorbesc despre *pacea duhovnicească* a pământului, care vine prin Domnul, adică despre *pacea interioară* a oamenilor.

Ca să ai *pace* trebuie să fii *plin de slava Sa*, de harul Său și atunci, totodată, ai și *dragoste*, și *smerenie*, și *cuviință*, și *feciorie* în gânduri și în mișcările trupului, *atenție, eleganță duhovnicească*.

Pentru că pacea care *covârşeşte*, întrece toată mintea, toată înțelegerea noastră vine odată cu *unirea* cu Domnul, sacramentală, prin Botez și prin toate slujbele divino-umane ale Bisericii.

Tocmai de aceea El a venit *în maximă apropiere* și *unire* cu noi pentru ca să ne arate că viața duhovnicească, viața după harul Treimii nu presupune nicio *distanțare* de gând, de mișcare a inimii, de faptă în relația cu Domnul nostru.

Viața duhovnicească e *posibilă* în trupul și în sufletul nostru, a tuturor celor credincioși, pentru că El Și-a asumat trupul și sufletul nostru. Le-a *unit* pe ele cu Sine întru zămislirea și nașterea Sa.

Cel care era *acoperit* în pântecele Fecioarei, Acela *a ieșit spre toți*, S-a făcut cunoscut tuturor în viața Sa umană și ne-a arătat tuturor că creșterea duhovnicească, ca și cea trupească, cere *concretețe* și *timp*.

Viața duhovnicească, cu alte cuvinte, nu este doar *o sintagmă teologică*, ci e *viața noastră*, a ortodocșilor.

Ortodocșii trăiesc *în* și *prin harul* lui Dumnezeu fiecare moment al vieții lor.

Tocmai de aceea noi nu putem fi numiți niciodată ca fiind *fără de Dumnezeu*, pentru că viața noastră este *ascunsă* în Hristos și *este cu* El.

Dar *viața duhovnicească* e *viață eclesială* și nu *o viață trăită aiurea*. Iar viața eclesială este *un mod propriu de existență*, un mod de a gândi, de a acționa, de a ne raporta la istorie, la creație prin înrâurirea noastră continuă de către harul lui Dumnezeu și în intimitate cu Sine.

Tot ceea ce facem *bine* și *ziditor* pentru noi și pentru toți le facem *împreună cu* El. Tot ceea ce facem *sinucigaș*, adică vătămător pentru noi, le facem *din alegere greșită*, din alegere mincinoasă, care nu e în adevăr.

De aceea alegerile noastre trebuie să fie *conștiente* și *responsabile*, pentru că de ele țin și mântuirea noastră și a altora.

Iar predicile oamenilor Bisericii vizează tocmai această *continuă relegare*, relaționare, unire a noastră cu Domnul, prin viața și faptele noastre.

Și, din acest motiv, predicile și *ceartă*, și *învață*, și *atenționează* și *explică* interiorul vieții cu Dumnezeu, pentru ca fiecare dintre noi să ne dăm seama *cât de departe* sau *de aproape* suntem de adevărul relației cu Dumnezeu.

Pentru că ceea ce contează nu sunt *vorbele* până la urmă, ci *unde ne duc ele,* ce fac ele din noi sau ce devenim noi, dacă ascultăm de acelea, pe care Domnul le vorbește prin slujitorii Săi.

Pentru că viața Bisericii e și *ascultare* și *reverență* și *iubire* și *cuminţenie* și *îndrăzneală sfântă* și *entuziasm dumnezeiesc* și *răbdare* și *sacrificiu,* numai că fiecare dintre ele sunt *proprii nouă* la *timpul potrivit*.

Când nu știi *ce să faci* sau când acționezi cu părerea că *știi* ceea ce faci, dar urmările sunt *proaste*, e semn că nu ești *mânat* de Dumnezeu, că nu ești povățuit, condus de El, pentru că nu ești *intimul Lui*.

Și vedem cum magii și păstorii, potrivit lor, sunt *conduși* de către Domnul spre Sine și această conducere e *primită* de către ei.

Dacă magii *nu veneau*, dacă păstorii *nu credeau*, dacă Sfântul Iosif *nu credea* viselor sale profetice iar dacă Prea Curata Fecioară *nu accepta*…nu mai *exista* praznicul Nașterii Domnului.

Și aceasta, pentru că Domnul *conlucrează* cu oamenii, *le cere voie* să intre în viața lor, îi lasă pe oameni *să Îl dorească* și *să Îl caute* și nu e *un dictator*, Care face ceea ce *vrea* cu noi și apoi mai ne și cere *să-L iubim*.

Nu! Dumnezeu intră, vine *discret* în viața umanității. El Se întrupează din Fecioară *în mod tainic*, numai de El și de ea știut și Se naște, la nouă luni, mai presus de fire, fără lehuzie.

El, Cel prea bogat vine smerit, umil, în frig în sânul umanității, ca parte din ea după umanitatea Sa, pentru ca *să ne îmbogățească* cu slava Sa cea veșnică, necreată și îndumnezeitoare și pururea veselitoare și hrănitoare a persoanei noastre.

Vine ca să ne *reînvețe* viața omului, a adevăratului om: comuniunea cu Sine neîntreruptă, pentru veșnicie.

Tocmai de aceea nașterea Sa e *praznic*, e bucurie, e sărbătoare, pentru că e *o reală intrare* în bucuria fără final.

Și din această sărbătoare a comuniunii cu Sine noi ne umplem în fiecare clipă, pentru că noi trăim cu El, Cel care Se naște pentru noi acum, tot timpul, nu *în afara* noastră ci *în interiorul* nostru.

Noi trăim cu Hristos, pentru că El viază, trăiește în noi. Și dacă trăim cu Hristos Dumnezeu știm *să dăm amănunte* despre ceea ce face Hristos în noi și în viața întregii făpturi.

Pentru că El nu e *departe* de noi, nu ne-a uitat, nu a murit pentru simțirea și conștiența noastră, ci, dimpotrivă, e *Cel mai viu* în noi și cu noi. Și El e *Viața noastră* tocmai pentru că noi nu acceptăm *un alt fel de a fi* decât *viața cu El*, pe Domnul, ca *începutul* tuturor acțiunilor noastre.

Chiar dacă păcătuim zilnic, chiar dacă păcătuim groaznic, la El este *mântuirea*, întoarcerea, viața noastră.

Nu credem că ne mântuim *prin noi înșine*!

Nu credem că ne putem *dărui* bucurie fără El!

Nu credem că păcatul e *o șansă* pentru noi!

Nu credem că viața este *o aglomerare* de lucruri în absența Sa!

Ci noi credem că El este *bucuria*, viața și nemurirea noastră, viața noastră veșnică, pentru că e de acum, din această clipă sfântă, în unire sfântă, dumnezeiască cu noi, prin slava Sa.

Și când spunem că *Hristos S-a născut* nu o spunem doar pentru *trecut*, pentru acum 2.000 de ani ci și pentru *prezent*.

Sau, mai degrabă, pentru prezent, pentru că Îl vedem pe El *născându-Se* în noi și murind în noi și înviind în noi și înălțându-ne pe noi, întru Sine, de-a dreapta Tatălui Său Cel veșnic.

Adică noi nu doar *ne reamintim* nașterea Sa ci *o și retrăim* în persoana noastră și în comuniunea Bisericii Lui. O retrăim *pe măsura* noastră. O retrăim și vorbim despre ea *între noi* și *împânzim* bucuria noastră tuturor.

Și că dăm *un dar*, o scrisoare, un telefon, un email sau că ne rugăm pentru oameni…înseamnă că dăm, mai departe, *bucuria* lui Dumnezeu față de noi și a noastră față de El.

Dăruim, ca și magii și păstorii, bucuria noastră pentru *a converti* lipsa de bucurie a altora în bucurie *cerească*, dumnezeiască.

Dumnezeu *să ne bucure pe toți* prin slava Sa și să ne facă să fim *sensibili* la tot ceea ce mișcă în noi și în jurul nostru!

La mulți ani tuturor și Domnul, Cel care *a venit* și *vine mereu la noi* să ne învețe pe toți să vedem viața noastră și pe oameni ca *ferestre* spre Sine și nu ca *uși închise* la orice sunet al soneriei! Amin.

Predică la *Întâmpinarea Domnului* (2010)

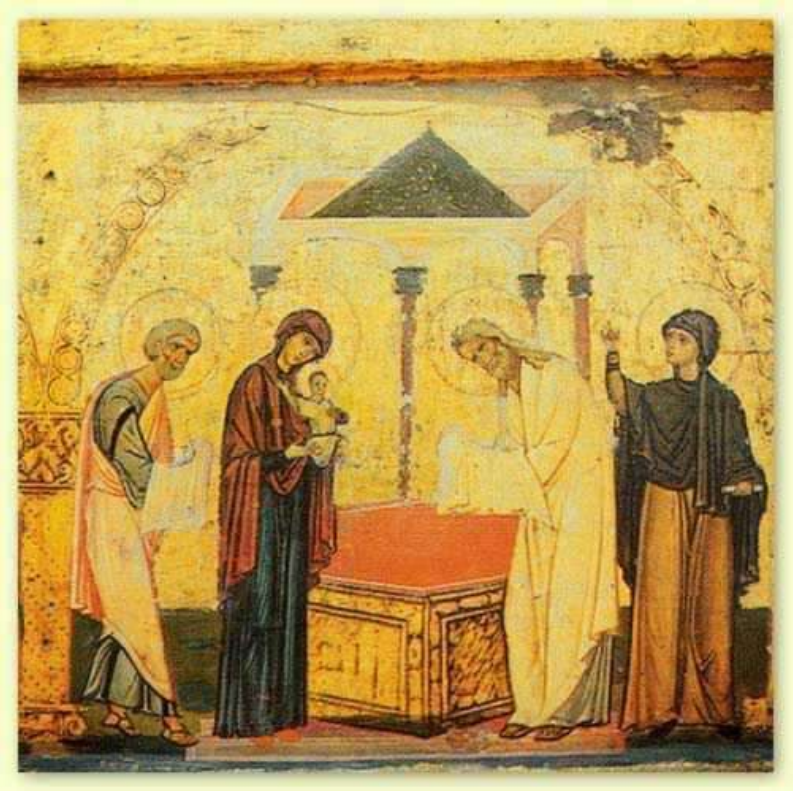

Iubiți frați și surori întru Domnul[23],

din nou vă întreb…și ne întrebăm: Ce înseamnă să-L întâmpini *astăzi* pe Dumnezeu, pe Care nu Îl cuprind cerurile, nu Se vede și pentru a-L sesiza, a-I vedea slava Lui ai nevoie de multă *curăție*?

Noi ne facem că *Îl întâmpinăm* sau chiar…*Îl întâmpinăm*?

Nu cumva spunem, ca la Dumnezeiasca Liturghie: *Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc*…dar noi *goi* am venit…și tot la fel am plecat?

Căci *lumina adevărată* nu e lumina soarelui, nu e lumina de la bec, nu e puterea minții de a gândi, de a vedea lucrurile…după cum *Duhul cel ceresc* nu e…o rafală de vânt, nu e un porumbel, nu e o stafie,

[23] Predică scrisă în data de 1 februarie 2010.

nicio străfulgerare de ploaie…ci, în ambele cazuri, e vorba despre *slava* lui Dumnezeu, a Acestui Dumnezeu, a singurului Dumnezeu, a Dumnezeului treimic, căci Tatăl a trimis pe Fiul în lume, întru Duhul Sfânt…ca *să mântuie* lumea.

Și cum *să-L întâmpini* pe Hristos, Care e de-a dreapta Tatălui acum, în clipa de față?

E *întâmpinarea*…o *întâmplare*?

Toți cei care *venim* la Biserică, la acest dumnezeiesc praznic, Îl întâmpinăm pe Hristos, așa, pentru că *slujim* Liturghia sau pentru că *o ascultăm*…sau doar unii *Îl întâmpină* iar ceilalți *se prefac*?

Cum să Îl întâmpini pe Cel de care Se cutremură munții, de Care Se înspăimântă și își ies din sine Puterile cerești, de Care dracii se îngrozesc?

Ce să-I faci unui astfel de Dumnezeu?!!!

Să Îi dai să mănânce?! Cum? Ce Îi place lui Dumnezeu să mănânce? Cum să Îi dai Lui *să mănânce*, când El ne dă nouă *să ne săturăm*, din roadele pământului și din vinul viței, din merele livezii și din apa izvoarelor?

Să *Îl primim* în casă?!!

Ce fel de casă *ne-ar trebui* pentru El, Care nu încape nicăieri?

Pentru că El a făcut lemnul, spațiul, timpul, pământul, iarba, apa, Îngerii, oamenii, aerul, enzimele, mineralele, glucidele, lipidele, munții, fierăstrăul, computerul, clanța de la ușă, mașina, satelitul, avionul…

Atunci cum *Îl întâmpinăm*…dacă *nu știm să Îl întâmpinăm*?

În Evanghelia zilei, doi oameni (după cum spuneam și în anii anteriori), plini de har…au fost *singurii întâmpinători* ai Domnului, când e *adus* la templu, *cf.* Lc. 2, 25-38.

Adică o lume întreagă *nu a simțit nimic*…și *doar doi*…Îl văd.

Conform Tradiției Bisericii, Sfântul Simeon *Primitorul de Dumnezeu*[24] fusese unul dintre cei 72 de scriitori ai Septuagintei și a vrut *să elimine* din traducerea sa Is. 7, 14, adică faptul că *Fecioara va naște pe Mesia și va rămâne Fecioară*.

Ca drept *pedeapsă* pentru asta…*a trăit 360 de ani*, până S-a născut Domnul.

Și când spune cuvintele de la Lc. 2, 29-32, pe care noi le cântăm la sfârșit de *Vecernie*, sărmanul, le-a spus *din toată inima*, pentru că dorea *să moară* acum…

Slobozește-mă, Doamne, din lumea asta plină de dureri! Eliberează sufletul meu de trupul acesta *foarte îmbătrânit*, pentru că acum *am văzut*, cu ochii fizici și cu ochii inimii mai presus de toate, *Mântuirea Ta*, pe Iubitul Tău Fiu Iisus Hristos, Care este *Lumina noastră*, Lumina din seara acestui veac, a acestei lumi, care așteaptă cu dor…zorii zilei fără de final, ziua veacului celui veșnic, care va să vină!

Deci *un moș foarte moș*, Simeon…de 360 de ani și *o văduvă de 84 de ani* (Lc. 2, 37), a căror vârstă, însumată, era de 444 ani (reprezentând tot pământul, cel cu 4 puncte cardinale)…Îl *așteaptă* pe Domnul și nu *băieți frumoși* și *sprinteni* sau *fete bucălate* și *bine fardate*.

Ci pe Domnul, Cel care S-a făcut *Prunc*, pentru ca orice prunc să se facă *fiul* lui Dumnezeu după har, prin Botez, Îl primesc doar doi oameni în brațele lor…pentru că *Îl purtau*, în dorul lor, în mod necontenit.

Unii stau și se întreabă: *De ce creștinii ăștia căsătoriți sau monahii, avizi de mântuire…nu se plictisesc de atâta evlavie? Nu cumva cu toții sunt impostori, se dau de Sfinți, dar niciunul nu dorește sfințenia? Nu s-or fi plictisit toată ziua cu Doamne miluiește!, cu posturi, cu mersuri la Biserică, cu tot felul de pelerinaje la pupat Moaște de Sfinți?*

Și se întreabă astfel…pentru că ei *nu așteaptă nimic*…deși sunt așteptați *și ei* la rugăciune și la

[24] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsfeb/02-03-sf_si_dreptul_simeon.html.

pupat de Moaște de Sfinți…de același Dumnezeu ca și noi.

Numai că, pentru a vrea *să Îl iei în brațe* pe Dumnezeu, să fii cu El, să trăiești și să mori împreună cu El, trebuie să ai un dor, un dor nespus, fără sațiu pentru El. Pentru că numai acest dor, această *mare harismă* te face să fii îndrăgostit lulea de Dumnezeu și să nu îți pese *de nimic* altceva decât de *Împăratul doririlor*.

Și răspunsul *crunt* pentru unii…*fericit* pentru alții, e că *Îl întâmpină* pe Domnul, pe 2 februarie 2010, cine *L-a întâmpinat* și în alți ani sau cine Îl întâmpină *tot timpul*, secundă de secundă, pas de pas, în inima lor.

Tot ei *Îl văd* azi, dacă *L-au văzut ieri*.

Și cei care *Îl văd pe El* întru slava Sa sunt *puțini*, pentru că *cei puțini*, cei care *vor*, cei care vor *cu toată inima* Îl văd pe Dumnezeu și vederea Lui nu e pentru oricine doarme în post.

Liturghia, slujbele sunt scrise de Sfinți, care știau la sigur, din experiență, ce înseamnă: *am văzut lumina cea adevărată* sau că *noi slujim împreună cu Sfinții Îngeri* sau că acolo, la un moment dat, acolo, pe altar, nu mai e *vin* și *pâine*, ci *Hristos cel viu*, în Trupul și Sângele Lui.

Cei care au scris slujbele nu au citat *pe alții*…ci au spus *din experiență*, pe lângă ce au primit, cu mare sfințenie, de la predecesorii lor.

Și de aceea când slujeau și făceau *un gest liturgic*, cum îl numim noi astăzi, nu dădeau așa, cu mâna prin aer sau prin apă, fără să simtă nimic, fără să vadă nimic, că…*așa e scris în Tipic*, ci când binecuvântau simțeau că *dau har* altora, când sfințeau apa *simțeau* și *vedeau* harul căzând în apă și când slujeau Liturghia *chiar slujeau* cu Sfinții și cu Îngerii. și cu Domnul și cu Prea Curata în primul rând, văzând cum slava lui Dumnezeu, harul, sfințește pâinea și vinul euharistice.

Pentru că atunci când *îți întâmpini* fiul sau prietenul la gară, pe Alexandru sau pe Augustina, nu

întâmpini trenul, nici aerul, nici o poză a lor…ci pe ei, în carne, oase și suflet.

Și te bucuri de ei, cu ei, zile, nopți, ceasuri…mănânci, bei, te veselești frumos, pentru că *au venit* ei…la tine.

Tu și el.

Tu și ea.

Hristos cu mine.

Hristos și noi.

Însă cine L-a văzut pe Hristos…ca să Îl îmbrățișeze în ultimul timp, deși am făcut slujbe, Liturghii, predici nenumărate?

Ce *v-a spus* Hristos, dacă L-ați văzut recent, ieri sau astăzi, extatic, dumneavoastră, iubiți frați și surori întru Domnul?

Aveți *un mesaj* de la El?

Spuneți-ni-l și nouă, vă rugăm frumos!

Însă, s-ar putea, ca dintr-o lume de miliarde de oameni, doar unul, doi, zece…sau niciunul (Dumnezeu știe!) *să Îl fi văzut* pe Hristos, pentru că și Hristos a dorit *să i Se arate*.

Noi, după cum știți, ne dăm de *ortodocși*, de *credincioși*, de *valabili*…dar Dumnezeu nu e *de acord* cu ce credem noi despre noi înșine.

El ne lasă în pace, nu ne dă niciun semn că ne cunoaște…dar noi o dăm înainte cu: *Noi suntem ortodocşi! Noi nu suntem ca episcopul cutare, care s-a împărtăşit cu romano-catolicii şi nici ca patriarhul cutare, care este ecumenist. Noi avem duhovnici mari şi frumoşi, noi le facem pe toate, suntem Îngeri…*

Dar Dumnezeu ne lasă…*fără niciun răspuns*!

Noi: *Da, Doamne, nu suntem noi cei mai nenorociți dintre ortodocși, noi, cei mai huligani, cei mai sfinți, mai sfinți ca toate Puterile cerești?! De ce nu ne bagi în seamă? De ce nu îi omori pe evrei, pe baptiști, pe ecumeniști, pe fasciști, pe ăștia cu cipuri, pe antihriști, pe toți care nu sunt…ca noi?*

Și Dumnezeu *tace*!

Pare că *doarme*…

Nu îi aude pe *răgnitori,* cum nu i-a auzit pe *preoții lui Baal*.

Noi: *Cum, Doamne, nu ne auzi pe noi?!!!! Dar nu suntem noi, ortodocșii Tăi, nu le facem noi pe toate, nu suntem noi semilunele de pe cer?!!!!*

Și Dumnezeu, *ghiduşar* cu răgnitorii, nu zice nimic. Tace…

Însă Dumnezeu *nu tace cu toți*, după cum spuneam. Ci, cei care *împlinesc* poruncile Lui, pentru că *Îl iubesc* pe El, acelora li se arată, *mai umbros* sau *mai desluşit*, întru slava Sa, în mod minunat și aceia *știu* ce face Domnul, cum *trăiește* Domnul și cum vrea *să fie întâmpinat*.

Acum nici nu trebuie să credem că, într-o clipă, dacă ne sforțăm cu toții…o să devenim *văzători de Dumnezeu*. Nu!

Însă când auzim că e praznicul Întâmpinării Domnului sau al Răstignirii, Învierii, Înălțării Lui, nu trebuie să credem că venim la *un spectacol din trecut*, fie el și *liturgic*…ci că veim *la El,* Care face și astăzi cu noi, în mod tainic, *ce a făcut* cu cei de atunci, de acum 2.000 de ani.

Pentru că El e *viu* mereu și va fi viu mereu.

Și Cel viu ne întâmpină pe noi astăzi cum a venit să îi întâmpine și pe Simeon și pe Ana.

Căci, mai întâi de toate nu cei doi *L-au întâmpinat* pe El, ci El, ca la fiul, fost *curvar*, *i-a întâmpinat pe ei*.

Pentru că El a venit din cer, nedespărțindu-Se de Tatăl și de Duhul, pentru ca să fie *prezent* la această…*întâlnire*.

El și astăzi e *punctual*: vine *la întâlnirea* cu noi. Numai că noi *tăiem frunze la câini* prin altă parte și nu știm că El e *aproape* de noi, de gura noastră și în noi, numai că trebuie *să dăm glas* chemării Lui.

Și El vine!

Vine mereu la noi!

Vine și când noi suntem *cam plouați*, cam înfrigurați, cam ranchiunoși, cam lălâi la minte, cam fără bani, cam desconsiderați…

El vine…și focul e în fața Lui, ca să judece viii și morții!

El vine și slava Lui e pentru unii *foc*, chin, disperare, enervare iar pentru alții e *mângâiere*, dulceață, feciorie, curăție, îndumnezeire.

El vine…întâmpinați-L!

Domnul din cer *vine*!

Descoperiți-vă mintea de gânduri lumești, ca să vă facă mintea *cer* al vederii Sale!

El *vine la noi* și *rămâne cu noi*…pentru că *deja a început* ospățul fără de sfârșit, în care fericit este cel ce stă *la masa* Mielului, ca să se bucure pentru veșnicie. Amin!

Predică la Duminica a 9-a după Rusalii (2010)

Iubiți frați și surori întru Domnul[25],

vânturile vieții, adică grijile cumplite, necazurile, patimile de tot felul ne fac să ne temem, să avem mai puțină credință și îndrăzneală la Dumnezeu și să ne afundăm…în apa disperării.

Și vremurile noastre sunt astfel de *vremuri potrivnice* vieții cinstite, oneste, pentru că sunt pline de uragane, de știri rele, încât mâine nu știi de unde vei mai avea bani să trăiești *minimalist*, nu mai spunem de *lucruri deosebite*.

În timp ce unii își permit să se relaxeze…alții nu au cu ce *să supraviețuiască*. Și supraviețuirea aceasta ne face să ne gândim mai puțin *la suflet*, ci mai mult *la trup*.

De aceea ne afundăm în apa grijilor și ne facem tot mai mici la suflet…pentru că grija zilei de mâine ne depersonalizează.

Evanghelia zilei, Matei 14, 22-34, ne vorbește despre *afundarea în marea vieții* (de unde constatările de început ale predicii noastre), pe de o parte dar, pe de altă parte, ne reîncredințează, într-un mod magistral, de faptul că Domnul este *scăparea noastră*.

[25] Predică scrisă în data de 23 iulie 2010.

Sfântul Petru a strigat, în momentul când se afunda: *Doamne, mântuieşte-mă!* (Mt. 14, 30, *cf.* GNT).

Și Domnul i-a amintit, în fața temerii sale justificate (valurile se năpusteau spre el…), că atunci când nu mai e *nicio scăpare*, credința în El *ne mântuie*.

Și în această situație, personal de dramatică, suntem puși față în față cu limitele noastre și, în același timp, prin credința în Dumnezeu, suntem ridicați peste ele.

Plata întreținerii, taxele căre stat, medicamentele care ne țin în viață, bolile pe care ni le tratăm, calamitățile de tot felul, lipsa unui loc de muncă ne pun față în față cu *limitele* vieții noastre.

Ne simțim *părăsiți*, ne scade *cheful de viață* și *entuziasmul* față de ceea ce facem.

Suntem ca niște animale în cușcă, pentru că teama, grija, lipsurile ne *secătuiesc* forța mentală și fizică.

Credința noastră însă, care presupune *un efort interior imens*, o mobilizare interioară uluitoare, e singura care ne face să trecem, ca pe o punte, peste această *stare grea* a vieții noastre, a celor care suferim tot felul de privațiuni și dureri.

Încredințarea în mâna lui Dumnezeu înseamnă *simțirea* harului Său și a conducerii Sale în viața noastră.

Încredințarea vieții noastre lui Dumnezeu înseamnă să mergem și noi *pe mare*, fără ca să ne *afundăm* în durerea sfredelitoare a grijii pentru ziua de azi și de mâine.

A claca în fața grijilor și a performanțelor tot mai inumane care ni se cer înseamnă ori a te sinucide ori a înnebuni ori a te resemna ca *un pion inutil*.

Însă Domnul ne propune altceva, mult mai profund și realist: *îndrăzneala credinței*.

Ne propune să mergem *mai departe*, chiar dacă ni se pare *imposibil* acest lucru, chiar dacă toate lucrurile *ne stau împotrivă*, chiar dacă, în mod

aparent, nu mai avem *putere* să luptăm pentru viața și aspirațiile noastre.

Și când ne luăm îndrăzneala de *a ne lăsa* în mâna lui Dumnezeu, atunci se produce o mare *schimbare* în lăuntrul nostru: simțim că nimic nu ne mai *atinge*, chiar dacă greutățile, în primă fază, sunt *tot la fel de mari*.

Pentru că atunci, ca și Sfântul Petru, simțim că piatra credinței *nu ne afundă*, ci ne face să mergem *pe deasupra* grijilor, a fricilor, a lucrurilor care ne panichează, pentru că nu suntem *singuri*.

Mesajul Evangheliei de astăzi e acesta: nimeni nu ne poate *scoate* din mâna lui Dumnezeu, dacă ne dăm Lui cu toată credința și statornicia noastră.

Greutățile sunt mari și multe. Ne împresoară din toate părțile…Dar El *ne aduce* oamenii, și resursele, și situațiile în care viața noastră *se împlinește*.

De aceea mă rog ca Dumnezeu să ne dea *puterea* de a trece, mereu, pe fiecare zi, peste ceea ce pare, la prima impresie, a fi *imposibil*. Amin!

Predică la Duminica a 18-a după Rusalii [2010]

Iubiți frați și surori întru Domnul[26],

Evanghelia de astăzi [Lc. 5, 1-11] mă provoacă să vorbesc despre *Dumnezeiasca Preoție* și despre *statutul actual al slujitorilor Bisericii* dar nu *cu bucurie*; nu cu inimă *împăcată*.

Căci contextul social românesc, din ce în ce mai secularizat și mai puțin afabil față de Biserică și de viața preoțească, îl consideră pe preot drept *o persoană revolută*, care nu se mai încadrează între vocațiile profesionale ale prezentului și pe care tinde să nu îl mai bage în seamă, tocmai pentru că nu e *profitabil* sau e un *obstacol* la o morală tot mai *relaxată*, adică *libertină*.

Iar ierarhia Bisericii noastre (episcopi, preoți, diaconi) și credincioșii și monahii ortodocși români pendulează între două extreme: *tentația materialistă* și confortabilă, în care fac *pact interior* cu păcatele lumii și coabitează cu ele la modul luxuriant, fără să se mai vadă prea multe semnalmente ale unei vieți ortodoxe sau *tentația spiritualistă*, în care nu se

[26] Predică scrisă în data de 24 septembrie 2010.

doresc contacte *prea mari* cu viața socială, culturală, politică a României, pentru că atât viziunea asupra trupului, cât și asupra vieții și a racordării la social sunt defectuoase.

Tocmai de aceea întâlnim foarte rar oameni *echilibrați*, care să înțeleagă atât rostul banilor, al sănătății și al vieții sociale dar, în primul rând, rostul ascezei și al teologiei în viața lor.

Pentru că *extrema spiritualistă* se angajează într-o *asceză fără trup*, pe când *cea materialistă* într-o *viață trupească fără spirit*.

Și când nu vedem trupul și sufletul nostru *la un loc*, având grijă de amândouă, tocmai de aceea preotul sau monahul sau creștinul practicant sunt niște *curiozități neavenite* în plan social și economic.

Cel credincios e considerat drept *un înapoiat*, care aderă, din fanatism, la o credință și o morală stricte, pe când preotul e considerat *un ignorant* și *un profitor*, care trăiește de pe urma unor *creduli*.

Nu putem să scoatem din această ultimă frază dureroasă adevărul că există *multă ignoranță* și *amoralitate* atât în rândul credincioșilor cât și al ierarhiei Bisericii, poate puțin *prea multă* pentru secolul al XXI-lea.

Însă, pe de altă parte, nici nu putem fi *de acord* cu ea, pentru că mulți membrii ai ierarhiei bisericești și dintre credincioșii și monahii Bisericii sunt oameni *de mare calitate spirituală* și *intelectuală*, oameni foarte muncitori și integri, care nu au nimic de-a face cu *viața în neorânduială*.

Însă, când pe stradă sau la vreo slujbă sau în mass-media sau în online suntem atacați frontal și ni se spune: *voi, popii, care faceți și dregeți în ascuns iar în Biserici vă dați de Sfinți…și Biserica voastră Ortodoxă, care e avidă de bani și care face Biserici peste Biserici și nu se uită la situația socială de acum…*înghițim durerea cu toții, chiar dacă *nu toată* ierarhia sau toți credincioșii Bisericii sau monahii Bisericii Ortodoxe Române sunt *hămesiți* după bani, destrăbălați, agramați, nesimțiți etc.

Dar dacă unii fac, toți trag oprobriul pe spinarea lor…

Și înghițim în sec, suntem umpluți de rușine, pentru că oamenii au *multă dreptate* într-un anume aspect: unii *se lăfăie* în bani iar alții sunt *în pragul* sărăciei lucii, trăind de pe o zi pe alta.

Iar când sărăcia a crescut la asemenea *cote* în România, aproape *insuportabile,* iar Biserica e Trupul lui Hristos dar e *indiferentă* sau nu poate să facă *mare lucru* pentru oameni, atunci nu mai suntem *credibili* și nici nu ne *mai salută* oamenii pe stradă.

Dacă trec printr-un oraș, mai mic sau mai mare în reverendă, mă salută doar doi-trei copii de școală, impresionați de aspectul meu și vreo doi trei-bătrâni, din respect pentru *vechile obiceiuri* și cerșetorii *interesați* să îi ajuți.

Însă majoritatea e *indiferentă,* apatică când vede un preot, pe care îl consideră *un funcționar* și nu *un slujitor harismat* al lui Dumnezeu.

Nu știu cât *va mai trece* (probabil *foarte puțin* timp) și preoții ortodocși români vor constata cum e să decazi de la *statutul de slujitor* la cel de *cerșetor* sau de preot cu două sau trei joburi, în afară de slujba la Biserică. Pentru că tendința evidentă e aceasta: *preoții trebuie să muncească și nu să mai aștepte pomană de la stat sau de la oameni*.

Pentru că slujirea preoțească e înțeleasă astăzi și, pe viitor, cu atât mai mult, ca *o stare socială parazitară, în care preoții așteaptă bani de la oameni, pentru că zic ei trei lulele, trei surcele la Botez, Cununie sau Înmormântare*.

Și când ni se va *sista* tuturor amărâtul de *ajutor social* de la stat (că asta e, și nu *salariu*!) și Biserica Ortodoxă Română va fi una dintre multe alte *asociații religioase*, care trebuie să se autofinanțeze, vom asista la *dărâmarea* pașnică, *legală* a Facultăților de Teologie și a Mănăstirilor, care *a început deja* și *la lipsa fundamentală* a slujitorilor bisericești, pentru că preoția a început să devină și va deveni *o vocație falimentară*.

Pe timpul comunismului, fetele nu doreau să se mărite cu viitori preoți pentru că erau niște *rataţi*, din punct de vedere ideologic, pentru sistemul comunist și, doar unele, de pe la țară, mai doreau așa ceva. Tocmai de aceea au fost *rari* preoții și preotesele *de vocaţie*.

Capitalismul nu ne consideră niște rataţi *in principium* ci niște *indivizi fără utilitate* prea mare.

Tocmai de aceea ne va scoate *la muncă* din altare sau ne va pune să muncim în Mănăstiri până *la epuizare*, pentru ca să trăim *după o zi pe alta* și să nu ne mai ocupăm de *vocația* noastră: *teologia* și *viața dedicată* lui Dumnezeu și oamenilor.

Pentru că lumea capitalistă e o lume *liniară*, telurică și mormântal de perversă și de inumană și nu un perimetru *propice* vieții liniștite, organice.

Însă ea, lumea capitalistă, este *lumea noastră*.

Și vom fi *obligaţi* și nu *îndemnaţi*, să ne supunem unor *rigori* care vor schimba și mai mult fața Bisericii, pentru că ne va obliga, ca și ideologia comunistă, să ne *descentrăm* din viața cu Dumnezeu.

Iar dacă comunismul *ne-a scos din lume* și ne-a obligat să facem *doar slujbe* în Biserici, fără mari predici și fără luminare a maselor, pentru ca să nu îi *narcotizăm* cu *opiul credinței,* ideologia capitalistă, de asemenea *materialistă* până în măduva oaselor ca și ideologia comunistă, *ne scoate* din Biserici, pentru *a relativiza* viața liturgică și predicatorială a Bisericii, pentru ca să ne pună *la muncă* și la *activitate socială*, în ideea că „o să salvăm” lumea *fără ajutorul* lui Dumnezeu.

Iar noi, în duminica de față, trăim din plin versetul al 5-lea al Evangheliei zilei: „toată noaptea *am muncit* [și] *nimic n-am prins*”.

Pentru că, dacă nici 5% dintre ortodocșii români nu sunt *implicaţi* în viața și slujba Bisericii în mod curent, procentul statistic de 86% dintre români declarați *ortodocși* dar fără *practicare curentă* a credinței e *un procent falimentar*.

Iar *o statistică falimentară* înseamnă *o Biserică mică* în realitate dar cu o logistică instituțională *mult prea mare*.

Și, mai pe scurt, înseamnă că Biserica Ortodoxă, în ansamblu, *nu își face treaba*, pentru că nu mai *convinge,* nu *mai prinde* în plasa cuvântului pe oameni.

Și dacă continuăm *să construim* în acest ritm și *să ne îndatorăm* față de stat peste măsură, mai devreme sau mai târziu, vom vedea Biserici și Mănăstiri scoase de către fisc *la mezat*, pentru că nu suntem…*profitabili*.

Însă Biserica, cât și Școala, cât și lumea artei sau a cercetării științifice nu sunt instituții care produc mașini, avioane, castraveți îmbuteliați, hârtie igienică sau tomberoane ci produc *sănătate duhovnicească* și *mentală*, echilibru și cunoaștere de sine, lucruri frumoase și de bun gust, care sunt tot la fel de *benefice* precum cartofii prăjiți sau storcătorul de fructe.

În atare situație, dacă materialismul capitalist vrea să ne *astupe* creierul doar cu colesterol și ideologie, atât Biserica, cât și Școala, ca și oricare altă instituție care nu produce *materie* dar *înfrumusețează* mintea și sufletul, trebuie *să reacționeze* și să spună *răspicat*, că nu se poate trăi *doar în trup*, doar cu mâncare, sex și somn, ci și cu aer bun, cu dreaptă învățătură, cu artă și cultură, cu știință și perspicacitate.

Cred că trebuie *să-i prindem* pe oameni de suflet, de conștiință, de mintea și de inima lor cu adevărul dumnezeiesc al Bisericii, care îi sfințește pe oameni.

Și preoție, cât și monahism, din ce în ce mai mult vor face oamenii *de vocație*, care trăiesc și vor trăi *drame enorme* în mijlocul unei mări de oameni, care nu se lasă *prinsă* pentru Dumnezeu.

Domnul *l-a chemat* pe Sfântul Apostol Petru, și pe cei dimpreună cu el, și i-a făcut ἀνθρώπους

ζωγρῶν [*antropus zogron*, *cf*. GNT]/ *pescari de oameni* [v. 10].

Însă ierarhia Bisericii trebuie *să pescuiască* oameni, să îi pescuiască *nominal*, să îi determine, cu harul lui Dumnezeu și prin exemplul lor, ca să trăiască *cu* și *pentru* Dumnezeu.

Iar cum la noi, *ortodox* ajungi *prin filiație* și nu *prin convertire*, adică pentru că *te-ai născut* într-o familie ortodoxă și nu pentru că *ai optat pentru dreapta credință,* tocmai de aceea venirea la Biserică nu implică, cel mai adesea, și *schimbarea vieții*, voită și conștientă.

Și majoritari într-o Biserică locală, parohială, sunt cei care *au moștenit* credința dar nu *o cunosc*.

Nu o cunosc și nici nu vor *să o cunoască* cel mai adesea, pentru că *analfabetismul* celor în vârstă și *lenea* celor mai tineri sau maturi sunt *cocoane mari*.

Iar preotul, ori vorbește *la pereții iconizați* cel mai adesea sau la zidurile care *îi ricoșează* cuvintele și durerea ca un ecou grav, ori *se resemnează* și o lasă încolo *de predică* și *de viață religioasă* și o trece *pe muncă* și *pe distracție*.

Tocmai de aceea, discursurile preoțești sunt, cel mai adesea, ori *fals pietiste* ori *fals academice* ori *fals organizatorice*.

Sunt *vorbe pentru vorbe* și nu *pentru cineva anume*. Nu lovesc pe nimeni *în inimă*, nu pătrund la nimeni *în inimă* și toți rămân *la fel*.

Iar convertiții sau credincioșii conștienți și implicați în teologia, viața și istoria Bisericii se simt, paradoxal, *inadaptați*, tocmai ei, cei care reprezintă *comoara reală* a Bisericii, realii credincioși ai Bisericii Ortodoxe Române, pentru că oamenii Bisericii privesc *prin grila* banilor și a lejerității cel mai adesea și nu prin grila *acrivică* a teologiei și a vieții ascetico-liturgice.

Să mai fim *pescari de oameni*, totuși?!

Ce ne poate *întări* ca să suportăm atâtea *înjosiri*, o atare *sărăcie* și privire *disprețuitoare*?!

Câți pot fi *Paveli ai prezentului misionar* sau *noi Simeoni ai teologiei sfinte* a Bisericii, dacă chiar oamenii Bisericii *se luptă* unii cu alții?!!

Și cu toate acestea, cu tot acest *dramatism* al vieții Bisericii, care e o viață divino-umană foarte reală, cu o greutate inimaginabilă, mulți oameni ai Bisericii, slujitori, credincioși și monahi încearcă *să reziste* și *să trăiască o viață sfântă*.

Scriem, predicăm, slujim, ne rugăm, plângem, ne mâhnim, iubim și îndurăm, așteptăm și ne dăm cu totul lui Dumnezeu pentru ca slujirea și preoția noastră să fie *roditoare* de viață veșnică măcar în câțiva.

Corăbiile Sfântului Petru *s-au umplut de pești* încât erau cât pe ce *să se scufunde* [v. 7].

Noi dorim ca măcar *câțiva* să fie pescuiți, prin noi, pentru Domnul, pentru ca să aibă viață veșnică și încă din belșug.

Pentru că Domnul ne așteptă să ne odihnească pe noi, pe pescarii și pe peștii raționali, întru Împărăția Sa cea veșnică și fericiți vom fi dacă vom fi *împreună* întru slava Sa.

Și ne rugăm ca Domnul *să ne umple* pe noi, pe toți, de *slava milostivirii* Sale celei prea bogate acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 20-a după Rusalii [2010]

Bunica mea, Floarea Picioruș, adevărata mea *mamă*…cea care *m-a crescut* de la două săptămâni. Și care a cunoscut *durerea* și *singurătatea* văduviei…

†

Lc. 7, 11-16, *cf*. GNT[27].

11. Și a fost în continuare, că a mers în cetatea care se numește *Nain*. Și au mers împreună (συνεπορεύοντο/ *sineporefonto*) cu El și Ucenicii Lui și mulțime multă (ὄχλος πολύς/ *ohlos polis*).

12. Însă pe când se apropiau de poarta cetății (τῇ πύλῃ τῆς πόλεως/ *ti pili tis poleos*)…iată!, că scoteau pe un mort, [care era] fiul *unul-născut* (μονογενὴς/ *monoghenis*)/ singurul născut al mamei lui. Și aceasta era *văduvă* (χήρα/ *hira*). Și mulțime mare (ὄχλος ἱκανὸς/ *ohlos icanos*) din cetate era împreună cu ea.

13. Și văzând-o pe ea Domnul, I s-a făcut milă de ea/ a fost mișcat de milă pentru ea (ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτῇ/ *esplaghnisti ep᾽ afti*) și i-a zis ei: *Nu plânge!* (Μὴ κλαῖε/ *Mi clee!*).

14. Și apropiindu-Se a atins sicriul (τῆς σοροῦ /*tis soru*). Iar cei care îl purtau au stat. Și a zis:

[27] Predică din data de 8 octombrie 2010.

Tinere (Νεανίσκε/ *neanische*)*, ţie îţi zic, ridică-te/ scoală-te*!

15. Şi s-a ridicat mortul (ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς/ *anecatisen o necros*) şi a început să vorbească (ἤρξατο λαλεῖν/ *irxato lalin*). Şi l-a dat pe el (ἔδωκεν αὐτὸν/ *edochen afton*) mamei lui.

***

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul,

asistăm în cadrul minunii învierii fiului unul-născut al văduvei din Nain la o avanpremieră a propriei Lui morţi, a îngropării şi a învierii Sale, pentru că *acolo,* ca şi *aici*, în prim plan, e *o Mamă* şi *un…Fiu Preaiubit,* numit tot: *Monoghenis*, adică *Unul Născut*.

Şi dacă citim Evanghelia de astăzi în relaţie cu drama capitală a întregii umanităţi din Săptămâna Preasfintelor Patimi ale Domnului înţelegem întrucâtva, deopotrivă, *durerea înfricoşătoare* trăită de Domnul în fiecare mădular al umanităţii Sale şi în sufletul Său cel prea iubitor dar şi umplerea umanităţii Sale *de lumină necreată* cât şi a întregii lumi raţionale de *o cutremurătoare bucuri*e *extatică*.

Pentru că noi încercăm, după slabele noastre puteri, să trăim în noi *durerile Sale* dar şi *bucuria imensă a învierii Sale*, toată atmosfera pascală grandioasă a Bisericii lui Dumnezeu.

Pentru că moartea Domnului, în iconomia mântuirii, nu e un *subiect filosofic* sau *artistic*, atâta timp cât biruirea morţii de către Domnul e o întreagă teologie a milei lui Dumnezeu, a modului în care El S-a pătruns şi Se pătrunde de nevoia noastră de mântuire, de eliberarea de moarte, de diavol, de păcat, de stricăciune şi de limitări de tot felul, pe care noi le resimţim foarte acut.

Iar când Sfântul Luca vorbeşte despre mila Lui manifestată faţă de tânăr şi faţă de mamă,

trebuie să vedem *cu ochii iubirii* iubirea Lui pentru Mama Sa, care va fi tot timpul cu El, va fi și lângă Cruce, va fi cu El și în durerea morții dar și în febra căutării Lui și a bucuriei învierii Sale, cum a fost văduva din Nain.

Pentru că Domnul a scăpat-o pe văduva din Nain de *durere*: îi redă copilul, *mângâierea* ei, atâta timp cât nu mai avea soț. Și prin asta ne-a spus, în mod tainic, că îi va reda și Maicii Sale pe Bucuria ei, căci moartea nu putea *să Îl țină* în sălașul ei pe Împăratul slavei.

Și Mielușelul e redat Mielușelei celei rănite de durere (cum spun cântările ortodoxe), Maicii Fecioare, pentru că El Se redă pe Sine Însuși Maicii Sale și întregii umanități, arătându-ne tuturor, că moartea din dragoste pentru noi e *începutul învierii tuturor*.

Și că El, Cel care i-a arătat Tatălui, în umanitatea consubstanțială cu a noastră, întreaga dragoste și ascultare, e *începutul ascultării* și *al milostivirii* și *al îndumnezeirii pentru toți* aceia care vor să se facă, prin Fiul, întru Duhul Sfânt, fii iubitori ai Tatălui ceresc.

Și n-am putut să încep *o erminie de sine* a Evangheliei zilei, pentru că am fost *cuprins cu totul* de această *relație sfântă*, tainică, dintre minunea făcută în Nain și Preasfânta Sa moarte pe Cruce și Prealuminata Sa înviere.

Pentru că atunci, ca și aici, Domnul era *împreună* cu Ucenicii Săi și cu mulțime multă de oameni.

Mulțimea căuta *să vadă*, să audă, să înțeleagă ce spunea și făcea El. Ucenicii Săi, cu atât mai mult, doreau *să audă*, să înțeleagă, să vadă.

Și bine e *să auzi*, pentru *ca să faci ceea ce auzi*! Pentru că *mântuirea* e o continuă *adunare* de înțelepciune dumnezeiască și de viață practică.

Și pentru ca să ne mântuim trebuie să învățăm *să ascultăm* și să învățăm *să iubim* nevoința de a alerga după ascultarea și interpretarea cuvintelor dumnezeiești.

Însă când cauți să *Îl înțelegi* pe Dumnezeu, te întâmpină, mai la tot pasul, și dramele oamenilor.

Pentru că Domnul a venit și a vestit lumii tainele cele prea mari ale teologiei în timp ce a privit profund și a compătimit profund dramele și neștiința oamenilor și păcatele lor înfiorătoare.

Iar Sfinții Evangheliști au arătat această îmbinare dintre *teologie* și *milostivire* în viața Domnului într-un mod magistral în Sfintele Evanghelii, fapt pentru care și în ciclul anual al Evangheliilor duminicale minunile *se împletesc* cu predicile teologice și teologia e *în miezul* fiecărei minuni în parte.

Pentru că tocmai de aceea vorbim astăzi despre Domnul, Care *Se apropie* de sicriu și îi poruncește revenirea la viață tânărului mort: pentru ca să arătăm că *teologia e plină de viață sfântă* și că acolo unde există *sfințenie* există și *minune* și *schimbare continuă* a vieții și o preaminunată *mărturie* de iubire și de milostivire.

Iar teologia care nu are *milă*, care nu e *milostivă* și *solidară* cu neputințele și durerile umanității ci, dimpotrivă, propovăduiește, în mod arogant, crima, răzbunarea, extremismul, individualismul, disoluția societății, nu izvorăște *din harul* Treimii, Care e iubire tripersonală din veci și pentru veci, în cadrul aceleiași ființe dumnezeiești, și a Cărei iubire personalizează, umanizează și îndumnezeiește pe tot omul care *vine* în lumina Sa.

Și mă întorc la *mila* Lui…față de văduvă…

A văzut *în ea* pe *Maica Sa*…

Iar dacă în scurtele și concisele relatări despre *raportarea* Fiului la Maica Sa, atunci când era pe Cruce, nu Se vorbește despre *mila* Lui față de Maica Lui, de compătimirea Sa față de ea…aici găsim ceea ce acolo *lipsește*.

Pentru că în relatările răstignirii Domnului s-a dorit să se sublinieze *sobrietatea cuceritoare* a durerii celei prea pline de iubire a Fiului pentru umanitatea creată de către Sine, fără exprimări care

să dilueze tăria răbdării Sale cât și *izvorul de viață veșnică* al Crucii.

Însă aici s-a vorbit despre *mila Lui* pentru văduvă, la învierea Sfântului Lazăr s-au văzut *lacrimile iubirii* Lui…pe când, pe Cruce, găsim doar *grija lui* pentru Maică, grija pentru viitorul ei și nimic despre *ce simțea atunci* pentru ea…

Nu se spune acolo nici *ce simțea* pentru noi…pentru *fiecare* dintre noi…

Însă taina acestei *tăceri* e aceasta: că Hristos Dumnezeu *ne-a purtat pe toți* și *a murit pentru toți* pe Cruce…și nu *preferențial*!

Tocmai de aceea nici *porunca dragostei* nu e *preferențială*, nu vizează numai pe soție, pe copii, pe părinți, pe bunici, pe rude și câțiva prieteni, ci îi cuprinde și pe *necunoscuți*, și pe *vrăjmași*, și pe *eretici*, și pe *păgâni*, adică pe toți cei care au fost, sunt și vor fi…

Și cum e atât *de imensă* iubirea Lui pentru noi, tot la fel de imensă e și *ucenicia* la această poruncă a dragostei, pe care trebuie să ne-o încorporăm pas cu pas, acum și în întreaga veșnicie.

Fapt pentru care, pe fiecare zi, din ce în ce mai mult și mai copleșitor, înțelegem grandioasele cuvinte ale Domnului că *trebuie să fim ca Tatăl*, plini de același gând și de aceeași sfințenie.

Cel mort s-a ridicat, a început să vorbească și a redevenit…*fiul mamei sale*.

Lacrimile s-au scufundat într-o imensă și neașteptată bucurie.

Iar această minune și această bucurie imensă nu trebuie văzute ca *actele de forță* ale unui Dumnezeu, Care vrea să facă minuni, pentru că poate să le facă…și face minuni.

Pentru că *mila*, adică *iubirea* lui Dumnezeu și nu *forța goală*, impasibilă a Sa au stat la baza învierii acestui tânăr.

Și orice minune nu este *o expresie a forței* sau *a capriciului* sau *a răutății* lui Dumnezeu ci *a iubirii*

lui Dumnezeu, a milei Sale infinite, pentru a ne arăta în cadrul fiecărei minuni că *viața cu Dumnezeu e singura de dorit* și că *ea e scopul pentru care am intrat în existență prin naștere*.

Fiindcă am fost creați pentru *viața cu Dumnezeu* și nu *pentru moarte*!

Iar Domnul moare pe Cruce pentru moartea și păcatele noastre, pentru ca *să învingă* moartea și păcatul și să îl rușineze pe Satana, cel care a ispitit spre păcat atât pe Îngeri cât și pe oameni.

Crucea Domnului este *o intrare în viață*, în viața veșnică, o readucere a noastră în demnitatea de fii ai Împărăției lui Dumnezeu, pentru că înviind din morți a redeschis Raiul/ Împărăția pentru toți.

De aceea trăim atâta *bucurie* în ziua Învierii Domnului și în zilele pascale, săptămâni la rând: pentru că învierea și viața și bucuria în slava lui Dumnezeu sunt tot ceea ce *contează,* tot ceea ce e *important* acum și pentru toți vecii pentru noi și pentru întreaga creație.

Iar mama care își primește fiul din brațele morții, mai presus de așteptare, e imaginea clară a clipei învierii morților, a tuturor morților, când toți vom învia și vom fi în trupuri transfigurate.

Căci minunea ne deschide spre bucurie, pentru că iubirea conduce spre bucurie.

Iar bucuria e comunională, e cu toți, nu e *singuratică*.

Numai că pentru *bucuria comuniunii* fiecare dintre noi trebuie să avem *haină de nuntă*, adică trebuie să fim plini de har și de iubirea lui Dumnezeu.

Iar pentru ca să te îmbraci *în lumină* trebuie să suferi crucificarea continuă a ascultării de Dumnezeu.

Pentru că numai această ascultare, care împlinește voia lui Dumnezeu, ne umple de lumină, de înviere interioară, ne unește cu Sine și ne face fii ai Împărăției celei veșnice.

Trebuie să murim ca fiul din Nain, pentru ca să înviem întru harul lui Dumnezeu!

Trebuie să murim *în bine*, ca oameni ai binelui, plânși de către toți.

Adică moartea noastră să fie resimțită ca *o traumă*, ca o mare durere, pentru ca bucuria *reîntâlnirii*, în Împărăția lui Dumnezeu, să fie copleșitoare.

Și acest *Nu plânge!*, de multe ori, îmi este *alinare*, ca și alt cuvânt, care este prefațat de acesta: *Bucurați-vă!*

Și asta vă rog, pe fiecare dintre dumneavoastră: să nu plângeți *mai mult* decât *vă bucurați* întru Domnul!

Plânsul dumneavoastră să se umple de bucuria iertării și a milostivirii lui Dumnezeu, dacă plânsul este după El! Amin.

Predică la Duminica a 24-a după Rusalii [2010]

Iubiți frați și surori întru Domnul[28],

Evanghelia de astăzi (Lc. 8, 41-56) ne arată că în două mii de ani lumea nu s-a schimbat mai deloc în ceea ce privește *căutarea minunii* și *a vindecării*.

Pentru că și astăzi dorim *o minune*, dorim să se petreacă ceva *incredibil* în viața noastră, cu totul dumnezeiesc sau dorim să scăpăm de o tumoare malignă, de o insuficiență la rinichi sau avem nevoie de un transplant de inimă.

Tocmai de aceea căutăm donații, sponsori, oameni de bine, care să ne ajute pentru operație…sau ne dorim o minune, o imensă minune, ca mama, soția, bunica, soțul, copilul, vărul, prietenul, duhovnicul…să nu ne moară.

Să nu ne moară…cel drag, cel iubit!

Și când căutăm minunea pentru cineva iubit…ne asemănăm lui Iairos, arhontelui/ conducătorului sinagogii, care nu s-a mai uitat la faptul că Învățătorul este…*dușmanul* lui, *dușmanul ideologic*, a trecut peste toată mândria și ipocrizia

[28] Predică scrisă la data de 4 noiembrie 2010.

lui, din dragoste pentru fiica sa…și I-a cerut *ajutorul.*

Și atunci când doctorii sau oamenii legii ne-au mâncat banii și noi tot *nefericiți* și *triști* suntem…*dăm fuga* la Biserică, ca să cerem *ajutor* și *vindecare* și *dreptate*…de la Cel singur Bun și Iubitor de oameni.

Pentru că în ambele cazuri (*vindecare* și *înviere*) s-a apelat la Hristos Dumnezeu ca *la ultima instanță.*

Și Dumnezeu este *ultima instanță* întotdeauna…cât și *prima* la care trebuie să apelăm.

Numai că noi apelăm, cu precădere, doar *la final*, pe patul morții sau la sfârșitul vieții și nu de mici, nu de tineri…

De ce? Pentru că suntem *prea puțin serioși*…și avem *prea puțină* credință și demnitate…

De aceea *tot amânăm* pocăința, mersul la Biserică, spovedirea, împărtășirea cu Domnul, schimbarea, *cuminținea* noastră…dar vrem minuni, vrem să trăim *bine* și Dumnezeu să nu ne *lovească* deloc cu vreo boală, cu vreun incendiu, cu vreo moarte prematură în familie.

Însă după cei 12 ani de chin și de răbdare ai femeii, după ce văzuse cât de *neputincioasă* e știința medicală în cazul ei și după ce se *maturizase* enorm de mult…*se apropie* de Domnul și se umple de puterea vindecării și a iertării Lui.

Cu siguranță, femeia se putea vindeca și mai înainte, cu harul lui Dumnezeu.

Sfântul Luca vorbește despre această minune tocmai pentru ca să arate că harul dumnezeiesc se procură *prin atingere* de trupul Domnului, cum se procură și prin *atingerea* de Sfintele Moaște sau prin primirea Sfintei Euharistii.

Materia trupului Său era plină de harul dumnezeirii Sale. El era Dumnezeu și om în mod real, cu adevărat și harul dumnezeiesc l-a primit prin credința ei plină de *îndrăzneală iubitoare*.

Adică Dumnezeu nu vrea *să aşteptăm* minunile…ci *să venim spre ele*. Dar nu să venim la Biserică ca *să trăim* minuni…ci pentru ca să trăim *continua minune* de *a ne schimba viaţa* în mod continuu.

Dacă, spre exemplu, mă duc cu autocarul şi cu avionul prin toată lumea, ca să mă închin la Sfinte Moaşte, dar eu *nu îmi sfinţesc* viaţa, nu voi scăpa de patimi şi de draci pentru că *m-am închinat* la Sfintele Moaşte, ci, dimpotrivă: se vor *înmulţi* obsesiile şi ispitele mele.

La fel, dacă mă întâlnesc cu zeci, sute de oameni Cuvioşi, Sfinţi şi ascult tot felul de cuvinte şi de predici de la ei…nu voi ajunge niciodată *ca ei* sau unul care încerc *să trăiesc duhovniceşte*…dacă nu mă voi *lupta*, în mine însumi, zi şi noapte şi nu *cu pauze*, cu fiecare patimă, cu fiecare gând, cu fiecare erezie, cu fiecare pornire a mea tâmpită, cu fiecare vis, nălucire, părere a mea extremistă.

Deci nu dacă *mă plimb*…şi dacă *citesc*…şi dacă *mă bucur* de compania celor Sfinţi…*mă sfinţesc*…ci dacă toate acestea *mă schimbă*, mă umplu *de har*, mă fac *frumos*.

Şi noi ştim că nu suntem *frumoşi* şi nici *Sfinţi*…chiar dacă *ne învârtim* toată ziua prin Biserici, chiar dacă slujim în altarele lui Dumnezeu sau chiar dacă avem *un mare renume*.

Noi ştim, cu vârf şi îndesat, că suntem nişte *iaduri umblătoare*, că suntem nişte *netrebnici farisei*…dar ne facem că *nu e aşa*.

Însă e chiar aşa! Suntem prea proşti, prea nesimţiţi, prea şmecheri cu Dumnezeu…

Nu mai zic…*între noi*…

Şi Iairos *s-a minţit* toată viaţa…la fel *ca noi*!

Însă când şi-a văzut fiica *pe moarte*, fără nădejde de vindecare…şi ea avea circa 12 ani, încă o copilă…*a alergat* la Domnul, pentru că ştia că moartea…e *o barieră* dincolo de care nu mai avea acces.

O, da, și pentru noi, deși suntem *creștini*, oameni care spunem că credem și mărturisim *învierea morților*…moartea este *o sperietoare de nota zece*!

Și noi dorim *să scăpăm* de moarte cât mai repede…pentru că ea *ne strică* toate socotelile, toate ambițiile noastre puerile, toată dezmățata noastră alergare existențială.

Și când suntem puși cu botul pe labe de către Dumnezeu, când simțim că *moartea* e…*drumul nostru sigur spre Iad*, tocmai atunci țâșnește în noi conștientizarea *importanței vieții*.

De aceea, *disperarea* din fața morții este o imensă *rămânere cu noi înșine* într-o lucidă conștientizare de sine.

Și în aceste clipe foarte dramatice, când mulți acum se dezmeticesc puțin, pe ultima turnantă…au nevoie *de sprijin*.

Și în aceste puține clipe…dacă ai omul *potrivit* lângă tine, pe un duhovnic, pe un om al lui Dumnezeu, pe un om care *să te învețe* să răscumperi *ceva timp*…primești *o alinare imensă*, un sprijin.

E uluitor *câte poți să faci*, ca preot, pentru un om muribund! Pentru un om care mai are o săptămână, trei zile, o zi, o jumătate de oră…Minuni în lanț….

Însă, pe de altă parte, fiecare zi cu Hristos Dumnezeu, fiecare zi în care *te lupți* cu patimile din tine…e *o zi cu minuni*.

Tocmai de aceea Evangheliile noastre duminicale sunt cu minuni, cu vindecări, cu exorcizări…adică cu lucruri care *se petrec cu noi* tot timpul.

Și Sfinții lui Dumnezeu ni le pun, în continuu, în față, pentru ca să ne încredințeze că minunea, în Biserică, e *o cotidianitate* și nu…*ceva răzleț*…așa: *din când în când*…

La noi e tot timpul *minune*, schimbare, altceva…mai înțelegi ceva…îți mai dai seama de ceva…mai schimbi ceva…un fel de femeie atentă,

continuu, cu praful din casă, de pe mobilier, de pe tot ce e în jurul nostru.

Noi nu suportăm praful păcatului! Oricât ar fi de mic…îl luăm *la ochi*…și îl detestăm, ne pocăim pentru el, îl spovedim continuu.

Iar femeia aceasta (fără nume) bolnavă tot de 12 ani (12 ani copila…12 ani boala femeii) ne arată cum suportăm…și cât suportăm…și cât ne îndurerăm…și cât ne căznim cu noi înșine…

Ce muncă imensă este ca *să ne suportăm*, ca să ne *cărăm* în spate!

Facem eforturi, în mod zilnic, ca niște animale puse la jug, ca să ne *dispensăm* de fobii, de migrene, de greață, de oboseală, de tot felul de boli, frici, descurajări…

Ca să te *învingi*, zilnic, pe tine însuți, e *o imensă corvoadă*.

Și unii, într-o clipă, nemaisuferind durerea…se sinucid…

Nu trebuie să fii neapărat *dezorganizat mintal* sau cu cine știe ce *apucături* sau *instincte necontrolate* ca să *omori* pe cineva sau ca să te *sinucizi*.

Lucrurile se pot petrece *foarte repede*, în fracțiuni de secundă, fără să vrei, fără să *conștientizezi* prea bine…ca într-un vis…și apoi să rămâi *înmărmurit*…și să nu mai știi *ce să faci*…

La fel, patimile fine sau foarte năucitoare, din noi, ne atacă *ultrarapid*…

Păcătuiești într-o clipă…zici ce nu trebuie…faci ce nu trebuie…și *îți strici* familia, numele bun, faci *o nefăcută*…

Cum s-a putut întâmpla?! Însă e o întrebare fariseică. Adevărata minunare e alta: cum ne ajută Dumnezeu, în mod continuu, ca *să nu păcătuim* pe cât am vrea!

Și dacă ne analizăm serios, adică ce spunem și am vrea să facem la mânie sau la durere sau când

suntem ispitiți pe muchie de cuțit…ne dăm seama că suntem *mama delincvenței* și *a haosului*.

Însă nu sunt *detonate* atâtea bombe și nici *purtate* atâtea războaie și nici *violate* atâtea femei și nici nu *cad* bani din cer…pe cât gândim noi.

Pentru că de s-ar fi *împlinit* toate dorințele noastre, ale oamenilor…istoria ar fi fost, de foarte mult timp…*o tristă amintire*…

Cum spuneam și altă dată, femeia…suferea de o scurgere de sânge vaginală, era o *necurată* potrivit legii mozaice…dar și *o mare suferindă*.

Și Domnul nu o acuză că e *necurată* (cum ar fi făcut oamenii perverși care *roiau* în jurul Lui, care se închinau la litera legii…dar *nu îi ajutau* pe oameni, nu le *păsa* de ei), nici că *s-a atins* de El, nici că *s-a umplut de har* „ilegal" (pentru că harul se primește prin credință…și ea l-a primit *legal*)…nu o acuză de nimic.

Nu *o acuză* ci *o binecuvintează*!

Îi spune să se umple *și mai mult* de pacea Sa.

Nici lui Iairos, Domnul nu îi ține predici, nu îl moralizează…ci merge *să îl ajute*, pentru că *cunoștea* durerea lui…și *dragostea* lui pentru fiica sa pe moarte.

Tocmai de aceea este *inacceptabil* să te faci că *nu vezi* durerea altora. Adică *să vezi* durerea, să o cunoști…și tu *să găsești pretexte*, legi, motivații cât mai stupide și bădărane ca *să nu ajuți*, ca să te arăți *un netrebnic*.

Și e *inacceptabil* și *inuman* să fii *insensibil* la durerile și nevoile oamenilor, pentru că Domnul, în fiecare predică a Sa și în toate minunile Sale ne spune să avem *inimă mare*, milostivă, plină de pătrundere pentru situația altora și nu *de piatră*, hâtră, de viperă.

Din v. 46 aflăm că Domnul face orice minune *prin harul Său* și că *îi știe pe toți* cei care *se împărtășesc* de bunătatea Sa, pe când din v. 48, că

adevărata vindecare se face *prin credință*, prin *dreapta credință* și că dreapta credință te umple de pace și de bucurie duhovnicească.

Însă vă rog să rețineți *starea…de spirit*…din v. 49…de la final…

Adică *ironia* celui care a venit din casa lui Iairos și îi spune acestuia că fiica lui *a murit*…fapt pentru care (și acum vine ceea ce trebuie să rețineți pentru clipele când *vi se râde în nas*…) nu mai trebuie *să Îl necăjească*, să Îl supere, să Îl obosească (μηκέτι σκύλλε/ *micheti schille*) pe Învățătorul.

Și în fața *ironiei bădărane* și *a lipsei totale de perspectivă*…Domnul îi cere lui Iairos: *neînfricare* și *credință*.

Adică, *să nu se teamă fără nădejde*, să nu se *arunce* în deznădejde ci *în credința* în El.

Și asta îi cerea *doar* până acasă, unde o va readuce pe fiica lui dintre morți…la o nouă viață.

Cei 3 (v. 51), care vor fi cu El pe muntele Taborului…intră cu El în camera celei moarte.

Domnul numește moartea ei *somn* (καθεύδει/ *catefdi*), pentru că va fi la fel cu *moartea Lui*: pentru scurt timp.

Iar pentru această *scurtă moarte*, care e *un somn*, nu trebuie să plângeți și să vă jeliți, pentru că Eu voi învia dintre cei morți, Eu, Lumina lumii, după cum o înviez și pe această tânără copilă!

12 ani are copila…și avem 12 Apostoli…și 12 luni calendaristice…Și tot de 12 ani femeia suferă…

Pentru că *Apostol* pentru alții ajungi prin *multă suferință* și prin *moartea pentru lume*, după cum și noi, fiecare dintre *creştini* murim lumii, pentru ca să trăim lui Hristos Dumnezeu *în fiecare clipă*.

Și trebuie să mori și să înviezi de multe ori într-o zi și de sute de mii de ori într-o viață…

Și trebuie să știi, deopotrivă, și *să suferi* pentru alții și din cauza lor, să înțelegi *motivele* pentru care trec cu șenilele nesimțirii lor peste

tine…dar și *să împarți alinare* altora, prin harul preoției tale și prin rugăciunile tale și prin sfaturile tale și prin darurile tale…

Trebuie să învățăm să fim *și mai oameni*…tot mai oameni…pentru că mergem spre Postul Nașterii Sale, al nașterii Celui care vine ca să ne învețe să fim…*tot mai oameni*… și *tot mai Sfinți*…în același timp.

Cum să fii *creștin ortodox*…și să nu știi să fii *elegant duhovnicește*?

Cum să fii inchizitor, lup, tâmpit, când *Fiul lui Dumnezeu* S-a făcut *Fiul Fecioarei*, pentru ca pe om, pe făptura mânilor Sale *să o ridice* în sânul Treimii?

Cum să nu te pătrunzi de *sfiala* Fecioarei și de *nețărmurita dragoste* a Stăpânului?

Iar dacă *nu arătăm* virtuți ortodoxe…cum să mai sperăm că Biserica lui Dumnezeu *va convinge* lumea, că o va converti, când noi, mădularele ei, suntem *neconvertiți*, nesfințiți, mai rău ca păgânii?

Doar mama și tatăl copilei…și cei trei Ucenici (v. 51). Minunea învierii se produce în mod intim…pentru oameni sensibili…

V. 53 însă îi imortalizează peste veacuri pe nesimțiții care *râdeau* (κατεγέλων/ *categhelon*)…pentru că *cunoșteau* că e *moartă*…

Însă, dacă, în mod empiric…cunoșteau moartea…nu cunoșteau și *stricarea morții*…sau *învierea*…

Și pentru că trăiau *doar* în timp și spațiu…și nu știau cum e să privești *din afară*…minunea învierii, produsă prin porunca Domnului (v. 54)…*le strică* pofta de râs…și de batjocură…

V. 55 vorbește despre *întoarcerea duhului ei* în trup. Însă *duhul* sau *sufletul* copilei se întoarce la porunca Domnului în trup (atestând astfel *moartea* copilei…dar și *învierea* ei)…

Și sufletele nu merg *după cum vor*, în mod autonom, printre planete și aștri sau nu rămân pe pământ, după moarte, ca *să ne sperie* pe noi, ci sunt conduse de Îngerii Domnului, *potrivit* vieții lor, în Rai sau în Iad.

Evanghelia zilei se termină cu *uimirea* părinților (v. 56).

Însă *uimirea* e una și *bucuria dumnezeiască* e alta, e ceva *mai mult*.

Tot la fel e bine *să ne uimească* suferința cuiva și răbdarea lui sau viața unui Sfânt, minunea petrecută la Sfintele Moaște cutare sau cutare sau la Icoana făcătoare de minuni din Biserica sau Mănăstirea cutare și cutare…

Însă, dacă rămânem doar la stadiul de *minunare interioară*…uităm repede ceea ce s-a petrecut, ce am trăit, ce am auzit…și văzut…

Minunea însă și contactul cu oamenii Sfinți trebuie *să ne cutremure* și *să ne lumineze* mintea, pentru ca să ajungem la concluzia că e nevoie de *o schimbare radicală* în viața noastră.

Trebuie să fim *cu totul alții*!

Nu cu jumătăți de măsură.

Nu cu un pas înainte…și 10 înapoi…

Ci *cu totul alții*, luptând cu toți cei care *ne stau împotrivă*…și cu toate greutățile…pentru ca să ne urmăm credința…despre care Domnul ne vorbește continuu în conștiința noastră.

Pentru că despre această *schimbare radicală* strigă Dumnezeu, prin toate slujbele Bisericii, în inima noastră.

Și dacă auzim glasul Lui, glasul iubirii Lui…nu trebuie să ne facem că *nu l-am auzit*…ci *trebuie să îl urmăm*!

Și cine *îl urmează*…are *ce povesti* despre experiențele sale cu Dumnezeu și cu oamenii bineplăcuți Lui.

Vă doresc *să vă bucurați* întru Domnul și *să mărturisiți tuturor* minunile Lui, dragostea Lui,

cuvintele Lui spuse în sufletele și în trupurile dumneavoastră. Amin!

Predică la Duminica a 25-a după Rusalii [2010]

†

Lc. 10, 25-37, *cf*. GNT[29]:

25. Și, iată!, un *învățător al Legii* [νομικός/ *nomicos*], s-a ridicat ca să-L ispitească pe El [și] a spus: „*Învățătorule* [Διδάσκαλε/ *Didascale*], ce să fac [pentru ca] să moștenesc *viața veșnică* [ζωὴν αἰώνιον/ *zoin eonion*]?

26. Iar [Iisus] a spus către el: „În Lege ce a fost scris [γέγραπται/ ghegrapte]? Cum citești [ἀναγινώσκεις/ anaghinoschis]?”

27. Și el a răspuns zicând: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău *din toată* [ἐξ ὅλης/ ex olis] inima ta și *în tot* [ἐν ὅλῃ/ en oli] sufletul tău și *în toată* [ἐν ὅλῃ/ en oli] puterea ta și *în toată* [ἐν ὅλῃ/ en oli] mintea/ înțelegerea ta, și pe aproapele tău ca pe tine însuți [ὡς σεαυτόν/ os seafton]”.

28. Și El i-a spus: „Adevărat ai răspuns! Fă aceasta și vei fi viu”.

29. Dar el dorind [ca] *să se îndreptățească pe sine* [δικαιῶσαι ἑαυτὸν/ dicheose eafton], a spus

[29] Predică scrisă în data de 12 noiembrie 2010.

către Iisus: „Și cine este *aproapele* [πλησίον/ plision] meu?”.

30. [Și] Iisus a răspuns [și] a zis: „Un om cobora de la Ierusalim în Ieriho și a căzut [între] tâlhari/ jefuitori, care [l-au] și dezbrăcat pe el, și răni [πληγὰς/ pligas] i-au făcut, [după care] au plecat și l-au lăsat *pe jumătate mort* [ἡμιθανῆ/ imitani].

31. Și, din întâmplare [κατὰ συγκυρίαν/ cata singchirian], un preot a coborât pe acea cale și văzând-l *a trecut de partea cealaltă a drumului* [ἀντιπαρῆλθεν/ antiparilten]!

32. Și, la fel, și un levit a coborât prin locul [acela] și văzându-l *a trecut de partea cealaltă a drumului* [ἀντιπαρῆλθεν/ antiparilten].

33. Dar un samaritean, călătorind [pe aceeași cale], ajungând la el și văzându-l, i s-a făcut milă [ἐσπλαγχνίσθη/esplaghnisti] [de acesta]

34. și venind i-a legat *rănile lui* [τὰ τραύματα αὐτοῦ/ ta trafmata aftu] [și] a turnat *ulei* și *vin* [pe ele]. Și punându-l pe el pe animalul său, l-a dus pe el într-un han [πανδοχεῖον/ pandohion] și a avut grijă de el.

35. Iar în a doua zi a scos și a dat doi dinari hangiului și i-a spus: Ai grijă de el și ce cheltui în plus, eu, întru/ la reîntoarcerea mea, îți voi răsplăti ție.

36. Cine dintre cei trei ți se pare ție a fi *aproapele* celui căzut între tâlhari?”

37. Și el a spus: „Cel care *a făcut milă* [ποιήσας τὸ ἔλεος/ piisas to eleos] cu el”. Și i-a spus lui Iisus: „Mergi și fă și tu *asemenea/ la fel* [ὁμοίως/ omios]”.

*

Iubiți frați și surori întru Domnul,

problema *aproapelui* și cea *a milei față de el* ne vizează în mod permanent, pentru că moștenirea

vieţii veşnice fericite sau a *Împărăţiei lui Dumnezeu* e problema continuă a tuturor generațiilor de creștini ortodocși, care caută, în mod zilnic, *să se pătrundă* de tot ceea ce trăiesc și *să pătrundă sensul* a ceea ce trăiesc.

Și Evanghelia de față, cu parabola ei foarte expresivă, tulburătoare, care pornește însă nu de la *o întrebare de conștiință* ci de la un gest de *bădărănie sufletească* al unui *învățător al Legii*, ne spune că *aproapele nostru* e *străinul* de lângă noi, față de care trebuie să ne comportăm cu simțămintele de conștiință ale inimii.

Pentru că esența mesajului evanghelic al acestei duminici se află în modul de a se manifesta al samariteanului, care nu trece *de cealaltă parte a drumului*, atunci când îl vede pe străinul…*pe jumătate mort*, ci *i se face milă de el* (v. 33), se umple de milă, e mișcat spre milă, mișcare interioară din care reies toate faptele de mare noblețe ale păgânului samaritean.

Fără doar și poate, Hristos Dumnezeu, prin tot modul de a construi parabola, dinamitează *buna încredere* în el a învățătorului de Lege, învățător care îl numește *Didascalos* pe Hristos dar nu la modul profund…

Cu alte cuvinte, nomicosul/ învățătorul Legii inițiază discuția ca de la *învățător* la *învățător*, unul *al Legii* iar Celălalt *părut nou*, recent, în fața Căruia vrea *să aibă dreptate*, adică *să aibă ultimul cuvânt de spus*.

Însă *Cel vechi* și *nou* în același timp, Hristos Dumnezeu, vorbește despre *nesimțirea* preotului și a levitului (corelativul *diaconului* de astăzi) dar *îl laudă* și *se identifică* cu samariteanul, cu străinul, cu cel de alt neam, cu păgânul, care e desemnat drept *autenticul credincios*, care nu se raportează la *litera unei legi* ci la…*nevoile omului* din fața lui.

Privit dintr-o *perspectivă social-religioasă,* chiar *politică*, în această situație Domnul pare *un liberal*, un om care nu își iubește *neamul,* care *necinstește profund* Legea și *o distorsionează,*

pentru că *evreul autentic* nu trebuia să aibă relații *atât de profunde* cu păgânii.

Și prin faptul că Domnul îi vorbește la modul *admirativ* despre samaritean și maximalizează *faptele lui* în detrimentul *credinței sale*, putea fi acuzat, foarte ușor, de tendințe *sincretiste*, *relativiste* și de *uzurparea încrederii* în orânduirea ierarhică a preoției lui Israel, dacă, în mod paradoxal, nici preotul și nici levitul/ diaconul *nu avuseseră milă* față de un muribund.

Întrebarea care ne răsare în inimă, imediat, în mod evident, e următoarea: Cum de i-a făcut *viața cu Dumnezeu*, pe preoții lui Israel, atât de *insensibili*, de nu mai puteau simți ce e *uman* să facă în fața unui muribund?

Și pentru că palma dată învățătorului de Lege este o palmă și pentru conștiința noastră, ne punem aceeași întrebare…*dureroasă*: Cum de ierarhia Bisericii Ortodoxe a ajuns *atât de secătuită de dragoste și de umilință*, când se bucură de atâta dragoste, sfințenie și milă în fiecare clipă, slujind la Masa Stăpânului?

Și când Domnul a inclus această *întrebare* în gesturile samariteanului ne-a atenționat asupra faptului că putem uita *esențialul*.

Adică marele privilegiu al intimității, *al vieții cu Dumnezeu*, pe care îl presupune viața preoțească…pentru *traiul de pe urma slujirii la altar*.

Și când nu-L mai vezi *pe Dumnezeu* din cauza *banilor* și *a lucrurilor primite* de la credincioși și din cauza *laudelor* pentru demnitatea ta ierarhică în Biserică, de aceea începi să vezi distorsionat lucrurile, în mod fals, considerându-i *credincioşi* pe cei *linguşitori* și *nedrepți* pe cei care *nu îți ridică osanale*.

Însă *adevărata laudă* pentru un diacon, un preot sau un ierarh nu vine din aceea că sunt într-o demnitate bisericească și sunt înveşmântați cu harul preoției și cu toate drepturile aferente, pentru că pe

acestea, fiecare dintre noi, nu le primim *după merit*, ci ca *dar de la Dumnezeu*, ci *adevărata laudă* vine din *faptele noastre*, adică din manifestarea vie, energică și cu multă subtilitate a credinței noastre.

Din acest motiv, gestul Domnului de a vedea *interiorul* samariteanului, *mila* lui față de muribund și manifestarea cu multă atenție și omenie față de acesta, nu a însemnat *relativizarea dreptei credințe a Legii*.

Pentru că Domnul nu a invocat *superioritatea* credinței samariteanului față de credința preotului și a levitului, ci a subliniat faptul că *realitatea interioară* a *dreptei credințe a Legii*, a cărei *esență* e *iubirea de Dumnezeu* și de *aproapele*, reafirmată și de nomicos, nu s-a regăsit la cei care aveau *dreaptă credință*.

Adică *pericolul maxim*, ieri și azi, e acela, ca în ciuda faptului că ai *dreaptă credință*, că ești în Biserica Ortodoxă, în Biserica lui Dumnezeu…*să simți* însă și *să te manifești* ca *un păgân*, ca *un huligan*, ca *un impostor*, ca *un prost crescut*.

După cum, spre umilirea noastră, poți găsi un hindus *mai ascet* decât noi, un protestant *mai patrolog* decât noi și *mai iubitor de Scriptură* decât noi sau un catolic *mai milostiv* decât noi, deși ei sunt ori *păgâni*, ori *eretici* și pe ei *îi disprețuim*.

Da, Domnul extinde *atenția* credinciosului ortodox față de *toți oamenii* și ne învață să *ne asumăm* toate problemele oamenilor.

De aceea problemele creștinului ortodox sunt *globalizante*, nu doar *naționaliste*, fără ca asta să însemne că am relativiza *specificul fiecărui om* sau *al fiecărei nații* în parte în acest *compendiu de daruri personale* al umanității.

Însă cum, pe fiecare zi, îi cinstim prin slujbă pe Sfinți din diverse locuri ale lumii asta ne arată că Biserica Ortodoxă a tradus *în cult* și în *modul de a se raporta* la oameni, neamuri și la întreaga umanitate un mod *personalist-integrator* al fiecărei persoane, al fiecărei etnii și al tuturor la un loc în Biserica lui Dumnezeu.

Dar accentul *personalist* și *universalist* al preocupărilor noastre *personale* și *eclesiale,* ne atenționază Stăpânul și Domnul nostru, nu trebuie să vizeze *învățătura de credință* ruptă de relația ei *intrinsecă* cu *omul real*, cu omul așa cum îl găsim în mediul în care trăiește.

Pentru că, pe de o parte, trebuie să ne trăim credința cu frică și cu cutremur, ca pe cea care ne *fundamentează* relația vie, energetică/ harică cu Dumnezeu dar, pe de altă parte, trebuie să ne manifestăm față de oameni nu *în mod forțat,* nu pentru că *așa spune în Evanghelie* sau *așa ne-a spus duhovnicul nostru*, ci raportându-ne de fiecare dată la oameni, nu *cu cuvinte* și *gesturi prestabilite*, învățate pe de rost…ci după manifestarea conștiinței și a simțămintelor inimii față de cel din fața noastră.

Iar când Domnul îl laudă pe samaritean, îl laudă tocmai pentru aceasta: pentru că *s-a manifestat uman.*

Fiindcă așa *a simțit să se manifeste*.

Adică s-a manifestat uman pentru că era *om sensibil*, și nu s-a manifestat pentru că ar fi fost *preot* și, ca preot, *dă bine* să dai un 5 lei fiecărui cerșetor.

Fiindcă Domnul ne spune, în v. 27, că iubirea iese *din toată* inima, atunci când credința ne-a umplut de dragostea de Dumnezeu și de aproapele.

Și când avem *o inimă ortodoxă*, pentru că *trăim ortodox* în taina inimii noastre cu Dumnezeu și în relație cu *aproapele nostru*, adică *cu tot omul*, atunci poruncile *milosteniei trupești* și *sufletești*, așa cum le găsim în cărțile noastre de rugăciuni, nu mai sunt doar *niște fraze*…ci *esența inimii noastre*, modul în care inima noastră gândește și se manifestă.

Și tocmai de aceea *credința* sau *iubirea noastră* sunt doar *frazeologice*, cuvinte ca să îți ia ochii, atunci când *viața ortodoxă* nu e văzută ca *viața deplin umană* și ca existența care *împlinește pe deplin pe om,* ci ca *o apartenență* la o Biserică…de care, din păcate, ești *departe cu inima*.

Domnul l-a iritat pe nomicos, cu siguranță, pentru că a construit imaginea unui *samaritean impecabil*, deși, fără doar și poate, nu toți samaritenii erau atât de *săritori* ca să ajute un evreu sau pe oricare alt om.

Și noi, adesea, în predicile noastre, ne referim la *o patimă* sau la *o virtute* în mod maximalist, privind-o în ultima ei esență, deși omul nu suferă numai de *o patimă* sau nu are doar *o virtute*, doar *un bine*.

Însă modul acesta de a prezenta lucrurile înseamnă a le sublinia *seriozitatea lor*.

Dacă vorbești despre *patimi* și *virtuți* trebuie să vorbești *serios* și *credibil*.

Fapt pentru care, deși era un răspuns împotriva *inimii lui*, învățătorul de Lege recunoaște că nu conaționalii săi au fost *milostivii*…ci cel care nu avea *lumina deplină a Legii* dar făcuse ceea ce *i-a dictat inima*.

Acesta a fost motivul pentru care și noi am tradus în v. 27, în mod acurat, pe *en oli*, pentru că iubirea trebuie să fie *în tot* sufletul, *în toată* puterea noastră de acțiune și *în toată* mintea/ înțelegerea pe care o avem despre oameni și lume.

Trebuie să fim cu *totul dragoste*, *în dragoste*, *plini* și *străbătuți* de dragoste, pentru ca *să ne manifestăm milos*, ca *oameni ai credinței*.

Tocmai de aceea nu toate actele prin care îi ajutăm pe alții au la bază *conștiința creștină*, adică dragostea, mila și înțelegerea profundă a modului cum trăiesc și simt oamenii.

Ca să ai această *milă față de oameni*, în mod autentic, trebuie să fii umplut de *mila* și de *dragostea* și de *sensibilitatea lui Dumnezeu față de oameni*, care e, de fapt, *mila noastră*.

Tocmai de aceea Domnul *se identifică* cu străinul samaritean pentru că El aduce *o milă străină*, dumnezeiască oamenilor, pornită din comuniunea și dragoste desăvârșită a Prea Sfintei

Treimi, Care nu a creat lumea ca *să Se distreze*, așa, ca pe *un experiment*, ci pentru ca să o păstreze *în dragoste* și *în adevăr*, în viața harului dumnezeiesc pentru veșnicie.

Din acest motiv, Domnul arată că *granițele* Legii, date tot de către El dar pentru oameni trăitori în alt context istoric, încă *strâmte*…trebuie *lărgite la maximum*.

Și El le lărgește la maximum, pentru că face întreaga umanitate părtașă *dreptei credințe*…care naște *dreapta viață* în oameni.

Și când te mărturisești a fi un credincios, un slujitor, un om al lui Dumnezeu, care *Îl cunoști* pe El și *nu demonstrezi*, prin fiecare clipă a vieții tale, că tu ești altcumva, cu o altă perspectivă, care nu se pierde prin noroiul simțămintelor și al afacerilor maladive ale lumii, te dovedești a fi, de fapt, un om care…*își imaginează* că e *om credincios*.

Și mulți dintre noi ne imaginăm, din plin, că suntem niște *ființe angelice*, pure, nevinovate, niște *prețioși sfinți* ai lui Dumnezeu când suntem niște *perverși de nota zece*.

Și *perversitatea* noastră e *detectabilă*, pentru că ne alegem varianta cea *mai ușoară*, cea mai *lipsită de problem*e, în care suntem *cel mai puțin implicați* și *cel mai puțin responsabili* față de *trecerea noastră* prin fața altora.

De aceea, când suntem *constrânși să recunoaștem* că fumurile noastre despre cât de *credincioși* suntem…nu se regăsesc și în faptele noastre, trăim aruncarea în deznădejde, în tristețe, în ură și în invidierea celui care ne-a spus *adevărul crud* despre noi înșine.

Însă nu *mărturisitorul adevărului* e de vină pentru *calamitatea noastră interioară*! Nu, niciodată!

Dacă devenim *un satanas/ un potrivnic*, care Îl tragem pe Dumnezeu la rost în pustiul inimii noastre sau *un mic inchizitor dostoievskian*, care credem că suntem în stare *să rectificăm* Evanghelia pentru că ea *nu mai încape* în noi, înseamnă că am trecut de atâtea ori *pe lângă* sfințenia, curăția, înțelepciunea,

mila, măreția lui Dumnezeu, deși *i-am slujit tot timpul* Liturghii și Taine în Biserică.

I-am slujit, așadar, *tot timpul* lui Dumnezeu…dar n-am vrut niciodată *să Îl credem pe cuvânt*.

L-am lăudat, dar inima noastră a fost *departe* de El.

Am predicat *în numele Lui* și predica noastră nu a atins pe nimeni, pentru că ne-am predicat propria noastră *viziune redusă* despre Dumnezeu și despre *viața Lui* și nu pe Preamarele, Preaparadoxalul, Multpreamilostivul și Prea-desăvârșitul-întru-frumusețe Dumnezeul nostru.

Căci la urma urmei, Domnul nu aruncă oprobriul asupra ierarhiei lui Israel doar pentru *nemilostivire* ci, mai ales, pentru *o teologie lipsită de necunoscut, de incomprehensibil* și *de gesturi paradoxale*.

Pentru că lecția *mult prea necesară* a zilei noastre e aceasta: Biserica Ortodoxă trebuie *să demonstreze* că mai poate *surprinde* pe omul secularizat, adică să demonstreze că mai e *dumnezeiască* și *omenească* în același timp.

Pentru că, dacă *nu mai avem cuvinte* pentru lumea noastră, dacă nu mai știm *ce să-i spunem* sau orice îi spunem e *neconvingător* pentru postmodernul de astăzi…înseamnă că *nu mai avem contact direct* cu Dumnezeul nostru.

Iar dacă Dumnezeu, Căruia spunem că *Îi slujim, tace* și *nu mai înfierbântă* pe nimeni la *lucruri ieșite din comun, la asceză* și *la fapte cutremurător de frumoase*, înseamnă că ori El e *departe de noi* sau, mai degrabă, că noi nu avem *inimi prea largi*, paradoxale, pentru acest Dumnezeu al Părinților, Care a făcut minuni copleșitoare cu ei.

Și vreau să închei predica de astăzi…cu acest *răspuns responsabil*, pe care fiecare dintre noi trebuie *să Îl găsim* stând în fața lui Dumnezeu.

Și cred, mai mult decât în existența soarelui, că Dumnezeu oferă *un răspuns* fiecăruia dintre noi,

pe măsura *înțelegerii noastre*, despre cum *să nu ratăm*…viața cu El.

Adică despre cum *să nu trecem pe cealaltă parte a drumului*…crezând că *mergem cu Dumnezeu la braț*. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Apostol Andrei, *cel dintâi chemat* la apostolat [30 noiembrie 2010]

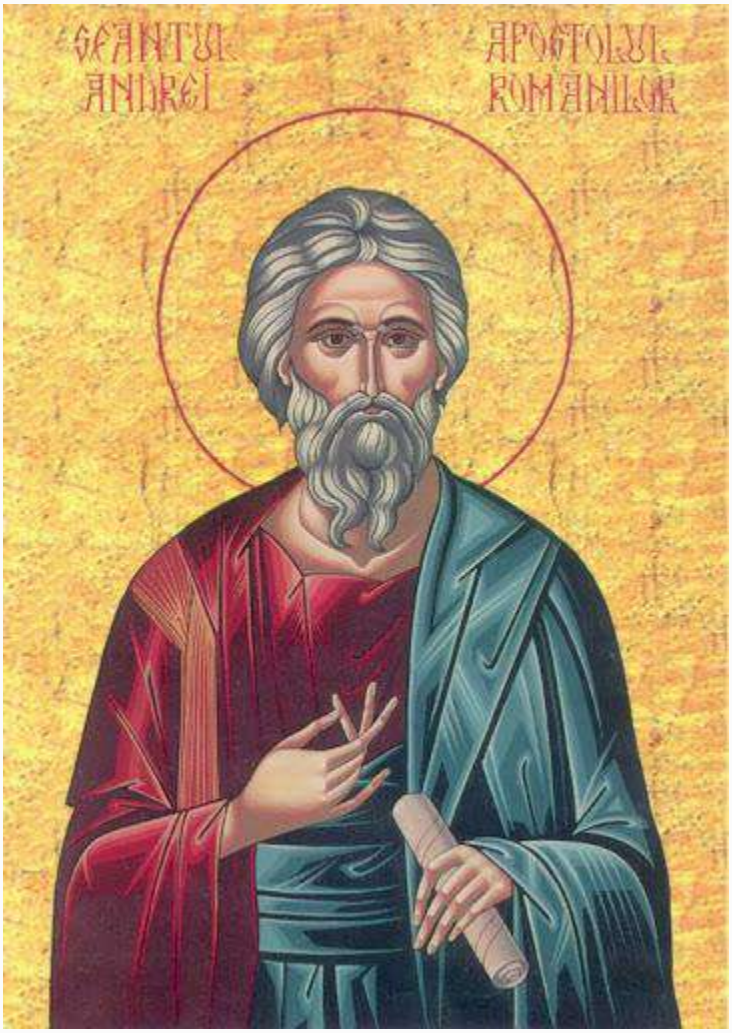

Iubiții mei[30],

cât de *bărbați* [*Andrei* vine de la gr. ἀνήρ/ ἀνδρός, *anir/ andros = bărbat*] la minte suntem, cât de bărbătoși la suflet, și bărbații și femeile, și înrădăcinați în iubirea noastră de credință și de neam, în comparație cu bărbatul acesta preaminunat, cu Sfântul Apostol Andrei[31], care acum 2.000 de ani, din porunca Domnului nostru, ca *Apostol* al Său, a

[30] Predică scrisă în ziua de 29 noiembrie 2010.
[31] A se vedea: http://www.vietile-sfintilor.ro/vieti/noiembrie/11-30-sf_apostol_andrei.html.

inițiat o predicare a credinței creștine pentru a dezrădăcina idolatria neamurilor…și a ajuns până la strămoșii noștri? Cum ar trebui să fim noi, ca Biserică și ca nație, cei de 2.000 de ani *ortodocși* pe aceste meleaguri?

Și nu sunt deloc *întrebări retorice*!...

Pentru că *înrădăcinarea* de milenii a credinței ortodoxe la noi ne face *și mai responsabili* față de cei care, nici până astăzi nu au cunoscut Ortodoxia credinței, datorită credinței lor eretice sau nu au trăit niciun fel de *creștinism*, oricât de *deformat* ar fi el, ci sunt tot *păgâni*, ca și cei de acum 2.000 de ani.

Iar *păgânismul* nu înseamnă altceva decât *ateism*. Pentru că *a nu te închina*, cu adevărat, lui Dumnezeu și a desconsidera Biserica Sa și orânduiala tradițională, de la Hristos până astăzi, a sfintelor slujbe și a întregului mod de a fi al Bisericii, înseamnă a face *nelucrătoare* mântuirea venită prin Hristos, a nega Evanghelia Celui născut în ieslea Betleemului.

Tocmai această *incompatibilitate fundamentală* dintre *păgânism* și *creștinism* i-a determinat pe Dumnezeieștii Apostoli să sufere toate pentru a vedea idolatria sfărâmată.

Și ca să îi faci pe cei, până mai ieri, *păgâni*, să își dărâme idolii, trebuie să îi convingi să privească *mai sus*, spre Treimea cea deoființă și nedespărțită, spre Tatăl, spre Fiul și spre Sfântul Duh, Dumnezeul nostru treimic, întru Care și prin Care sunt toate și ființează toate.

Cel dintâi chemat la apostolat…conform In. 1, 40, fratele Sfântului Apostol Petru.

Născut în Betsaida Galileii, *Betsaidă* care înseamnă *casa peștelui*, ca indicare a faptului că acesta era *un oraș al pescarilor* dar, mai întâi de toate, într-o semnificație mistică, aici e *casa Peștelui*, a lui Hristos, Care Și-a atras spre Sine de aici, pe Andrei, pe Petru și pe Filip, pentru ca să devină *vânători de oameni*, cum spun vechile traduceri liturgice românești.

Vânătorii mai întâi au fost *vânaţi* de Hristos Dumnezeu, pentru ca, mai apoi, cu aceeaşi dragoste preadumnezeiască să vâneze şi ei inimile oamenilor.

Şi Hristos Dumnezeu i-a vânat *cu plăcerea* de cele dumnezeieşti şi cu *harul preacurat* al sfinţeniei pe Apostolii Săi şi nu *cu bani*[32], haine, demnităţi sau avansări ierarhice ci, dimpotrivă, cu atenţionarea că *vor suferi multe*, ca şi El, dar că lucrătorul *va fi încununat* de către El cu slavă veşnică.

Dacă Dumnezeiescul Petru era *un pescar căsătorit*, ca şi tatăl său, Dumnezeiescul Andrei, Apostol *şi al românilor* (pentru că nu e numai…*al nostru*), trăia *în feciorie*, ca *ucenic* al Sfântului Ioan Botezătorul. Aceasta era starea sa *socială* la întâlnirea cu Domnul.

Cel care îl *orientează* spre Hristos pe Andrei e tocmai Sfântul Ioan Botezătorul, care mărturiseşte despre Domnul că e „Mielul lui Dumnezeu" [ὁ ᾽Αμνὸς τοῦ Θεοῦ/ *o Amnos tu Teu*, In. 1, 36, *cf.* GNT].

O referinţă directă la Is. 53, 7: „ca un miel înaintea celui care îl tunde pe el" [ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν/ os amnos enantion tu chirontos afton, *cf.* LXX], tot capitolul acesta *profetico-hristologic* fiind *o subliniere* constantă a faptului că Mântuitorul nostru *va suferi imens* pentru noi, pentru mântuirea noastră.

Curăţia şi *jertfa* sunt la un loc în fiinţa *mielului*, miel care era adus spre jertfă şi care trebuia să nu aibă meteahnă/ vătămare/ boală, pentru că era *o imagine simbolică* şi *o vorbire profetică* despre *Mielul lui Dumnezeu*, Care atotcurat fiind, fără să fie contaminat de morbul/ de boala păcatului, putea să Se aducă pe Sine *jertfă curată* întru bună mireasmă Tatălui, ca *împăcare* a lui Dumnezeu cu oamenii.

Şi cel feciorelnic, auzindu-l pe Ioan, cel plin de feciorie şi de asceză şi de har dumnezeiesc,

---

[32] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/11/29/predica-la-pomenirea-sfantului-apostol-andrei-cel-dintai-chemat-la-apostolat-30-noiembrie-2010/.

vorbind despre *Mielul lui Dumnezeu, Cel care ridică păcatul lumii*…împreună cu un alt ucenic al lui Ioan au mers după Domnul [In. 1, 37].

Și Andrei s-a convins imediat de faptul că Iisus e Μεσσίας/ *Messias*, că e Cel despre care vorbesc Prorocii, fapt pentru care astfel i L-a și vestit lui Petru [In. 1, 41].

Și prin aceasta s-a făcut *călăuză* fratelui său Petru *spre* Hristos, după cum, fiecare dintre noi, suntem chemați spre a fi *pridvorul de intrare în Biserică* pentru alții.

Pentru că *pridvorul* nu e încă *pronaosul*, locul unde se ține vasul pentru Botez și unde se spun Molitvele de exorcizare pentru catehumeni și unde cei botezați, direct sau prin nașii săi, se leapădă de Satana și se unesc cu Hristos și mărturisesc Crezul Bisericii.

Ci pridvorul e *înaintea* pronaosului, o mică sală, la intrare în Biserică sau locul în care…intri pe ușa Bisericii.

Tocmai de aceea, după cum Andrei *i-a vestit* lui Petru pe Hristos, și i-a arătat *calea*, adică *ușa de intrare* în Biserică, fiecare dintre noi, din grijă pentru mântuirea oamenilor, adică pentru viitorul lor eshatologic, pentru starea lor în veșnicie, trebuie să mărturisim *direct* și *indirect* pe Hristos Dumnezeu altora, pentru ca ei să înțeleagă că trebuie să intre *pe ușa* Bisericii, pentru ca să fie cu Cel pe care inima lor *Îl caută*.

Și când există *căutări adevărate*, reale, profunde, trebuie să le indicăm oamenilor, cu delicatețe și bucurie, pe Dumnezeu, adică Bucuria, Liniștea și Fericirea lor.

Iar a nu face aceasta înseamnă a fi niște *criminali*, care îi lăsăm pe oameni *în tristețe* și nu le dăm să aibă *bucuria cea veșnică*.

Pentru că Părintele nostru cel preafrumos, Andrei, Apostolul, nu a ținut *bucuria mântuirii* doar pentru sine, ci *a împărtășit* bucuria adevărului și a descoperirii primite prin Ioan, apoi confirmată

deplin de către Domnul, spunând că Mesia e…acolo, *lângă ei*, și lui Petru, fratelui său!

Și astfel bucuria aceasta preacurată, preasfântă *de adevăr* s-a extins și la Dumnezeiescul Petru și la milioane de oameni a-i istoriei, dar iată că *nu îndeajuns de mult*!

Fiindcă numărul ortodocșilor e *mic*, în comparație cu al eterodocșilor și al păgânilor de pe întreg mapamondul.

Și acest *număr mic*, care a început să se formeze de la Apostoli, trebuie continuat de fiecare dintre noi printr-o *mărturisire totală* a vieții noastre.

Căci nu e de ajuns doar o discuție, o predică, o faptă de milostenie, un dus la Biserică!

Nu sunt de ajuns nici mii de predici, nici mii de fapte bune…până când oamenii, mai mici sau mai mari, mai deștepți sau mai puțin deștepți, bărbați, femei, copii și bătrâni *nu cred* în credința adevărată, nu devin *membri* ai Bisericii prin Botez și *exemple* de viață ortodoxă.

Până când nu se întâmplă acest lucru, adică până atunci când omul credincios nu devine, la rândul său, *un focar* de viață autentic ortodoxă pentru alții, un deschizător de drumuri pentru alții, unul care *îi conduce* și *îi orientează* spre Hristos, nimic nu e *de ajuns*!

Și Apostolii au trăit și au suferit și au murit cu conștiința aceasta *delicată* față de Hristos și față de oameni: c*ă nimic nu e de ajuns pentru mântuirea oamenilor*.

Fapt pentru care nu ne putem culca nicicând pe-o ureche, nu avem dreptul să ne dezamăgim nici de alții și nici de noi până într-acolo, încât să nu mai fim *ortodocși* și să nu mai propovăduim și altora *adevărul mântuitor*.

Ci Sfinții fiecărei zile, *cu putere* și nu *în mod tacit*, ne vorbesc despre *vorbirea cu Dumnezeu* și despre *vorbirea despre Dumnezeu*, rugăciunea întărind predica și predica întărind rugăciunile multora.

Și predica nu e numai aceasta, pe care o fac preoții în Biserică sau prin canale media, ci predica e a tuturora, a tuturor creștinilor ortodocși, care trebuie să ducă mai departe mesajul preoților și să îl înmulțească cu experiența și bucuria lor, pentru ca toți să se bucure, să tresară de bucurie dumnezeiască auzind *cuvântul mântuirii noastre*.

După pogorârea harului Sfântului Duh, Sfântul Andrei, Părintele nostru, propovăduiește în Bitinia[33], adică din Hrisopolis[34] și până în Nicomidia[35] și Niceea[36], în părțile Mării Negre, în Calcedon și Bizanț[37], în Tracia[38], în Macedonia[39] și Tessalonic[40], în Tessalia[41], Farsala[42], Elada, Zitunion, Ahaia[43], Paleapatra.

Noi trebuie să facem *eforturi de memorare*…pentru ca să reținem mulțimea orașelor sau a țărilor prin care a trecut și a propovăduit Sfântul Andrei…și nu ca *un bine-primit*, ci ca unul care lupta împotriva *credinței strămoșilor* celor pe care îi evangheliza. Însă: *spre binele lor*!

Pentru că există *o luptă bună*, cea de *evanghelizare prin dreapta credință* a eterodocșilor și a păgânilor și *o luptă rea*, împotriva lui Dumnezeu, aceea de *a dezevangheliza* lumea, de *a ne depărta* de Dumnezeu și de naturalețea noastră creațională.

Cred că ar fi ceva *de prost gust* să credem, că *putem să înțelegem* greutățile prin care a trecut Preadumnezeiescul Andrei în propovăduirea sa.

Nu, nu cred că putem să le înțelegem!

Și nici nu cred că trebuie să ne imaginăm că am putea să facem ceva *asemenea lui*, numai printr-

[33] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Bitinia.
[34] Idem: http://www.newadvent.org/cathen/03743a.htm.
[35] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nicomidia.
[36] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Niceea.
[37] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantinopol.
[38] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tracia.
[39] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Republica_Macedonia.
[40] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Salonic.
[41] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Tesalia.
[42] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Farsala.
[43] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Prefectura_Ahaia.

o *comasare de instituții de evanghelizare*, cum încearcă să facă neoprotestantismul actual.

Nu, nu trebuie să ne imaginăm că toți *trebuie să facem ceva…aidoma Apostolilor*, mergând la propriu, din localitate în localitate și din țară în țară, ci mulți dintre noi trebuie să facem *în locul nostru*, acolo unde suntem sau prin cărțile noastre sau la nivel online lucruri gândite *a fi pentru toți*…și nu doar cu amprentă *regională*, parohială, doar pentru *români*…

Numai când vom înțelege că putem avea *o activitate globală /universală/ catolică*, indiferent de ceea ce facem noi, care să îi înglobeze *pe toți* în ea, vom ajunge să îi folosim și pe alții cu *deschiderea noastră spre universalitate*.

Și vă dau câteva exemple, *diferite* dar *convingătoare*, despre ce înseamnă *să lucrezi la nivel de România* pentru *întreaga lume*.

Stăniloae[44] al nostru, Eliade[45] al nostru, Iorga[46] al nostru, Brâncuși[47] al nostru, Enescu[48] al nostru, mulți oameni ai culturii, ai științei, inventatori și promotori ai unei *Românii universale*, adică de ale cărei calități și performanțe să beneficieze toți, au devenit *repere universale*, mulți dintre ei fără ca să plece din România sau *creând românește* lucruri pentru toți.

La fel, trecând de la *oameni* la *obiecte* și *lucruri*, țuica de prună sau gemul sau brânza sau laptele nu știu care sau mașina nu știu care sau tablourile, sculpturile, uneltele făcute de români, aici, în România, pot deveni *universale*, universal cunoscute și apreciate, dacă românii crează *în parametrii excelenței* și nu *se autominimalizează*.

De ce nu pot să fac eu, românul, *o țuică bună*, pe care să o placă și chinezul și francezul?

Sau *o platformă teologică*, pe care să o citească *o lume întreagă*, acum cu ajutorul unor

---

[44] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Dumitru_St%C4%83niloae.
[45] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_Eliade.
[46] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Iorga.
[47] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncu%C8%99i.
[48] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Enescu.

motoare de translare mai puțin performante, dar mâine, adică în doi-trei ani, să mă poată citi orice om al acestei planete, în limba lui, cu ajutorul unor motoare de traducere instantă și mai performante, fidele de-a dreptul, eu scriind în *româna mea* iar ei citindu-mă, printr-un singur *click convertor de limbă*, în engleză, arabă, japoneză sau spaniolă?

De ce nu pot fi eu, românul, *la fel de bun* scriitor sau orator sau inginer sau savant în modul de viață al peștilor sau al struților, ca oricare altul din întreaga lume, dacă acum pot *să călătoresc* oriunde, *să studiez* oriunde și să pot să ajung *la orice informație* doresc?

De ce să nu fac lucrurile *durabile* și pentru *o lume întreagă*?

De ce să mă cred *cu handicap*, impropriu valorilor, fără relevanță pentru un public planetar dacă *pot să fac* anumite lucruri…tocmai pentru că am o inițiere, o experiență, o cunoaștere aprofundată a lor?

Cine nu mă lasă?

A, da, în afară de *lene*…nimeni nu îmi stă *împotrivă*, în mod principial.

Pentru că și Sfântul Andrei putea să facă *mai puțin* decât a făcut…dacă nu avea o conștiință *atât de iubitoare* față de Hristos Dumnezeu.

Însă conștiința lui întru harul lui Dumnezeu l-a îndemnat să meargă *peste tot*, în toate aceste locuri și teritorii, pentru că a crezut într-o *schimbare radicală a lumii*, schimbare care continuă și după 2.000 de ani.

Lucru care atestă faptul că propovăduirea sa *nu a fost în zadar* și, mai mult decât atât, că ea a întrecut *mentalitatea* și *așteptările* lumii lui.

Pentru Apostolii Domnului lumea era *prea mică la cap*, ca să înțeleagă măreția propovăduirii lor în toate aspectele ei.

Și, până astăzi, ne dovedim *foarte mici la minte* pentru astfel de *înălțimi copleșitoare* ale

minții și conștiinței Apostolilor Domnului, care au propovăduit lucruri pe care *nu le putem cuprinde*…

Minuni nenumărate făcute de Sfântul Andrei.

Chinuri, dureri, suferințe, boli, tracasări de tot felul…

Kilometri întregi bătuți cu piciorul sau călătorind pe mare, în mijlocul multor pericole.

Fără casă, fără familie, fără copii…

Nu avea celular, nu cunoștea lumina electrică, nu avea nici BMV[49], nici gardă de corp și nici pistol…ci *un toiag de fier cu cruce*, cu care făcea minuni nenumărate.

Participă la *Sinodul de la Ierusalim* (F. Ap. 15). De la Ierusalim s-a întors în părțile Mării Negre și a propovăduit alanilor[50] și ajunge în Sevastopol[51] și în Bosfor[52], la cei din urmă găsind niște Icoane de Sfinți făcute *pe ceară*.

Ajunge în Herson[53], în Rusia până la Nipru[54], apoi în Munții Kievului, unde prorocește faptul că rușii *se vor converti* la Ortodoxie, ceea ce s-a și întâmplat în secolul al IX-lea d. Hr.

Se reîntoarce în cetatea Sinopi[55], unde mai fusese, apoi în Bizanț, peste tot hirotonind episcopi peste cei pe care îi convertise sau îi întărise în credință. Ajunge din nou în Tessalia și Elada. Apoi ajunge în Peloponez.

Peste tot face multe minuni…fără să primească *bani* pentru ele, dormind pe unde era primit și fără să primească *distincții* pentru munca sa misionară.

Însă în Ahaia Greciei, datorită unei exorcizări și a convertirii soției guvernatorului roman al provinciei, l-a înnebunit de ură pe acesta, care l-a condamnat la *moartea pe cruce*…

---

[49] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/BMW_X6.
[50] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alani.
[51] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sevastopol.
[52] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Bosfor.
[53] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Herson.
[54] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nipru.
[55] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Sinop,_Turkey.

Se păstrează *actul martiric* al Sfântului Apostol Andrei, așa cum a fost el redactat de preoții și diaconii din Ahaia.

Guvernatorul care l-a condamnat: *Egheat*.

În fața acestuia, Andrei *a lăudat Crucea*…și i-a vorbit despre *taina credinței creștine*.

Andrei e aruncat în temniță inițial, și oamenii vor să îl omoare pe persecutor, dar Apostolul se roagă de aceia ca să nu îl omoare.

Toată noaptea a învățat Andrei poporul, înainte de a fi omorât, iar a doua zi a fost din nou judecat, de persecutorul pe care el îl scăpase de la moarte.

L-au bătut în 7 schimburi, Andrei fiind întins la pământ.

L-au legat pe cruce și nu l-au pironit, dar nu *din milă* față de el, ci pentru ca să stea cât mai mult spânzurat și să sufere și mai mult.

Și mergând spre Cruce…*lăuda* Crucea Domnului.

Iar când poporul a vrut să îl dea pe Andrei jos de pe Cruce, el s-a rugat Domnului ca să nu Îl dea jos de pe cruce…și o lumină cerească *l-a acoperit* o jumătate de oră. Și când lumina nu s-a mai văzut…atunci Apostolul a fost găsit adormit, având aproape 80 de ani.

Câtă muncă dumnezeiască…în nici 80 de ani!

De aceea vă întreb și mă întreb, ca la început: cât de *bărbați* suntem noi, cu toții, ce *minte bărbătească* avem noi în comparație cu acesta?

Pentru că ziua de astăzi, *ziua duhovnicească a românilor ortodocși* și ziua de mâine, *ziua națională a tuturor românilor* vorbesc despre câte *o idee pe termen nelimitat*.

Dumnezeiescul Andrei ne vorbește despre *Ortodoxia fără sfârșit* iar *ziua națională a României* despre *o Românie fără sfârșit*.

Și pentru ca niciuna să nu aibă *un sfârșit rău*, cei care suntem *ortodocși* și *români*, trebuie să ne cunoaștem, să ne iubim și să ne apărăm atât

Ortodoxia cât și românitatea, în mod creator, cu deschidere universală și nu revanșard, nu idealist, nu utopic.

Să facem zilnic ceva *pentru Ortodoxie* și *pentru România*, ca să fim *ortodocși români*!

Să facem ceva frumos, admirabil, care să fie *dorit* de către toți.

Să nu ne dăm doar cu pumnul în piept, să nu ne credem *singurii mărturisitori ai lui Hristos* și să luptăm pentru *o supremație utopică*, care nu are nicio relevanță pentru prezent și viitor!

Ci să ne luptăm pentru ca noi, noi înșine, să fim *alții*, oameni *ai sfințeniei* și oameni *valorici*, în care cuvintele să aibă *sens curat*, înalt și în care faptele *să nască* vorbe și vorbele *să se susțină* în viața noastră. Amin!

Predică la Duminica a 28-a după Rusalii [2010]

†

Lc. 14, 16-24, *cf*. GNT[56]:

16. Şi El i-a spus lui: „Un om a făcut cină mare [δεῖπνον μέγα/ dipnon mega], şi a chemat pe mulţi

17. şi a trimis pe sluga lui la ceasul cinei ca să spună celor chemaţi: *Veniţi, căci acum [toate] sunt gata/ pregătite!*

18. Şi au început câte unul, din toţi [cei invitaţi], ca să îşi ceară iertare. [Iar] primul i-a spus lui: *Pământ am cumpărat şi am nevoie ca să mă duc să îl văd pe el! Îţi cer să mă ierţi*.

19. Şi altul a spus: *Cinci perechi de boi am cumpărat şi am să merg să-i încerc/ să-i probez pe ei! Îţi cer să mă ierţi.*

20. Şi altul a spus: *Cu femeie m-am căsătorit şi de aceea nu pot veni.*

21. Şi întorcându-se sluga i-a spus domnului lui acestea. Atunci s-a mâniat stăpânul casei şi a spus slugii lui: *Ieşi degrabă în lărgimi/ în străzi şi în ulițele cetăţii şi adu-i aici pe săraci şi pe schilozi şi pe orbi şi pe ologi.*

[56] Predică scrisă în data de 10 decembrie 2010.

22. Și a spus sluga: *Doamne, s-a făcut [precum] ai poruncit, și încă este loc [*καὶ ἔτι τόπος ἐστίν*/ che eti topos estin]*.

23. Și a spus domnul către slugă: *Ieși în drumuri și la garduri și forțează-i/ silește-i să intre, pentru ca să mi se umple casa*.

24. Dar Eu vă spun vouă, că niciunul dintre bărbații aceia, care au fost chemați, nu vor gusta din cina Mea".

*

Iubiți frați și surori întru Domnul,

încă este loc în Biserică…și *încă este loc* în Împărăția lui Dumnezeu! Și aceasta a fost și este *o veste preafericită* pentru toți, pentru toate generațiile de oameni…

Pentru că e loc de mai mult, de mai bine, de mai frumos…în inimile noastre, în casele noastre, în Bisericile și Mănăstirile noastre, în țara noastră, în țările noastre ortodoxe și, cu atât mai mult, în cele *neortodoxe*, pe care trebuie *să le silim*, nu *cu forța*, ci *prin exemplul nostru bun*, ca să se schimbe prin apa Botezului și a noii vieți în Hristos Dumnezeu.

Pentru că încă avem nevoie de *cizelare interioară* și de o tot mai mare *coeziune*/ *înfrățire* între noi și *unire*/ *comuniune* între noi și Dumnezeu.

Pentru că venirea la cina, la *dipnonul* Lui, la marea cină a Împărăției Sale înseamnă să ne facem capabili de *a trăi* bucuria lui Dumnezeu cu toată ființa noastră, încă de acum și această bucurie să o dăruim și altora.

Fiindcă nu putem *sili* inima omului din fața noastră, adică *nu îl putem convinge*, prin cuvânt și prin vederea noastră, de stabilitatea noastră interioară și de bucuriile noastre duhovnicești, dacă harul din noi nu este *o realitate*, care se revarsă din noi spre el. Dacă nu e *o prezență iradiantă*.

Și dacă suntem lumini, *lumini reale*, prin faptele, gesturile, atitudinile și cuvintele noastre

profunde, țâșnite dintr-o măreție a comuniunii cu Dumnezeu și din asceză continuă, susținută, prezența noastră, în orice context e *altceva*, e *un unicat frumos*, ceva irezistibil.

Și față de această pace și bucurie și frumusețe omenească nu te poți comporta decât în două feluri: încercând să fii *nobil*, bun, curtenitor cu un astfel de om sau față de el să îți arăți *bădărănia*, necredința, prostia, răutatea în care te scalzi.

Prezența personală, frumoasă, asumată a creștinului ortodox autentic e *o cale* spre Dumnezeu.

El e o icoană a ceea ce trebuie *să facă* cel încurcat, ahtiat după această lume sau plictisit de el însuși.

Și de aceea, pentru că e o comoară vie, profundă, poate să scoată din el, pentru toți cei care îl întâlnesc, *frumusețI vechi* și *noi*, din cele de demult și din cele recente, adică *înțelegeri duhovnicești* și *cuvinte de învățătură*, care să schimbe cu totul *fața inimii* celor dinaintea lui.

Iar Domnul mizează pe *contactul nostru direct* cu…*ceilalți*…Cu cei din drumuri și piețe, cu indiferenții de tot soiul adică, din bordeluri și crâșme, din biserici eretice și din temple păgâne, din instituții atee și diabolice.

El mizează pe *ieșirea* noastră spre lume, spre oameni, spre tot felul de oameni, pentru a duce *mărturia Lui* în mijlocul lor.

Însă *mărturia ortodoxă* nu e *prozelitism* neoprotestant, musulman sau hindus, în care se încearcă *înlocuirea totală* a spiritualității și a culturii ortodoxului…cu altceva, cu un occidentalism sau orientalism edulcorat.

Ci *mărturia ortodoxă* e *prezența noastră*, oriunde și oricând, pentru *a vorbi*…sau *a tăcea* pentru Ortodoxie.

Icoanele noastre ortodoxe *tac*…însă *vorbesc imens* celor subtili.

Deși *colecțiile de cărți patristice* sunt traduse și inventariate ba de catolici, ba de protestanți, ba de neoprotestanți ele sunt niște *tăceri mute*…pentru cei care *nu fac parte* din Biserica întru care harul Treimii viază și dinamizează, și dă urechi și inimi înțelegătoare și ochi…pentru a descifra, în mod *liturgico-ascet*, cuvintele Sfinților Bisericii.

La fel, Tradiția Bisericii e *altceva* pentru noi, care trăim în ea și în ritmul ei…și cu totul *altceva* pentru cei care o studiază din punct de vedere istoric…și distant…care *nu trăiesc prin ea*.

Pentru că, pentru noi, glasul Tradiției nu e *un glas din trecut*, ci *din prezent*.

Căci harul care *o actualizează* continuu e același care l-a insuflat pe Ioan Gură de Aur sau pe Pavel Apostolul să scrie, să vorbească, și împreună cu ei înțelegem și comentăm cuvintele lor.

Și în intimitate cu cuvintele Părinților și ale Maicilor noastre, noi suntem *contemporani* cu ei și *convivi* cu ei, chiar dacă distanța dintre ei și noi *e enormă*…

Distanța dintre faptele noastre, dintre viețile noastre, dintre sfințenie lor și necuviința noastră, bineînțeles…

Mai e încă loc…și timp…și spațiu…pentru *a fi împreună*!

Putem *vorbi* și putem *tăcea* pentru Dumnezeu. Pentru că tăcerea *vorbește*!...

Fața, ochii, hainele, cărțile scrise de ortodocși, casele făcute de ei, fapte lor *vorbesc*.

Și vorbesc pentru inimi care *Îl caută* pe Dumnezeu, care Îl vor la modul autentic iar nu aiuristic.

Și convertirile tot mai multe din ultima vreme, de la noi sau de mai departe de noi, vorbesc despre căutările umanității în mijlocul unui *asediu informațional* și *caloric* enorm.

Pe de o parte, ne asediază informația, imaginea, stresul psihologic al crizelor, al războaielor, al atrocităților mediatizate iar, pe de altă

parte, ne asediază abundența mâncării, a reclamelor sau a dorințelor *dobândite s*au *induse*.

Pentru că *dorință indusă* e aceea de a-ți schimba frigiderul sau rochia sau computerul pentru că a apărut *ceva nou* pe piață, indiferent dacă ce ai până acum sunt încă *funcționale* iar *dorință dobândită* e aceea în care dorim mâncăruri și băuturi tot mai rafinate pentru că ne-am învățat cu *viața de calitate*.

Încă mai e loc…pentru *pocăință*!
Pentru *cunoașterea lui Dumnezeu*.
Pentru *milostenie*.
Pentru *iertare*.
Pentru *bun simț*.

Bunul simț al statului la rând, al aruncatului hârtiei la coș, al returnării unui portofel pierdut, al anunțării la 112[57] a unui accident, al plătirii taxelor la timp, al poliției, al curajului de *a spune adevărul*.

Încă mai e *loc* în casa Tatălui nostru, pentru că Împărăția Lui e *arhiîncăpătoare*!

Numai că, pentru Împărăția Lui, trebuie să ne *întindem* inima la maximum, bunătatea inimii noastre, pentru ca în ea *să încapă* Dumnezeu și întreaga creație.

Și după cum ați auzit din cele trei exemple *negative* ale Evangheliei zilei, Dumnezeu nu suportă nici *adâncirea* în averi și nici în muncă și nici în relațiile de familie…dacă ele *exclud* relația cu Sine.

Poți să ai pământ.
Poți să ai animale.
Poți să îți întemeiezi o familie.

Nici pământul, nici ființele și obiectele, nici iubirea/ sentimentele nu te pot *opri* din relația ta cu Dumnezeu, dacă *integrezi* toate acestea în relația cu El.

Și când nu poți *să-I mulțumești* lui Dumnezeu pentru o curvie sau pentru un furt sau pentru o

[57] A se vedea: http://www.112.ro/index.php?limba=ro.

minciună sau pentru o crimă, atunci, cu siguranță, acestea sunt *păcate*.

Iar pe cele pe care le aducem în relația cu El, le arătăm ca fiind *proprii nouă* și *credinței noastre*, pentru că ele nu ne *îndepărtează* de Dumnezeu ci ne *unesc* cu El.

Fiindcă Domnul nu vorbește aici despre *posesie*…ci despre transformarea *posesiei* în *posedare*.

Și când proprietatea și confortabilitatea conjugală *ne posedă*, ne conduc…ne fac să nu mai privim *dincolo* de toate și la Cel prin care *sunt toate* și de aceea…nu dăm curs invitației Lui la *cină*, adică la *intimitate*.

Aproape că nu există love story[58] american, care să nu conțină *o cină romantică* sau *o întâlnire romantică*, adică *intimă*.

Aici se spun lucrurile tainice, de inimă.

Însă, dacă în filmul american recent, cina se transformă imediat în explozie sexuală, unde conotațiile morale, de conștiință *dispar* fără urmă…la cina Împăratului măririi…taina intimității e una de *conștiință abisală* și *bucuria Lui* e *lumina Sa cea veșnică* și *necreată*.

Pentru că *a veni* la cina Lui, nu înseamnă a veni la mâncare și băutură în exces, ci la *gustarea* din cuvintele Lui și din Euharistia Lui.

Pentru că auzim cuvinte, cântări, multă evlavie la Utrenie și în prima parte a Sfintei Liturghii, după care ne apropiem tot mai mult, tot mai conștient de unirea cu El în Euharistie, pentru ca *viață să avem* și *încă din plin/ din belșug*.

Iar noi venim ca *oameni vii* la El, nu ca niște morți și, prin împărtășirea cu El, de fiecare dată, ne dăm seama însă de cât *de profundă* e viața Lui pe lângă a noastră, încât viața noastră pare a fi *deșertică*, lipsită de vitalitate, de forță, pe lângă viața Lui, pe care El *o revarsă* în noi prin Trupul și Sângele Lui.

---

[58] *Poveste de dragoste* ecranizată.

Și viața Lui *umple* viața noastră!

Se amestecă cu noi în mod neamestecat și Se unește cu noi în mod dumnezeiește, pentru ca să ne umple de harul dumnezeirii Lui, și să ne facă tot mai *dumnezeiești*, pe noi, cei atât de bolnavi și de goi și de întunecați, îndumnezeindu-ne deopotrivă sufletul și trupul.

De fiecare dată *Preabun*, cu noi, cei răi.

De fiecare dată *Preafrumos*, cu noi, cei urâți.

De fiecare dată *Preageneros*/ *Preamilostiv*, cu noi, cei nemilostivi, neîndurători, necompătimitori…

O, nu lăsa secunda, ziua, minutul, anul să treacă! Ele vor trece…și tu nu vei învăța nimic din taina vieții. Și *taina vieții* înseamnă *pregătire pentru bucurie*.

Dacă simți că ești mofluz, rece, respingător, neprietenos, avar, necinstit, *lugubru* la inimă, trebuie să afli, iubitul meu, că viața e *pentru bucurie*, e pentru a trăi bucuria cu Dumnezeu și cu oamenii. E pregătire *pentru intimitate*, pentru cină, pentru o veșnică bucurie.

De aceea, chiar dacă ești pe drum rătăcit, pe drum ocult, pe drum famat…ai *chemare* și tu la Împărăție!

Nimeni nu e *exclus*!

Nimeni nu e *damnat aprioric*!

Nimeni nu e *impropriu*, în mod congenital, pentru *iertarea* lui Dumnezeu!

Iertarea de sub epitrahil e pentru toți.

Bucuria e pentru toți…

Iar dacă Evanghelia de astăzi e *întunecată* de răspunsurile negative ale celor trei, iată că *gustarea din cină* e *lumina* cuvintelor Lui de astăzi.

Pentru că *gustarea* (care implică cuviința, delicatețea, atenția…) ne cere *să ne apropiem* cu inimă blândă de Domnul și de semenii noștri pentru *a le vorbi cu inima*.

Și când vorbești *cu inima*…și nu doar *cu gura*, cuvintele noastre sau tăcerea noastră sau zâmbetul nostru sunt *convertitoare*.

Întotdeauna m-au convins *cuvintele abisale* și fețele care exprimă *o minte profundă*.

Pentru că niciodată șarlatanii nu sunt *Sfinți*, chiar dacă au multe *semne ale evlaviei* pe ei sau în gura lor.

Fiindcă nu e de ajuns *să memorezi* unele lucruri de la alții, ci trebuie *să fii acele lucruri*.

Și când vom fi tot mai mult *ortodocși*, atunci și cuvintele, și faptele, și cărțile, și predicile, și conferințele, și pașii noștri, și tăcerile noastre vor fi *tot mai ortodoxe*…Niciodată însă *atât de ortodoxe* încât cu noi *să înceapă* și *să se sfârșească Ortodoxia*.

Vă dorim așadar, ca *bucuria Lui* să fie bucuria în care dumneavoastră simțiți să fiți *îmbrățișări continue față de toți*. Amin!

Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[59],

e ușor să vorbim despre *nesimțire* (pentru că e arhiprezentă) și să o legăm de starea de spirit a celor 9 leproși vindecați de către Domnul, care nu s-au mai întors *ca să dea slavă lui Dumnezeu*…dar e mai greu să înțelegem *recunoștința* celui de al zecelea, a străinului, a samariteanului, singurul care *se întoarce* (și verbul ὑποστρέφω/ *ipostrefo* reprezintă *duhul pocăinței*…care e *întoarcere spre Dumnezeu*) pentru a-I mulțumi lui Dumnezeu.

Dacă primii transformă *bucuria vindecării* în *vederea de ale lor* (adică suntem vindecați…ne vedem de treburile noastre…eliminând din ecuație *raportarea* la Cel care i-a vindecat), al 10-lea, care tocmai pentru că era *samaritean* era *îndreptățit* să fie *mai puțin recunoscător*, dimpotrivă e *singurul recunoscător*…pentru că el înțelege că nu poți *să mergi mai departe*…fără *să-I mulțumești* și fără *să porți în tine* pe Cel care ți-a dăruit sănătatea integrală, adică *darul unei noi vieți*.

[59] Predică scrisă în data de 13 ianuarie 2011.

Iar dacă adesea spunem că *sănătatea e mai bună decât toate*, Evanghelia de astăzi (Lc. 17, 12-19) ne spune altceva: *sănătatea folosită împotriva noastră*…e *un dar degeaba*…

Pentru că e *un dar degeaba* viața noastră…dacă nu produce nicio faptă frumoasă, luminoasă, dacă *nu iradiază* în jur frumusețe, ci numai *petale* de nesimțire, cuvinte amăgitoare, fariseism grețos.

Și astfel suntem puşi în situația de a vorbi despre *nesimțire* și *recunoștință* în această duminică…deşi cuvintele ca atare…nu sunt *prezente* în Evanghelie.

Însă Dumnezeiasca Evanghelie le conține implicit, pentru că cei 9 nu mai vin să Îi mulțumească lui Dumnezeu, Celui Căruia îi ceruseră mila cu insistență (v. 13), pe când al zecelea nu poate să conceapă *noua viață* fără mulțumire, adică fără *o schimbare de adâncime*, fără pocăință…adică fără *recunoaşterea puterii lui Dumnezeu în viața lui*.

Pentru că pocăința nu este inițiată în noi de către *noi înşine*, ci ea este inițiată *de Dumnezeu, atingerea* harului Său, care ne luminează asupra propriei noastre realități interioare, fiind *punctul de pornire* în reconsiderarea de sine, adică *în pocăință*…

Dar ca *să te atingă* lumina lui Dumnezeu, trebuie să te laşi *învățat* de către El, condus, vindecat, mlădiat de către iubirea Lui, care îți arată cine eşti *tu*…și cine este *El*…

Iar cu samariteanul, cu al zecelea, acest lucru prea minunat s-a produs: harul vindecării i-a *atins* și sufletul, nu numai trupul îmbolnăvit de lepră, o boală dezumanizantă până astăzi…și de aceea a văzut lucrurile *în profundul lor*, în adevărul lor.

Pentru că viața are *sens deplin* când este *o privire spre Dumnezeu*, o închinare totală a noastră în fața Lui.

Iar când pentru noi propria noastră viață înseamnă doar v*edere de ale noastre*, doar *plăcerea de a fi cu noi* și de *a ne împlini toate dorințele*,

atunci avem o viață fără *măreția* lui Dumnezeu în ea, o viață fără *continuitate în fericire* sau fără *fericire reală*, pentru că fericirea noastră se termină…cu *nefericirea*…

Am privit *la sfârșitul* păcătoșilor, ne spune Domnul, și iată că el este *groaznic*. Fericirea lor, huzurul lor a ținut până la patul morții…

De aici încolo doar cel Drept, doar cel curat, doar cel Sfânt se bucură…

Până acum, cel Drept a părut *urgisit*…și *nefericit*…

Însă *adevăratul nefericit* e cel păcătos, cel răsculat continuu împotriva Lui, cel fără pacea Sa în el.

Da, știu, *nesimțirea* e *o „virtute" capitalistă*!…

Cu cât ești *mai nesimțit*, mai rău, mai arțăgos…cu atât ești *mai respectat*, paradoxal…

Iar dacă nu răspunzi *cu rău,* cu pumnii, cu vorbe de ocară…celui care te-a călcat pe coadă…ești considerat *moale*…nu *tare*…

Tare fiind doar cel nesimțit, bădăranul, licheaua…

Deși adevăratul om *tare* e cel care nu se lasă impresionat de orice cuvânt sau nu devine laș la orice amenințare…omul de lume, fără minte duhovnicească, dimpotrivă, crede că *tăria omului* constă *în răzbunarea lui*, în sărirea imediată a țandării, în scandal, în impunerea cu forța…

Tocmai de aceea unii își *upgradează* mușchii, și-i fac *periculoși*…pe măsură ce *își lasă în paragină* inima și mintea, care nu mai produc sentimente și gânduri ponderate, calme, înălțătoare…ci doar voința *incendiară* face legea…

Impulsivi și acri în același timp.

Turbați și la mânie…și la poftă…

Dacă e în stare, de la un singur cuvânt, să îți dea în cap cu toporul…tot la fel e în stare să te violeze…dacă e aprins de poftă…

Se întâmplă *prea repede*…

Dacă îl vezi la televizor că spune că *nu ştie ce s-a petrecut cu el* în momentul acela, de ce a violat sau a omorât…într-un anume fel *are dreptate*: pofta şi mânia în el sunt *mai puternice* decât mintea lui şi decât voinţa lui.

Nu se mai poate *stăpâni*…pentru că e *dominat*, e condus…e *robit* de mânie şi de poftă…

Şi e condus…pentru că toată ziua *îşi lăţeşte* irascibilitatea şi aprinderea sexuală.

El *loveşte*…mai repede…decât *gândeşte*.

El e un animal în călduri fără conştiinţa urmărilor. Adică te violează…şi apoi se întreabă dacă *era bine să facă asta*…sau *ce a văzut la tine*…de *te-a vrut*…

Recunoştinţa însă, atât de rară şi de profundă…pare de neregăsit…

Însă nu aşa stau lucrurile! Pentru că şi recunoştinţa stă în inimi şi ţâşneşte din inimi cu putere…din inimi profunde şi mari…

O carte teologică, literară, ştiinţifică scrisă/ lucrată cu seriozitate, cu conştiinţa adevărului şi a folosului ei e *un gest de recunoştinţă*.

Recunoştinţă faţă de predecesori…şi faţă de urmaşii noştri…

Pentru că ne bucurăm prin asta de cei care ne-au precedat şi ne-au hrănit şi educat prin cărţile lor, adică prin munca lor de conştiinţă faţă de noi, urmaşii lor…iar, pe de altă parte, dacă am primit *bucurie*…ne gândim să dăm şi noi *bucurie*, să lăsăm bucurie urmaşilor noştri, cititorilor noştri, prin care ei să îşi găsească *sensul profund* în istorie.

Cel care ne-a lăsat casa moştenire sau care ne-a facilitat un loc de muncă sau ne-a vindecat de boli trupeşti sau spirituale…sunt în noi ca persoane care *ne-au ajutat* în efortul nostru de înduhovnicire şi de împlinire personală.

Recunoştinţa faţă de ei, faţă de oamenii care *ne-au ajutat* în vreun fel anume, fie el şi foarte infim…nu înseamnă doar o sumă de gesturi, de scrisori, de mulţumiri…ci, în primul rând, *o schimbare de adâncime* a persoanei noastre.

Pentru că bucuriile venite în viața noastră, ca și tristețile, durerile, ne afectează în mod integral, ne schimbă printr-un dinamism foarte *fin* al vieții interioare…și nu ne lasă *la fel*.

Când vorbim de *recunoștința* samariteanului…vorbim în primul rând de *convertirea lui la credință*.

Pentru că, deși nu era *drept-credincios* ca evreii, el înțelege în urma minunii cu el, la modul profund, că *adevărata vindecare* începe de la vindecarea sufletească, și *vindecarea sufletească* e *bucurie*.

Și el vine și cade *pe fața lui* în fața lui Hristos Dumnezeu pentru că era…*bucuros*. Pentru că numai cel bucuros, cel care trăiește bucuria duhovnicească a simțirii și a înțelegerii lui Dumnezeu în viața lui…Îl și laudă pe Dumnezeu.

Ceilalți s-au vindecat doar *trupește*…după cum mulți se împărtășesc cu Hristos în Euharistie…și nu simt nicio *schimbare dumnezeiască* în viața lor.

După cum au fost *nesimțitori* cei 9 evrei…suntem și noi, care ne împărtășim cu Hristos dar nu prea simțim că…devenim *alții*.

Iar când nu devii *altul* ești *fariseu*, ești în *aparență ortodox*, ești un om care *înșeli* prin aparențele tale, pentru că nu poți să îi înveți pe alții *schimbarea continuă a credinței*…dacă tu ești nereformat/ neschimbat/ neînduhovnicit…

Și iată cum ne întoarcem din nou la binomul inițial: nesimțirea pare *peste tot*, recunoștința pare *a fi niciunde*!

Însă nesimțirea pare a fi *arhiprezentă* (și este într-o anume măsură) tocmai pentru că ea este *epidermică*, la suprafață.

Recunoștința, ca fiică a credinței și a conștiinței drepte, e *de adâncime*, trebuie să cobori după ea, să o vezi din faptele oamenilor sau în inima lor, motiv pentru care trebuie să o punem în evidență

pentru a ne înțelepți din exemplul ei sau pentru a ne umple de ea.

Iar eforturile iubitoare ale familiei, ale școlii, ale Bisericii, ale statului pentru noi, concretizate în tot acest cadru în care ne trăim viața ne fac să avem *o anume raportare* la țara noastră, la oamenii ei, la întreaga lume.

Dar pentru a ne da seama *ce simțim* față de țara, limba, trecutul, oamenii care *ne-au punctat* existența trebuie să facem *excavații interioare*, să coborâm în noi, în memoria și în sentimentele noastre pentru fiecare lucru în parte.

Și am început să simt ce înseamnă *recunoștința* această multiformă și profundă în momentul când am început *să scriu jurnal* și, mai apoi, când am început *să îmi scriu memoriile*.

Aceste două moduri de *neuitare*…prima, aproape zilnică, a doua: *sintetică*, mi-au dat să văd că dincolo de *gâlceava zilei* sau *de sentimente tranzitorii*…în noi însă, oamenii, evenimentele, lucrurile *se sedimentează* în alte ritmuri, aidoma ierburilor care cresc pe câmp…fără ca să le *îngrijească* nimeni dintre oameni…

Singurul lucru pe care îl avem de făcut e doar *să constatăm* și *să vorbim* despre *vegetația recunoștinței* din inima noastră, foarte luxuriantă, oricât de acri sau de echidistanți am vrea să fim.

Însă Evanghelia zilei ne conduce de la *recunoștința teologică filantropică* la *recunoștința teologică teocentrică abisală*, cea față de Dumnezeu.

Iubirea oamenilor, reflectată în inima noastră, *se înscrie* în iubirea lui Dumnezeu reflectată în noi.

Numai pentru că Dumnezeu *ne-a iubit* mai înainte de a crea lumea și pentru că ne pregătește, pe fiecare clipă, o trecere spre *și mai mult* în viața noastră, tocmai de aceea putem *să înțelegem* iubirea oamenilor ca *bucurie de Dumnezeu* și ca *bucurie față de semeni*.

Ca bucurie care *împlinește*, care umple, care ne face încăpători, care ne abisalizează experiența,

care dă *greutate enormă* fiecărui gest al vieții noastre.

Iar în momentul când Domnul ne spune *să dăm cu inimă bună* sau *să iertăm toate* are în vedere această recunoștință de mare conștiință, această revărsare a noastră spre alții, care e plină de revărsarea slavei Sale în viața noastră.

În concluzie, nu *nesimțirea* e *o forță*, ci *bunătatea inimii*!

Dacă mârlănia și dilentatismul caracterologic ale cuiva ne pot înspăimânta până la greață, generozitatea și măreția inimii, adică gesturile de mare bunătate ne pot înspăimânta mintea până la dragoste imensă.

Iar *adevărata forță* e tocmai cea născută din aceste revărsări ale iubirii noastre față de alții, care pot duce până la gesturi de mare prietenie, de mare cutezanță duhovnicească față de noi.

Adesea, oamenii culturii văd în gestul lui Iuda *un gest neașteptat*...dar nu văd *în fidelitatea* celorlalți Apostoli niște gesturi de conștiință *absolut înspăimântătoare* prin măreția lor.

La fel, poți să îți pierzi mințile *uitându-te* la știri sau privind lumea *în grabă*, pentru că poți să ajungi la conștiința nefericită că nu mai sunt *oameni integri* pe pământul ăsta…ci sunt numai *curve*, numai *lichele*…

Însă în adâncul oamenilor există o altă realitate, care este sau nu *mărturisită*.

Cei care se răzbună pe alții…se răzbună pe ei înșiși…și sunt *slabii pământului*…pe când cei care rabdă multe înjosiri, multe umiliri, multe nedreptăți…sunt *tarii pământului*, pentru că sunt plini de *tăria lui Dumnezeu*, adică de *slava Sa*.

Și samariteanul convertit, care trebuie să fie *emblema noastră*, și-a schimbat, prin recunoștință, *slăbiciunea* în *tărie*, în putere.

Puterea lui s-a umplut de puterea Domnului, de harul Său, pentru că a recunoscut că mintea și inima și voința noastră trebuie *să se conducă* după

poruncile Lui și să nu se manifeste *la întâmplare*, dezorganizat.

El a aflat că *puterea duhovnicească* se dobândește *împlinind poruncile* lui Dumnezeu, pentru că poruncile Lui sunt *normalitatea noastră*. Amin!

Predică la Duminica a 31-a după Rusalii [2011]

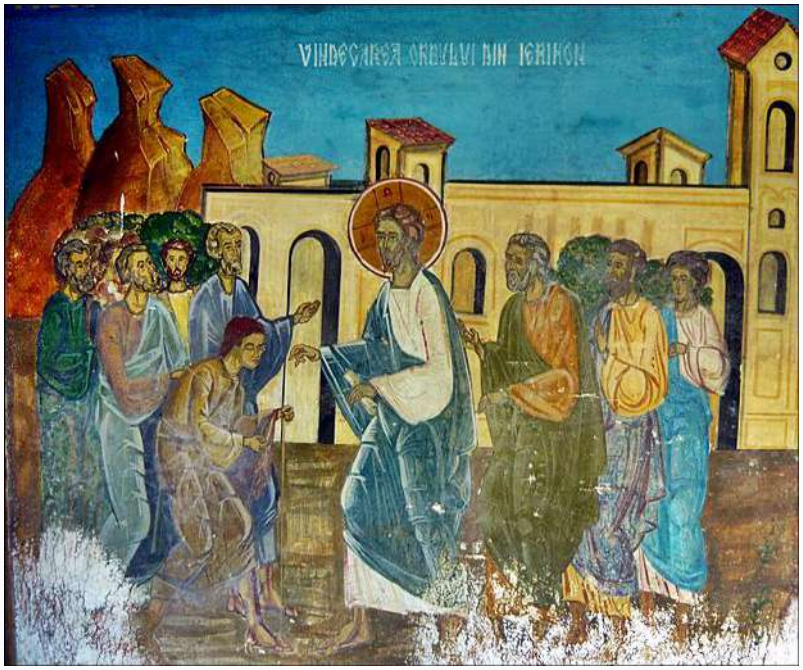

Iubiți frați și surori întru Domnul[60],

rugăciunea ca *încredere fără limite în Dumnezeu* este subiectul Evangheliei zilei [Lc. 18, 35-43].

Și datorită acestei *încrederi*, care naște *rugăciunea*, un cerșetor orb nu se lasă intimidat de cei cu vedere, cu ochi buni…ci continuă *să ceară* mila lui Hristos…până *o primește*.

Se spune în v. 39: „și cei care mergeau înainte *îl mustrau* [ἐπετίμων/ epetimon, *cf.* GNT] pe el *ca să tacă*".

Nu pentru că ei ar fi iubit *tăcerea*…ci pentru că *nu iubeau oamenii*, nu doreau ca toți *să fie fericiți*. Sau, în cazul nostru, *nu-i interesa* orbul acesta…care însă avea și el nevoia/ dorința/ așteptarea lui: *să vadă*.

[60] Predică scrisă în data de 21 ianuarie 2011.

Însă *insistența* orbului e cea care *răzbate* până la noi.

Pentru că Evanghelia de astăzi ne vorbește tocmai despre *insistența* pe care trebuie să o avem în rugăciunile noastre.

Nu doar odată, de două ori, de trei ori într-o zi trebuie să ne rugăm…ci continuu trebuie să fim în *stare de rugăciune*, pregătiți de rugăciune, cu suflet deschis lui Dumnezeu…ca *pentru rugăciune*.

Iar cei care nu știu că rugăciunea e *o practică de fiecare clipă* a creștinului ortodox se miră *de ce ne închinăm adesea* și *de ce ne rugăm*…pentru că nu știu că rugăciunea e *dragoste*.

Ca să ajungem la rugăciunea *ca dragoste de Dumnezeu*, ca mărturisire continuă de sine în fața Lui trebuie să începem de la *stăruința în rugăciune*.

A ne aduna în noi înșine pentru rugăciune, pentru un dialog profund și continuu cu Dumnezeu înseamnă *a accepta* să Îi răspundem *chemării lui Dumnezeu la comuniune*.

Pentru că *măreția rugăciunii* e tocmai aceasta: e un răspuns al nostru, umil, cu multe căderi, cu multe *bâjbâiri* la marea dragoste a lui Dumnezeu cu care El ne iubește de mai înainte ca să ne creeze pe noi.

Iar când noi înțelegem că starea noastră de *împlinire personală* e tocmai *comuniunea* cu Dumnezeu, iubirea față de El, atunci nu facem altceva decât să ne întoarcem la *normalitatea vieții umane*.

Cu alte cuvinte, ne-am născut pe pământ pentru ca *să Îi vorbim lui Dumnezeu*, Celui care ne aduce în existență tocmai ca pe niște persoane *în dialog cu Sine*.

Ne-am născut pentru a fi *liberi* și *împliniți* în răspunsurile noastre iubitoare față de El.

Dialogul cu Sine *naște* adevăratul dialog familial, eclesial, comunitar, social.

Din rugăciune înțelegem cum să ne *comportăm* față de Dumnezeu și cum față de noi și cum față de semenii noștri.

Iar cum în fața lui Dumnezeu nu poți să mergi *cu tupeu*, nespălat pe suflet, cu urdorile aroganței în cuvinte, ci *cu delicatețe*, cu atenție, cu sinceritate abisală…tot la fel față de noi și față de confrații noștri nu putem să mergem *cu tancul*…ci cu multă, multă *atenție* și *frumusețe*.

Când ne doare o unghie crescută în carne, care produce puroi sau când avem un abces la o măsea deși, în aparență, par două exemple de dureri *mici*, când le avem…din cauza lor…nu putem *să ne simțim bine*, în largul nostru.

Ne-a intrat un ciob în pantof, ne strâng pantofii, am transpirat și acum simțim transpirația rece pe spate…sau nu avem un veceu unde să ne facem necesitățile fiziologice…

În aceste stări nu suntem *aceiași*…cu cei care nu au aceste *probleme*…Mici *probleme*…

Și când avem *o problemă*…atunci nu ne simțim bine până nu scăpăm de *această problemă*.

Problema noastră rămâne *o problemă enervantă* sau *dureros de enervantă*…până *nu dispare* din noi.

Mergeam într-o zi cu o domnișoară în tren…care încerca *să se apropie* de Dumnezeu…

Masterandă…o persoană foarte comunicativă și care, în același timp cunoștea și *viața dură*, sărăcia…dar și *primele ispite* venite în viața ei de *om al credinței*…

În momentul când *își planificase*, împreună cu o prietenă, să ajungă la o mănăstire transilvană, chiar *în preziua* plecării lor *i-a rămas un os de pește în gât*…A trebuit să stea cu acel os în gât o zi și ceva, până la al 4-lea spital, pentru că în 3 spitale la rând nu au avut *instrumentarul necesar* ca să scoată acel os din gâtul ei.

Și a mers din spital în spital cu…osul în gât, pe jos, fiind nevoită să vorbească și să îi convingă pe medici (nu credeau că *există* un os în gâtul ei) că…are *o problemă*.

Problema ei, ca și a orbului din Ieriho/ Ierihon, s-a rezolvat prin *insistență* și *credință*.

Trebuie să crezi că *se va termina* boala ta.

Trebuie să crezi că se va termina boala ta, dar nu *oricum*, ci atunci când *va dori Dumnezeu* și cum *va dori El*.

Iar dacă Domnul i-a spus orbului: „Credința ta *te-a mântuit* pe tine" (v. 42), i-a vorbit aici tocmai de *încrederea* care l-a făcut *atât de insistent* pe orb, aceea că Acesta, Fiul lui David (v. 39), e *milostiv* și că poate fi *milostiv și cu el*.

Încrederea orbului, ca și încrederea noastră în ajutorul lui Dumnezeu e încrederea venită din *cunoașterea Lui*.

Și orbul auzise de Domnul și de minunile Lui. Tocmai de aceea cere *o minune* și în viața lui.

Iar noi ne rugăm Domnului având în spate cunoașterea atâtor minuni făcute de El în viața oamenilor, în orice secol dar, mai ales, pentru că știm revelările Lui și teologia despre El.

Cărțile noastre teologice, pline de minunile lui Dumnezeu cu creația Sa sunt *motive de încredere*, de sporire a credinței noastre în Dumnezeu, Care se arată *prea minunat* cu fiecare dintre noi.

Dar pentru a vorbi *despre minuni*…trebuie să vorbim și despre aprofundarea *încrederii noastre* în Dumnezeu.

Pentru că înțelegem minunile din viața noastră și din viețile tuturor numai dacă ne curățim simțirile, sufletul, inima, mintea pentru *a sesiza* lucrarea Lui în viața noastră.

De la minunile creației…la minunile din Biserica Sa și din lăuntrul nostru învățăm taina iubirii și a comuniunii cu Dumnezeu, Care susține toate și curățește și sfințește toate, într-un mod gingaș, frumos, delicat…

De aceea în *scaunul de spovedanie* sau în *procesul de educare a copiilor* sau în *școala virtuților*, care e *predica* și *cartea teologică și duhovnicească* e nevoie de delicatețe, de adevăr, de iubire colosală pentru *a-i îndrepta* pe oameni.

Și ca să facem acest lucru noi înșine trebuie să fi fost educați *prea delicat* de către Dumnezeu, de la Care să fi învățat *delicatețea* față de oameni și față de animale și față de orice lucru.

Pentru că și omul și animalul și cartea și casa și Biserica și orice mărturie de viață sfântă au nevoie de *protecția* și de *îngrijirea* noastră. De *delicatețea* și *ochii iubirii* noastre.

Fiindcă atunci când *nu mai vedem* trecutul, când nu-l mai *cunoaștem* și când nu mai avem *respect* față de el, când față de prezent ne comportăm *indiferent*…nu ne așteaptă decât un viitor *fără profunzime*, fără reverberații adânci, care ne face să ne simțim exilați, abandonați, înfrigurați…

Dar *soluțiile încântătoare* la viața noastră stau aici: în *insistența de a aștepta* voia Domnului.

Pentru că nu am venit pe această lumea la întâmplare, ci cu *un rost* și nu vom pleca de aici fără *un rost anume*, tocmai de aceea trebuie să așteptăm *lecția zilnică de viață* pe care ne-o învață Domnul.

Numai că trebuie să fim atenți, să fim deschiși, să fim pătrunzători.

Fiindcă orice om, orice știre, orice rând citit, orice fotografie văzută, în orice se petrece cu noi clipă de clipă…poți auzi *glasul lui Dumnezeu pentru tine* în această zi, în ziua de mâine, în fiecare zi a vieții tale.

Dar pentru ca *să auzi bine*, să sesizezi bine…trebuie *să sesizezi duhovnicește*, adică *prin harul lui Dumnezeu*.

Și ca să te umpli de harul Său trebuie să te umpli zilnic de rugăciune, de împlinirea voii lui Dumnezeu, de așteptare iubitoare a vorbirii lui Dumnezeu în viața noastră.

Tocmai de aceea mergerea spre primăvară, în mod liturgic, în această duminică se face prin *stăruința în rugăciune*, în așteptare, în încrederea nețărmurită, fără limite, în iubirea Lui, în răspunsul iubirii Lui în viața noastră.

Fiindcă *primăvara duhovnicească* e *primăvara rugăciunii*. Și ca să devii *o primăvară a lui Dumnezeu* trebuie să fii plin de căldura harului Său, a iubirii Sale dogoritoare, care te face *dinamic/ lucrător* în Biserica Sa.

Orbul a primit *vederea ochilor* dar și *vederea credinței*.

Cu *ochii fizici* nu poți să vezi *prea departe*…

Cu *ochii inimii* însă poți să-L vezi pe Dumnezeu, Care te umple de slava Sa în curăția inimii tale.

Fie dar ca și noi *să ne umplem* de slava Sa, prin care să Îl lăudăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, pe Dumnezeul nostru treimic, de la Care, prin Care și întru Care *viem* și *suntem*, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 32-a după Rusalii [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[61],

Duminica de astăzi, ultima din luna ianuarie 2011, deși e duminica *Sfinților trei ierarhi*, avem patru ierarhi în calendar. Căci pe lângă Sfinții Vasile cel Mare, Grigorie de Nazianz și Ioan Gură de Aur îl avem și pe Sfântul Sfințit Mucenic Ipolit al Romei.

Însă nu ne referim acum la *Evanghelia ierarhilor* ci la *aceea a duminicii*.

La Lc. 19, 1-10, în care avem de-a face cu convertirea lui Zaheu, a vameșului bogat și avar…care devine *milostiv* și *drept* în momentul când Domnul îl binecuvintează cu venirea în casa lui.

Și venirea Domnului *în casa* lui Zaheu se repetă cu fiecare dintre noi în momentul când

[61] Predică scrisă în data de 28 ianuarie 2011.

acceptăm că viața noastră e *prea lipsită de sens* fără El.

Pentru că atunci când ne întoarcem *la* Domnul, El se întoarce *spre* noi. Și când noi ne smerim în fața Lui, El Se coboară în noi prin harul Său pentru ca *să locuiască* în noi.

Și cu El devenim deodată *înalți*…din *mici la statură*, cum era Zaheu. Pentru că Zaheu cel mic la statură, numai când *a urcat* în pomul cunoașterii lui Dumnezeu și când, la înălțime fiind, L-a văzut pe Domnul, s-a coborât în smerenie și L-a primit pe El în inima lui.

Evanghelia zilei ne vorbește despre *efort*…

Despre efortul pe care trebuie să îl facem pentru a ne face proprii *vederii lui Dumnezeu*.

Cunoașterea Lui are nevoie de efort.

Însă pentru a-L vedea pe El trebuie *să ne curățim* inima prin milostenie, adică prin *vederea* aproapelui nostru.

Căci Zaheu dovedește, prin convertirea lui, că întoarcerea spre Dumnezeu e *o regăsire de sine*, și că *regăsirea de sine* înseamnă *reconsiderarea raporturilor noastre cu semenii*.

Nu ajungi *bogat*, prea bogat într-o *țară săracă* fără să furi, fără să jecmănești, fără să încalci legea…

Și când Domnul *a tăcut* vizavi de *nedreptățile* lui Zaheu și a venit la el, acela a vrut să fie *domn*.

A vrut să fie *simțit*…

Și *simțit* devii atunci când *te uiți* la cei din jurul tău, când nu ai *conflicte* cu ei, când ești *respectat de* oameni.

Zaheu a dorit să fie *respectat* de toți după cum a fost *respectat* de Domnul.

Versetul al 8-lea, care vorbește despre *îndreptarea* nedreptăților e recunoscut de Domnul ca *mântuire* a lui Zaheu și *a casei lui* în versetul următor.

Cu *milostenia* începe mântuirea…Însă milostenia te face apt *să simți mila* lui Dumnezeu, milă a Lui care te duce *spre iubirea* de Dumnezeu și de semeni.

Pentru că iubirea de Dumnezeu și de oameni ne arată oameni plini de *o iubire milostivă*, paradoxală, frumoasă, în care iubirea e atentă față de toți, indiferent dacă cel din fața noastră înțelege sau nu *sensul* milosteniei noastre, care e acela de *a-l umple* pe om de harul lui Dumnezeu.

Pentru că venirea Domnului la un om păcătos în casă, la Zaheu, l-a făcut pe acela să simtă *diferența* dintre *Lege* și *iconomie*.

Legea *îl exludea* pe Zaheu din compania oamenilor cucernici, pentru că era *necucernic*. Venirea Domnului la el era *o trecere* peste Lege, o iconomie, o îngăduință.

După Lege nu se puteau întâlni cei doi: Domnul și Zaheu. Însă *după iconomie*, potrivit iconomiei mântuirii, Cel Prea Sfânt Se întrupează pentru noi și pentru mântuirea lumii, arătând că ceea ce se face *din dragoste* și *pentru mântuirea* unui om e *mai important* decât *distanțarea* față de el, decât *indiferența* față de el, decât *izolarea* lui.

Hristos Dumnezeu ne dă în versetul ultim al Evangheliei de astăzi *direcția* pentru misiunea predicatorială a zilelor pe care le trăim.

Biserica nu trebuie *să-și aștepte* viitorii credincioși…ci trebuie *să-i caute*!

Pentru că și Domnul *același lucru* dorește: să se mântuiască cel neștiutor, cel rătăcit, cel prost direcționat…adică cel care, acum, e *pierdut* pentru mântuirea lui Dumnezeu, pentru că nu *o caută*, nu *o dorește*.

Adică oamenii Bisericii trebuie *să predice continuu*, să caute continuu, să explice continuu viața cu Dumnezeu și răul patimilor, pentru ca *să-i mântuiască* pe oameni.

Și pentru asta trebuie să predicăm *convențional* și *nonconvențional*, prin predică sau

poem, printr-o scrisoare sau printr-o privire, printr-o muncă de cercetare asiduă dar și printr-o lucrare apologetică fulminantă despre *adevărul credinței ortodoxe*, despre *adevărul mântuirii*.

Fapt pentru care nimic nu e *prea mult*…dacă oamenii *nu se mântuiesc*. Pe noi ne interesează *mântuirea*, bucuria, sfințirea oamenilor și nu *predicile în sine*.

Însă, pe de altă parte, predica ortodoxă, dacă cade din *adevărul tradițional* se transformă în *manipulare a oamenilor*.

Și oamenii sunt *manipulați*, sunt conduși spre *scurtături* care nu există, atunci când sunt învățați *doar unele lucruri* din teologia noastră, doar unele lucruri din modul nostru de comportament sau lucruri edulcorate.

Căci în mântuire avem nevoie de *iconomie* pentru *a convinge* și de *acrivia credinței* pentru *a ne vindeca de neștiință*.

Iar Domnul s-a apropiat iconomic de Zaheu pentru *a-l convinge*…Dar când acesta *s-a convins* de Domnul, atuci *a devenit exigent* cu sine, a început *să lucreze* cele spre vindecarea sa…

Vindecare, care se petrece *în mod real* în noi și nu *metaforic*.

De aceea, suntem chemați să ne umplem de teologia Sfinților ierarhi de astăzi pentru ca *să ne vindecăm de neștiință*, neștiință care e totuna *cu viața păcătoasă*.

Căci dacă nu Îl cunoști pe Dumnezeu nu știi că nedreptatea e *un rău*, că neiubirea e *o calamitate*, că neevlavia e totuna cu *moartea ta duhovnicească*.

Zaheu s-a umplut de *cunoașterea civilizatorie*.

De cunoașterea duhovnicească, care te face și *om simțit în tine* și *la nivelul relațiilor sociale*.

Pentru că *nesimțirea față de semeni* e, în primul rând, *nesimțire* față de Dumnezeu.

Și dacă nu te interesează nervii cuiva, sănătatea cuiva, liniștea cuiva…și te crezi *singur pe lume* și *în stare de orice*…arăți că nu ești *civilizat* de

către Dumnezeu, că nu ești învățat *să te comporți autentic*.

Pentru toți cei care cred că *trebuie să calce peste cadavre pentru ca să ajungă bine*…Zaheu le spune că prosperitatea socială fără liniște și împlinire interioară nu înseamnă *viață autentică*.

Pentru cei care cred că *hoția* e *noblețe,* oricum s-ar numi *hoția*, Domnul ne spune prin Zaheu că tot ce e *câștigat nedrept* și *tot ce avem în plus*…nu ne *folosesc*.

Zaheu cel *scund, neiubit* și *avar* a învățat să fie *milostiv, înalt la minte* și *atent*.

Adică e un apropo pentru noi toți, că se poate *mai mult*, că se poate *mai bine*, că se poate *mai profund*. Amin!

Predică la Întâmpinarea Domnului [2011]

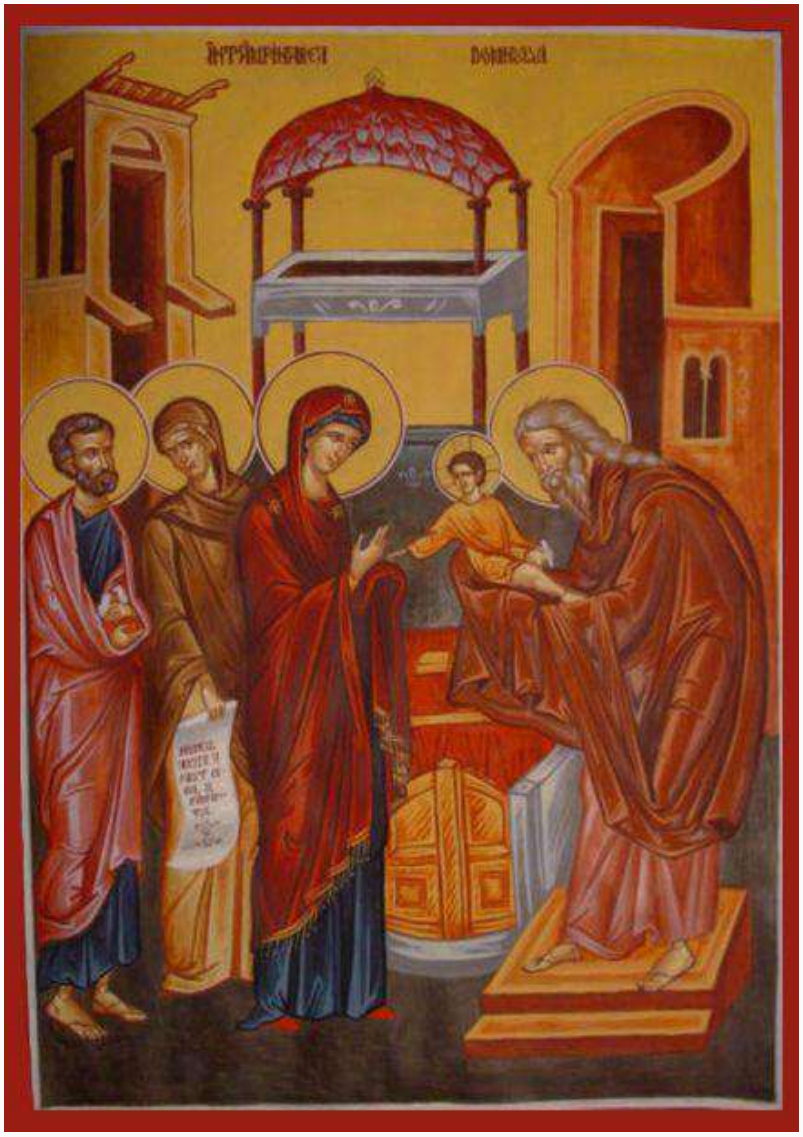

Icoană pictată de Geea Manzicu[62].

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[63],

praznicul împărătesc/ hristologic de astăzi subliniază cu putere importanța *ospitalității*, a

[62] A se vedea: http://icoaneortodoxe.piatra-neamt-cultural.ro/despre.
[63] Predică scrisă în data de 1 februarie 2011.

omeniei în viața noastră dar și pe aceea a bucuriei pe care o aduc *cuvintele* și *gesturile de conștiință*.

Pentru că fiecare vrem să fim *tratați regește*, cu multă atenție când suntem primiți de către cineva și, în același timp, iubim faptul să fim *înțeleși* și *apreciați* la justa noastră valoare, fără să fim mințiți, fără să fim portretizați în mod mincinos.

Și când Domnul e primit în *brațe prea iubitoare* la templu, la 40 de zile de la preasfânta Sa naștere, adică *întâmpinat*, atunci e *recunoscut* ca *Dumnezeu întrupat* de către Sfântul Simeon și de către Sfânta Ana, într-o lume care nu sesiza mai deloc *noutatea absolută* a Persoanei din fața lor.

Iar praznicul de astăzi vine să ne spună tocmai acest lucru: că pentru *a întâmpina pe cineva* trebuie să vezi *adâncul celui din fața ta*.

Nu poți să faci *un articol de întâmpinare* unui tânăr scriitor dacă nu ești în stare să îi vezi *caracterul* și *potențele*, după cum nu poți *să indici prezența lui Dumnezeu în cineva* dacă *nu vezi duhovnicește*, dacă nu vezi *adâncul persoanei* în cauză.

Și dacă suntem atenți la cursul praznicelor ultime, vedem că la 25 decembrie L-am văzut mic și în iesle, abia născut, apoi la 6 ianuarie L-am văzut *matur*, la 30 de ani, pe când acum, la 2 februarie ne întoarcem la primele zile ale vieții Sale pământești pentru a-L vedea *adus la templu* la…40 de zile.

De ce *să te întorci*…pentru *a merge înainte*?

De ce avem mereu nevoie de *istorie*, de memoria propriei noastre istorii, de memoria istorică a Bisericii și a lumii pentru *a ne înțelege traiectoria* prezentului?

Pentru că *neuitarea* istoriei, *memoria* ei, accesată în punctul care ne interesează pe moment *ajută întotdeauna* la o rezolvare a unei *probleme a momentului*.

Iar traseul *zilelor liturgice* ale Bisericii e inclus în *memoria tradițională* a vieții Fiului lui Dumnezeu întrupat, fapt pentru care ne reîntoarcem în mod constant la praznicele Lui și ale Maicii Sale

pentru a ne defini tot mai mult identitatea, dragostea, existența terestră, care are deschidere spre veșnicie.

Dacă *citim* praznicul de astăzi din perspectiva Legii, atunci ar fi *un praznic mariologic*, al Prea Curatei Fecioare și nu *unul hristologic*, al lui Hristos, pentru că Maica lui Dumnezeu, deși *Fecioară* și fără *să fi născut cu lehuzie*, adică fără să fie *necurată*, a venit să aducă *jertfa de curățire* la templu.

Însă perspectiva eclesială a praznicului de astăzi este *hristologică*, Îl are în centru pe *Hristos*, Care e recunoscut ca *Stăpân* și *Domn* al întregii creații deși, la vedere, era doar *un Prunc de 40 de zile*.

Și aici își spune cuvântul capital *experiența duhovnicească,* care e *vederea* Bisericii: Simeon și Ana au așteptat îndelung venirea Lui la templu, L-au așteptat cu sfințenie și dor nespus…și L-au văzut, L-au putut sesiza!

Și vederea Lui, înțelegerea Lui, deși era *o problemă națională* a poporului evreu, pentru că toți trebuiau *să Îl sesizeze*, să Îl înțeleagă, să Îl descopere *în ei*…și *în fața lo*r…totuși această problemă a vederii Lui se dovedește a fi *o realitate* pentru *foarte puțini*.

Și această realitate *a simțirii* și *a vederii lui Dumnezeu* e încă o realitate *pentru puțini*…deși ortodocși sau „creștini" suntem *mulți*.

Motiv pentru care și Domnul ne-a întrebat și ne întreabă, la modul esențial, dacă atunci când El va veni întru slavă, pentru ca să judece viii și morții, noi vom fi *plini de iubire* și *de așteptare* și vom *presimți* venirea Lui, care e ca o venire *în noapte*…în noaptea unei *mari* și *dureroase nesimțiri*, *nesesizări*, *uitări* a persoanei Sale.

Mai pe scurt: dacă nu stăm în harul Său și în iubirea și cunoașterea Sa nu putem *să-l vedem* pe cel din fața noastră și nu știm *să decriptăm* importanța și rostul momentului de față, pentru că trăim fără Cel

care e vederea, sensibilitatea, cunoașterea, viața noastră veșnică.

Istoria e plină de cunoașterea Lui, viața noastră e plină de minunile Sale, peste tot avem parte de bucuria sesizării Lui…și clipa de față e *bucuria Lui* pentru *noi*…

Dar, cu toate astea, noi suntem în afara *stării interioare* care ne facilitează îmbogățirea aceasta extraordinară de experiența trecutului, a prezentului și a viitorului, adică în afara *stării de har*, de sfințenie, de intimitate cu Dumnezeul mântuirii noastre.

Cei doi, Sfinții Simeon și Ana, nu au primit *un telefon* de la Dumnezeu…pentru ca să vină la templu și să-L primească pe Fiul Său întrupat.

Nu au primit nicio *fotografie* sau *un email* de la El, cu toate datele necesare pentru *a-L recunoaște* pe El, pe Maria, Mama Lui și pe Sfântul Iosif, Logodnicul cel curat al Fecioarei celei Preacurate.

Ci ei au fost *luminați interior* de harul Său, de cel de care erau *plini* (pentru că trăiau cuvios, în sfințenie, în curăție) ca să vină la templu și au vorbit față de El întru harul Său și cu veselia duhovnicească a iubirii pentru Dumnezeu.

Acum, dacă întrebi un penticostal, o să îți spună că „vorbește în limbi” ca Apostolii și că are „experiențe pnevmatice” pe care nu știe să le explice.

Și romano-catolicul, și protestantul, și anglicanul, și monofizitul, și armeanul îți vor spune la fel: avem „experiențe religioase”, „vederi extatice”, „simțiri ale harului”.

Numai că diferența dintre *interiorul curat* al unui ortodox și presupusa stare de „înduhovnicire” a unui eterodox e următoarea: *starea de înduhovnicire* a ortodoxului are *coerență istorică interioară*.

Adică toți Sfinții de la începutul lumii și până astăzi au, în esența lor, *aceeași experiență duhovnicească*, pe când *spiritualitatea eterodoxă* are falduri, care decurg din teologia lor, reperabile în

timp până la o anume dată, adică până la naşterea facţiunii religioase ca atare.

Iar dacă doriţi să observaţi spiritualitatea ariană, monofizită, nestoriană, iconomahă, romano-catolică, luterană, calvină, anglicană etc. trebuie să luaţi *reperele lor statutare*, adică pe oamenii care *au dat naştere* la acea spiritualitate/ tradiţie de viaţă, potrivit unei *ideologii*, a unei *teologii contextuale*…ruptă de *Tradiţia Bisericii una*.

Şi când vorbesc despre *Tradiţia Bisericii* vorbesc despre tot ceea ce Biserica Ortodoxă a primit din Biserica Legii, de la Sfinţii Apostoli, de la Sinoadele Ecumenice, de la Sfinţii Părinţi şi a păstrat şi aprofundat până astăzi în materie de credinţă, cult, viaţă.

Pentru că orice e *de la Dumnezeu* are *continuitate neîntreruptă* în timp.

El L-a făcut pe om ca să se bucure de Sine pentru veşnicie, omul a căzut în păcat, a avut nevoie de ajutorul Profeţilor şi al Legii, prin acestea au mers spre Domnul, spre sesizarea şi primirea Lui, L-au primit, au păstrat ceea ce au primit de la El şi de la Apostolii Lui, Biserica Sa a păstrat adevărul şi viaţa dintru început, s-au luptat pentru ele…

Fapt pentru care, tot cel care *iese* din *barca mântuirii* pentru *a gândi singularizant*…naşte o spiritualitate ideologizată, emanată dintr-o învăţătură ruptă din context, din contextul bisericesc tradiţional.

Da, în aparenţă, pare „un punct de vedere *adecvat*" să spunem, că fiecare *poate interpreta* Tradiţia Bisericii după cum doreşte…

Însă Biserica *şi-a văzut Sfinţii* şi *i-a cinstit* nu în măsura în care au fost *particulari, excepţionali*, ci în măsura în care le-a văzut *continuitatea teologică* şi *experenţială* cu Sfinţii de dinaintea lor.

Iar Sfinţii sunt întotdeauna *particularităţi puternice*, personalităţi de *mare forţă*, adică de *mare noutate*, însă sunt fundamentaţi, înrădăcinaţi în aceeaşi Tradiţie, în aceleaşi dogme, în aceleaşi

slujbe, în aceeași conștiință a apartenenței eclesiale neîntrerupte.

De aceea, pentru un teolog ortodox e foarte ușor să vorbească, în același timp, despre *Sfântul Patriarh Avraam* sau despre *Sfântul Maxim Mărturisitorul*, despre *dogmele Sinoadelor Ecumenice* sau despre *slujbele Bisericii* pentru că indiferent de secolul pe care îl tematizăm, *înainte* sau *după* nașterea lui Hristos și despre persoana sfântă pe care o luăm în calcul toate persoanele și realitățile eclesiale au aceeași amprentă: *amprenta* harului Prea Sfintei Treimi, Care duce lumea spre Hristos și cu Hristos spre Împărăția Sa.

Adică același *har al lui Dumnezeu* a fost în Sfinții Simeon și Ana, care este și *în noi*!

Dar harul Său există în noi dacă avem *continuitate neîntreruptă* cu ei în viață și gândire, în asceză și în fidelitate față de Dumnezeu.

Și prin asta răspundem la întrebarea, care ni se pune adesea: De ce Biserica Ortodoxă nu-i cinstește drept *Sfinți* pe „sfinții" romano-catolicilor de după 1054 sau pe ai greco-catolicilor sau pe ai anglicanilor sau pe ai monofiziților sau pe ai armenilor? Pentru că nu au *continuitate* de gândire, de viață și de raportare eclesială cu Sfinții Bisericii lui Hristos.

Într-un fel arată *Sfântul Augustin al Hipponei* sau *Sfântul Ambrozie al Mediolanului* și în alt fel *Toma de Aquino* și *Albert cel Mare* în ceea ce privește teologia, viața și raportarea eclesială la Tradiția Bisericii.

Primii doi sunt *Sfinți* comuni *Bisericii Ortodoxe* și *Bisericii Romano Catolice* dar ultimii doi nu sunt *în consens* cu Tradiția Bisericii una ci *în dezacord* cu ea.

Iar dacă-i citim pe Sfinții ortodocși în paralel cu „sfinții" eterodocși sesizăm *altă amprentă* în ei decât *harul Treimii* din primii.

Fără doar și poate, nu putem avea „har din belșug” și „erezii din belșug” în același timp.

Harul, viața Treimii coboară din plin și îl sfințește prea frumos pe acela în care *adevărata învățătură* și *adevărata evlavie* se îmbină.

Iar dacă suntem *ortodocși* prin aceasta nu suntem, în mod automat, *Sfinți* sau *mântuiți* ci doar unii care *stăm în Casa Stăpânului*, niște *privilegiați*, care avem toate *la îndemână* de la El, în comparație cu multe milioane de oameni care *nu Îl cunosc* cu adevărat…numai că trebuie *să ne spălăm simțirile* pentru ca să Îl vedem pe Hristos pretutindeni și în noi.

Ne mai trebuie *ceva*…și la modul *esențial*: să lăsăm harul Său *să ne inunde* printr-o viață de multă rugăciune, muncă, atenție, dragoste, onestitate, coerență interioară!

Pentru că numai astfel putem *să Îl primim* și *să ne primim* în adevăratul sens al cuvântului.

Fiindcă *fața luminoasă* față de cineva înseamnă vederea lui, înțelegerea lui, citirea lui în profunzime. Și dacă ne bucurăm de *înțelegerea celuilalt*, atunci știm să îl și *întâmpinăm cu brațele*, pentru că deja *l-am întâmpinat cu inima*.

Pentru că, dacă la nivel online *ne citim* și *ne vedem reciproc*, adică *ne înțelegem reciproc*…atunci ne manifestăm *ca atare*, când ar fi să stăm față în față, pe stradă, la masă, într-o Biserică…

Căci *depărtarea adevărată* este *indiferența față de celălalt*…și nu *necunoașterea lui*.

Putem *să purtăm* în inimă toată lumea și *să compătimim* pentru ea, pentru că asta ne face *să fim proprii* dialogului cu toți.

Iar dacă *Îl întâmpinăm* pe El, în mod zilnic, cu dorul inimii noastre, atunci putem *să ne întâmpinăm* mereu cu seninătate și sclipire de bucurie. Amin!

Predică la Duminica a 17-a după Rusalii [2011]

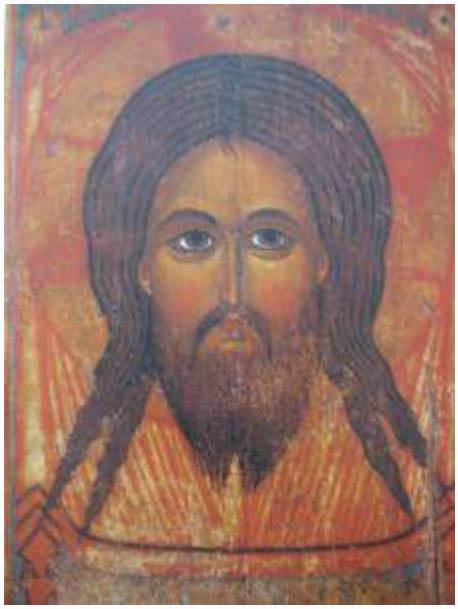

Iubiți frați și surori întru Domnul[64],

după întâmpinarea *duhovnicească* a Domnului de pe 2 februarie, ca o consecință a *vederii duhovnicești* a persoanei Lui divino-umane, astăzi, pe 6 februarie 2011, în Evanghelia zilei [Mt. 15, 21-28] avem de-a face cu *stăruința în rugăciune*…

Pentru că *stăruința în rugăciune* e tocmai aceea care ne face *să întâmpinăm în mod propriu*, cuviincios, pe Dumnezeu în fiecare clipă a vieții noastre și să cinstim în persoana fiecărui semen al nostru prezența Lui, creația Lui, iubirea Lui nemărginită pentru noi…

Iar *stăruința* despre care vorbim, stăruința *în rugăciune*, nu o găsim la *o femeie din Israel*, ci la *o femeie păgână*, pentru că era „γυνὴ Χαναναία/ ghini Hananea”[GNT, v. 22], adică *o femeie hananeiancă*.

Și aceasta a început *să strige după ajutor* la Domnul, atunci când El era *în părțile Tirosului și ale Sidonului* [v. 21].

---

[64] Predică scrisă în data de 4 februarie 2011.

Tirosul[65]/ Tirul este o cetate libaneză, ca și Sidonul[66]. Ambele sunt cetăți maritime[67], pentru că sunt riverane Mării Mediterane.

Iar prin faptul că Domnul *a ieșit* din Israel spre *Liban* aceasta e *o prefigurare* a *ieșirii* Sfinților Apostoli și a Evangheliei Sale către neamuri, pentru ca să aprindă întreaga lume cu focul harului și al iubirii de Dumnezeu și de aproapele.

Motivul strigării ei către Domnul însă nu o viza *personal* ci era o rugăciune *pentru* fiica ei, care era „κακῶς δαιμονίζεται/ cacos demonizete" [GNT, v. 22], adică „demonizată rău".

Pentru că demonii pe care *îi pomenim* toată ziua prin drăcuituri, care sunt *ființe personale*, pe care ni-i *apropiem* prin pomenirea lor și prin tot felul de păcate nu ne aduc fericire, pace, bucurie…ci multă durere, multe chinuri, multă nefericire.

Într-o înțelegere duhovnicească a substantivului „ἡ θυγάτηρ/ i tigatir"/ „fiică" [Ibidem], Sfântul Simeon Noul Teolog spunea că *fiica* aceasta, care este chinuită de către demoni, e *sufletul nostru*.

Adică: *Doamne, am o fiică/ un suflet plin de demonizare, plin de chinuri, ca urmare a păcatelor mele și Te rog să mă eliberezi de demonii aceștia, care mă epuizează în chip și fel!*

Și avem conștiința că demonii sunt *altceva* decât propria noastră *persoană*…și că prezența lor în noi sau *în jurul nostru* nu e deloc *benefică* ci *un chin continuu*.

Când citim cărțile Sfinților noștri, la tot pasul, întâlnim *lupta* cu acești demoni, pe care nu *îi vedem* cel mai adesea dar *îi simțim* la modul violent…

Le simțim răutatea, invidia, dorința de a ne *determina spre rău*. Și această luptă cu ei, începută odată cu căderea Protopărinților noștri din cauza

[65] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Tyre_%28Lebanon%29.
[66] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Sidon.
[67] Idem: http://www.gophoto.it/view.php?i=http://en.wikipedia.org/wiki/File:Map_of_Lebanon.png.

înșelării lor de către ei, nu se va termina decât odată cu venirea Domnului întru slavă…când lumina Sa va inunda toate și se vor departaja, la Judecata Sa cea prea înfricoșătoare, cei *ai Împărăției* de cei *ai întunericului păgânătății* și *ai ereziei*.

O continuă luptă perfidă cu noi, secundă de secundă, în fața căreia ne trebuie multă răbdare, multă maturizare a minții și a sentimentelor pentru ca să stăm treji, atenți la ceea ce vrea să intre în noi și la ceea ce se petrece cu noi și în jurul nostru.

Nu e zi de la Dumnezeu în care să nu *le simt* prezența și lucrarea prin care vor să mă împiedice *să mă bucur* sau să îmi strice *bucuria* și *odihna interioară*.

Ori de câte ori sporește harul lui Dumnezeu în noi și atacurile lor devin mai violente, mai răutăcioase, mai turbate.

Și demonii *se bucură* când greșim, când cădem în vreun păcat mare, care ne doare, care ne întristează amarnic…

Când ne umilesc prin căderile noastre, prin reacțiile noastre necontrolate, prin întăriturile mândriei și ale nemilostivirii din noi.

O continuă *sâcâire* a nervilor noștri. O continuă *punere de bețe în roate* pentru ca să nu fim *înțeleși cum trebuie*, pentru ca *să nu fim ajutați*, pentru ca *să ni se strice obiectul* cu care muncim, pentru ca *să nu ne tihnească* de ceea ce facem.

Iar când suntem plini de aceste *dureri*, de aceste *enervări continue…strigăm* ca și hananeianca, strigăm către Domnul.

Pentru că mila este *numai* la El și El *ne scoate* din toată înșelătoria, din toată mințirea de sine, din toată falsa *garderobă* a vieții sociale.

Cine nu cunoaște epuizarea *fizică* și, mai ales, *mentală* pe care ne-o produce *lupta cu demonii* (nu mai vorbesc de *demonizare*…) nu cunoaște *nimic* din *lupta* și *experiența duhovnicească*.

Pentru că toate cărțile ascetice ale Bisericii s-au scris ca urmare a acestei lupte, cu victorii și

înfrângeri, și fiecare Sfânt al lui Dumnezeu s-a înțelepțit, cu harul lui Dumnezeu, tocmai din experiența *brută*, de zi cu zi, din această *arenă* a luptei duhovnicești.

Femeia strigă către Domnul în mod profetic, cu *vorbele Scripturii*, chiar dacă era *păgână* (Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David!) și *mijlocește* pentru fiica ei (Fiica mea este demonizată rău) [v. 22].

Iar Domnul „οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον/ uc apecriti afti logon": „nu îi răspunde ei *cuvânt*" [GNT, v. 23], nu îi spune nimic…la început, la începutul rugăciunii ei.

Adică *o lasă să strige*…

Și astfel de pasaje, cu siguranță, sunt *pe placul* acelora care cred că nu există nimeni care *să îi ajute*…care *să îi vadă*…pentru că nu cred că *există* Dumnezeu…

Iar scoaterea lui Dumnezeu din ecuație înseamnă a lăsa universul și întreaga umanitate în haos, în neștiință totală, în orbecăială, pentru că nu știm *ai cui* suntem…și nici *unde mergem*…

Și de aceea credem că *putem face orice* cu noi…și cu alții…și cu cosmosul în care locuim.

Însă *comportamentul anarhic* este unul *asocial* și e *descurajat* de către stat.

Dar dacă Dumnezeu *nu există,* ci noi ne facem legile *după cum vrem*…și încercăm *să reprimăm* instinctele oamenilor, atunci civilizația, cultura, statul, raportarea noastră la istorie și tot ceea ce creăm noi nu are niciun alt sens decât să ne elogieze *inutilitatea*.

Și, cu adevărat, suntem *extrem de inutili* dacă nimic *nu rămâne* în urma noastră…

Mentalitatea seculară așteaptă o extincție, *o dispariție totală* a lumii. Adică se îndreaptă spre…*neființă*. Pentru că *civilizația spontanee* și *autonomă* nu are ideea de *continuitate veșnică*.

Credința ortodoxă însă vorbește despre Dumnezeul cel veșnic, Care a creat cerul și

pământul, adică tot ceea ce există…din iubire față de creația Sa și pentru ca să umple toate de bucurie și de sfințenie într-o comuniune veșnică cu Sine.

Pentru noi lumea are *un început*, un început din voia lui Dumnezeu dar nu are *un sfârșit*.

Sfârșitul nostru e fără sfârșit, pentru că lumea *se va transfigura* prin harul Său pentru *o existență veșnică*.

Conștiința că suntem *creația lui Dumnezeu*, că suntem *din iubire* și *pentru iubire*, pentru comuniune, pentru fericire dumnezeiască veșnică e conștiința care ne fundamentează ca oameni echilibrați, profunzi, răbdători, omenoși, iubitori, iertători…pentru că știm că nu se termină totul odată *cu moartea*, ci moartea ne duce *în alt plan* de existență.

Însă Domnul nu o lasă să strige după El pentru că…îi era *indiferentă*...ci pentru ca Apostolii, cei din jur, noi, noi toți să vedem *urmările* prea fericite ale *rugăciunii stăruitoare*.

A lăsat-o *să strige*…pentru ca *să ne impresioneze*.

Să ne dea *o lecție de neuitat*…

Și femeia îndură *lipsa de înțelegere* a Apostolilor vizavi de ea [v. 23], cât și *indiferența aparentă* a Domnului [v. 24, 26] față de drama din familia ei, care o atingea în iubirea ei de mamă…

Ea stăruie *la modul enervant*…fără ca să fie considerată și de Dumnezeu ca fiind *enervantă*…

Tocmai de aceea, dacă oamenii *nu vor să ne ajute*…dacă stăruințele noastre se dovedesc *inutile*, Dumnezeu transformă *indiferența* sau *nesimțirea oamenilor față de noi*…într-un motiv de *bucurie imensă*, pentru că El Însuși ne ajută *într-un mod uluitor*, dându-ne astfel *mai mult* decât ne-am fi *așteptat de la…oameni…*

Și Evanghelia zilei de aceea e plină de *o cutremurătoare nădejde* și e *o invitație la o nădejde nebiruită în El* și la *rugăciune continuu*, pentru că

ceea ce pare de *netrecut*, de *neatins*, de *neajun*s…se dobândește de la El…și *mai mult decât atât*…

Fapt pentru care mărturisesc adevărul, că atunci când L-am lăsat pe Dumnezeu să rânduiască pe cele *ale mele*…rezultatele au fost *uluitor de neașteptate*, pentru că El mi-a dat lucruri *mult mai profunde* și *stabile*…decât cele pe care *le doream* în mod inițial…

Da, Domnul a venit în primul rând pentru „τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ/ ta provata ta apololota icu Israil", pentru „oile cele pierdute ale casei lui Israil" [GNT, v. 24], după cum le promisese Profeților Lui.

Însă și cei din Liban, și cei din România, și cei din Grecia, și cei din America și cei de oriunde, care cred *ca și Israil* în făgăduințele lui Dumnezeu devin *casnici* ai lui Dumnezeu.

Aserțiunea cum că a venit pentru *oile cele pierdute* ale lui Israil era o palmă peste fața nesimțirii evreilor, care se credeau *credincioșii* Domnului…dar nu Îl vedeau pe *Domnul întrupat* ca *Iisus din Nazaret*.

Și pentru asta ne întoarcem din nou la cele pe care le-am spus în predica praznicului *Întâmpinării Domnului*: că nu poți să Îl sesizezi pe Dumnezeu fără să te curățești de patimi, fără să trăiești sfânt.

De aceea erau *oi pierdute* și de aceea nu *L-au văzut*, nu *L-au recunoscut* pe Fiul lui Dumnezeu întrupat: pentru că nu erau *curați la inimă*.

Hananeianca, *o păgână* și nu *o evreică*, Îl recunoaște pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, Îi cere ajutorul, nu se consideră *vrednică de laude*, tocmai de aceea suportă toate *cuvintele grele* ale Domnului cu inimă smerită…și nu își termină rugăciunea până când Domnul nu îi laudă credința, încrederea, *neabdicarea* din lucrul cel bun al r*ugăciunii stăruitoare*.

Și v. 24, acela în care Domnul spune că propovăduiește *numai pentru evrei* și *numai de ei are grijă*, cât și v. 26, în care *copiii* sunt *evreii* iar

păgânii sunt κυναρίοις [chinariis]/ *câinii de casă*, câini de *talie mică*, conțin mentalitatea, *raportarea* evreilor la neamuri.

Evreii îi *excludeau* de la credință pe păgâni, îi considerau *sub oameni*, se comportau *inuman* față de ei…fapt pentru care Domnul ne spune, dimpotrivă: că nu trebuie *să excludem* pe nimeni de la credință și mântuire, că nu trebuie *să jignim* pe nimeni, că față de toți trebuie să fim afabili, cu inimă iertătoare, înțelegătoare, atentă…

Femeia înțelege că e făcută *câine* [v. 27], recunoaște, în consecință, că *nu e evreică* și că evreii *așa se raportau la una ca ea*, dar subliniază faptul că și câinii *au nevoie de mâncare*, că și ei sunt *hrăniți* de la trapeza Stăpânului, de la masa iubirii Lui și că de aceea trebuie și ea considerată *vrednică de atenție*.

Adică *vizibilitatea* în fața lui Dumnezeu o căpătăm când *stăruim în rugăciune*. Atunci când *ne punem cu totul nădejdea în mila Lui* și nu *în faptele și virtuțile noastre*.

Pentru că *pericolul deznădejdii* e *abjurarea credinței* și *sinuciderea*, pe când *pericolul religiozității* e acela de a vedea împlinirea ta nu *în relația cu Dumnezeu* ci *în propria-ți imagine de om religios*.

Și atunci când e mai important cum arătăm *în fața oamenilor* decât *cum arătăm în fața lui Dumnezeu* înseamnă că ne-am *centrat* pe persoana și viața noastră, că ne gândim la cum *să ne meargă bine*…și nu la cum s*ă fim proprii relației cu El* și, în consecință, toată viața noastră religioasă e *un paravan al împlinirii sociale* și nu *al împlinirii ontologice*, al *înduhovnicirii personale*.

Domnul o laudă pe femeie pentru că nu s-a uitat la statul ei social, nu s-a ofuscat pentru că a fost *umilită public* și pentru că nu *a abdicat* din nădejdea ei în El.

Femeia a considerat mai importantă *întrajutorarea* fiicei sale decât *imaginea publică*.

Nu i-a păsat *de ce spune lumea*…ci *de ce spune Domnul*.

Și Domnul i-a spus: „Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις [O ghine, megali su i pistis! Ghenitito si os telis]”/ „O, femeie, mare este credința ta! Să ți se facă ție după cum voiești”, primind astfel, în dar, *vindecarea* fiicei sale de *posesie demonică*.

Sfântul Apostol Matei folosește aoristul pasiv ἰάθη/ *iati* de la verbul ἰάομαι/ *iaome*, adică de la verbul *a vindeca* în v. 28.

Și o face pentru a exprima *realitatea exorcizării*: vindecarea de demoni se face prin *sălășluirea* în noi a harului Său.

Ies demonii, alungați de puterea/ de harul Său, și vine în noi harul Său, pentru ca harul Său să ne vindece interiorul, să ne ajute *să ne vindecăm interior* de ravagiile produse de către demoni…

Vindecare, care este un proces *foarte tainic* și *profund*…

Iar *stăruința în rugăciune* înseamnă tocmai întreaga *concentrare* a persoanei noastre pe relația cu Dumnezeu.

În această concentrare pe relația cu El se produce *vindecarea continuă* a persoanei noastre, care suferă tocmai din cauza *consecințelor* ieșirii din comuniunea, din acapararea noastră de către El.

În concluzie suntem chemați de Domnul spre *statornicia* în lucrul bun, în viața virtuoasă, în conduita frumoasă.

Nimic trainic nu iese din frivolitate, din lucruri începute și abandonate, din lucruri care contravin traiectoriei noastre veșnice.

Numai concentrarea pe *lucrurile esențiale* ne fac atenți și la *amănuntele de tot felul ale vieții noastre*, pentru că *viața cu El* e *o continuă atenție* la tot ceea ce ține de noi.

Domnul să ne *întărească* în nădejdea în El, să ne *înmulțească* credința în El și să ne *umple* de iubirea Lui, de iubirea Lui cea dumnezeiască, de cea

care ne face mintea *beată* de dorirea Lui, dorire care ne ivește în minte *vederea Sa negrăită*, de care să ne învrednicim cu toții, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [2011]

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[68],

pregătirea pentru *Postul Mare* începe cu Lc. 18, 10-14, adică cu un text evanghelic care nu trebuie înțeles *disjunctiv*.

Pentru că nu e bine să fii nici ca *vameșul* și nici ca *fariseul* în mod deplin, pentru că nici vameșul și nici fariseul nu sunt *paradigme existențiale totale* pentru un creștin ortodox.

De-a lungul timpului *am ascultat* sau *citit* zeci de predicatori contemporani, care, aproape la unison, îl lăudau pe *vameș*, ca *bun de urmat* și pe fariseul centrat pe sine, care era bucuros cu *ce știe*, *face* și *are* ca *damnabil*.

[68] Predică scrisă în data de 11 februarie 2011.

Însă fiecare dintre ei, în alte contexte, recunoșteau că nu e de ajuns doar *pocăința* pentru a fi *un ortodox,* ci mai e nevoie și de multă cunoaștere teologică și asceză pentru *a ne sfinți* și că pocăința e *începutul* și nu *sfârșitul vieții virtuoase*, după cum nu e bine nici să spui că teologia, fapta bună, profesia nu sunt *bune*, pentru că fără ele nu știi ce înseamnă *să fii ortodox* și nici nu poți să fii *un om social*.

Așa că Domnul a vorbit despre doi oameni care ἀνέβησαν [anevisan]*/ urcă* (GNT, v. 10)…și a dus totul spre concluzia din v. 14, pentru a ne arăta că nu trebuie să gândim *disjunctiv* realitatea interioară a oamenilor, adică ori *albă* ori *neagră,* ci sunt luați doi inși în discuție pentru că de la fiecare trebuie *să luăm unele lucruri* și *pe altele să le lăsăm*.

Profesia de *vameș*, cât și aceea de *teolog* (fariseii[69] erau teologi mozaici) sunt *neapărate* într-o societate.

Fiecare profesie e *neapărată*.

Fiecare profesionist are rolul său *de neînlocuit*.

Dacă ești *frizer*, spre exemplu, și crezi că nu ai nevoie de *scriitori* sau de *medici*, atunci o să mori *prost*…pentru că nu *citești cărți*…și când o să ai *un atac de cord*…nu are cine *să te scape de moarte*.

Însă, tot la fel, dacă ești *academician* și crezi că din acest motiv trebuie *să îi privești de sus pe toți,* când o să ai nevoie de schimbat o țeavă în baie sau când o să ai nevoie de un taxi, o să dai nas în nas cu unii care nu au studiile tale…dar sunt *buni,* foarte buni acolo unde sunt…

Bineînțeles, dacă avem de-a face cu *profesioniști* în ale muncii lor și nu cu *ageamii*…

La televizor, în zilele astea, rulează cazul vameșilor corupți și demiși…Unii doar…

A trage concluzia că *nu avem nevoie de vameși*, că merge *și fără ei,* cum trag unii concluzia

[69] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Pharisees.

că nu avem *nevoie de Biserici*, că merge *și fără ele*…e o dovadă de *îngustime de minte*.

Iar Domnul, în Evanghelia de azi, nu ne spune că nu avem nevoie de *vameși* sau de *teologi* ci că avem nevoie de oameni care…*urcă în templu*.

Ne spune că avem nevoie de oameni care *să se depășească continuu* pe ei înșiși, profesiile lor, cultura lor, starea lor interioară pentru că e nevoie, mereu e nevoie de…*urcare* spre Dumnezeu, spre Cel Prea Sfânt, spre Cel care schimbă continuu interiorul oamenilor.

Nu degeaba *Triodul*, în care înveți să lauzi Treimea Prea Sfântă treimic, în trei ode/ cântări…începe cu *urcarea* spre Biserică și această Evanghelie *inițiază* traseul evanghelico-liturgic spre Pași.

Ci Domnul, ironizând modul nostru maniheic[70], păcătos de a vedea lucrurile și de a considera pe unii *numai buni* și pe alții *numai răi*, ne dă să înțelegem că trebuie să fim supli, profunzi în experiența noastră și că trebuie să dobândim cunoștință din *faptele tuturor oamenilor*…și nu doar din *faptele unora*.

Tocmai de aceea avem doi frați în *Parabola fiului curvar*…sau doi *împreună răstigniți* alături de Prea Sfânta Sa Cruce: pentru ca să învățăm de la ambii.

Pentru ca să învățăm *lucruri complementare*.

Adică să învățăm că pocăința e bună, e *foarte bună*, e curățitoare și că rugăciunea plină de lacrimi și de părere de rău ne ridică spre *privirea prea blândă* a ochilor Lui.

Însă, în același timp, nu trebuie *să păcătuim*…pentru ca *să ne pocăim*…și nici nu trebuie să postim, să ne rugăm, să citim teologie pentru *a-i minimaliza* pe cei din jurul nostru și pentru *a-i enerva* tot timpul cu cât de *deștepți* suntem noi în comparație cu ei…ci pentru *a ne*

[70] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Maniheism.

umple de slava lui Dumnezeu și pentru *a fi prieteni* cu El și cu toți oamenii.

Și mă întorc iarăși la predicatorii contemporani pe care i-am ascultat…

Cei care înclinau spre *extrema pietistă*, spuneau în gura mare că teologia și cunoașterea duhovnicească nu sunt *importante* ci, mai degrabă, trebuie să ne axăm pe post, rugăciune și pocăință, reducând totul la *o trăire inconștientă* a credinței ortodoxe, pe când cei care înclinau spre *extrema intelectualistă*, puneau bază pe cunoașterea teologică, pe multa citire și memorare de texte…dar care să nu fie descifrate prin *asceza* creștinilor…ci doar prin *intelectul* lor, vorbind astfel despre *o cunoaștere teologică nepersonală* ci formată doar *din lucruri de împrumut*.

Astfel, pietiștii țin în mână steagul *vieții duhovnicești* fără *teologie*, pe când intelectualiștii o țin una și bună cu *teologia* fără *experiență duhovnicească*.

Adică, primii cred că *pot să se nevoiască fără să știe cum*, pe când secunzii confundă *ceea ce ei citesc și înțeleg* cu ceea ce *trebuie înțeles prin sfințirea vieții noastre*.

Însă Domnul vrea să ne învețe altfel să gândim: nu *separând* lucrurile ci *gândindu-le sintetic*.

Trebuie să vedem ceea ce e *bun* în vameș și în fariseu…și să nu considerăm că nu avem *ce învăța* din experiența vreunui om, oricare ar fi acel *om*.

De aceea vă spuneam altă dată, că eu învăț *de la oricine* și *din orice lucru*. Pentru că nu mă interesează să judec oamenii *la modul definitiv*, în sensul să le pun ștampilă pe frunte, ca și când eu i-aș trimite în Rai sau în Iad…ci să îi înțeleg.

Să înțeleg de ce unii preferă să moară proști iar alții își sfințesc viața, cum s-a făcut racheta și ce spune cartea, de ce se spune *una* și nu *alta*…

Vreau să înțeleg, să mă pătrund de înțelegerea a tot ceea ce văd, trăiesc, miros, înțeleg…

Și vreau să înțeleg tot ceea ce trăiesc și cunosc pentru că prin toate lucrurile, prin toate cărțile, prin toți oamenii urmăresc *înțelegerea* lui Dumnezeu și *înțelegerea* oamenilor și a lucrurilor.

Văd totul în lumina Lui.

Le simt pe toate transparente…

Nu vreau să rămân *la formele* lucrurilor, la cuvintele oamenilor, la ceea ce văd la ei…ci mă uit mai profund: la înțelesul lor, la cum arată viața lor, adâncul oamenilor.

Sunt avid de *adâncul oamenilor* în care se revarsă *adâncul slavei* lui Dumnezeu.

Tocmai de aceea comunic, întreb, vreau să fiu în relație, mă confesez, aștept un răspuns, vreau să fiu împreună cu toți…pentru că nu mă *încorsetează* nimeni…ci toți mă duc *spre El*, spre singura Cauză și Țintă a lumii, spre Dumnezeul nostru, Făcătorul și Atotțiitorul întregii existențe, Care e Cel din Care, în Care și pentru Care sunt toate.

De la El am ieșit, pentru că El ne-a creat, în slava Lui trăim și pentru El.

Și de aceea doi oameni *urcau* spre locul cel sfânt al lui Dumnezeu…și de acolo κατέβη [catevi]/ *s-au coborât* (GNT, v. 14) alți oameni.

Pentru că mergerea la Biserică cât și creșterea în înțelegerea lui Dumnezeu *ne schimbă*.

Au urcat doi, și trupul și sufletul spre Dumnezeu, pentru ca să înțelegem să nu lăudăm *sufletul* fără *trup* sau să nu așteptăm doar *mântuirea sufletului* în indiferență față de *cea a trupului* pentru că *sfințenia e a întregului om*.

Sfințenia lui Dumnezeu trece din suflet în trupul nostru și de aceea, după moarte, unii au Sfinte Moaște…iar alții un trup urât mirositor.

Însă trupul neputrezit, frumos mirositor, care te atrage cu duioșie spre el, care te umple de sfințenie, trupul Sfântului e trupul unui om aflat în relație vie, continuă cu sufletul său cel sfânt, care stă în fața lui Dumnezeu în slava Sa, pentru că de aici,

de pe pământ, a învățat de la toți…cum să-L vadă în toți numai pe El.

Bineînțeles că nu ne-ar plăcea să ne uităm toată viața numai *în pardoseala* Bisericii ca vameșul…

După cum nu ne-ar plăcea nici să facem *de toate*, să fim oameni ai credinței, să știm multă teologie, ca fariseul, ca teologul de aici, dar să ne simțim *goi*, seci, neîmpliniți, cărora Dumnezeu *nu ne ascultă* rugăciunile și nimeni să nu ne iubească și să ne înțeleagă.

Vrem *iertarea* lui Dumnezeu ca vameșul și o vrem prin *multele fapte* ale fariseului.

Numai că pe El nu Îl interesează *contorizarea* faptelor în fața Lui…ci iubire, strigăt de iubire, lăsarea cu totul în brațele iubirii Sale, pentru a le uita *pe cele de până acum*, ca Marele Pavel, Apostolul întregii lumi, pentru că și azi, și mâine, și după ce ieșim din Biserică avem nevoie să mai facem *încă multe fapte de evlavie*.

Fariseul făcea bine ceea ce făcea. Trăia *regulamentar*…

Dacă noi venim la Biserică, citim cărți sfinte, facem milostenie, ne ostenim pentru alții, ne creștem copiii, facem studii, muncim toată viața…facem lucruri necesare, normale, *neapărate*.

Astea și altele un milion ca astea sunt *foarte bune*, foarte-foarte bune.

Ceea ce nu Îi place lui Dumnezeu e să considerăm că am studiat *îndeajuns de mult*, că am făcut multe fapte bune, că am mers de multe ori la Biserică și ne-am spovedit și împărtășit și că, în definitiv, am făcut atâtea…încât acum trebuie *să dormim buștean* până la cea de a doua venire a Sa…

Faptul că Domnul, în v. 14, vorbește despre *smerenia care înalță*, ne spune, cu alte cuvinte, acum, la prefigurarea Postului Mare, că niciodată nu facem *îndeajuns de mult* și *de bine* încât *să nu ne mai reproșăm nimic*.

Dacă fariseul nu s-ar fi uitat la tot ceea ce făcuse până atunci cu *mulțumire de sine*…ar fi

plecat *mai îndreptat* decât vameșul, care ar fi plecat și el *mai îndreptat* decât altul din Casa Domnului, adică după *starea sufletească* a fiecăruia.

Însă vameșul a plecat *mai îndreptat* decât fariseul nu pentru că era *mai teolog* sau *mai credincios* decât fariseul ci pentru că *s-a pus* în fața Domnului, a cerut *mila Lui* deși *nu făcuse nimic bun*.

Fariseul făcuse multe lucruri bune, cunoștea teologie, știa cum ar fi trebuit să se roage…dar, pentru că toate îi mergeau din plin, se centrase *pe sine* și nu *pe El*.

Dacă acolo, în rugăciune, se descentra de pe *adularea de sine* și nu s-ar mai fi uitat la ceea ce *făcuse* și *era* el și cerea și el *mila* Lui, Dumnezeu l-ar fi făcut și mai frumos, și mai zelos, și mai impunător în rândul celor credincioși.

Așa stând lucrurile înțelegem de ce în viața duhovnicească rugăciunea inimii, rugăciunea cu mintea în inimă…e *rugăciune fără imagini*, care nu suportă *imaginația* ci neagă oricare imagini *confecționate* de mintea noastră sau de demoni în timpul rugăciunii, pentru că le consideră niște *idoli*.

În curățirea noastră de patimi, prin rugăciunea fără imagini și prin postul trăit din bucuria inimii, nu facem decât să ne distrugem *imaginea bună* despre noi înșine, închipuirile, lingușirile de sine…pentru *a ne goli de noi* și *a ne umple de slava Sa*.

Și când omul se curățește de patimi și se umple de slava Sa înțelege că tot ce face cu sufletul și cu trupul Său, ca om *al credinței*, le face pentru *a fi propriu* slavei lui Dumnezeu.

Asta ne învață, la modul negativ, fariseul: nu e bine să crezi că ai *îndeajuns de mult*…încât să nu mai ceri *și mai mult* iradierea persoanei Sale.

Pentru că atunci când crezi că ai înțeles *suficient de mult*, că știi *foarte mult*, că ești cineva *de neîntrecut* nu faci altceva decât *să ieși* din relația cu Sine și *să te usuci*.

Faptele bune le facem *cu Dumnezeu* și pentru *a ne păstra în curăția iubirii Lui*.

Nu le facem *separat* de El sau pentru *a ne lăuda cu ele* în fața Lui sau a lumii, ci faptele evlaviei noastre sunt *întreținerea sănătății noastre duhovnicești*.

Când cădem *din bine*, din *fapta bună*, cădem din relația cu El, cu Binele întregii creații.

Tocmai de aceea suntem atenți la ceea ce *schimbă* în noi faptele și asceza și teologia și cultura noastră, cum ne schimbă tot ceea ce trăim…și nu la câte cărți, câte metanii, câte posturi am ținut…

Iar prin faptul că începem pregătirea pentru un alt *Post Mare* și nu motivăm că *l-am ținut pe cel din 2010* și nu mai avem nevoie și anul ăsta, Biserica noastră vrea să ne spună, că *întreținerea duhovnicească* e *permanentă*, după cum o să mai vină încă odată o primăvară, și o vară, și o toamnă, și o iarnă iar în fiecare anotimp trebuie *să trăim duhovnicește*, după cum vom mânca, dormi, ne vom spăla, ne vom plimba etc.

Ritmul liturgic *se accelerează*…după cum se accelerează înmugurirea și înfrunzirea copacilor.

Nimic nu e *static* în Biserică și în lume și în Împărăția lui Dumnezeu.

Toată creația *se mișcă* de către Cel nemișcat și în jurul Lui.

Dacă vameșul e *lăudat* e pentru aceea că…a început *să se miște spre bine* prin pocăință…

Dacă fariseul e *mustrat* e pentru aceea că vrea *să se oprească din înaintare*…și vrea să se bucure numai *de trecut* și *să trăiască în trecut*…când prezentul *îi țipă* în vene.

Ieri a fost *ieri*…Astăzi însă e *acțiune*…

Nu rămâneți *în trecut*!

Nu vă lăudați cu *trecutul glorios* și cu *prezentul inexistent*!

Nu opriți *motoarele* ființei dumneavoastră când vine primăvara postului, pentru că postul vrea să vă facă prezentul *plin de mângâiere*!

Dumnezeu să ne întărească în toate și să ne lumineze pe noi și pe cei din jurul nostru, pentru ca

să ne înțelegem și mai bine și mai profund, *în lumina lui Dumnezeu* și nu cu *o minte ursuză la schimbare*. Amin!

Predică la Duminica a 34-a după Rusalii [2011]

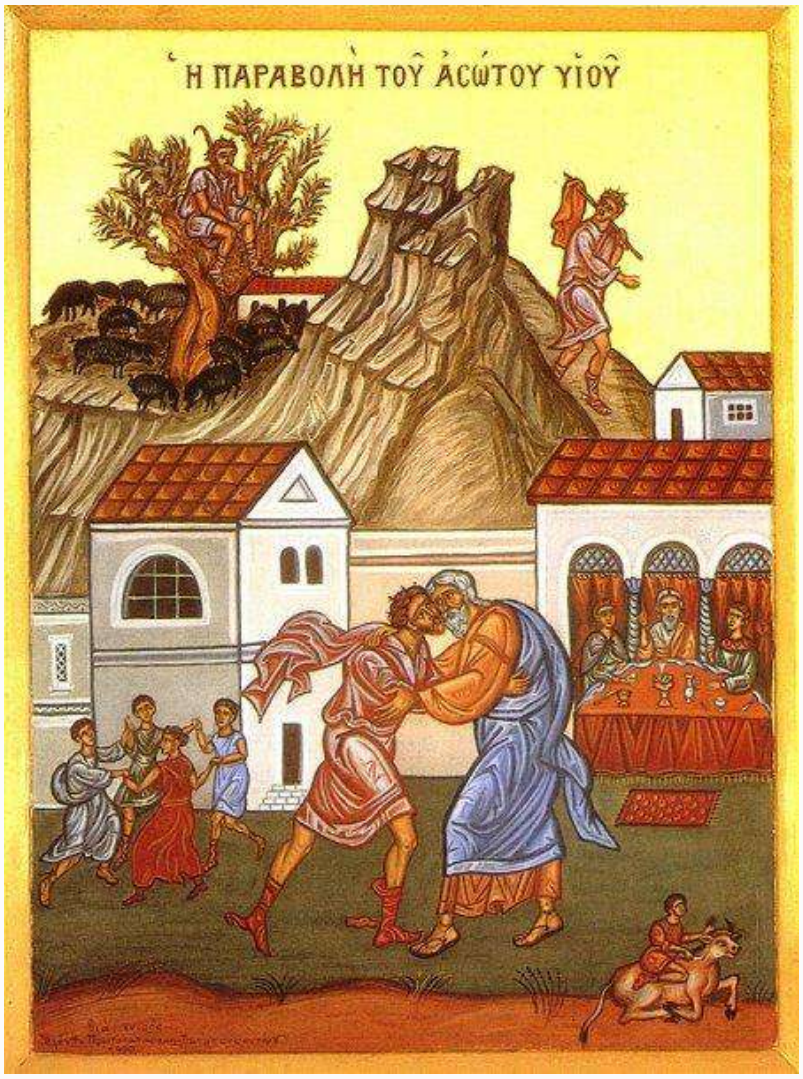

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[71],

trebuie să înțelegem întregul *periplu evanghelic* al *Triodului* ca pe o inițiere profundă în *iubirea lui Dumnezeu față de noi*, iubire care L-a făcut pe Hristos Dumnezeu să Se urce pe Cruce și să îmbrățișeze, în mod total, întreaga creație.

[71] Predică scrisă în data de 18 februarie 2011.

Pentru că prima Evanghelie a Triodului[72], pe care am dezbătut-o duminica trecută, ne-a vorbit despre iubirea Lui față de cei care se pocăiesc (cazul vameșului), cât și despre cei care trăiesc o viață dreaptă, fără însă a atinge *esențialul* vieții ortodoxe prin intermediul ei: iubirea de Dumnezeu și de oameni (cazul fariseului).

În duminica de astăzi însă, inițierea în iubirea Lui se face tot prin două exemple/ paradigme umane: *fiul mai tânăr* (νεώτερος/ *neoteros*, *cf.* GNT, Lc. 15, 12) și *fiul mai în vârstă* (πρεσβύτερος/ *presbiteros*, *cf.* GNT, Lc. 15, 25) ai *unui Tată*.

Și ca în rugăciunea *Tatăl nostru…*, Prea Curata Treime, Dumnezeul nostru treimic e mărturisit aici ca Dumnezeul care ne-a creat pe noi și nu ne-a lăsat niciodată din mâna Sa, pentru că El este Părintele care ne poartă de grijă și ne dorește, cu iubire inexprimabilă, fericirea terestră și veșnică.

Iar fericirea noastră de *aici* și de *acum* e fericirea duhovnicească pe care o aduce *dreapta credință* și *dreapta asceză* în fața lui Dumnezeu și care *se continuă* în veșnicie.

Pentru că tocmai de aceea în Evanghelia de astăzi (Lc. 15, 11-32), a doua a Triodului, se vorbește despre *permanența în viața duhovnicească* (fiul mai în vârstă) dar și despre *pericolele vieții cu Dumnezeu*, atunci când uiți să fii *smerit* și *temător de păcat* și, de atâta *bine*, începi să o iei razna, ca *fiul mai tânăr*.

Însă rolul celor patru exemple umane din primele două Evanghelii ale Triodului, după cum spuneam, au rostul de a ne vorbi despre *dragostea lui Dumnezeu pentru noi*, Care Se comportă în mod diferit, de la caz la caz cu oamenii…având *o soluție soteriologică* pentru orice om care dorește *comuniunea cu Sine*.

Dumnezeu vrea *să ne umple de bucuria Sa* și de aceea ne arată *diverse moduri* în care ne bucură.

---

[72] Predica antecedentă.

Adică îi așteaptă pe cei care *au păcătuit mult* până în clipa morții, pentru ca să aibă lacrimile vameșului, dar El îi îndreaptă și pe cei care s-au *cantonat în ritualism* și *părere de sine*, care fac de toate în viața lor ortodoxă, sunt *tipicari*, sunt *exemple pentru societate*…dar care nu se schimbă cu *schimbări duhovnicești*.

Pentru că *schimbările duhovnicești* scot la iveală oameni care s-au îmbogățit enorm, într-un timp record, din viața cu Dumnezeu, tocmai pentru că s-au lăsat *conduși* de virtuțile care te dezlipesc de tine și te unesc cu El.

Însă El, Dumnezeul nostru, îi așteaptă și pe cei care cad dintr-o viață bună, ortodoxă, din bine, din har, ca *fiul mai tânăr* din Evanghelia de azi, trec prin te miri ce secte și religii, fac toate păcatele lumii…și apoi *își vin în sine* și *înțeleg* de la ce *bucurie* au abdicat ei.

Și Dumnezeu nu le întoarce spatele, ci îi reprimește în harul Său și Se bucură pentru ei, după cum se bucură pentru oamenii înduhovniciți, care au rămas în Biserică și s-au îndumnezeit continuu, dar care și ei trebuie să înțeleagă și să urmeze iubirii pluriforme, profunde, a lui Dumnezeu pentru cei care se pocăiesc.

După cum spuneam și altădată, *fiul mai în vârstă* de aici nu este *un invidios* pe fratele lui pocăit, ci un om care e plin de râvnă pentru dreptatea lui Dumnezeu, datorită vieții lui sfinte și care nu știa *ce fel de iubire inexprimabilă* are El pentru toți.

Și cu această ocazie, cel Sfânt, *fiul mai în vârstă*, adică cel *înaintat* în viața cu Dumnezeu înțelege că Dumnezeu nu are *un plan de mântuire*/ *un plan soteriologic* doar *cu Sfinții* ci și *cu păcătoșii*.

Adică ceea ce aflăm astăzi e *foarte îmbucurător* pentru toți, pentru că și cel care stă *neclintit* în viața cu Dumnezeu cât și cel care are *căderi din fapta bună* dar revine, prin pocăință, în harul Său, se pot *mântui*.

Toată lumea se poate *mântui*…pentru că Hristos Dumnezeu, din iubire și ascultare față de Tatăl și întru Duhul Sfânt Se aduce jertfă fără

prihană pentru mântuirea noastră pe Cruce, în mijlocul întregii creații, aducând *un spor în înțelegere* și *sfințenie* pentru întreaga creație cerească și pământească.

Iar pentru noi, cei care ne apropiem prin post, rugăciune și înțelegere de iubirea Lui, de înțelegerea iubirii Lui până la Cruce pentru noi, fiecare *metodă duhovnicească* de curățire și de înțelepțire pe care le avem în Biserică sunt *un mod de înaintare* în iubirea de Dumnezeu și de oameni.

Pentru duhovnici, *lecțiile de iubire* ale lui Dumnezeu pentru lume sunt *îndreptarul* gândirii lor.

Nouă ni se cere să ascultăm, să îndreptăm, să vindecăm, să ne bucurăm cu cei pe care *îi înțelegem* prin harul Său și pe care îi privim după cum *ne priveşte El pe noi*: cu ochii blânzi ai iubirii, ai înțelegerii, ai frumuseții…

Din acest motiv, trebuie să ne dorim să dăm *barierele* la o parte dintre noi, pentru a ne înțelege și mai mult viețile, experiențele, aspirațiile, tocmai pentru a ne ajuta reciproc mult mai bine.

Și pentru asta trebuie să fim *sinceri cu noi* și *cu alții* și *serioși* cu dorința noastră de mântuire.

Dacă venitul la Biserică e doar pentru a câștiga un loc de muncă, pentru a se căsători copilul nostru sau pentru „sporul casei” dar nu și pentru „curățirea de păcate și de patimi a noastră” venim pentru *prea puțin*.

Sau venim pentru lucruri *neesențiale*…

Venirea în sine a *fiului mai tânăr* și decizia lui de *întoarcere* la Tatăl a fost pentru *lucruri esențiale*.

S-a întors la El cu gândul de a-I spune că *a păcătuit* (v. 18, GNT) atât de mult încât nu se mai simte *vrednic* (ἄξιος/ axios) să fie numit *fiul lui Dumnezeu după har* ci [μίσθιος/ mistios]/ *slujitor* al Lui (v. 19, GNT).

Iar tot cultul nostru ortodox e plin de această conștiință *a păcătoşeniei noastre în fața Lui*.

Căci peste tot auzim strigarea: „miluiește-ne pe noi”. Sau, personalizat: „miluiește-mă pe mine, păcătosul”…

Nu mai suntem vrednici, Doamne, să ne numim *fiii Tăi*, ci *slujitorii Tăi netrebnici*!

Și această conștiință profundă a păcătoșeniei noastre *în fața Lui* și nu *în fața altora ca noi* naște mult bun simț, multă smerenie, multă *revedere* a vieții proprii, retușări, analize actualizate, o altă poziționare față de lucruri…

Și vameșul făcuse același lucru, dar ca unul care abia *se desprindea* din rău…

Fiul mai tânăr cunoscuse harul, bucuria cu Dumnezeu din pruncie.

El și-a mâncat averea vieții curate, fecioria trupului și a sufletului lui cu desfrânatele (v. 13).

Căderea lui *din har*, adică nesocotirea harului Său pentru a trăi o viață bună și alegerea, în locul ei, a unei vieți imorale s-a făcut din curiozitatea de *altceva*…

A vrut să vadă cum e să trăiască *ca lumea*, să experimenteze *senzații tari*, să trăiască *fără sens*…

Și, în cele din urmă, a ajuns la concluzia că sănătatea sufletului și a trupului *se risipește* în rău, că răul te *mănâncă* de bine, te dezgolește, te face inuman, te bagă slujitor la patimi și la diavoli…și apoi te vezi arătând *ca dracul*..și nu ca *omul cu minte la cap*.

De aceea și-a venit *în sine*: pentru că *i-a fost silă* de el!

Iar dacă noi, cei care am uitat că suntem *ortodocşi* și ne-am dedat la tot felul de blestemății, ne-am vedea decadența, dacă ne-ar fi *silă de noi înșine* am veni la Dumnezeu cerând iertare.

Și cei care se pocăiesc sau cei care se convertesc de la *rătăcire* la *dreapta credință* vin în Biserică tocmai cu această *stare frumoasă de pocăință*, care primenește/ înnoiește mintea și îndreaptă/ schimbă obiceiurile.

Numai că, în Biserică, cei care se pocăiesc sau care se convertesc pot găsi *vameși*, adică pe alții ca ei și cu aceștia se înțeleg *bine*, *binișor*, pentru că nici ei nu știu prea multe…dar și *farisei*, adică ortodocși

sadea, născuți din părinți ortodocși, botezați de mici, care postesc, se roagă, dau milostenie la Biserică, muncesc cât pot, par rezonabili…dar care nu se schimbă *deloc zilnic*…ci au aceleași idei de la tinerețe și până la bătrânețe.

În apropierea acestor *farisei ortodocși*, cei veniți în Biserică din alte credințe și religii sau cei întorși dintr-o viață de destrăbălare și satanism nu se simt *prea bine*.

De ce *nu se simt*? Pentru că *nu au ce învăța* de la ei.

Noii veniți, convertiții sunt plini de entuziasm, de entuziasmul convertitor al pocăinței și al harului și găsesc în Biserică niște *farisei acri*, prea puțin *cunoscători* ai propriei lor tradiții și teologii și niște vameși care *încearcă* să bată niște metanii, să zică niște rugăciuni în plus…

Ei, dacă nu au *marele dar* de la Dumnezeu să îi întâlnească pe *frații mai în vârstă*, adică pe *oamenii înduhovniciți* ai Bisericii, riscă *să se întoarcă* la ale lor…pentru că trag *proasta concluzie* că viața în Biserică e foarte *ștearsă*, fără bucurii, fără sclipiri în comparație cu *viața mondenă*.

Și sunt cu totul *îndreptățiți* să o facă, să tragă *concluzii nefaste*, dacă văd că în Biserică nimeni nu are *chef* de slujbă, de la preot și până la cântărețul de la strană și că în Biserică e numai frichineală și șușoteală pe la spate, invidie și proastă creștere, nesimțire și aroganță.

Iar dacă adesea vorbesc despre modul *cum ne pierdem* noi credincioșii sau despre *de ce nu e plăcută viața ortodoxă* și despre *cum o să rămână Bisericile noastre goale* dacă nu conștientizăm *ce ne așteaptă*, e tocmai pentru asta: cei care vin *cu toată inima* în Biserică văd prea multe *exemple rele* în Biserică, pe de o parte iar, pe de altă parte, găsesc aici prea puțini oameni cu experiență, cu *flexibilitate duhovnicească*, care să înțeleagă atât pe cel foarte erudit cât și pe cel căruia nu îi place cititul, pe neastâmpărat cât și pe geniu, pe orășean cât și pe țăran.

Și noi nu avem nevoie numai de *duhovnici sfinți* ci și de *cântăreți sfinți* la strană, și de clopotari sfinți, și de mame sfinte, de copii sfinți, serioși cu credința, tradiția și istoria lor pentru ca să mărturisească aceste lucruri și la alții.

Centrarea noastră doar pe 5-6 duhovnici și 5-6 teologi în toată România nu ne e *benefică*.

De ce? Pentru că mulți vor înțelege că doar ei sunt *ortodocși* iar ceilalți sunt *șomeri,* sunt *ortodocși de mâna a 10-a*…

Tot la fel, *distanța neevlavioasă* dintre *ierarhie* și *credincioși* și *preoți* și *credincioși* e iarăși o *mare barieră* în înțelegerea dintre noi și în pastorația noastră, pentru că nu ieșim *cu toată inima*, în mod cinstit, în rândul oamenilor și *nu le vorbim de la inimă la inimă*.

Și dacă nu suntem *cinstiți* cu ei, nici ei nu sunt *cinstiți* cu noi.

Cum să aibă o relație *filială* cineva cu noi, dacă noi îi vorbim numai *de sus*, protocolar, minimalizând orice *proiect personal* și orice *inițiativă bună*?

Când Tatăl *a alergat* (δραμὼν/ dramon, GNT, Lc. 15, 20) spre fiul cel pocăit a *alergat cu milă*.

Și nimeni nu poate fi *milos* dacă *nu Îl iubește* pe Dumnezeu și pe oameni!

Iar aici, Dumnezeu Însuși, Dumnezeul iubirii și al milostivirii negrăite vine în grabă, *aleargă* spre noi și *cade pe grumazul* nostru (v. 20, GNT), ne îmbrățișează, pentru ca să îl învețe pe omul duhovnicesc că Dumnezeu *nu trece pe nimeni cu vederea*.

Eu mă minunez continuu și mă umplu continuu de înțelegerea paradoxalelor moduri de iubire ale lui Dumnezeu față de oameni, atât când aud cum *s-a întors* unul sau altul la Dumnezeu și, la fel, când citesc viețile Sfinților, unde, cu fiecare în parte, Dumnezeu a avut *un drum*, o pedagogie, un scop și l-a condus pas cu pas spre el…

Sunt avid de afla *bucuria oamenilor*, modul cum ei *s-au schimbat în bine* și cred că și dumneavoastră aveți această *bucurie profundă* de a afla *schimbările bune* din alții și de *a vă bucura* de ele…și *împreună cu ei*.

Iar dacă suntem avizi de *mântuirea* altora atunci nu îi invidiem și nu îi minimalizăm, ci, dimpotrivă, *ne bucurăm* de minunile continue și negrăite ale lui Dumnezeu cu fiecare dintre noi…minuni care ne întăresc *conștiința frățietății* dintre noi și *a dependenței totale* de mila Lui.

Pentru că, pe scurt, El ne învață că tot lucrul bun vine de la Sine, în cadrul comuniunii cu Sine, și că suntem chemați să ne unim unii cu alții și să ne apreciem și să ne iubim unii pe alții, pentru că numai așa putem fi *un cor*, o singură Biserică a Lui.

Însă această *unitate* a Bisericii e formată din *alegerea iubitoare* și *de conștiință* a milioane de oameni diferiți, care ajung să aibă același *cuget*, deși au venit la El și au crescut în înțelegerea și iubirea Lui în modul lor propriu.

Fapt pentru care, dacă respectăm în mod cinstit și iubitor *diversitatea personală*, iubim totodată și *unitatea dintre noi*, pentru că unitatea se face de către *oameni diverși* dar cu *aceeași iubire* pentru *adevărul total* și *viața sfântă*.

Să ne rugăm Domnului pentru faptul de *a fi mereu alții* și de *a înțelege*, mereu, schimbările din alții, bune sau rele!

Iar pentru toate aceste schimbări, *bune* sau *rele*, să ne întrebăm *ce am făcut* sau *ce nu am făcut* pentru ca lumea să arate *altfel*.

De *sinceritatea* acestor răspunsuri continue, pline de febrilitate interioară, ține de fapt mântuirea noastră personală și mântuirea întregii lumi. Amin!

Predică la Duminica Lăsatului sec de carne [2011]

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[73],

în Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii noastre, evenimentul soteriologic al înălțării Domnului și al ședерii Sale, și ca om, de-a dreapta Tatălui e *copulat,* în cadrul anamnezei, print-un simplu *și* de evenimentul soteriologic al celei de a doua veniri a Sa, întru slavă (*cf. Liturghier,* ed. BOR 2000, p. 162)

[73] Predică scrisă în data de 22 februarie 2011.

[1], lucru care arată faptul că întreaga *istorie a mântuirii*, de la înălțarea Sa și până la a doua Sa venire, trebuie văzută ca avându-și *traiectoria* spre veșnicie.

Istoria nu e *fără sens* ci e *timp al mântuirii*.

Iar a doua Sa venire, care e însoțită de transfigurarea întregii creații și de învierea morților și de transfigurarea celor vii, aflați atunci în viață, e tot un eveniment soteriologic universal pentru că e *o consecință* a întregii opere mântuitoare a Domnului dar și *o statornicire veșnică* a tuturor semnificațiilor personale și universale ale istoriei.

Pentru că oamenii, în particular și umanitatea, în general e judecată acum din punctul de vedere al vieții interioare pe care a avut-o și o are.

Adică cât *de aproape* sau *de departe* de viața evanghelică e *viața lumii întregi*.

Dinspre *istorie* spre *veșnicie*…ziua judecății Domnului e *înfricoșătoare*, așa cum găsim în calendarul nostru: *Duminica Lăsatului sec de carne* sau *a Înfricoșătoarei Judecăți*.

Dar nu e *înfricoșătoare* prin *urâțenie*, ci prin *imensa frumusețe* a slavei Sale, care ne va lăsa fără glas și care va țâșni din dumnezeirea Sa, prin trupul Său cel transfigurat, dar care e acel trup cu care S-a răstignit pentru noi pe Cruce, cu care a înviat și cu care S-a înălțat la cer.

Consecințele Crucii Sale au fost transfiguratoare pentru umanitatea Lui și sunt și pentru noi, cei care vom fi găsiți *plini de slava Sa* la *a doua Sa venire întru slavă*.

Și pentru că m-am referit la sensul ultrapozitiv al lui *înfricoșător*…îl putem deduce cu toții, dacă citim, spre exemplu, Ioil 2, 11: „Fiindcă ziua Domnului [ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου/ *i imera tu Chiriu*] este mare, mare [μεγάλη/ *megali*] și foarte minunată [ἐπιφανὴς σφόδρα/ *epifanis sfodra*] și cine va fi *în stare* de ea? [*Cf*. LXX, ed. Rahlfs]”.

În română, în ed. BOR 1988 avem: „Ziua Domnului este mare și *înfricoșătoare foarte* și cine va putea sta *împotriva* ei?”.

Și e o traducere nu fără urmări puține și *foarte negative*, datorită schimbării semnificației adjectivului *înfricoșător* în limba română...

Fiindcă *epifanis* din limba greacă veche, care înseamnă, în comentariu: *arătarea/ descoperirea slavei Sale celei prea mari și prea minunate*, ca și la Botezul Domnului, e înțeles tocmai invers în ediția românească: ca un eveniment universal de *mare teroare*, de frică imensă produsă de venirea Lui.

Numai că El, Mirele Bisericii, *Cel prea dorit* și *Cel prea așteptat* nu e *urât*, nu e *înfricoșător* la modul *ultranegativ*, ci la modul *ultrapozitiv*.

Adică El e *mai mult decât frumosul*, excede orice frumos și orice bine, pentru că El este *Binele preafrumos* sau *Frumosul preabun*.

Așa stând lucrurile, *duminica Înfricoșătoarei Judecăți* nu e avanpremiera *unei povești de groază* ci *trăirea prefigurativă*, mai înainte de vreme, a celui mai mare și mai preafrumos eveniment universal la care va participa întreaga umanitate de la începutul și până la plinirea întregii istorii.

Adică nimic mai plin *de frumusețe* și de sfințenie și de curăție decât *a doua Sa venire* întru slavă și judecata Lui și bucuria veșnică împreună cu Mirele Bisericii.

Tocmai de aceea, pentru credincioși va fi *împlinirea așteptării* lor acea zi…iar pentru cei păcătoși va fi *o bucurie prea mare* pentru *micile lor aspirații interioare*, fapt pentru care va fi considerată un foc, *o pedeapsă imensă* pentru răutatea inimii lor.

Să ne imaginăm că soarele se apropie de noi…sau noi de soare…

Numai că slava Lui, care va inunda toate și care va întrece orice idee de lumină, căldură și intensitate fizică, va fi *lumina veșnică a Împărăției Sale* cât și *focul cel nestins al Iadului*.

Pentru că nimeni și nimic nu este *în afara* lui Dumnezeu, Care îmbrățișează și susține toată creația Sa, făcută din iubire pentru individualitate și pentru viață și pentru împlinirea în bucuria veșnică, de aceea prezența Sa ultrafrumoasă e *bucurie veșnică* pentru cei mântuiți și *nefericire veșnică* pentru cei care nu și-au dorit comuniunea nici cu Dumnezeu și nici cu semenii lor.

Și de aici încolo putem înțelege de ce Evanghelia zilei (Mt. 25, 31-46) pune problema *interiorității noastre*, care se manifestă în fapte de iubire sau nu se manifestă, prin prisma *voinței libere*.

Și de ce *alegerea noastră* e așa de *importantă*, în cele din urmă, dacă ea ne dictează prezentul, postumitatea și viața de după înviere.

Oamenii de cultură și de știință, și nu numai…vor să aibă *postumitate*. Adică o faimă, o recunoaștere, o aprofundare constantă a operei lor în întreaga istorie până la venirea Domnului.

Însă El ne spune la Mt. 25 că postumitatea e *bună* dar nu e *de ajuns*.

Pentru că viața noastră în trup, *una singură* și nu *mai multe*, are consecințe veșnice și că singura *raportare* a oamenilor pentru veșnicie se face în funcție de raportarea la persoana lui Hristos Dumnezeu, *centrul* și *sensul* umanității și al istoriei.

Și apropo de *centralitate*…pentru că am văzut că s-a căutat săptămâna trecută *centralitatea lui Hristos* pe platforma noastră…

El e în centrul istoriei și al lumii, pentru că lumea a fost creată de Tatăl prin Fiul întru Duhul Sfânt…și lumea a mers spre El, spre venirea Lui în trup…și asumându-și întreaga acțiune pentru mântuirea întregii lumi a devenit, ca Dumnezeu și om, centrul istoriei și al umanității cât și paradigma absolută de om și de viață duhovnicească spre care întreaga umanitate trebuie *să aspire*.

De aceea El e începutul, cuprinsul și plinirea istoriei, pentru că toate S-au făcut și se fac prin El,

pentru El și întru El, motiv pentru care se pune problema *ce am făcut* sau *n-am făcut* pentru Hristos Dumnezeu.

Iar când ne spovedim trebuie să avem în minte faptul că orice păcat al nostru Îl vizează pe Hristos, pe Cel Preafrumos și Preadorit, pe care noi Îl îndurerăm prin fiecare dintre ele…

Da, prin fiecare păcat al nostru suntem niște *nesimțiți* cu Hristos Dumnezeu, niște *răi*, niște *indiferenți*, niște *infatuați* cu El.

Pentru că numai dacă suntem, în toate felurile, *urâți* și *nesimțiți* cu Dumnezeu…suntem, în toate felurile, *urâți* și *nesimțiți* cu oamenii.

Și întreaga Scriptură și Tradiție a Bisericii exprimă și comentează magistral această *interdependență* dintre relația noastră cu Dumnezeu și cea cu oamenii.

Pentru că ceea ce facem *pentru* sau *în fața* lui Dumnezeu se repercutează asupra a ceea ce facem *pentru* sau *față* de oameni.

Fiindcă numai cine este insensibil, rău intenționat, cu capul în nori, câine la inimă…nu observă că există pe lumea asta oameni fără casă, fără masă, în durere, în tristețe, în tot felul de blocaje interioare.

Iar dacă Domnul vorbește aici despre foame, sete, îmbrăcăminte, ospitalitate, iubire și grijă față de cel în nevoie…vorbește pe scurt despre toate virtuțile, ne spune să avem toate virtuțile și nu numai pe acestea, ale *milosteniei trupești*…după cum, prin reversul lor ne amintește cât de *urât* e păcatul, *tot păcatul*, nu numai cele de care credem că *nu suferim*…dar le vedem *doar la alții*.

Toată fapta bună e bine plăcută lui Dumnezeu dacă se face *pentru El* și *din cauza Lui*…după cum tot păcatul *Îl vizează* pe El, chiar dacă *știm* sau *nu știm acest lucru*.

Însă când ajungem la cunoașterea voii lui Dumnezeu, în Biserica Sa, ne dăm seama că păcatul are urmări *catastrofale* în noi, orice *păcat*…iar că lucrarea interiorului nostru, a *țarinei* noastre pentru a

rodi virtuți e o lucrare dureroasă, anevoioasă, care cere timp…

Adică sare repede câinele în fântână…dar e greu să îl scoți de-acolo…dacă fântâna e *adâncă* și *îngustă*…

Iar inima noastră e adâncă, prea adâncă…și *strâmtă*…Și pentru ca să *o lărgești*, pentru ca să *o cureți* și să faci din *cocioaba care este*…*un palat* pentru Împăratul luminii sau *un cer* pentru El, ca El *să coboare* în tine și *să fie* cu tine acum și pentru toți vecii…trebuie să dai în inimă cu ciocanul rugăciunii ca să iasă lacrimi, trebuie să-ți cioplești mintea pentru ca *o subțiezi* și astfel *să ai gânduri cuvioase*, trebuie să priveghezi și să pictezi pereții cu amintirea de Dumnezeu, pentru ca să ai un palat mare…în care El coboară și umple toate de frumusețea Sa, de slava Sa cea prea frumoasă…care e durere, chin, tristețe enormă pentru cei aflați…în *patimi multe* și *de rușine*…

El va veni „ἐν τῇ δόξῃ Αὐτοῦ [en ti doxi Aftu]/ întru slava Lui [GNT, Mt. 25, 31]", iubiții mei, și nu ca în filmele fals „apocaliptice", care nu știu că *apocalipsis* înseamnă *descoperirea iubirii lui Dumnezeu față de creația Sa, pe care o va transfigura prin slava Sa*…și nu *un plan atroce de anihilare a lumii*!

Iar Evanghelia zilei, când îi numește pe unii εὐλογημένοι [evloghimeni]*/ binecuvântați* [v. 34] iar despre alții spune că sunt κατηραμένοι [catirameni]*/ blestemați* [GNT, Mt. 25, 41] și în această stare *vor rămâne pentru veșnicie*…ne spune că omul nu e creat pentru *a se desființa prin moarte*…ci pentru *a rămâne viu pentru veșnicie* prin relația lui cu Dumnezeu și cu semenii.

Am vorbit și vorbesc adesea despre *personalizarea omului*…sintagmă sinonimă cu *înduhovnicirea* sau *pnevmatizarea lui* pentru ca la antipodul ei să vorbesc despre *depersonalizarea omului*, despre *caricaturizarea* lui datorată lipsei de relații cu Dumnezeu și cu oamenii.

De relații *personalizatoare*…

Și *relațiile personalizatoare* sunt cele în care primează conștiința, simțământul deplin al iubirii și al sincerității în comuniune și comunicare.

Pentru că de sinceritatea relației mele cu Dumnezeu ține și sinceritatea relației mele cu oamenii.

Și dacă mă personalizez continuu în relație cu Dumnezeu, Cel întreit în persoane…atunci am simțul comuniunii cu toate persoanele și a comunicării cu ele…pentru că înțeleg consecințele foarte benefice ale relațiilor interpersonale în mântuirea mea și a lor.

Dacă nu Mi le-ați făcut *Mie*…nu le-ați făcut nimănui…

Dacă nu *Mi-ați sesizat prezența continuu*…în cel care are nevoie de sfat, de hrană, de o informație, de o direcție, de alinare, de un cuvânt bun…nu M-ați sesizat deloc…

Dacă nu M-ați văzut în cărți, în filme, în obiecte, în oameni, în lucruri, de la Polul Nord și până în ultima galaxie pe care ați întrezărit-o recent, cu cine știe ce mega telescop…sunteți *orbi*…

Istoria toată vorbește despre Mine, despre *Hristos Dumnezeu*…

Eu sunt Cel care v-am dat viață, vă țin în viață, vă feresc de tot felul de morți, păcate, boli, necazuri…pentru ca să vă *mântuiți*, pentru ca să fiți *fericiți* acum și pentru toți vecii…

Dacă nu M-ați văzut nicăieri, dacă nu M-ați înțeles nici din lacrimă și nici din floare, nici din constituirea internă a omului și nici din sufletul lui, nici din boare și nici din revelație, nici din suferință și nici din bucurie…ați trăit degeaba.

Sunteți niște *nulități imense*, pentru că v-ați *caricaturizat enorm*, dacă nu M-ați văzut niciodată, nicăieri, niciunde.

În limba greacă veche cuvântul καταράομαι/ *cataraome* (v. 41) e format din *cata* + *araome* [κατα + ἀράομαι]. Acest *araome* înseamnă *a te ruga unui zeu, a-l invoca*. Numai că verbul *cataraome*

înseamnă *eu blestem* iar cel blestemat este κατηραμένος/ *catiramenos*.

Și pentru ca să fii indicat ca *blestemat* de către Domnul, citind lucrurile în perspectiva formării verbului grecesc, înseamnă să fii unul care ți-ai făcut din *tine* și din *propria ta viață terestră* zeitatea personală, referința ultimă, principiul existențial.

Adică: „eu sunt *dumnezeu*…și nu am *alți dumnezei* mai presus de mine", răsturnând astfel întreaga revelație a lui Dumnezeu în istorie.

Da, să ne gândim profund și la acest lucru!

Când ne facem voia noastă *păcătoasă*…și nu *voia Lui* cea prea curată și prea bună…atunci *răsturnăm* întreaga Sa revelație cu susul în jos…pentru că toate lucrurile nu mai sunt văzute prin, pentru și întru El…ci prin, pentru și în orizontul nostru îngust.

Noi, doar *noi*…și în jurul nostru *calamități extraordinare*…

Iar dacă răul e *atât de mult* și de *irespirabil* în jur…e pentru că *noi* și *lipsa noastră de relații autentice între noi*…ni l-am făcut.

După vameșul care *se pocăiește* și înțelege *ceva mai mult*, după fariseul care are nevoie de *centrare pe Dumnezeu* și nu *pe sine*, după fiul care pleacă și se întoarce cu o perspectivă mai largă a lucrurilor și *mai responsabilă* și după fiul mai în vârstă, care dobândește *un plus de înțelegere* din multiforma iconomie a lui Dumnezeu cu oamenii, în Evanghelia de astăzi ni se spune că adevărata centrare, cea pe Dumnezeu…ne face să avem relații *normale*, profunde, responsabile cu oamenii.

Adică cuvântul dat să fie *cuvânt dat*, respectul să fie *respect*, munca *muncă*, conștiința frățietății să nu fie doar *din gură* și dragostea doar *de pe buze*.

Hristos Dumnezeu, Judecătorul nostru, ne cere să fim *oameni deplini* și nu *jigodii*, oameni *responsabili* și nu *șarlatani*, *credibili întru toate* și *transparenți* prin binele și virtutea vieții noastre și nu *duplicitari*.

Odată cu această duminică…se începe și postul nostru de carne, abținerea noastră de la carne…pentru a mânca numai lapte, brânză, ouă și pește în săptămâna care urmează.

Asta, pentru ca să învățăm, în mod treptat, că așa cum renunțăm *la alimente* pentru subțierea minții și a trupului…tot la fel trebuie să renunțăm *la patimile noastre* pentru *a fi ai Lui*.

Dumnezeu să ne întărească pe toți în bucuria Lui. Amin!

***

[1] Textul anamnetic e rostit de episcop sau de preot înainte de invocarea coborârii harului Sfântului Duh peste ei, peste Cinstitele Daruri și peste credincioși: „Aducându-ne aminte, așadar, de această poruncă mântuitoare [a săvârșirii Sfintei Liturghii n.n.] și de toate cele ce s-au făcut pentru noi: de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, *de înălțarea la ceruri, de șederea cea de-a dreapta* **și** de *cea de a doua și slăvită iarăși venire*”.

Predică la Duminica Ortodoxiei [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[74],

după cum am citit cu toții în *Pastorala sinodală* pe 2011[75] a Bisericii noastre, titulatura acestei prime duminici din *Postul Mare*, aceea de *Duminica Ortodoxiei*, s-a stabilit în anul 843 la Constantinopol, pentru întreaga Biserică din Răsărit și Apus și, cu alte cuvinte, nu a fost doar *o sărbătoare a Răsăritului ortodox* ci și *a Apusului ortodox*, pentru că Ortodoxia era *a tuturora*…nu *doar a noastră*, a celor care astăzi ne mai numim *ortodocși*.

Și această *Duminică a Ortodoxiei* era *duminica unității*, a frățietății, a deplinătății, a plenitudinii întregii Biserici, pentru că exprima victoria Bisericii lui Dumnezeu împotriva tuturor ereziilor de până atunci, ultima dintre ele fiind *iconoclasmul*, adică lupta înverșunată împotriva cinstirii Sfintelor Icoane, a Sfintei Cruci, a Sfintelor Moaște.

Iar atunci s-a făcut[76] o nouă anatematizare a ereziei iconoclaste și au fost enumerați Sfinții

[74] Predică scrisă în data de 12 martie 2011.
[75] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/09/pastorala-sinodala-la-duminica-ortodoxiei-2011/.
[76] Idem: http://www.pelagia.org/htm/b12.en.the_mind_of_the_orthodox_church.09

Părinți care au luptat împotriva ereticilor iconoclaști, text sinodal care a început să se numească drept *Sinodiconul Ortodoxiei*[77].

Și după cum se observă în forma sa în limba engleză acesta a fost *extins* mai apoi până la ereticii de până în 20 noiembrie 1583.

Lucrul important însă, într-o asemenea zi sfântă, nu e acela de *a ne umple de aversiune* față de cei care nu sunt *ca noi*, adică *ortodocşi*, ci de *a ne umple de responsabilitate* față de Tradiția Bisericii Ortodoxe, pe care trebuie *să o aprofundăm* cât și *de grija iubitoare* față de cei care *se pierd* în tot felul de erezii și credințe păgâne pe întreg mapamondul.

Și pentru ca să fim *ortodocşi cu adevărat* trebuie să fim străbătuți de aceleași *gânduri* și *intenții sfinte* ca și Părinții noștri, care au luptat cu ereticii *în cunoștință de cauză*, adică fiind *aprofundați* în trăirea mărturisirii de credință a Bisericii, în ambianța sfântă a Tradiției noastre apostolice și patristice.

Acesta e motivul pentru care am susținut și susțin adevărul, că nu putem fi *ortodocşi cu adevărat* fără a cunoaște dogmele, canoanele, scrierile Sfinților Părinți și, în primul rând, Sfânta Scriptură și slujbele ortodoxe.

Pentru că la fiecare slujbă avem de-a face cu o rânduială tipiconală, cu o anumită înșiruire de imne, citiri, rugăciuni, care au *un sens teologic aparte*.

Iar toate imnele și rugăciunile Bisericii sunt formate din teologia Sinoadelor Ecumenice și din mărturiile Tradiției despre Maica Domnului, Sfinți, Sfinții Îngeri, diverse evenimente providențiate de Dumnezeu.

Cei care mergem la slujbele Bisericii cunoaștem că totul în Biserică are o anumită *cuviință*, că lucrurile se spun *într-un anume fel*, că *atmosfera lingvistică* a Bisericii, adică ceea ce auzim citindu-se și cântându-se, *se așterne în noi* într-un anume fel, dându-ne *o anumită stare interioară*.

---

[77] Idem: http://www.johnsanidopoulos.com/2010/02/synodicon-of-orthodoxy.html.

Iar acum, în Postul Mare, *starea interioară* a Bisericii, prin toate slujbele sale, e aceea de *pocăință* și *așteptare*, de *privire în sine*, de *conștientizare* a faptului că trebuie să se pregătească pentru *a trăi bucuria* învierii Sale din morți, a lui Hristos, Dumnezeul nostru.

Acesta e motivul pentru care *depărtarea interioară* de erezii, de patimi, de gânduri neconforme cu postul e subliniată în această *Duminică a Ortodoxiei*: pentru a ne spune că Ortodoxia e *viața mereu vie*, în comuniune cu Hristos Dumnezeu, pe baza *adevărului Său* și *a iubirii pentru El*.

Ereziile fuseseră niște *atentate ideologice* la Dumnezeul nostru treimic, la persoana lui Hristos, la persoana Maicii Domnului, a Sfinților, a integralității Tradiției Bisericii în primele 9 secole de creștinism.

Și după aceea, și până astăzi, ereziile sunt *atentate ideologice* la integralitatea Tradiției Bisericii Ortodoxe, pentru că ele folosesc doar *fragmentar* și *extremist* o anume *parte* a Tradiției și *nu o acceptă* integral.

Acesta e motivul pentru care, Sfântul Sinod al Bisericii noastre, în *Pastorala sinodală pe 2011*, la care am făcut referire dintru început, precizează faptul că „Ortodoxia nu este numai *dreapta credinţă*, ci şi *dreapta trăire în Hristos*”[78] și, totodată, că: „Ortodoxia este *prin excelenţă mistică*. Pentru noi, ortodocşii, taina credinţei nu *este simplu obiect de speculaţie intelectuală*, ci ea *se trăieşte* în stare de rugăciune, de închinare lui Dumnezeu şi de cinstire a Sfinţilor Lui în Sfânta Biserică”[79].

Pentru eretici însă teologia a fost și este *o speculație subiectivistă*.

De aceea *teologia unui om* a născut *o biserică*, fie că el se numește Martin Luther[80], Jean Calvin[81],

[78] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/09/pastorala-sinodala-la-duminica-ortodoxiei-2011/.
[79] Ibidem.
[80] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.
[81] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean_Calvin.

John Smith[82] sau Joseph Smith jr.[83], care *s-a opus cu obstinație* Tradiției Bisericii Ortodoxe universale de până în 1054 d. Hr.

Așa stând lucrurile, avem tristețea adâncă pentru faptul că *Biserica lui Hristos,* aceea care a sărbătorit atunci, pentru prima dată, *Duminica Ortodoxiei,* din secolul al 11-lea e *cu mult mai mică*.

Și că *unitatea Bisericii de atunci*, odată fărâmițată, nu a mai putut fi *recuperată* până astăzi.

Dar, fără doar și poate, trăim și bucuria faptului, că Biserica a rămas tot la fel *de mistică* de la Domnul și până la noi, pentru că Sfinții lui Dumnezeu, de-a lungul timpului, au călăuzit pe oameni la *experiența integrală a Ortodoxiei*, adică la *întruparea teologiei în viața noastră*.

Iar dacă ideologia iconoclastă dorea desființarea iconicității Bisericii și a cinstirii Sfinților era tocmai pentru aceea că promova *o filosofie religioasă,* care *nu schimbă în mod abisal* pe om, care *nu îl îndumnezeiește*.

Însă Ortodoxia îi îndumnezeiește pe oameni, pentru că *adevărul deplin* al Bisericii ne umple de *curata* și sfânta iubire și *comuniune cu Dumnezeu*.

Sfințindu-ne viața împreună cu Dumnezeu, avem comuniune cu toți Sfinții lui Dumnezeu, din toate secolele, pentru că Împărăția lui Dumnezeu e *unitatea* celor care cred drept întru El și tocmai de aceea *Îl iubesc conform cu întregul Său adevăr*.

Adică unitatea Bisericii stă pe fundamentul integralității credinței și acceptând toate cele ale Tradiției Bisericii arăți aceeași iubire pentru toți și ești în împreună împărtășire și comuniune cu toți cei ai adevărului.

Acesta e motivul pentru care s-a subliniat de-a lungul secolelor că *unitatea de credință* este cea care ne dă *împreuna împărtășire* cu Hristos euharistic.

Pentru că dogmele credinței vorbesc despre Hristos, ca despre Dumnezeu și om în același timp, în mod integral Dumnezeu și om dar la nivelul unirii

[82] Idem: http://www.voxdeibaptist.org/Istoria_baptistilor_englezi.htm.
[83] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Joseph_Smith,_Jr..

ipostatice/ personale ale celor două firi în persoana preexistentă a Fiului lui Dumnezeu.

Ca să-L iubim pe *Hristosul deplin*, Dumnezeu și om desăvârșit, deoființă cu Tatăl și cu Duhul după dumnezeirea Sa dar și cu Prea Curata Sa Maică și cu noi toți după umanitatea Sa, trebuie să Îl cunoaștem potrivit *dogmelor* Sfintelor Sinoade Ecumenice și potrivit *erminiilor* Părinților Tradiției.

Un Hristos *nedeplin*, adică *un Hristos netradițional*, un Hristos *înțeles* și *propovăduit după ureche*, după cheful unuia sau a altuia, în indiferență totală față de mărturia Apostolilor, a Sinoadelor, a Părinților Bisericii înseamnă *o caricaturizare* a lui Hristos Dumnezeu.

E ca și cum i-ar pune cineva copilului nostru alți ochi, altă față, altă dată de naștere, alt caracter într-o descriere a lui…și ne-ar cere nouă, părinților lui, să fim de acord că acela este *Cristian* sau *Marin* al nostru.

Bineînțeles că nimeni nu acceptă *caricaturizarea lui* de către alții, falsificarea datelor lui biografice sau fizionomice.

Tot la fel înțelegem râvna, dorința sfântă a Sfinților Părinți ai Bisericii, în lupta cu ereticii, pentru *a da mărturie* despre adevărul deplin al persoanei lui Hristos, despe adevărul persoanei Maicii Domnului, despre adevărul persoanelor Sfinților, adevărul despre cult, despre istoria Bisericii.

Dar ei au putut da mărturie despre adevărul dogmelor și al vieții Bisericii pentru că erau *din Tradiție*, erau *una cu viața Bisericii*, trăiau ca *mădulare vii* ale Bisericii.

Motiv pentru care, noi, ortodocșii de azi, dacă nu ne mai simțim *ai Tradiției*, dacă nu mai simțim că suntem cei care trebuie *să trăim sfințenia* Bisericii, pentru ca să dăm mărturie *spre mântuirea întregii lumi*, tocmai de aceea ne credem *neimportanți* la nivelul statutului nostru eclesial.

Și prin asta nu facem decât *un mare deserviciu* Bisericii lui Hristos, Ortodoxiei, pentru că ne arătăm ca unii *netrebnici cu totul* față de Părinții Bisericii,

atâta timp cât nu dorim *nici să ne cunoaştem teologia* şi nici *să ne trăim viaţa ortodox* pe măsura teologiei lor sfinte.

În Evanghelia zilei [In. 1, 43-51] se vorbeşte *despre experienţă*, adică despre *ce trebuie să simţim noi* în viaţa noastră.

Pentru că atât Sfântul Apostol Filip/ Filippos (v. 45, *cf*. GNT), cât şi Sfântul Apostol Natanael/ Natanail (v. 49, *cf*. Ibidem) *s-au încredinţat* de dumnezeirea lui Hristos la vederea Lui şi din puţinele cuvinte rostite de Hristos către ei.

Postul nostru, cu alte cuvinte, trebuie să ne sporească tot mai mult *simţirea slavei lui Hristos* în fiinţa noastră, pentru că noi suntem *încredinţaţi deja* că El e *Dumnezeul nostru*.

Dar dacă postul nostru, acesta lung şi greu, anevoios, nu ne umple de simţirea prezenţei Sale în noi şi în aproapele nostru şi în întreaga creaţie, dacă nu ne face tot mai conştienţi, mai profunzi, *mai simţitori* la bunele şi la relele lumii înseamnă că e *gol de har*, de prezenţa lui Dumnezeu şi că nu e *un post ortodox*.

Dar noi suntem chemaţi, dimpotrivă, *să postim ortodox*.

Adică să postim cu înţelegere, cu zdrobire de inimă, cu recunoaşterea păcatelor noastre, cu dorinţa de a scăpa de ele, de a le spovedi şi de a ne umple de comuniunea dumnezeiască cu Hristos euharistic.

Suntem chemaţi să postim *cu frumuseţe de suflet*, ca inimi *miloase*, atente, iubitoare.

Suntem chemaţi să postim *cu iertare din inimă*, cu iertare ortodoxă şi cu rugăciune ortodoxă, cu r*ugăciune pentru întreaga umanitate*, pentru *îndreptarea* şi *aprofundarea în bine* a întregii umanităţi vii şi adormite.

Suntem chemaţi să ne bucurăm cu bucurie dumnezeiască, cu bucurie harică, cu bucuria curăţiei şi a fidelităţii faţă *de adevărul integral* al Bisericii, pentru ca să fim în stare *să împărtăşim* şi altora măcar *o rază* din acest imens soare al mântuirii noastre.

Pentru *a-i atrage pe alții la credință* trebuie să ne facem mai întâi de toate *atrăgători*, frumoși, dumnezeiesc de credibili, transparenți pentru voia și frumusețea lui Dumnezeu.

Iar viața de post, continua remaniere a vieții noastre, continua schimbare a minții și a inimii noastre de la *bine* la tot *mai mare bine* înseamnă mărturia vie *a prezenței lui Dumnezeu* în viața noastră, adică a Ortodoxiei *ca viață* și *experiență mistică, tainică* și *nu ideologică*.

Pentru că atunci când Ortodoxia ni se pare ceva *simplu, plictisitor, vetust*, e semn că suntem departe de ea și că avem în minte o Ortodoxie ideologizată, transformată în fraze și povești.

Însă atunci când ești aproape de ea și te cutremuri de frumusețea ei divino-umană și ea îți iradiază și îți normează viața atunci Ortodoxia e *o viață teologică*, doxologică, îndumnezeită și iradiantă, e lumina care nu poate fi *înghițită* de *întunericul ideologic* al veacului de acum și nici de *viața la întâmplare* postmodernă.

Fapt pentru care vă doresc tuturor *să vă bucurați cu conștiință de Ortodoxia dumneavoastră*, cu responsabilitate *frățească* atât față de confrații noștri ortodocși cât și de cei din afara Bisericii.

Pentru că Dumnezeul nostru, Care a făcut întreaga creație, ne vrea pe toți una, la un loc, *în unitate sfântă* și nu *în sciziune interioară*. Amin!

Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[84],

Evanghelia zilei ne cere trei lucruri la Mc. 8, 34: *lepădarea de noi înșine*, *asumarea crucii* și *trăirea unei vieți ortodoxe autentice*.

Și aceste trei lucruri care ni se cer sunt totuna cu *despătimirea*, *iluminarea* și *îndumnezeirea noastră*, adică cu *drumul mistic al îndumnezeirii personale* în Biserica Domnului.

Numai că atunci când vrem să înțelegem *drumul mântuirii noastre* trebuie să știm *ce fel de viață vrem să avem*: *viață în societate* sau *viața în mănăstire*?

Și pentru *a ne afla vocația* ne trebuie multă *atenție la detalii*…Tot felul de detalii.

Pentru că Dumnezeu trimite oameni, ne luminează direct sau prin cărți, prin evenimente, despre *ce fel de viață* ne e *proprie*.

Și când ne-am hotărât asupra *felului de viață* pe care vrem să îl ducem, în funcție de acest lucru fundamental începem *discuția personalizată* despre *calea mântuirii personale*.

Bineînțeles că cel care își alege viața de familie nu trebuie să fie străin de *viața liturgică* și

[84] Predică scrisă la data de 26 martie 2011.

ascetică a monahului, după cum monahul nu trebuie să fie *insensibil la dramele umanității* și nici să aibă inapetență pentru *întrajutorarea duhovnicească* a semenilor lui.

Pentru că atât mireanul cât și monahul nu se mântuie pentru că unul face copii iar altul privegheri dese ci pentru că ambii *se umplu de slava* Prea Sfintei Treimi, în modul lor propriu de viețuire, prin toată viața divino-umană a Bisericii.

Și odată cu stabilirea acestor lucruri începe *discuția personalizată* despre mântuirea fiecăruia.

Pentru că fiecare dintre noi se mântuie în modul lui propriu, în cadrul vieții pe care o are și pe măsura asumării credinței și a vieții ortodoxe.

Reala mântuire a oamenilor ne face să vorbim despre *moduri personalizate* de mântuire, din care nu sunt excluși nici copiii, nici bătrânii, nici tinerii, nici maturii, nici cei cu handicap, nici cei care acum sunt în afara Bisericii dar se pot converti și nici cei adormiți.

Mântuirea e și pentru cei vii cât și pentru cei adormiți și e o realitate cutremurător de dinamică și de frumoasă iar Sfinții și Îngerii cresc continuu în sfințenie.

Dacă mântuirea nu e *pentru toți* ci doar pentru *teologi* sau *monahi* înseamnă că Hristos Dumnezeu a murit *doar pentru unii*.

Însă El a murit *pentru toți*, și de aceea și copilul, în felul lui, și cel cu mai puține școli, în felul lui, și cel mai erudit etc. se mântuie în felul lor, pe măsura deschiderii lor, printr-un șir personal de căderi și ridicări, de bucurii și necazuri, de luminări și izbăviri din partea Domnului.

Acesta e motivul pentru care fiecare *om mântuit* sau *fiecare Sfânt* are mireasma lui, unicitatea lui, frumusețea lui, profunzimea lui, inexprimabilul lui.

Dacă vrei să afli viața unui om te umpli de unicitatea lui.

Și dacă el e *unic* și *irepetabil* pe fața acestui pământ tocmai de aceea a cunoaște *cât mai mulți Sfinți* și *cât mai mulți oameni* înseamnă a ne

personaliza într-un mod *cât mai frumos* și *mai cuprinzător cu putință*.

Iar când îi citești pe Sfinți sau ucenicești lor afli ce înseamnă *să te lepezi de tine*, adică de tot ce e *impropriu în tine* pentru relația cu Dumnezeu și cu oamenii.

Iar lepădarea de noi, cei vechi, e continuă. Nu se termină niciodată.

Pentru că mereu mai e ceva de îndreptat, de aflat, de înțeles.

Dar fără dorința capitală, primară, de *a ne eclesializa*, de a ne îmbiserici cu totul, de a ne înduhovnici, de a ne teologiza, nu putem *să ne despărțim interior* de noi înșine.

Iar în Biserică, prin cărțile pe care le citim și prin oamenii pe care îi întâlnim aflăm *ce se cuvine să fim*, să trăim, să gândim, să simțim, să acționăm și ce nu.

Așa se face că luăm exemplu de la alții, învățăm de la alții, unii de la alții continuu…numai că trebuie să păstrăm ceea ce e *conform* cu Tradiția.

Iar pentru ca să cunoști Tradiția trebuie să îi cunoști pe Sfinți și operele lor și istoria Bisericii, ca să vezi de ce, cum, până unde *au trăit* alții lepădarea de sine.

Pentru monah, lepădarea de sine înseamnă să pleci de acasă cu ce ai, să le aduci la mănăstire și apoi să trăiești împreună cu alții fără să ai ceva personal.

Pentru mirean, căsătorit sau nu, lepădarea de sine înseamnă *o tot mai coerentă relație* cu comunitatea din care face parte și cu familia lui.

Dacă monahul din Mănăstire face ascultare de stareț și de duhovnicul sau Părintele lui duhovnicesc, pentru monahul anahoret, cel care trăiește ascuns de oameni, singur, prin păduri, munți sau deșerturi, *ascultarea de Dumnezeu* și *viața* au cu totul *altă semnificație*.

Tocmai de aceea nu trebuie să încurcăm borcanele când citim cărți duhovnicești, sfinte, mari, experențiale și să vrem să le trăim ca mireni sau ca monahi când acelea vorbesc despre *anahoretism,*

sau să înțelegem că *rugăciunea lui Iisus*, în vreo trăi săptămâni, te face „Sfânt”.

Ci trebuie să citim Cărțile Sfinte și să ne asumăm din ele lucrurile care *se potrivesc* modului nostru de a fi, puterii noastre de înțelegere, sănătății noastre.

Acum nu poate fi pus un invalid să facă metanii, după cum niciun copil de 5 ani să citească comentarii patristice.

Copiilor trebuie să li se explice în felul lor, femeilor în felul lor, bărbaților în felul lor și tuturor în parte după *cine sunt* și după *ce pot* să facă ei.

Căci nu e de ajuns doar *să ai duhovnic* și *să aștepți de la el totul*, după cum nu e de ajuns doar *să citești*, dar să nu vrei să vii la Biserică și să te spovedești și să te împărtășești.

Nu e de ajuns doar *cu cât poți* ci trebuie să tinzi să faci *mai mult* decât poți, pentru că astfel înțelegi *cât te ajută* Dumnezeu tot timpul dar și *cât de mare e slăbiciunea* ta.

Și când Domnul ne cere *lepădare/ renunțare* la noi *cei vechi* ne cere să fim mereu avizi de *schimbare interioară*, de noutate personalizatoare, de bine, de frumos, de bucurie.

Și dacă începem să fim *avizi de bucuria Lui* dar primim și *paharele răutăților de tot felul*, de la demoni și oameni, începem să ne asumăm *crucea*, adică *viața personală*, viața noastră ca *dar al lui Dumnezeu*, pentru care trebuie să ne ostenim *ca să trăim în bine* și această osteneală e *o bucurie dureroasă* sau *o durere bucuroasă*.

Din momentul când începem *să acceptăm dogmele Bisericii* și *modul de a fi al Bisericii*, pentru că le înțelegem profunzimea, adevărul și sfințenia de atunci începe *asumarea crucii*, a vieții noastre răstignite pentru Dumnezeu.

Și *asumarea crucii* nu înseamnă doar citesc, cunosc, spun altora ci, în primul rând, *citesc* sau *aflu* pentru ca *să fiu*.

Viața Bisericii e o continuă creștere în modul de *a fi frumos*.

A fi frumos la minte, a fi frumos la sentimente, a fi frumos la purtări, la studii, la intenții, la perspectiva istorico-eshatologică a umanității.

Și pentru această *frumusețe interioară*, pe cât *înțelegem* și *putem* noi, trebuie să ne silim, să ne luptăm, să ne crucificăm continuu mintea, inima, sentimentele, voința, acțiunile pentru *a fi proprii comuniunii cu Dumnezeu* și *cu oamenii*.

Acesta e motivul pentru care rugăciunile Bisericii nu sunt *diferențiate pe vârste*, ca și Scriptura sau Viețile Sfinților, pentru ca la fiecare vârstă să înțelegem *tot mai mult* din necuprinsul lor.

Una înțelege copilul din Liturghie, alta adolescentul, alta tânărul, alta maturul, alta nonagenarul, însă, mereu, același „Doamne miluiește!" țâșnește din ei, pentru că *miluirea Lui* înseamnă iertare, curățire, bucurie, fericire, alinare, comuniune.

Toți cerem *de la El* și *de la noi* tot mai mult.

Vrem mai mult pentru că viața e *un tot mai mult* și *un tot mai frumos* și *un tot mai bine* și *un tot mai fericit*.

Iar trăirea în *autenticitatea credinței* și *a vieții ortodoxe* e un tot mai mare frumos.

Vă dau câteva exemple de *organicitate* a *teologiei* cu *viața* sau *a vieții* cu *teologia*.

Cred în Dumnezeul treimic, în Dumnezeul iubirii, singurul și unicul Creator a tot ce există.

Consecințe? Îmi place să trăiesc *în comuniune* și nu *în izolare trufașă*, știu că *mântuirea e pentru toți* și *Împărăția e pentru toți* și atunci nu mă bat pentru ideologii, care mă despart de ceilalți ci îmi trăiesc viața respectând diversitatea altora dar cu conștiința *unității diverse* sau *a diversității unitare* a Bisericii.

Pentru că Hristos Dumnezeu S-a dat la moarte pe Cruce pentru mine și m-a iubit din veci și pentru veci, adică mai înainte ca *să ajung eu pe lume*, tocmai de aceea trăiesc cu dorința de a minuna pe alții cu conștiința mea, cu dărnicia mea, cu noblețea și tăria mea de caracter.

Dacă știu că viața aceasta e *cu bune* și *cu rele* tocmai pentru că *nu toți suntem orientați* spre Dumnezeu și ne trăim viața *mai mult* sau *mai puțin păcătos*, tocmai de aceea caut să fiu *un factor de frumusețe*, de unitate, de noblețe între oameni și nu *o canalie*, o scursură a societății.

Nimic nu trece *nevăzut* la Dumnezeu și nimeni cu *o viață sfântă* nu va ajunge *în Iad*.

Cel care pătimește pentru Dumnezeu se bucură întru El în suferințele lui iar cel care își bate joc de Dumnezeu și de oamenii Lui, chiar dacă nu e pedepsit imediat cu moartea, e deja mort cu sufletul, fapt pentru care nu înțelege răul pe care și-l face.

Din exemplele acestea se poate înțelege spusa: orice *greșeală teologică personală* naște întuneric, lipsă de evlavie, despărțire de integralitatea Tradiției în viața creștinilor.

Și acesta e motivul pentru care căutăm să înțelegem *și mai profund lucrurile*, vrem *să ne verificăm continuu* în fața Tradiției Bisericii, pentru ca să rectificăm, tot să rectificăm, lucrurile *înțelese defectuos* sau *prea puțin*.

Și fiecare clipă a vieții noastre este pentru *a fi tot mai profunzi* și *mai plini de noblețe sufletească* și nu tot mai reci, mai proști, mai insensibili.

Evanghelia de astăzi [Mc. 8, 34-38; 9, 1], din care noi am vorbit până acum doar despre un verset, ne cheamă la trăirea/ experierea/ dobândirea Împărăției lui Dumnezeu în viața noastră (9, 1).

Ne cheamă la *a fi ai Împărăției* și *să trăim în harul Împărăției lui Dumnezeu* și *în comuniune* cu Dumnezeu, cu Sfinții, cu Îngerii și cu oamenii, comuniune pe care o trăim în slujbele, teologia, viața Bisericii.

De aceea, când ajungeți la noi și noi nelămuriri, neînțelegeri, să nu încercați să vi le rezolvați *în grabă*, cu adevăruri parțiale, ci să cercetați profund lucrurile și să stați într-o continuă înțelegere a lor și să nu le expediați, în mod intempestiv, la „lucruri înțelese”.

Pentru că fiecare lucru e înțeles la momentul *când vrea Dumnezeu* și când noi suntem *proprii să le înțelegem*.

Și nu vom termina cu *necuprinderile* niciodată, nici măcar în veșnicie, pentru că Dumnezeu e *Cel necuprins* și oamenii, la fel, sunt *înțelegeri nesfârșite*.

Dumnezeu să ne călăuzească, pe fiecare în parte, spre Sine, împreună cu toți, pentru ca să ne umplem de slava Treimii Celei Prea Sfinte acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 4-a din Postul Mare [2011]

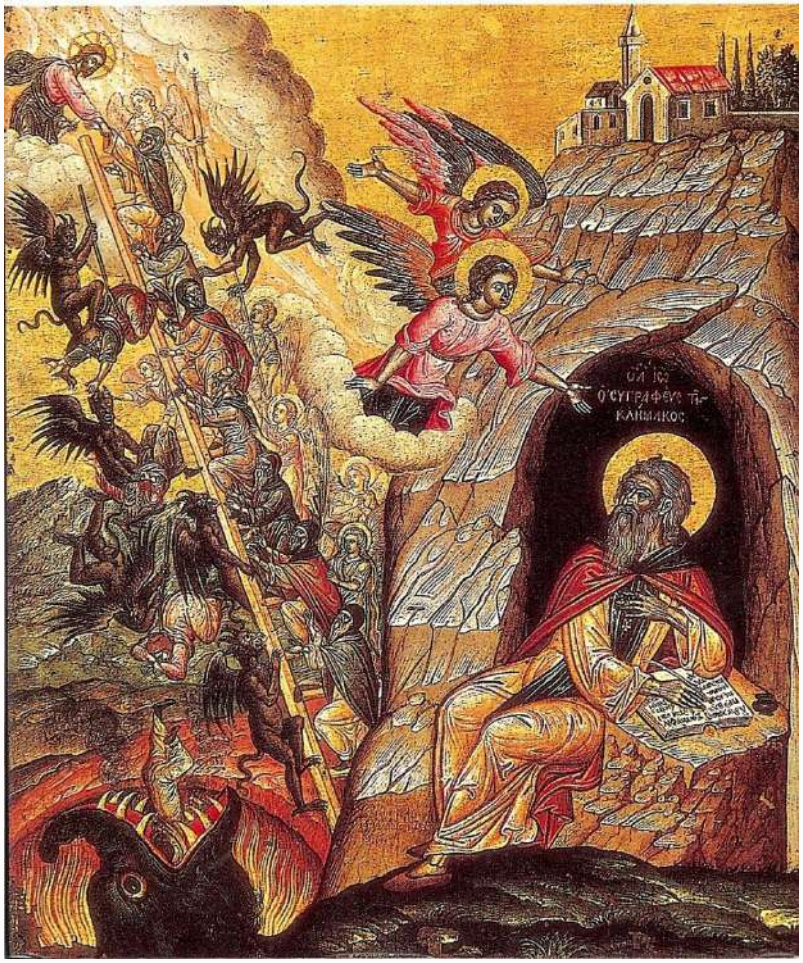

Iubiți frați și surori întru Domnul[85],

după ce am înțeles *semnificația duhovnicească a crucii* în duminica trecută, ca răstignire de sine perpetuă, ca *dezicere interioară* de tot ce nu e propriu vieții cu Dumnezeu și de umplere de toată voia cea bună, astăzi suntem puși în fața *semnificației duhovnicești a scării* prin persoana Sfântului Ioan Scărarul, pomenit pe data de 30 martie.

Și scara/ climaxul, începând cu Fac. 28, 12, a devenit simbolul *sensului ascendent* al vieții duhovnicești.

[85] Predică scrisă în data de 31 martie 2011.

Pentru că asceza postului, a rugăciunii, a studiului, a răbdării și a renunțării la rău ne pregătesc pentru *ascensiunea noastră în cer*, în Împărăția lui Dumnezeu și nu sunt *eforturi în sine*.

Dacă crucea ne prezintă aspectul dur, dureros, cumplit de dureros de multe ori al luptei cu patimile sau al suportării în credință a tot ceea ce trăim în lumea aceasta, scara ne vorbește despre urmările suferințelor noastre și despre *creșterea noastră duhovnicească*.

Adică nu e nevoie doar de *post* ci și de *creștere duhovnicească prin post*.

Postul trebuie să lase *urmări bune*, frumoase în noi și nu doar *să ne slăbească trupul*.

Însă urmările duhovnicești sunt *prezente* (nu trebuie să ne mințim asupra acestui mare adevăr!) doar la cei care *postesc duhovnicește* și *se roagă duhovnicește* și *trăiesc dumnezeiește*, pentru că urmările postului sunt *harice* și nu constau în slăbirea cu 5 kilograme ci în umplerea de *înțelegeri cuvioase*, de cunoaștere de sine, de străvederea a noi sensuri în Scriptură, în creație, în istorie.

Adică *postul cu urmări duhovnciești* umple de cunoaștere, de bucurie și de pace, de simplitate a gândurilor și a inimii.

Credincioșii, adesea, simt o luminare, o eliberare, o suplețe mai mare a trupului și a minții în această perioadă sfântă.

Dar acesta e numai *începutul* creșterii duhovnicești, al scării curățirii de patimi!

Al scării, care e *un drum interior*, pentru că e *drumul creșterii în sfințenie*.

Și această *creștere* nu poate fi *mimată*, nu poate fi nici măcar *intuită* până când nu dorim, cu adevărat, sfințirea vieții noastre.

Iar Sfântul Ioan Scărarul pomenit astăzi în mod pedagogic ne arată faptul că *asceza decurge din teologie*.

Pentru că am avut duminica Ortodoxiei, apoi duminica Sfântului Grigorie Palama (două duminici teologice), apoi duminica Crucii, a treia, la mijlocul Postului Mare (între teologie și asceză), pentru ca

prin aceasta, a 4-a, să se sublinieze faptul că *teologia naşte asceza şi o încununează*.

Cine va citi *Scara* Sfântului Ioan Scărarul va fi uimit de măreția cunoașterii lui experențiale reieșită dintr-o cunoaștere teologică aplicată în viață, în asceza de zi cu zi.

Și această bogăție incomensurabilă a cunoașterii duhovnicești o găsim la toți marii Teologi și Asceți ai Bisericii, ca indiciu sigur că nu putem considera că *trăim teologic* fără să fim oameni *ai ascezei eclesiale*.

Mai pe scurt: dacă nu știm să explicăm *semnificațiile duhovniceşti* ale rugăciunii, ale postului, ale slujbelor e semn că *am fost degeaba* la Biserică, pentru că *nu le-am trăit interior*, nu știm *ce se petrece* în cadrul lor și de aceea *nu ne-au schimbat deloc*.

Schimbarea interioară se produce la întâlnirea cu adevărul și harul din interiorul virtuților și al slujbelor Bisericii.

Pe măsură ce înțelegem un adevăr îl și trăim.

Sau trăim adevărul postului, al rugăciunii, al slujbelor, al milosteniei, al smereniei pe măsură ce *suntem implicați* cu totul în acestea.

În Evanghelia zilei [Mc. 9, 17-32], unde se vorbeşte despre vindecarea de demonizare a unui tânăr, se scoate în evidență tocmai faptul că *din pruncie* [v. 21] trebuie să luptăm cu demonii, pentru că altfel ei ne aruncă în foc și în apă [v. 22], adică în diverse patimi și dureri.

Iar sublinierea, cum că demonii nu ies din noi decât *prin rugăciune* și *prin post* [v. 29] ne arată că asceza ortodoxă e *continuă*, că ea nu ține numai *cât ține* Postul Mare, ci că lupta cu patimile, crucificarea, care urcă pe scara virtuților, e *continuă*.

Și avem imaginea *realistă* și *impunătoare* în același timp a vieții ortodoxe: *crucea ne înalță* și nu *ne doboară*!

Pentru că viața plină de dureri, de renunțări la păcat, *ne simplifică* și *ne înalță deasupra păcatului*,

a decadenței, fapt pentru care *moartea noastră* înseamnă *ducerea noastră la Domnul de către Sfinții Îngeri*.

Suire, *urcare*…dar *interioară*…

Și *Paștiul nostru*, Cel care ne-a trecut de pe *pământ* la *cer* în umanitatea Sa, ne dă să trăim trecerea de la *păcat* la *curăție* într-un mod foarte profund și bucuros.

Noi *ne curățim simțirile* pentru Domnul nostru. Asta facem acum!

Și pe cât ne umplem de harul Său pe atât înțelegem *ridicarea noastră*, cu inima, din afundul Iadului.

Înțelegem pentru că *se petrec* toate acestea cu noi.

Nu e vorba de *alegorie*, de *simbol* ci de *experiență continuă*, nouă, foarte frumoasă a harului Său în interiorul postului, al rugăciunii, al citirilor și al milosteniilor noastre.

De aceea ne atenționează din nou Domnul în această duminică, că *viața duhovnicească* nu e *o poveste* ci *o realitate personală*.

Și că cel care s-a făcut pe sine *propriu* acestei experiențe personale cu Dumnezeu, poate să explice, să dea exemple, să dea *mărturii clare* pentru orice om despre *cum trăim cu Dumnezeu* și despre *cum ne transfigurează el viața, trupul, sufletul, obiceiurile*.

El *înfrumusețează obiceiurile oamenilor*.

El, Domnul nostru, pe care finalul Evangheliei de astăzi ni-L prezintă ca *mergând spre Cruce* [v. 31]. Numai că *mergerea spre Cruce* nu *desființează* umanitatea Sa ci *o umple de frumusețea veșnică a slavei Sale*.

Iar viața duhovnicească, dacă e sădită de El în noi, știe să primească crucea cu inimă credincioasă, pentru că vede că ea *ne fortifică* interior, *ne luminează* și *nu ne omoară*.

Însă crucea e dureroasă, e *un chin prelung* pentru fiecare în parte, pentru că e *tot ce se petrece*

cu fiecare dintre noi într-o viață de om. Contează numai *ce rezultate* are crucea personală: pentru unii ea înseamnă *Rai*, pentru alții *Iad*.

Și Iadul e *nesuportarea crucii, a suferinței personale.* Dacă *nu o accepți*, de aceea nici *nu te transfigurează*.

Dar pe cine îl transfigurează durerea, suferința, boala, cât și bucuria, pe acela Dumnezeu îl umple de slava Sa.

Cu alte cuvinte, trebuie să fim *serioși* cu durerile și cu bucuriile primite din partea lui Dumnezeu și să fim *recunoscători pentru toate*.

Pentru că numai din această *recunoștință* și *acceptare a voii lui Dumnezeu cu noi* decurg toate lucrurile care *ne transfigurează*. Amin!

Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[86],

duminica aceasta e *o lecție memorabilă pentru bărbați*. Tocmai de aceea e pusă după *crucea* și după *scara nevoințelor duhovnicești*…

Pentru că singura duminică a *Postului Mare* în care e cinstită *o femeie* este aceasta, în persoana Sfintei Maria Egipteanca[87]…și bărbații se regăsesc în *ambele temperaturi* ale vieții sale.

Și, deși este pomenită la 1 aprilie Sfânta Maria Egipteanca (zi în care bărbații știu să facă *glume de prost gust*[88]), duminica de astăzi poartă numele ei ca *model de convertire* de la *desfrânare* la *pnevmatizare uluitoare*.

O lecție pentru bărbați *în dublu exemplar*…

Pentru că Sfânta Maria, în prima parte a vieții ei, făcea sex cu bărbați și din cauza lor era *decăzută*

---

[86] Predică scrisă în data de 7 aprilie 2011.

[87] A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsapr/04-01-cv_maria_egipteanca.html.

[88] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/1_Aprilie_-_Ziua_p%C4%83c%C4%83lelilor.

iar, în a doua parte a vieții ei, după 47 de ani de pocăință, l-a *uimit* și *umilit* cu totul pe Sfântul Zosima, care avea și el 53 de ani de monahism.

Iar, *în mod pedagogic*, Biserica noastră le spune *femeilor* sau *bărbaților care se prostituează în vreun fel sau altul* că e timpul *să se schimbe* la inimă și minte, că nu sunt *singurii intrați* pe panta morții sufletești și că există *exemple semnificative*, ca acesta de astăzi, de *oameni Sfinți,* care odinioară erau *starurile porno* ale epocii lor.

Și chiar dacă nu suntem oameni care facem *acte explicite*, pe față, de curvie, duminica de astăzi ne atenționează că *desfrânarea inimii* e tot la fel de *explicită* și *de gravă* pentru Dumnezeu ca și *fapta în sine*.

Ce facem *în interiorul* nostru e *tot la fel de important* ca ceea ce facem *în afara noastră* și *în relațiile* dintre noi.

Vă rog *să citiți* sau *să audiați* textul aghiografic, în rezumat, al *Vieții* Sfintei Maria Egipteanca!

Să îl aprofundați *punându-vă în locul ei*.

Și dacă vi se pare că e *aproape de dumneavoastră* până la *convertire*…să vă puneți problema de ce nu sunteți *aproape de ea* și după aceea.

Și în fiecare fază a vieții ei să observați *determinarea*, lupta sa *ascetică* dar și *ajutorul lui Dumnezeu nespus de mare*, atunci când *s-a dat pe sine* cu totul *în mâna Sa*.

Până a ajuns *să se roage în văzduh* și *să fie plină de slava Sa*, Sfânta Maria a trecut prin iadul patimilor: de la 12 ani a început să se culce cu bărbați.

Și 17 ani și ceva de zile s-a desfrânat *fără ca să primească bani*, numai *din plăcere*, în comparație cu prostituatele de azi, care fac sex mai mult *pe bani* decât *din plăcere*.

Drumul spre Ierusalim l-a făcut tot desfrânându-se…

Nu s-a dus *pregătită pentru pelerinaj.*

Și, cu toate acestea, observăm *vitalitatea ei sufletească*, dorul ei după *viața autentică*, dacă a fost în stare *să renunțe la lume* pentru *iubirea lui Dumnezeu*.

Căci atunci când a dorit să intre în Biserică, la praznicul Înălțării Sfintei Cruci, harul lui Dumnezeu nu a lăsat-o să intre decât după ce s-a pocăit și s-a rugat Maicii lui Dumnezeu.

Și după ce a sărutat Sfânta Cruce a Domnului și a cerut ajutorul Maicii lui Dumnezeu…a locuit în pustiu 47 de ani.

Și tocmai de aceea e pusă acum viața sa în fața noastră ca să observăm *cum se luptă* cu „fiarele cumplite" ale patimilor și să vedem ce urmări *preaminunate* are *reala*, adevărata *asceză* în viața noastră și nu cea *doar din gură*.

17 ani s-a luptat cu patimile în mod cumplit.

A suferit din cauza frigului, a zădufului, a trăit zile întregi de slăbiciune și durere extremă, dar curățindu-se de patimi prin rugăciune și inexprimabilă răbdare și încordare.

Până la *rugăciunea în văzduh* sau până *să îți sape leul mormântul* trebuie *să îți domesticești* sufletul și trupul, *domesticire* care se numește *curățire continuă de patimi*.

Iar această *domesticire* a ființei tale leagă *crucea* de *scara* nevoințelor, Sfânta Maria Egipteanca arătând *modul practic* în care lupta *cu violența patimilor* are ca urmare, la nivel ontologic, *umplerea ta de pacea* și *de frumusețea* lui Dumnezeu.

De ce Biserică însă ne pune în față o *convertire excepțională*?

Pentru ca, în primul rând, fiecare dintre noi să avem *un reper imens* în față, pe care să îl urmăm *pe măsura noastră*.

În al doilea rând, pentru ca *să nu minimalizăm* niciodată efortul ascetic, *să nu bagatelizăm* durerea și chinul, umilința și simțământul neputinței.

În al treilea rând, pentru ca să îi credem pe toți *apți de mântuire*, dacă *vor să se despartă de rău* și *să-L iubească pe El mai presus de toate*.

Evanghelia zilei [Mc. 10, 32-45] ne vorbește despre *moartea* și *suferința* Domnului…și asta cu o duminică înainte de *Intrarea Lui în Ierusalim*, când a fost primit *cu ramuri* și *flori*.

Vom mânca pește de *Florii*, pentru ca să ne bucurăm împreună cu El.

Numai că bucuria noastră va fi *umplută de tristețe*, pentru că El nu a venit *să I Se slujească* ci ca El *să slujească* la mântuirea tuturor [Mc. 10, 45].

Și în limba greacă avem verbul διακονέω/ *diaconeo*, de unde vine și *diacon* și *slujire*.

Pentru că diaconul e *slujitor* iar în tratatele de teologie dogmatică vorbim despre cele *trei slujiri ale Domnului* pentru noi.

Iar *învățarea noastră* de către Domnul, *suferința Lui pentru noi* și *împreună cu noi* și *conducerea noastră spre îndumnezeire* e modul dinamic nespus de profund prin care Domnul a condus, conduce și va conduce, ca Slujitor *al mântuirii noastre*, pe fiecare în parte pe *drumul mântuirii noastre*.

Și dacă nu uităm în fiecare clipă că *El e cu noi* și *nimeni împotriva noastră*, ne vom lăsa conduși spre Sine într-un mod paradoxal de frumos. Ne vom lăsa *mântuiți de Domnul* și *umpluți de bucuria Lui*. Amin!

Predică la *Intrarea* Domnului în Ierusalim [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[89],

intrarea Domnului în Ierusalim înseamnă *intrarea Lui în inima noastră*!

Și intrarea Lui în inima noastră se face prin *virtuți*, prin florile și ramurile virtuților, prin care consimțim permanent *binelui dumnezeiesc*.

Și la început de primăvară, când florile se deschid și vitalitatea copacilor și a ierbii izbucnește în miresme puternice, îmbătătoare, *retrăirea* primirii Domnului în Ierusalim înseamnă *o minune imensă,* o bucurie extinsă la nivel social, pentru că oamenii *și-au deschis* atunci inimile spre Domnul lor, Cel îmbrăcat în smerenie, împlinind astfel profeția de la Zah. 9, 9…și ni le deschidem și noi acum, pentru ca să Îl primim pe același *Stăpân* și *Domn* al întregii creații.

Iar dacă venim cu ramuri de salcie și cu flori la Biserică, prin care ne exprimăm *bucuria inimii noastre*, arătăm prin aceasta că atunci când suntem *bucuroși* dorim *să fim împreună* și că atunci când *retrăim împreună bucuria* de *a-L recunoaște pe Domnul* și *a fi cu El* ne găsim ca *o comunitate*

[89] Predică scrisă în data de 15 aprilie 2011.

*haric*ă, ca o societate sfințită de har, în centrul căreia este *izvorul vieții* și *al bucuriei noastre*, Iisus Hristos, Dumnezeul nostru.

Orașul și satul în postmodernitate suferă tocmai de *lipsa de coeziune*.

Dacă nici la marile sărbători religioase și naționale nu ne mai manifestăm *comunitar* atunci *anomia socială* crește.

Și observăm că scade continuu *puterea de înțelegere* a oamenilor vizavi de realitățile lumii de astăzi cât și *atașamentul lor față de tradițiile comunitare*.

Dacă nu mai faci colivă pentru pomenire, dacă nu mai înțelegi rostul rugăciunii și al milosteniei, dacă nu te mai simți *integrat* în bucuria sărbătorilor e semn că n-ai putut să faci față *acaparantei frici pentru ziua de mâine*.

Și observ cu și mai multă durere că românii sunt tot mai *demoralizați*, mai *înfricoșați* pentru viața lor și pentru *viitorul apropiat* și că spaima pe care nu știu cum să o gestioneze îi face *imorali, indiferenți față de ceilalți* sau *cruzi*.

În Evanghelia de astăzi [In. 12, 1-18] însă observăm cum *familia* și *comunitatea* slujesc voii lui Dumnezeu.

Familia Sfântului Lazăr, cel a patra zi înviat din morți, este *o gazdă primitoare* pentru Domnul și Apostolii Săi și Sfânta Maria, sora Sfântului Lazăr, *Îl pregătește* pe Domnul pentru înmormântare (v. 3 și v. 7).

Tocmai de aceea vorbeam în predica de duminica trecută despre acest praznic *vesel* și *trist* în același timp al *întâmpinării* Lui la intrarea în Ierusalim, pentru că El *merge spre moarte*…

Profeția s-a împlinit: El a intrat în Ierusalim pe *mânzul asinei* (In. 12, 15: πῶλον ὄνου/ *polon onu*, *cf.* GNT:)…dar arhiereii evrei căutau să-L omoare și pe El și pe Lazăr cel înviat (v. 10).

Numai că populația Ierusalimului *s-a deschis harului dumnezeiesc* la intrarea Sa în cetate și s-a manifestat comunitar: „au luat ramuri de finice și au ieșit întru întâmpinarea Lui” (GNT, In. 12, 13).

Și când ieșim *din comoditatea noastră* spre altul sau *ne recunoaștem* ca făcând parte din *comunitatea Bisericii* atunci venim ca *să Îl întâmpinăm* pe Domnul cu bucuria inimilor noastre.

Bineînțeles: bucuria e *pe măsura* inimii.

Inima care a postit și s-a rugat și a trăit în ritmul sărbătorilor de până acum se bucură profund eclesial.

Inima care s-a trezit mai târziu se bucură pe măsura ei.

Fiecare ne bucurăm de Domnul și față de minunile lui Dumnezeu cu noi în modul nostru.

Iar primăvara *din jurul nostru* și *din noi* ne vorbește despre faptul că *sărbătoarea întâmpinării* Lui cu ramuri e o sărbătoare *a reîntineririi duhovnicești continue*.

Dar numai dacă familia *trăiește comunitar* sau dacă familia simte că *nu poate trăi* fără *Biserică* și fără *societate*, se simte datoare și față de *frumusețea Bisericii* și față de cea *a societății*.

Care e *frumusețea Bisericii*? *Venirea la slujbă* și *trăirea întru bucurie a credinței ortodoxe*.

Iar dacă ne trăim viața *frumos* vom ști să cultivăm și pământul și florile și copacii și viile și să ne aranjăm casele de așa manieră încât *amprenta creștin-ortodoxă a spațiului locuit* să fie *foarte vizibilă*.

Însă *indiferența* față de vecinii noștri, față de cei cu care muncim și lângă care călătorim ne arată *lipsa noastră de omenie*.

Pentru că din *omenia* aceasta, adică din *dragostea*, *respectul* și *mila față de ceilalți* rezultă *bunul simț creștin*, adică *a-l respecta pe altul după cum ne spune conștiința noastră*.

Și iarăși constat, la modul foarte dureros, că nu ne mai manifestăm față de alții potrivit *conștiinței*

noastre, ci în modul foarte violent *al reticenței* și *al obrăzniciei*.

Și când ești *reticent față de toți* atunci ești mânat numai de *imaginea bună socială* și de *comoditatea proprie*.

Iar dacă *obrăznicia* e prezentă atât în gesturile cât și în cuvintele tale înseamnă că te comporți ca *un neruşinat* tocmai pentru că nădejdea ta *stă* în banii tăi, în funcția ta socială sau într-o anume agendă de prieteni.

Dar *manifestarea ortodoxă a oamenilor* e aceea în care ei *se conduc* după propria lor conștiință.

Și când *te lași condus de Dumnezeu* atunci vezi profund oamenii, ai reverență față de oamenii valoroși ai istoriei, respecți liniștea și frumusețea naturii și simți să faci ceva, la rândul tău, pentru posteritate, ceva care *să rămână* în urma ta.

Iar *ceea ce rămâne la modul fundamental* e ceea ce produce *coeziune*, ceea ce *înfrumusețează*, ceea ce-i *înalță pe oameni*.

În v. 16, Sfântul Ioan ne spune că Sfinții Apostoli *nu au înțeles*, la momentul când evenimentul s-a petrecut…clipa *specială*, minunată a întâmpinării Lui.

Nu au înțeles că era *o împlinire profetică*…

Și în același verset se continuă prin a se spune: „dar când S-a *preaslăvit* (ἐδοξάσθη/ edoxasti) Iisus, atunci *și-au reamintit* (ἐμνήσθησαν/ emnistisan) că acestea *erau scrise* (γεγραμμένα/ ghegrammena) pentru El și pe acestea *I le-au făcut* Lui” (In. 12, 16, *cf*. GNT).

Și istoria înregistrează atât faptele făcute *pentru Dumnezeu* cât și pe cele *împotriva Lui*.

Iar cele *împotriva Lui* sunt indescriptibile prin satanismul lor, prin neobrăzarea lor *deicidă*.

Și în *Săptămâna Sfintelor Patimi* care urmează sunt trecute în revistă atât exemple umane de *mare conștiință* cât și de *mare decadență*.

Iar fiecare dintre noi ne regăsim și *în bucuriile* și *în durerile* Domnului.

Pentru că *drumul mântuirii* înseamnă tocmai trăirea și de către noi *a bucuriilor* și *a durerilor* din dragoste pentru El, pentru Dumnezeul nostru.

Concluzia acestei duminici e aceea că *o societate creștină* nu e cu adevărat *consolidată* dacă nu stă în *bucuria comuniunii* și *a împlinirii voii lui Dumnezeu*.

Pentru că *trăirea continuă în binele împlinirii voii lui Dumnezeu* dorește comuniunea și *comuniunea* este expresia *plinătății frumuseții personale*. Amin!

Predică la praznicul preadumnezeiesc al Învierii Domnului [2011]

†

Prea iubiți frați și surori întru Domnul[90],

Hristos a înviat!

Vă cer *iertare* de la toți și Dumnezeu *să ne ierte* pe toți pentru Prea Sfânta Sa Înviere cea de a treia zi!

[90] Predică scrisă în data de 22 aprilie 2011.

Căci Hristos, Dumnezeul nostru, a călcat/ a biruit cu moartea Sa *moartea tuturora*, moartea ca una dintre *consecinţele devastatoare ale păcatului* şi ne-a dăruit tuturor *viaţă dumnezeiască*.

Dar nu la modul *inconştient* ci *cu totul conştient*.

Pentru că prin Botez şi prin toate Tainele şi slujbele Bisericii, El *a sădit* şi *sădeşte în noi* viaţa Sa cea veşnică, harul Său preadumnezeiesc, care ne umple pe noi de bucurie, de pace, de fericire dumnezeiască.

De aceea *viaţa ortodoxă* e *o viaţă divino-umană* şi nu una *seculară*.

Noi trăim *în istorie*, dar nu ca unii care ne trăim existenţa după *mentalitatea* şi *modul de viaţă al postmodernităţii*, ci *gândim* şi *trăim conform minţii eclesiale*, a teologiei divino-umane a Bisericii, care e *viaţa lui Dumnezeu cu oamenii în interiorul oamenilor* şi *între ei*.

Acesta e motivul pentru care *ne-am curăţit simţirile* şi *adâncul fiinţei noastre* cu post, rugăciune, priveghere, nevoinţă, citiri teologice şi duhovniceşti, spovedire a păcatelor şi împărtăşire cu Viaţa lumii, cu Hristos euharistic în acest *Post Mare*: pentru ca *să ne umplem din destul* de lumina Învierii Sale.

Iar această ultimă săptămână *a durerii* şi *a suferinţei*, care a încununat *aşteptarea* Învierii Lui, ne-a arătat că din *durerea ascezei răsare bucuria*.

Că *bucuria* postului răsare din *suferinţa* renunţării.

Şi că tocmai acum ne bucurăm de *roadele* postului prelungit, dureros, epuizant prin care am trecut…şi că ele sunt *preafrumoase* în cei care s-au *nevoit duhovniceşte*, după *puterea lor*, în aceste sfinte zile premergătoare praznicului celui mare al Învierii Domnului.

Adică am ajuns *stăpâni pe noi* în măsura în care *am renunţat la noi*.

Iar renunţarea la exces, la relaxare, la ceea ce ne place şi ne entuziasmează în mod păcătos îşi

găsește acum *validarea* prin aceea că *simțim bucuria Lui* pe măsura acestei *renunțări la păcate* dar și la *lucrurile necesare*, dar care și ele *îngreunează* omul.

Nu trebuie să fii *ascet* ca să îți dai seama că *niște kilograme în plus* dăunează sănătății, mersului, muncii tale.

Înțelegi *de la sine* lucrurile, pe măsură ce *te îngrași*…

După cum nu trebuie să fii *teolog* ca să îți dai seama că teologia Bisericii *îi sfințește* pe oameni.

Dar că teologia aceasta care *îi sfințește*, nu îi sfințește pe oameni pentru că *stau toată ziua la televizor* și *cu mâinile în sân* ci pentru că *se nevoiesc să o citească* și *să o învețe*, pe de o parte iar, pe de altă parte, *să o trăiască în viața lor*.

Timpul trece dureros de repede…și rămâne în noi numai ceea ce *am strâns*.

Ce am strâns *cu greu*…*din greu*…

Și ceea ce este *al nostru* e tocmai *ceea ce suntem*. Ceea ce suntem ca oameni ai credinței, ai omeniei, ai muncii, ai vocației…

Toate Icoanele ortodoxe ne arată acest lucru: suntem ceea ce *am făcut împreună* cu Dumnezeu.

De aici și viața noastră *divino-umană*, adică viața noastră *plină de har*, plină de *ajutorul* și de *mila Lui*.

Și viața noastră *se umple de har* când *ne luptăm* cu patimile din noi, când acceptăm gândurile și voia lui Dumnezeu, când nu ne vedem *doar pe noi* în *oglinda* zilei ci pe toți cei din jurul nostru și din întreaga lume.

Ba, și mai mult: când nu suntem *distanți* față de cei care *au fost, sunt* și *vor fi* pe fața acestui pământ.

Pentru că numai atunci când *dorim* și *cerem* mântuirea tuturor suntem *proprii* bucuriei Lui.

Bucurie care *unește* și nu *desparte*, bucurie care *înfrățește*, care umple de *uimire* și de *frumusețe*.

Și sensul *mesei de Paști* e tocmai acesta: ca toți *să fim împreună*!

Și în familia și Biserica noastră fiind să ne gândim la *toți* ca la *noi* și la *noi* ca la *toți*.

Adică să nu considerăm că meritățm *mai mult* decât oricare altul și că pentru toți, pentru *absolut toți* oamenii este *chemarea* spre Împărăția lui Dumnezeu.

Numai că ajungerea la *gânduri înalte, dumnezeiești*, la *mintea Ortodoxiei* se face pe drumul ascezei, al crucii.

Și ele se nasc *interior*, în inima și mintea noastră, pentru că se nasc pe măsura *curățirii noastre de patimi* și *a umplerii* noastre de har.

Acesta e motivul pentru care nu trebuie *să mimăm* bucuria, dacă ea *nu există* în noi, ci *să ne umplem de căință* și *de lacrimi*, de *recunoaștere* a păcatelor noastre, pentru ca bucuria *să țâșnească* din inima noastră.

Și, o, ce frumos *țâșnește* bucuria din inima *zdrobită de durere* a pocăinței!

O, ce frumoasă e această bucurie *a întoarcerii* omului la Dumnezeu și la sine, prin recunoașterea că *de la* El și *prin* El și *pentru* El este viața noastră!

Și pentru *bucuria lui Hristos* trebuie să trecem, împreună cu El, de la *moarte* la *viață*.

De la moartea *împreună cu El*, renunțând la păcate, la *viața împreună cu El* pentru *a trăi virtuos*.

Și cuvântul *virtute* din limba română vine de la substantivul *virtus* din latină, care înseamnă *tărie, putere, curaj*.

Și acesta vine la rândul lui de la cuvântul latin *vir*, care înseamnă *bărbat*, om *curajos* și *cu demnitate*.

Virtutea e *curajul de a persista în bine*.

Curajul duhovnicesc de a fi și *la bine* și *la greu* cu *Dumnezeu* și cu *Biserica* și cu întreaga *umanitate* și *creație*.

Pentru că *virtutea* nu dă bir cu fugiții, *nu dezertează* ci *se odihnește în bine*, adică în harul

dumnezeiesc al bucuriei, al curăției și al fericirii dumnezeiești.

În situația actuală însă, când sărăcia în România a devenit *dezumanizantă*, a vorbi despre *bucurie* te poate face să pari *nesimțit*, indiferent la durerile și nefericirea altora.

Numai că *bucuria Învierii Domnului*, bucuria pe care *o trăim* în ritmul vieții Bisericii trebuie *să o arătăm* în faptele noastre de inimă, de dragoste, prin cuvintele și gesturile noastre de umanitate, pentru ca cei pe care îi ajutăm, și îi sfătuim, și îi întărim să înțeleagă că nu vorbim despre bucuria care vine din faptul că noi avem *ceva mai mult decât ei* ci această bucurie vine din *asceză*, din curăția vieții personale.

Și, da, acesta e marele adevăr: nu te *încălzesc* banii cu adevărat ci *oamenii*!

Ei sunt cei care ne înțeleg, ne iubesc, ne poartă în ei, ne sunt recunoscători, ne pomenesc în rugăciunile lor.

Iar dacă *ne purtăm unii pe alții* și arătăm că nu suntem *indiferenți unii față de alții* ne alinăm și *sărăcia* și *singurătatea*. Pentru că ambele sunt *pline de tristețe*.

Și slujbele și bucuria Bisericii din aceste zile sunt o alinare, o încântare, *o împrimăvărare reală* a vieții noastre, care *se prelungește* într-un ou ciocnit cu altul, într-un pahar de vin, într-o bucată de prăjitură sau într-un fel de mâncare împărtășite împreună cu alții.

Vă dorim așadar, iubiții noștri, să vă lăsați inima *să vorbească* și altora!

Să spuneți și altora bucuria dumneavoastră dar și durerea dumneavoastră, pentru ca să-i bucurați pe alții sau să vă alinați nefericirea.

Dumnezeu e cu noi și nimeni împotriva noastră!

La mulți ani și multă împlinire dumnezeiască în această *bucurie a Învierii*!

Căci praznicul Învierii Domnului ține *până la Înălțarea Domnului* și nu doar *în ziua de Paști* și *două zile după*.

Fapt pentru care bucuria Învierii Lui să ne inunde pe toți și să ne facă să ne îmbrățișăm unii pe alții, dacă nu *cu brațele*, cel puțin cu *mâinile minții* și *ale inimii noastre*, în rugăciunea către Prea Sfânta Treime, către Tatăl, către Fiul și către Sfântul Duh, Dumnezeul nostru, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Izvorul tămăduirii [2011]

Icoană pictată de Ioan Popa[91].

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[92],

dacă Prea Curata Fecioară Maria nu este *Născătoare de Dumnezeu* atunci nu există nici

[91] A fost *preluată* din locația: http://corinanegreanu.blogspot.ro/2010/04/izvorul-tamaduirii.html. Saitul pictorului e acesta: http://www.iconsart.ro/.
[92] Predică scrisă în data de 28 aprilie 2011.

înviere a Domnului, pentru că astfel nu L-a născut pe *Dumnezeu întrupat* ci pe *un om oarecare*.

Însă credința noastră, credința ortodoxă, o mărturisește pe Maica lui Dumnezeu ca pe *Născătoarea de Dumnezeu* și ca pe *Pururea Fecioară,* ca *pe Maica* și *Mireasa* Fiului ei.

Și prin praznicul de astăzi, al *Izvorului tămăduirii,* auxiliat praznicului celui mare *al învierii Sale din morți*, Biserica lui Dumnezeu mărturisește încă odată *realitatea unirii ipostatice*, adică a unirii dumnezeirii cu umanitatea în persoana Fiului lui Dumnezeu întrupat și *a realității tuturor actelor mântuitoare* ale lui Hristos, Dumnezeul nostru.

Adică mântuirea noastră nu e *un mit* ci *o realitate divino-umană*, pentru că s-a petrecut în persoana lui Hristos Dumnezeu, a Fiului lui Dumnezeu întrupat din Fecioara Maria, potrivit profețiilor mesianice.

Și praznicul de astăzi, ca și cel al *Botezului Domnului*, vine după un praznic foarte mare, și vedem *realitatea* și *consecințele* iconomiei mântuirii lui Hristos concretizate în *sfințirea apei*.

După praznicul *Naşterii Domnului* avem praznicul *Botezul Domnului* şi *sfințirea mare a apei* de la 6 ianuarie.

Acum, după praznicul Învierii Domnului și în Săptămâna Luminată, în *Vinerea Săptămânii Luminate*, a săptămânii pline de lumina și de bucuria Sa, avem *sfințirea mică a apei*, Maica lui Dumnezeu fiind cinstită astăzi ca cea din care *ne izvorăsc* „curgerile harului" ei cel „mai presus de cuvânt" [*Penticostar,* ed. BOR 1999, p. 48].

Însă praznicul Izvorului tămăduirii nu *o singularizează* pe Maica lui Dumnezeu și nici nu vorbește despre ea *separat* de Fiul ei ci, dimpotrivă, ea *ne umple* cu harul ei tocmai pentru că e *Născătoare de Dumnezeu*, pentru că *harul ei* este *harul Fiului ei*.

Numai că *harul ei* este harul pe care îl primim prin intermediul persoanei ei *îndumnezeite prin efort*

personal și de aceea *harul ei* poartă *amprenta vieții ei asumate* pentru Dumnezeu.

Dacă poemul *Luceafărul* poartă *amprenta* lui Mihail Eminescu iar *Coloana fără sfârșit* poartă *amprenta* lui Constantin Brâncuși cu atât mai mult *mijlocirile* și *minunile* Maicii lui Dumnezeu, din iubire pentru noi, poartă *amprenta* ei, a curăției, a frumuseții, a maternității ei pline de sensibilitate și simplitate dumnezeiască.

Avem în limba română *culegeri cu minuni* ale Maicii Domnului dar și culegeri de minuni ale altor Sfinți.

Și observăm cum Maica lui Dumnezeu și Sfinții și Sfinții Îngeri a lucrat și lucrează *într-un anume fel* la mântuirea oamenilor.

Iar acest fel *personal* prin care Maica lui Dumnezeu și Sfinții *lucrează* în viața oamenilor ne vorbește despre *unicitatea fiecărei persoane umane* și despre modul *particular* în care fiecare dintre noi *acționăm* și *ne sfințim viața*.

De aceea unirea noastră cu harul lui Dumnezeu și manifestarea acestei *intimități* cu El în fapte, gesturi, cuvinte, scrieri are întotdeauna *prospețimea noutății personale*, pentru că fiecare acționăm *în felul nostru* deși ne bucurăm de *aceeași intimitate* cu El, prin har, pe care o au toți cei *botezați* întru El.

Și astăzi, cu toții, vom bea din apa sfințită de către noi, aici, în Biserică.

Și deși *toți vom bea* din ea, fiecare o vom resimți *într-un mod personal* și va lucra în noi *urmări harice*, sfințitoare, în măsura în care noi *tindem* spre Dumnezeu și *spre anumite lucruri* într-un anume mod personal.

Însă praznicul de astăzi ne spune altceva și mai profund: că actele Fiului lui Dumnezeu întrupat sunt *unice* dar cu *noutate sfințitoare veșnică*.

El S-a întrupat dintr-o singură Fecioară, care e *Născătoare de Dumnezeu* (pentru că Maica lui

Dumnezeu L-a născut pe *Fiul lui Dumnezeu* și nu *o persoană umană*), S-a născut, a trăit, a vorbit oamenilor, a murit, a fost îngropat, a înviat din morți *doar o singură dată*.

Tot ce *a făcut Hristos pentru noi* a făcut *doar odată* și această *singură dată* are *o putere mântuitoare continuă*, neschimbată, nediminuată, prin care *transfigurează* pe tot omul care *vine* în lume [In. 1, 9].

Și viața noastră pământească e tot *una singură*, pentru că nu există *reîntrupări succesive*, și de aceea viața noastră este *extrem de valoroasă*.

Murind și înviind cu Hristos Dumnezeu prin Botez, fiecare clipă a vieții noastre are *încărcătura duhovnicească* și *măreția mântuirii*.

Fiecare *clipă* a vieții noastre e *clipă a mântuirii*.

De aici și continua *încordare* pentru curățire, sfințire, adică pentru *a lupta cu patimile din noi*.

Și *rugăciunea de sfințire a apei mici* ne vorbește despre rostul ei *ascetic* în viața noastră:

„Și, prin gustarea și stropirea cu apa aceasta, trimite-ne nouă binecuvântarea Ta, care *spală întinăciunea* patimilor. Așa ne rugăm, *cercetează* neputința noastră, Bunule, și *tămăduiește* cu mila Ta bolile noastre cele sufletești și trupești" [*Molitfelnic*, ed. BOR 2002, p. 196].

Pentru că, la fel ca la 6 ianuarie, prin *apa sfințită* primim *harul lui Dumnezeu*, se reafirmă faptul că *materia poate fi umplută de har* și că ființa umană, implicit, nu numai că *se poate umple de har* ci că *a fi plin de har* înseamnă *a fi om deplin*.

Născătoarea de Dumnezeu e *cea plină de har*, de harul Fiului ei și de toată virtutea și frumusețea ascetică și mistică.

Iar noi suntem chemați spre aceeași *frumusețe dumnezeiască*, adică spre a deveni *făclii* pline de lumina Sa, *locașuri* ale Stăpânului, *fecioare* înțelepte, *sare* a înțelepciunii dumnezeiești, *fii ai lui*

Dumnezeu după har, pentru că astfel arătăm că *am înviat cu Hristos* și *ne-am umplut de slava Sa*.

Nu mulți au fost la Mormântul Domnului ca *să vadă* și *să se spele* pe față și mâini cu lumina aceasta minunată, care coboară anual în Mormântul Său, în Sâmbăta Mare, ca semn *al realității Învierii Sale* din morți.

De aceea, pentru toți, avem apa aceasta sfințită astăzi, care *tămăduiește* sufletul și trupul tot ca *semn al realității* Învierii Lui și al statutului Fecioarei Maria de *Născătoare de Dumnezeu*.

Și cu aceeași evlavie, închinându-ne Celui înviat din morți și Prea Sfintei Maicii Sale, să luăm și să gustăm acestă *apă dumnezeiască*, pentru ca să ne umplem de *lumina Sa* în mintea, în inima și în trupul nostru, căci e plină de harul Lui. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Paști [2011]

Craniul Sfântului Apostol Toma[93]

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[94],

Hristos a înviat!

Duminica de astăzi e *duminica încredințării personale*.

Și cine nu e *încredințat deplin* de credința ortodoxă, cine mai are încă *dubii*, cine nu e *plin de bucurie trăind ortodox* încă nu trăiește *libertatea fiilor lui Dumnezeu*, adică credința care *ne mântuiește pe noi*, așa cum *i-a mântuit* și pe Părinții și Maicile dinaintea noastră.

Pentru că Evanghelia zilei [In. 20, 19-31] ne vorbește despre modul *cum s-a încredințat* Sfântul Apostol Toma de învierea Sa din morți (v. 28), cum s-a liniștit deplin, cum a văzut *clar* învierea Lui dar și despre *fericirea noastră*, a celor care *credem în El* și *ne încredințăm de El prin harul Său* fără ca să Îl fii văzut, ca Apostolii, *în carne și oase pe Domnul*.

---

[93] Imagine *preluată* din locația: http://www.johnsanidopoulos.com/2010/10/skull-of-holy-apostle-thomas-in-patmos.html.

[94] Predică scrisă în data de 30 aprilie 2011.

Iar dacă el *a pipăit* trupul Său înviat și *a simțit* dumnezeirea Sa („iar el [Toma], simțind *cu mâna* firea [persoana] Ta *cea îndoită* [divino-umană]", *cf. Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 57), noi pipăim cu inima cuvintele Sale și ne unim cu Trupul și Sângele Său și ne bucurăm de toți Sfinții Lui, care s-au încredințat, fiecare dintre ei, de *realitatea* Lui și s-au umplut de *slava Lui* în viața lor.

Adesea e reluată supoziția „necredinței" Sfântului Apostol Toma.

Și acest lucru e afirmat într-un mod *stereotip*, ca și când Sfântul Apostol Toma ar fi fost *un necredincios*, un *rău-voitor* ca cei pe care noi îi vedem astăzi peste tot, care *s-ar fi luptat* cu confrații săi și *ar fi negat* învierea Lui.

Însă Toma dorea aceeași *încredințare* de care toți avuseseră parte.

Maica Domnului și Sfintele Femei Mironosițe au venit de mai multe ori la mormânt după Învierea Sa din morți și ele L-au văzut, pentru că El li *S-a arătat* și *le-a încredințat* de învierea Lui din morți.

Li S-a arătat lor, celor 10 Apostoli, fără Toma, și la alți ucenici ai Lui.

Mulți Îl văzuseră pe Hristos cel plin de slavă.

Iar Toma nu dorea *demonstrații* despre învierea Lui ci aceeași *încredințare* de care se bucuraseră mulți ai Lui.

Acesta e motivul pentru care *Sinaxarul zilei* spune despre „Duminica Tomii" că este „*înnoirea* Învierii lui Hristos și *pipăirea* Lui de către Sfântul Apostol Toma" (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 62).

Venirea din slava Sa la Apostolii Săi, adunați împreună în a 8-a zi, în același fel cum *îi încredințase* pe cei 10 [In. 20, 19-23], e *o înnoire a evidenței învierii Lui* și o *certificare a ei* și pentru Toma, care dorea și el *aceeași descoperire* a Lui de care se bucuraseră și ceilalți.

Iar Domnul nu l-a lăsat pe Sfântul Toma fără această *bucurie a revelării Sale*…și după ea *tânjim* cu toții.

Pentru că duminica de astăzi este *o atenționare părintească* a noastră ca nu cumva să ne mulțumim cu *o credință surogat*, falsă, care nu produce *întâlnirea harică* cu Dumnezeul nostru.

Pentru că acesta e *marele adevăr al căutărilor umane*: toți vrem să-L găsim și să-L cunoaștem și să Îl iubim pe Ziditorul nostru și să trăim bucuria vieții dimpreună cu El.

Iar când mari genii, mari căutători ai Lui Dumnezeu și Sfinții Lui au strigat după El și au dorit *să Îl vadă pe El* au dorit *încredințarea de prezența Lui* și de *adevărata credință în El*.

Nu, Dumnezeiescul Toma nu este un *contra-exemplu* ci *exemplul cel mai deplin* pentru viața noastră!

Credința e *o căutare a lui Dumnezeu cu toată ființa noastră*, cu toată puterea de înțelegere, de iubire și de acțiune.

Omul care *crede* în El dorește *să creadă și mai mult* și, pe drumul credinței, avem multe *sincope*, multe *dileme*, multe *deznădejdi*, *mari căderi* și *fulminante urcușuri duhovnicești* dar care *aprofundează* credința, o *simplifică* și *produce în noi o încredințare* din ce în ce mai mare.

Și această *încredințare în El*, pe măsură ce *crește* în noi, ne face *să nu mai luăm seama* la *râsul lumii*, la *pericolele* de orice fel, la frica de suferință, moarte sau demoni, de sărăcie sau de neiubire, pentru că slava Lui *ne ocupă tot mai mult întreaga persoană* și ne face *să receptăm* tot ceea ce trăim *din perspectiva veșniciei* și nu *a unei istorii lașe și plină de compromisuri*.

Dacă unii *s-au încredințat de Dumnezeu* prin *citire*, alții prin *slujbele Bisericii*, alții printr-o *minune*, alții prin *mărturia cuiva*, alții prin *aprofundare teologică*, alții prin *suferință* sau alții prin *vederea slavei lui Dumnezeu*, cu toții, oricare ar fi gradul nostru *de încredințare* în realitatea și lucrarea lui Dumnezeu cu întreaga creație, am trăit și trăim această *încredințare* din *darul lui Dumnezeu* și nu pentru *nevoința noastră*.

Aceasta trebuie să fie *conştiinţa noastră recunoscătoare* faţă de Prea Curata Treime, Dumnezeul nostru: că viaţa, credinţa, mântuirea noastră sunt *daruri* ale Sale, ale *marii* şi *negrăitei Sale iubiri* faţă de noi, păcătoşii.

Iar dacă ne manifestăm astfel vizavi de viaţa noastră şi de viaţa altora înţelegem *necesitatea mărturisirii credinţei noastre faţă de alţii* sau, mai bine-zis, *a încredinţării noastre vizavi de alţii*.

Şi când spun asta mă refer la faptul că *nu îl uimeşti* pe om dacă îi turui versete, minuni, fragmente de rugăciuni şi de slujbe…

Nu îl uimeşti când vrei *să intri cu forţa* în viaţa lui şi, în mod ostentativ, să îi propui modul tău de *a-L înţelege* pe Dumnezeu.

Dar îl uimeşti, îl cutremuri, *îl dezarmezi* când constată, după un anumit timp, că tu *trăieşti* şi *gândeşti ortodox* în fiecare moment al vieţii tale.

Adică *îl uimeşti* dacă *îl ajuţi când nimeni nu-l ajută*, când îi restitui portofelul pierdut pe care nimeni nu i l-ar mai fi restituit, când simplitatea şi demnitatea ta îl umilesc instantaneu, când prietenia ta faţă de el e *conştiinţă vie* şi clară şi când rugăciunile şi pacea şi bucuria ta, reale şi pline de har, îl umplu şi pe el de slava lui Dumnezeu, cea care *îl încredinţează* pe tot omul trăitor în această lume.

Când strigăm către Dumnezeu, în durerea şi deznădejdea noastră, ca să ne scoată din iadul nostru, ne pregătim să înţelegem iubirea Lui cu noi şi nevoia întregii lumi de iubirea Sa, de pacea şi de blândeţea Sa.

Dacă ne umplem de slava Lui şi devenim *palate ale Stăpânului*, nu devenim *insensibili* la nevoia de frumuseţe, de iubire, de candoare şi de iertare a umanităţii ci, dimpotrivă, *extrem de sensibili* şi *de grijulii* cu nevoile *reale* şi *profunde* ale oamenilor.

Şi oamenii *nu au nevoie*, în primul rând, de 5 maşini, de 7 case, de aur mult, de conturi multe, de

multă mâncare și de haine indecent de multe ci, în primul rând, de *încredere*, de liniște, de iubire, de candoare, de simplitate, de normalitate.

Și vedem în acest 2011 cum sărăcia *umilește în bine* și pe cei cu bani și pe cei fără ei, și cum ne face *să ne aducem aminte* că avem nevoie, în primul rând, de *o climă bună*, de *un aer bun*, de *un pământ curat*, de *o apă întăritoare*, de o mâncare pe care *să o simți că te hrănește* și de oameni care *să te înțeleagă*, să te sprijine, să te încurajeze spre planuri mari.

Cauți excesele, cauți uitarea în vicii, cauți *solipsismul indiferent* față de societate când *nu te simți al tău*, când nu te simți *agreat*, când nu te simți *al cuiva*, când nu ai *pentru cine lupta*.

Și într-un anume fel sunt *de înțeles* extremele, viciile, căderile: totul ni se pare *prea mult* și nu mai facem față *presiunii sociale* și *energiilor din noi*.

Căutăm debușeuri, ieșiri, salvări…dar în perimetrul *nefast* al depărtării de Dumnezeu.

Numai că și de acolo ne poate scoate Dumnezeu prin pocăință și reconsiderare a vieții noastre.

Dar când *căutăm* iertarea lui Dumnezeu vrem ca *să simțim* iertarea Lui față de noi. Și până *nu o simțim*, nu ne putem *bucura de liniște* și *de încredințare*.

Acesta e motivul pentru care *încredințarea* Sfântului Toma e *nevoia* fiecărui om.

Și mulți au dorit și căutat ani la rând această *încredințare*, au trecut prin diverse forme de religiozitate și multiple filosofii până au găsit *credința cea una*, *mântuitoare* și *sfințitoare* a întregii lumi, *credința ortodoxă*.

Dar tot la fel de greu este *și să Îl găsești pe Dumnezeu în Ortodoxie*, fiind *ortodox* și să trăiești *împreună cu El* fără ca să fii *ispitit de extreme*.

Pentru că viața eclesială actuală în Ortodoxie nu e lipsită de *extreme*, de *priviri înguste*, de *derapaje*.

Și aceasta pentru că *nu integrăm*, nu devenim *tot mai încăpători*, nu vrem *să învățăm* de la Sfinții și teologii fiecărui secol în parte ci ne refugiem într-o viață cu orizonturi *parohiale, naționale* sau *fără legături reale*, vii, cu Tradiția de 2.000 de ani a Bisericii și de aceea nu ne bucurăm *cu toată bucuria* cu care ortodocșii *pot să se bucure*.

Pentru că bucuria ortodocșilor vine din cunoașterea Tradiției și din trăirea în ritmurile ei îndumnezeitoare.

Căci dacă vezi Biserica Ortodoxă, ca ortodox, drept *o instituție condusă doar de oameni*, cărora *le vezi decadența* cu minuțiozitate și teologia ortodoxă nu ți se pare *deloc congruentă* cu viața lor ești mai mult *un spectator neimplicat* decât *un experimentator*, *un încredințat de viața ei divino-umană*.

Ochii ortodocși, ochii profunzi ai ortodoxului, ochii care se curățesc ca să vadă tot mai profund apar în om atunci când el începe *să vadă minuni* în Biserică, când începe să vadă *nevăzutul* din *văzutul Bisericii*, când trece de la *Icoane* la *relația de prietenie* cu Sfinții și de la slujbele Bisericii ca *date neînțelese* la *experimentarea măreției lor teologice și duhovnicești*.

Ochii ortodocși sunt *un microscop foarte puternic* care *privește în lăuntrul lucrurilor*.

Una e *frunza* Bisericii, ceea ce *vezi pe afară* din Biserică și alta e când frunza Bisericii, teologia, viața și realitatea ei le vezi microscopic, în profunzime, când *plonjezi* în frunză, cu harul lui Dumnezeu, în viața Bisericii și vezi o lume incredibilă…sau când privești cu telescopul credinței ortodoxe universul și auzi cântecul lui cutremurător.

Da, există multe *nereguli*, mulți oameni care *își bat joc de vocația lor* în Biserică, oameni care nu știu *ce e Ortodoxia* dar sunt *printre noi*, însă cu inima lor *stau departe*, sunt mulți *decepționați* și mulți *rătăți în credință*, pentru că au dorit *o credință după mintea lor* și *nu credința care îi sfințește pe ei*.

Sunt multe drame, multe și mari drame în Biserică.

Numai că, așa cum soarele se ivește după zile de ger și de ploaie, după cum iarba crește peste tot primăvara și nimeni nu o poate opri, după cum înfloresc peste tot florile pământului și umplu de miros îmbătător întreaga lume, tot la fel viața Bisericii e *mai sfântă* și *mai profundă* decât toți detractorii ei la un loc și *irumpe* în viețile oamenilor într-un mod paradoxal.

Și de aici *mâna întinsă* a lui Dumnezeu pentru tot omul…

Toți sunt chemați la *mântuire*, toți sunt *încurajați*, toți sunt *ajutați să înțeleagă* că *sfințenia e normalitatea vieții umane*.

Și *minunarea* omului, oricare ar fi el, prinderea lui în *mreaja frumuseții Sale* înseamnă *începutul încredințării* de frumusețea Lui cea veșnică.

Mă rog lui Dumnezeu ca *să ne încredințăm*, cu toții, de sfințenia, de bucuria, de pacea, de mila și de atenția Lui cu fiecare dintre noi și împreună cu El fiind să ne bucurăm dumnezeiește în toate zilele vieții noastre și în întreaga veșnicie. Amin!

Paradoxurile sfinţeniei. Predică la pomenirea de 6 ani a Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu [4 mai 2011]

†

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul[95],

la 6 ani de la adormirea Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu, Părintele nostru duhovnicesc, simt *să mă rog lui*…şi *pentru el*.

Deopotrivă: să mă rog lui *cu îndrăzneala iubirii şi a filiaţiei duhovniceşti*, familiaritatea cu el

[95] Predică scrisă în data de 3 mai 2011.

crescând de la o zi la alta și devenind tot mai cuvioasă, mai inexprimabilă și să mă rog *pentru iertarea sa*, cu parastas și pomenire.

Par de necrezut și pentru mine *pașii interiori* pe care i-am făcut unul față de altul.

În primul rând, *el* față de mine…

Și modul cum *m-a ridicat* spre inima, conștiința, spre perspectiva lui atât de *abisală* și *cuprinzătoare* în același timp.

Însă cel mai mult în aceste zile sfinte, pe lângă *duioasa* și *bucuroasa sa prezență* în viața noastră, mă stăpânește *tristețea anonimatului* său postum.

În timpul comunismului era *un nimeni* pentru că fusese închis, pe nedrept, în pușcărie și pentru că *viața duhovnicească* sau „misticismul" (înțeles ca *cel mai nociv lucru* pentru sistemul politic ateu) nu valorau nimic.

După revoluție a fost *un nimeni* pentru că *nu a fost publicat* și nici *mediatizat*.

Și dacă *a fost publicat* nu a fost publicat la nivel *național* ci *provincial*.

Acum, după adormirea sa, și după ce am editat deja 7 volume online, în mod gratuit, din cele 10[96], cu operele sale și despre el, *anonimatul* său continuă să fie *foarte viguros*.

Însă nu pentru că *sfințenia* și *experiența sa mistică* sunt „discutabile", ci pentru că sfințenia și experiența sa mistică sunt *prea mari* pentru *a fi înțelese*.

Și asta arată că marii Sfinți ai Bisericii trec și în timpul vieții, și după aceea, printr-un *anonimat* și printr-o *minimalizare enorme* până devin, la un moment dat, prin *vulgarizarea* lor, *asimilabili*.

Numai că *vulgarizarea* marilor Sfinți teologi și mistici ai Bisericii înseamnă *reducerea lor la câteva fraze* și la *o validare a lor de către anumite personalități duhovnicești*, în loc ca *persoana* și

[96] De aici *se pot downloada*, în mod gratuit, cele 10 volume ale *Operelor* sale *complete*: http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/.

opera lor să dinamizeze Biserica, la modul exploziv, prin cercetarea și aprofundarea lor.

Tăcerea însă din jurul Dumnezeiescului Ilie ține însă și de numărul *foarte mic* de oameni care l-au cunoscut, întru câtva, în ipostaza sa de *om duhovnicesc*.

El este un Sfânt mistic mirean, un mirean isihast cu viață ascetică trăită în familie, cu un singur ucenic (în persoana mea) care *îl popularizează* și *îl explică întru câtva* și căruia i-a dăruit *întreaga sa operă*, pentru că smerenia lui abisală a fost *foarte discretă* cu detaliile despre viața și experiența sa.

Numai că acest *prea discret om al lui Dumnezeu* vorbește în mod extins despre *stări dumnezeiești atât de rare* încât nevoitori ortodocși care au trăit, ca el, *luni întregi în vedere extatică* sunt *foarte rari* în istoria Bisericii.

Pe de o parte, sunt trist, pentru că *nu se cunoaște* sau *nu se înțelege*, că acest om îmbrăcat în discreție și tăcere e *cel mai mare isihast și mistic ortodox* al secolului trecut și că el este *român* dar, pe de altă parte, înțeleg că *măreția sfințeniei* lui e atât de *neașteptată* și de *bulversantă* încât îi poate *descumpăni* și pe *mari oameni duhovnicești*.

Și voi încerca să explic de ce ne poate *descumpăni* Fericitul Ilie, cel pe care îl pomenim astăzi.

Pentru că nu avem Sfinți *recenți* pe lângă care *să îl situăm* și *să îl înțelegem*, întru câtva, *prin similitudini*.

Ne-ar trebui Părinți ca Sfântul Dionisie Areopagitul, Sfântul Simeon Noul Teolog sau Sfântul Maxim Cavsocalivitul, cu *perioade extatice ample*, adică *cu zile* și *săptămâni de viețuire în lumina dumnezeiască* și *în vederi extatice* pentru ca să înțelegem *unicitatea* și *raritatea* lui.

Pentru că Dumnezeiescul Ilie a plecat cu *rugăciunea inimii* de la zero, fără să știe nimic despre *pericolele* și *minunile* ei, ci doar *textul rugăciunii* și *cum să o spună în ritmul respirației*, era în pușcărie, era *mirean*, nu făcuse *studii*

teologice…și a ajuns după ani întregi de lupte cu demonii la vederi extatice din ce în ce mai mari și mai ample și la trăirea în slava lui Dumnezeu *în mod continuu*.

Adică nu *extaze de începători*, fulgerătoare, care te iau pe nepregătite ci *clipă de clipă trăia în lumina lui Dumnezeu*, în Împărăția Sa, rugându-se împreună cu Sfinții și cu Îngerii, primind descoperiri uluitoare și văzând modul în care va fi *transfigurată* întreaga creație la a doua venire a Domnului.

Și asta îi poate *descumpăni* pe cei care s-au nevoit ani întregi în viața preoțească sau monahală, care au studii teologice aprofundate dar care îți pot vorbi doar despre *bucuria duhovnicească la rugăciune* sau despre *simțirea curățirii lor de păcate*, adică despre *stadiile incipiente* ale vieții duhovnicești.

Și așa cum ni se pare *incredibilă* mâncarea Sfintei Maria Egipteanca în pustiu sau viața acelui Sfânt ieromonah (am un lapsus acum), care câțiva zeci de ani a trăit numai cu Sfânta Euharistie, tot la fel pot părea *spusele mele* acelora care l-au avut *profesor de engleză* sau *l-au văzut pe stradă* dar *n-au intuit nimic* despre viața lui mistică.

Însă în cei 10 ani ai mei de *prietenie sfântă* cu el am simțit din plin ce înseamnă să stai lângă *un munte* sau lângă *un soare* și să nu ai *replică* în fața harului rugăciunilor sale.

Când dorea *să înțeleg ceva* (și nu cred că *am înțeles ceva* la *înălțimea* pe care și-o dorea) era de ajuns să spună de două-trei ori, în sine, *rugăciunea inimii*…

Pentru că, în scurt timp, fără ca *să te atenționeze cu ceva* sau *fără să te aștepți*…simțeai cum *te străpungea* harul lui Dumnezeu ieșind din el ca un foc dumnezeiesc, ca o bucurie incredibilă, ca o luminare dumnezeiască, care *fixa* în tine înțelegerile pe care ți le explica dar care te făcea și să fii în stare de *veselie dialogică*.

Când *mă rog lui…revine* ceva din veselia aceasta dialogică extraordinară pe care am experiat-o lângă el și pe care *o recunosc* ca pe o stare cunoscută, familiară.

Însă am și bucuria, uneori, ca să îl simt *atât de prezent* în mine și lângă mine încât *nu mai poți să te îndoiești* de prezența sa.

Pentru că se face cunoscut în modul în care *mi s-a făcut cunoscut pe pământ* dar cu o subtilitate și frumusețe și feciorie și mai mari, și mai accentuate.

Un Sfânt *prea paradoxal*…într-o lume *înăbușitoare* din punct de vedere ideologic.

Și caietele sale și tălmăcirile sale și mărturiile mele și alte altora, aprofundările teologice ale tuturor vor dovedi și mai mult paradoxurile sale.

Deși a ajuns la vederi extatice enorme în pușcărie a consimțit, din iubire și atenție pentru familia sa, ca să nu devină *monah* dar a trăit *ascetic* în viața de familie.

A *tăcut* în mod negrăit, cutremurător, despre sine și viața sa.

Nu a căutat publicitatea.

Nu a dorit să facă rău nimănui.

Însă a fost *avid* de tot ceea ce înseamnă teologie, filosofie, știință, poezie, cultură, politică, economie, istorie…făcând o sinteză colosală, foarte puțin *scrisă* însă (*boala Parkinson*[97] l-a afectat forte mult în ceea ce privește scrisul și apoi, a doua boală enormă, a fost *orbirea totală*), din tot ceea ce a acumulat.

De aceea m-a învățat, de la sine, *să integrez* tot ceea ce cunosc și trăiesc în experiența mea duhovnicească, să nu am *apetență* pentru extremisme, să am proiecte teologice și culturale *mari* și *laborioase*, care să se constituie în *nevoința* mea de zi cu zi și să prețuiesc oamenii în așa de mare măsură încât *să nu îi mint* în așteptările lor vitale, *profunde*.

[97] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Boala_Parkinson.

Iar dacă uneori spunem (și pe drept cuvânt): *Dumnezeu nu se lasă mințit*…în toată viața și experiența Fericitului Ilie observăm tocmai acest lucru: el *s-a dăruit cu totul*, s-a nevoit cu totul…și Dumnezeu *și-a împlinit făgăduințele în el*.

Așa că, dacă *ne smintim* întru el sau considerăm că *nu se poate ajunge și azi* la experiențe dumnezeiești copleșitoare, viața lui, a celui *neștiut* și *minimalizat* ne spune contrariul: *întotdeauna se poate*, pentru că trebuie *să te nevoiești cu toată ființa ta*, în mod *real* și Dumnezeu răspunde *în mod real* și *prea frumos* marii tale iubiri. Amin!

Predică la Duminica a 3-a după Paști [2011]

†

Iubiți frați și surori întru Domnul[98],

Apostolul zilei, care vorbește despre *alegerea* și *hirotonirea* primilor Diaconi ai Bisericii (F. Ap. 6,

[98] Predică scrisă în data de 6 mai 2011.

1-7) e pus în paralel cu *iubirea* și *grija* Sfintelor Femei Mironosițe, care au venit la mormânt ca să ungă trupul Său cu miresme (ἀρώματα/ *aromata*) (Mc. 15, 43-47; 16, 1-8) și prin aceasta *Evanghelia zilei* fiind *o reconfirmare* a învierii Sale din morți.

De aceea, din nou: *Hristos a înviat!*…pentru că *praznicul Învierii Domnului*, ca și *Postul Mare,* e unul *de cursă lungă*.

E *o călătorie bucuroasă* spre înțelegeri teologice tot mai frumoase despre Hristos, Cel Înviat din morți pentru noi și despre rolul nostru în Biserica Sa.

Dacă Apostolul zilei arată că diaconatul este *o instituție dumnezeiască* în Biserică, de sine stătătoare (în limba greacă διακονία/ *diaconia* însemnând *slujire*…și de aici rolul diaconului de *ajutător*/ de *împreună-slujitor* cu preotul și episcopul în slujirea liturgică), Evanghelia zilei însă ne vorbește despre niște Femei Sfinte, care nu au făcut altceva decât *să cumpere miresme* pentru ca să Îi ungă trupul potrivit tradiției evreiești.

Numai că nu au cumpărat *miresme*/ *aromate* pentru că *așa era obiceiul* ci pentru că Îl ascultaseră și Îl iubeau pe Hristos și prin această *slujire a lor* plină de dragoste doreau *să își arate recunoștința* față de El.

Nu, nu e întâmplătoare *conexiunea* dintre Apostolul și Evanghelia zilei!

Ci e *un răspuns pertinent* la întrebarea: care este *rolul ierarhiei* și *al poporului credincios* în Biserică?

Dacă diaconii *îi ajută* pe preoți și pe episcopi în slujirea liturgică, învățătorească și administrativă, poporul credincios trebuie să se implice *activ* în viața Bisericii *ajutând* ierarhia bisericească în ample forme.

Și trebuie *să-i învățăm* pe credincioșii noștri cu starea de oameni *vii,* energici, *implicați* în viața Bisericii.

Iar această *împreună-slujire* a *ierarhiei* cu *poporul credincios* se petrece pretutindeni *în viața reală* a Bisericilor și a Mănăstirilor ortodoxe, fără ca *să ne uităm* atribuțiile personale.

Bărbații și femeile credincioase sunt și astăzi *purtători de miresme* în Biserică, în comunitate și în lume. Pentru că prin ceea ce *sunt* și *fac* mărturisesc că sunt *martori* ai învierii lui Hristos.

Însă, cu precădere, femeile credincioase sunt *atente* și *implicate* în *bunul mers liturgic* al Bisericii.

Pentru că pregătesc *materia liturgică*, adică *prescuri, colivi* și *prinoase*, dar se ocupă și de *frumusețea*, *curățenia* și *întreținerea unei atmosfere evlavioase* în Biserică.

Și acolo unde bărbații și femeile nu sunt *implicați activ* în viața comunitară, în sensul să vândă lumânări sau să pregătească anafura sau să aducă ramuri de salcie sau să pregătească vasele pentru agheasmă sau să bată toaca și să tragă clopotul și, în special, să cânte în Biserică, se observă starea lor *de spectatori* și nu de oameni cărora *le pasă* de ceea ce se petrece *în Biserică* sau care nu se bucură *în mod real* la nivel comunitar.

Însă în Biserică și în comunitate e nevoie de *aportul tuturor*.

E nevoie de stabilitate, de respect, de bun simț, de împlinirea conștiincioasă a atribuțiilor personale.

Și când din ambele părți se observă *implicarea totală*, atât a preoților cât și a credincioșilor, se înțelege că *Biserica e a tuturora* și nu doar *a slujitorilor hirotoniți* ca să slujească în ea.

Și în România, la această dată, cu harul lui Dumnezeu, experimentăm din plin extinderea vieții bisericești în *comunitate* și *societate*.

Învățământul religios, modul de exprimare amplu al Bisericii în diverse medii de comunicare, construirea de noi Biserici, de cantine sociale, de instituții de învățământ și de sănătate, extinderea și diversificarea planurilor predicatoriale și catehetice

sunt tot atâtea *iradieri reale* și *constante* ale vieții divino-umane a Bisericii în comunitățile ortodoxe, în societatea românească în ansamblu ei dar și dincolo de granițele țării, prin structurile eclesiale (mitropolii și arhiepiscopii) ale Bisericii Ortodoxe Române din diaspora.

Tot acest *angrenaj complex*, care îl presupune *viața bisericească,* are însă nevoie de *fiecare* dintre noi.

Și prin fiecare *carte citită*, prin fiecare încercare de *a lupta* cu patimile din noi, prin fiecare *milostenie* și *cuvânt bun* spus altora ajutăm la o tot mai dinamică și profundă viață bisericească.

Pentru că orice *schimbare în bine* a cuiva, cu ajutorul lui Dumnezeu, e o schimbare *în bine*, benefică, pentru comunitatea căreia îi aparține și pentru societate în general.

Iar rolul fiecăruia în Biserică este *rânduit de Dumnezeu* în mod liturgic, unii fiind *slujitorii hirotoniți* iar alții *credincioșii botezați* și *conduși spre mântuire* de către cei rânduiți de Dumnezeu spre a fi episcopi, preoți și diaconi.

Însă toți avem *același scop* în viață: moștenirea Împărăției lui Dumnezeu, pentru *a trăi veșnic* împreună cu Hristos Dumnezeu, Cel mort și înviat pentru noi.

Fără *moștenirea vieții veșnice* nu ne e de folos *hirotonirea întru preot*, cum nu ne e de folos nici că *ne-am botezat* și *am venit la Biserică*.

Dacă *nu ne-am schimbat viața* pentru ca *să ne umplem de slava Sa* nu am făcut *nimic bun* cu noi și cu viața noastră.

Și dacă înțelegem profund lucrurile Bisericii nu ne mai e *rușine* să batem clopotul (pentru că el e *o chemare la pocăință*), nu ne mai e rușine să postim, să ne închinăm, să venim constant la Biserică, să citim cărți sfinte, să ne spovedim și să ne împărtășim, pentru că *am devenit cu totul alții*.

Iar duminica de astăzi, când ne vorbește despre *Sfintele Femei Mironosițe*, ne vorbește despre *oameni schimbați* de întâlnirea lor cu Hristos Dumnezeu.

Pentru că pe fiecare zi *ne schimbăm* în Biserică, suntem *alții*, dacă dorim *noutatea mântuirii* în ființa noastră.

Și prin această *experimentare a vieții bisericești* înțelegem cu toții cât de *tainică* și de *anevoioasă* e mântuirea dar, în primul rând, că ea, mântuirea noastră, e *o umplere de viața lui Dumnezeu*, e *o schimbare a noastră* de către Dumnezeu și care este *foarte subtilă*, pe măsura deschiderii, a înaintării noastre în cunoașterea și iubirea Lui.

Iar dacă trecem de la *ceea ce se vede* la *ceea ce nu se vede* în Biserică, dar care *ne umple* de pace, de bucurie, de mirul frumuseții lui Dumnezeu, atunci învățăm să cinstim toată această *iconografie a vieții bisericești*, care ne conduce la *o viață sfântă* în comuniune cu Dumnezeu.

Fiindcă ceea ce ne conduce spre El e *dragostea de a-L cunoaște și mai mult* și *cunoașterea Lui și mai mare* ne umple de *o tot mai profundă atenție vizavi de Biserica Sa* și *de toți oamenii*.

Iar *mirul* care *contează* și despre care *vorbește în profunzime* duminica de astăzi e tocmai *aducerea noastră integrală* lui Dumnezeu, pentru ca El *să ne înfrumusețeze* cu frumusețea Sa cea veșnică.

Dar pentru a ajunge la starea duhovnicească *a umplerii de frumusețea Lui* trebuie să începem cu iubirea față de viața și slujbele Bisericii, cu atenția la confrații noștri, cu grija față de curăția și dreptatea gândurilor, a sentimentelor și a intențiilor noastre.

De aici trebuie să pornim: de la *a vinde* ceea ce e *rău* în noi, de la *a ne depărta de patimi*, pentru *a cumpăra ceea ce e bun*, adică pentru *a face fapte frumoase* în viața noastră.

Iar dacă aruncăm răul din noi și ne umplem de faptele luminii Sale, Îl vom vedea pe Cel înviat a

treia zi din morți, Care ne va chema să moștenim Împărăția Sa cea veșnică. Amin!

Predică la Duminica a 4-a după Paști [2011]

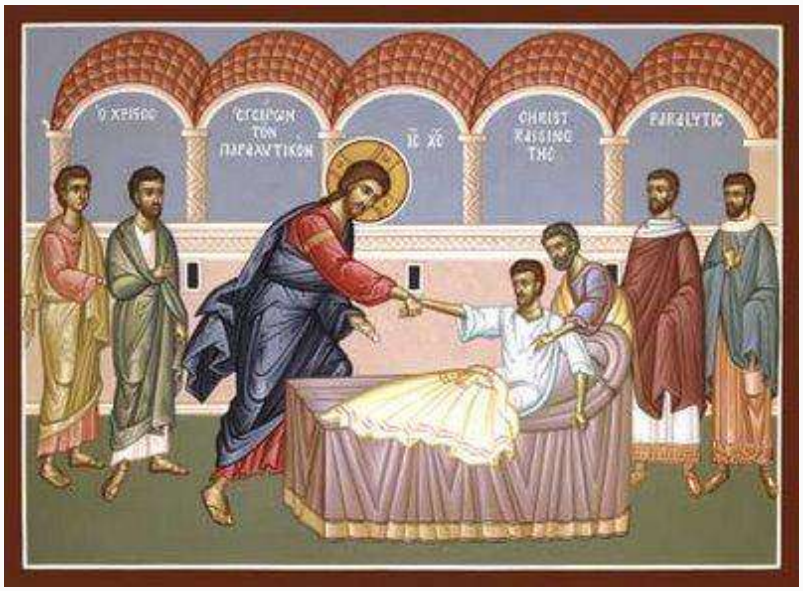

†

Hristos a înviat,

iubiți frați și surori întru Domnul,

și a umplut toate de lumina Sa[99]!...

Ne-a umplut pe noi și întreaga creație de lumina Sa, de harul Său, ca să înțelegem că totul în noi, totul în Biserică, totul în creație sunt *cu sens*.

Cu sens *dumnezeiesc*.

Că nimic nu e *la întâmplare*, aiurea, fără rânduială în existență. Adică toate duc *la El*, pentru că *întru El* sunt toate sensurile creației.

Și privesc cu bucurie și pace oamenii, cu atenție vie, cu nesațul de *a-i înțelege*.

Dar cu nespusă bucurie îi privesc cum vin *la Biserică*. Ce *stare* au în Biserică. Cum *se raportează* ortodocșii noștri la ceea ce *văd* în Biserică.

Și îmi dau seama cum mulți vin *cu dor* la Biserică, cu înflăcărare, ca la *o întâlnire de taină* cu Dumnezeu dar, în același timp, că nu mulți știu că ei *își urmează* sensul existenței venind la Biserică și că

[99] Predică scrisă în data de 13 mai 2011.

ei au venit la slujbă pentru ca *să se bucure* cu Dumnezeu și cu oamenii la un loc.

Și toți credincioșii noștri trebuie să știe acest lucru sfânt: că ei *slujesc* împreună cu preoții Liturghia, Botezul, Înmormântarea, Cununia, Maslul, prin prezența lor, prin starea lor interioară, prin rugăciunile și închinăciunile lor, prin cântarea lor, pentru că preoții slujesc *pentru ei* și *împreună cu ei* lui Dumnezeu.

Iar dacă fiecare *înțelege* acest lucru, anume că el, la Biserică, e *la muncă*, că e la *o muncă duhovnicească* și că trebuie să fie *atent* la toate detaliile prezenței lui la Biserică, atunci, cu siguranță, *nu se mai plictisește*.

Pentru că slujba Bisericii Ortodoxe e *o muncă veselitoare*, e *o destindere* a minții, a inimii și a trupului prin ceea ce vezi, prin ceea ce auzi, prin ceea ce miroși, prin mișcările pe care *le cere* închinarea trupească și duhovnicească în același timp.

Nu, rolul nostru, nu este acela de *a-i urmări* tot timpul, ca niște simplii *spectatori*, pe preoții din altar!

Rolul nostru nu e acela de *a căsca gura*, de a ne uita la ceas, de a ne uita la praful de pe pereți sau la hainele celor de lângă noi…ci de *a participa*, cu încordare, la taina care *se petrece*, la slujba care are loc, la *întâlnirea* dintre noi și Dumnezeu.

Preoții în altar *au treabă*.

Au *o treabă sfântă* la care credincioșii *participă*.

Prescurile aduse de credincioși, pomelnicele, lumânările, darurile aduse la altar pentru slujbă și pentru viața preoților sunt *o împreună lucrare* la întâlnirea cu Dumnezeu.

Dacă credincioșii aduc darurile de pâine și vin, iar preoțiile le pregătesc ca *daruri* ale Bisericii locale aduse lui Dumnezeu („Pe ale Tale dintru ale Tale, Ți le aducem, Doamne!”), cu toții, preoți și

credincioși, ne rugăm, chemăm, *așteptăm* pogorârea harului Sfântului Duh peste ele și peste noi.

Aceasta e *lucrarea*, munca noastră *sfântă* în Biserică: ne pregătim interior pentru *a simți* lucrarea lui Dumnezeu întru noi și pentru a ne împărtăși cu Trupul și Sângele Lui.

Și numai simțind *adierea* bucuriei și a frumuseții harului Său în noi ne putem *apropia*, cu credință, cu cutremur și cu dragoste pentru *a ne împărtăși* cu Cel ce șade pe Heruvimi dar care S-a făcut om pentru noi și pentru îndumnezeirea noastră.

Nu, nu ne putem *dispensa* de nimic din ceea ce *se petrece* în Biserică!

Biserica are o anume formă și o anume orânduire internă…tocmai pentru ca *să ne suscite atenția*.

Tocmai pentru ca să dorim să știm *mai multe* despre de ce arată așa, ce e una sau alta din ea, ce sens au, de ce sunt acolo.

Sfintele Icoane din Biserică nu sunt *vestigii istorice* pe care le putem, la o adică, *arunca la coș*, ci *realități teologice*.

Așa cum, acasă, avem tablouri și fotografii cu bunicii, părinții, copiii noștri și ele sunt *semnele* unei *istorii iubite* de noi, la fel avem în Biserică *semnele istoriei mântuirii noastre*, mărturii despre cine sunt cei care *au crezut* în Hristos și sunt *vii*, împreună cu Domnul lor și al nostru, în ceruri.

Icoanele autenticilor închinători și trăitori pentru Dumnezeu sunt *în fața noastră* și *ne acoperă* de pretutindeni pentru ca să ne facă să ne dorim să fim *unii dintre ei*.

Pentru că *sensul* nostru e…*viața veșnică*, în Împărăția Lui, cu toți Sfinții Lui.

Sensul nostru e *să ne ridicăm* din *slăbănogeala*, din *paralizia lipsei noastre de activitate reală* (cu aluzie la Evanghelia zilei: In. 5, 1-15), fundamentală și *să ne zidim duhovnicește*, ca *ființe teologice*.

Tot ce se cântă și se rostește la strană sau se cântă și se rostește în altar *ne interesează*.

Mintea noastră trebuie să fie *într-o permanentă atenție*.

De aceea suntem *la o muncă duhovnicească*, care ne schimbă cu totul raportarea la viață, pentru că *teologia* de la strană și cea rostită din altar, care e una și aceeași, ne face mintea *să gândească*, ochii învață *să vadă iconic*, să vadă *dincolo* de ceea ce se vede, mirosul se învață cu tămâia frumoasă, cu mirul, cu mirosul de floare iar trupul *cu decența* și *evlavia* închinăciunii, a îngenuncherii, a conștiinței că suntem *creațiile Lui* și că suntem *făpturi firave*, slabe, neputincioase fără *ajutorul* și *mila* Sa.

Tot aprofundând această viață liturgică, viață cu slujbă și prin slujbă, ne umplem de dorul și de dragul de *a veni*, de *a reveni*, de *a ne bucura* în Biserica slavei Lui și de a trăi, ca în Biserică, pretutindeni.

De ce Bisericile noastre ortodoxe au slujbe *lungi* și *nu au scaune pentru toți*?

Pentru că Biserica ne învață că slujirea lui Dumnezeu nu e *un aperitiv*, nu e *o gustare de 5 minute* ci e *o masă împărătească*, la care trebuie să te întreții, cu toată ființa ta, *într-un dialog* cu Gazda și cu Oștenii Lui, adică cu Domnul și cu Sfinții Lui.

Și pentru că ai venit ca *să te bucuri activ*, așa cum se face la marile concerte (nu se stă *jos* ci *se dansează*, se țipă și se urlă în fața megastarului…degeaba), și la Biserică te bucuri *stând în picioare*, cu cuviință, îngenunchind cu cuviință, închinându-ne cu cuviință, fiind atenți și interiorizând totul *cu bucurie*, pentru că slujirea e *cu bucurie* și *pentru bucurie*.

Da, și de jos te poți bucura!

Iar dacă ești neputincios, bătrân sau slăbit de post și de slujbe, mai stai și jos. Trebuie să mai stai și jos, că *ai nevoie*.

Uneori *nevoie mare*…

Însă Biserica ne aduce aminte că *dinamismul ascetic* al slujbelor, adică *durutul* picioarelor, al spatelui, al inimii, al capului, oboseala și durerea sunt *lupta noastră pentru verticalitate*, pentru bucurie, pentru ieșirea din toropeală, din *fața tristă* spre *fața veselă*.

Adică chiar dacă am avea bani ca să umplem Biserica de scaune…Biserica nu e *pentru scaune* și *pentru confort* ci pentru *bucuria trăită în nevoință* sau pentru *bucuria care iese din exercițiile liturgice ale stării în picioare*, ale închinăciunii, ale rugăciunii, ale atenției, ale lăsării în urmă a vieții noastre cu care am intrat în Biserică.

După ce s-a terminat concertul cu Shakira[100] în ploaie, la București, oamenii plecau bucuroși, entuziasmați nevoie mare, că *a fost cool de tot* concertul.

Shakira *își număra* banii la hotel, organizatorii la fel, jandarmii plecau la unitatea lor…numai tinerii plecau *cu ce fel de bucurie* aveau ei pentru *ce-or fi înțeles* din concert.

Și ce *bucurie estetică* și *emoțională* le-a transmis Shakira pe ploaie în comparație cu *bucuria totală* a Bisericii?

Căci dacă tinerii ar gândi *mai mult* și dacă bătrânii ar fi *mai atenți* la viața lor n-am mai *vedea orice*, n-am mai cumpăra *oricum* și n-am mai fi *cine suntem*.

Pentru că *cine suntem* e *prea puțin* pe lângă *cine putem fi*.

Și cu Dumnezeu putem fi *oștenii Lui*, casnicii Lui, poporul Lui, slujitorii Lui, iubirea Lui.

Numai că trebuie *să ne ridicăm patul* (τὸν κράβαττόν/ ton cravatton) și *să umblăm* (In. 5, 8).

Și *a umbla* de aici înseamnă *a peripatetiza* în greacă.

Și peripateticianul ortodox, în comparație cu cel filosofic, e cel care peripatetizează/ care umblă/

[100] Shakira Isabel Mebarak Ripoll: http://ro.wikipedia.org/wiki/Shakira.

merge/ *călătoreşte cu Dumnezeu* şi *pentru Dumnezeu* prin această viaţă.

Şi dacă vede oameni, îi vede ca *ai lui* Dumnezeu. Nu vrea să îi minimalizeze, să profite de ei, să le facă rău.

Şi dacă munceşte ca să câştige bani, pentru viaţa şi familia lui, nu consideră că a făcut bani *de unul singur*, ci că ei sunt *darul* lui Dumnezeu în viaţa lui.

Tocmai de aceea, pe ortodox, nu *îl conduc* banii, pentru că banii sunt *pentru comuniune* şi nu *idoli*.

Banii sunt pentru ca *să ne apropiem* unii de alţii şi pentru ca *să fim unii cu alţii* şi nu pentru ca *să ne distanţăm unii de alţii*.

Şi observăm că cei care *se distanţează* pe motivul funcţiei, al banilor, al relaţiei de alţii nu fac altceva decât să îşi piardă *legăturile fireşti* cu Dumnezeu, cu oamenii, cu creaţia în integralitatea ei.

Pentru că duminica de astăzi, aproape de *înjumătăţirea* praznicului Învierii (18 mai 2011), ne vorbeşte despre *ridicarea* din boală, din nesimţire, din îndoială, din tristeţe, din nemuncă, din neiubire.

O ridicare din tot ce ne face *pasivi* şi *indolenţi*.

O ridicare la viaţă, la viaţa *cu gânduri înalte* şi *sentimente profunde*, cu fapte generoase şi multă candoare, cu multă delicateţe, atenţie şi bun simţ.

Pentru că de *atenţie* şi *bun simţ* ţine *tăcerea* noastră la slujbe, dorinţa de a fi *bucuroşi* şi *împăcaţi*, de a cunoaşte *tot mai multe* din viaţa şi istoria Bisericii pentru ca să fim *tot mai alţii*.

Iar *bunul simţ* la care mă refer adesea înseamnă *să vorbim* şi *să acţionăm* din *interiorul* schimbărilor duhovniceşti continue ale simţurilor noastre, prin care înţelegem ce e corect, ce e frumos, ce e bun, ce e durabil să facem, să spunem, să simţim.

Pentru că bunul simț al simțirilor bune e *bisericesc*, se trăiește în viața Bisericii și, datorită lui, înțelegem cum să pictăm Biserica, cum să o aranjăm, cum să slujim în ea, cum să îi primim pe alții în ea.

Pentru că bunul simț *teologic* e *măsura* noastră în toate.

Și dacă nu știm *până unde* ține seriozitatea, delicatețea, relația, slujba și unde încep derapajele religioase de tot felul nu știm să facem *diferența* între *adevăr* și *contrafacere*, între *frumos* și *chici,* între *seriozitate* și *perversitate*.

De aceea Domnul ne cheamă *în lumina Sa*, ne invită la o viață *activă*, energică pentru El, care e o viață pentru toți și pentru noi în același timp, adică ne cheamă *la slujire*.

Și Îl putem *sluji* pe El și în Biserică, și la serviciul nostru, și acasă și în societate.

Peste tot putem fi atenți, serioși, dinamici, frumoși.

Peste tot putem fi vii, autentici, complecși, încântători.

Trebuie să fim *eclesiali* pentru ca să fim și profesional, paternal, colegial *autentici*.

Și nu mă îndoiesc de faptul că mulți dintre dumneavoastră *înțelegeți* ce spun eu acum și *vă bucurați* că le spun, pentru că vă bucurați să auziți *adevărul* Bisericii *spus cu tărie*, pentru că el este *adevărul-adevărat* al umanității.

Toate *au sens teologic*, pentru că El este *sensul* tuturor sensurilor vieții și ale existenței.

Și El a înviat și a umplut toate de lumina Învierii Sale. Amin!

Predică la Duminica a 5-a după Paști [2011]

Hristos a înviat,

iubiți frați și surori întru Domnul[101]!

Și mai înainte de toate vreau să observați faptul că *fântâna* unde Domnul vorbește cu Sfânta Muceniță Fotini[102] are formă de *cruce* în iconografia ortodoxă, pentru că *apa vieții*, adică *harul lui Dumnezeu*, ne-a venit din Crucea și Învierea Domnului.

[101] Predică scrisă în data de 20 mai 2011.
[102] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/februarie/februarie26.htm.

Iar pentru ca harul *să țâșnească* în noi trebuie să ne facem *fântâni adânci* ale lui Dumnezeu prin asceza noastră de fiecare clipă.

Nu ne vom ocupa de data aceasta de *Evanghelia zilei*, așa cum am făcut-o altă dată, ci de slujbele zilei din *Penticostar*.

Și aceasta, pentru ca să vedem cât regăsim aici *teologia praznicului Învierii Domnului* și *ce se spune* despre *femeia samarineancă*, despre *Sfânta Fotini*.

Slujbele zilei sunt trei: *Vecernia Mică*, *Vecernia Mare* și *Utrenia*, primele două slujindu-se *seara* și a doua *dimineața*, înainte de Sfânta Liturghie.

Penticostarul[103] e cartea din care *cântă* și *citește* cântărețul la strană…

La *Vecernia Mică* nu avem decât *o cântare* referitoare la Sfânta Fotini iar restul de 12 sunt ale praznicului celui mare al Învierii Domnului.

Zămislirea Domnului a fost „fără de sămânță" (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 176) și El „a ridicat fruntea unșilor Săi, [a celor]…ce slăvesc Crucea lui Hristos, îngroparea și slăvita înviere"(Ibidem).

Pentru că atât zilele liturgice de dinainte de Paști, cât și cele de după Paști vorbesc de această *înlănțuire reală* și *prea iubitoare* a evenimentelor mântuirii noastre.

Și de ce trebuie *să înșiruie*, de fiecare dată, imnografii și teologii Bisericii *toate evenimentele mântuitoare* ale iconomiei lui Hristos?

Pentru că numai Cel care Se naște, moare, e îngropat, învie din morți și Se înalță la Tatăl cu umanitatea noastră pentru *a ne mântui* pe noi e *Mântuitorul nostru* și nimeni altul.

Noi ne bucurăm să subliniem *dragostea noastră* pentru Domnul și *să Îi mulțumim*, de fiecare dată, pentru această *imensă dragoste* pentru creația Sa, pentru umanitate.

Și *ne aducem aminte* de cele pe care Domnul le-a făcut pentru noi și *Îi mulțumim pentru toate* și

[103] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Penticostar.

ne rugăm Lui pentru toate în mod *comunitar*, pentru că toate *ne vizează* și ne sunt *de folos*.

Iar din aceeași cântare aflăm că Născătoarea de Dumnezeu este cea care *ne-a mijlocit* aceste bunătăți (p. 176) ale mântuirii prin faptul că *L-a născut* pe Mântuitorul lumii.

Răstignirea Domnului e numită în prima cântare de la stihoavnă drept „suire pe Cruce". Și prin aceasta El a șters „blestemul nostru cel strămoșesc", după care S-a pogorât/ coborât în Iad și i-a dezlegat de acolo „pe cei legați din veac" (pe cei ai Vechiului Testament), dăruind neamului omenesc „nestricăciune", adică *posibilitatea îndumnezeirii personale*.

Și pentru că trăim cu *simțirea* miresmei nestricăciunii Sale, *a harului Său*, de aceea „cântând, slăvim Învierea Ta cea de viață făcătoare și mântuitoare" (p. 176).

Pentru aceea fântâna Sfântului Patriarh Iacov e sub formă de *cruce* în iconografie (nu și în realitate[104]), pentru ca să se arate că nu Crucea *omoară*…ci ea *dă viață veșnică* lumii.

Nu crucea/ asceza *ne omoară*, ci *păcatele* și *patimile noastre*!

Rugăciunea, postul, privegherea, ascultarea, citirea, munca, toate făcută *cu chibzuință*, nu ne omoară *fizic* ci *ne schimbă în bine viața*.

---

[104] În realitate, *cf.* http://calindragan.wordpress.com/2010/02/26/la-fantana-lui-iacov-in-nablus/, e așa:

Mântuitorul nostru este Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl „mai înainte de toți vecii” (p. 177).

Și El, „Dumnezeu fiind, om S-a făcut, ca să dea acum raiul *celui întâi zidit*”, Sfântului Protopărinte Adam, „și să izbăvească împreună [cu el] toată firea de *înșelăciunea* șarpelui”, a Satanei.

Și *înșelăciunea* e păcatul, *orice păcat*.

El S-a întrupat și a mântuit „*chipul* celui căzut”, al omului, „ca un lesne iertător”, ca *un repede iertător*.

Și cine iartă *repede*, iubește *mult*.

Și iubește *mult* pentru că *are grijă* de cel pe care *îl iubește*.

Și dacă *îl iartă*, atunci *îl crede în stare* de mântuire, de bucurie, de împlinire personală.

Și în finalul acestei ultime cântări din care am citat, Maica lui Dumnezeu e numită „*o ancoră* a sufletelor noastre”, adică cea de care *ne ținem* prin rugăciune, pentru ca să scăpăm de *potopul păcatului.*

Cântările, ca și *Icoanele* Bisericii, sunt *ferestre* spre Dumnezeu, spre Maica Lui, spre Sfinți, spre Îngeri.

Ele *ne stârnesc dorul* după Dumnezeu și după Sfinții Lui. Și, în același timp, *ne clarifică sentimentele* și *ni le umple de evlavie*.

Pentru că în fața Sfintelor Icoane nu ne rugăm *oricum*, după cum la strană și în Biserică nu cântăm *ce ne trece prin cap,* ci *cântările evlavioase* și *pline de teologie* ale slujbei pe care o slujim împreună.

Și acesta e motivul pentru care *aprofundăm* slujbele Bisericii: pentru ca să aflăm teologia lor plină de adevăr, de sobrietate, de concizie, de claritate, de evlavie.

Vrem să aflăm, tot mai mult, cum să *Îi vorbim* lui Dumnezeu cu evlavia care I Se cuvine și *în termenii adevărului Lui*.

Pentru că *amănuntele* contează.

Și *amănuntele* fiecărei învățături a Bisericii trebuie *cunoscute, aprofundate, înțelese* și *crezute* cu

multă atenție și contemplație. Trebuie să te bucuri privind și înțelegând și să rămâi în ceea ce te bucuri și contempli. Să te bucuri în harul și în adevărul Lui.

Pentru că acolo unde e *adevărul* Lui e și *harul* Lui. Și nu putem fi neglijenți cu *părțile cele multe* ale adevărului Bisericii, cu multiplele dogme și învățături ale Bisericii, pentru că *toate la un loc* formează *adevărul Bisericii*.

„Firea cea învechită" (p. 177) a neamului omenesc a fost *slobozită/ eliberată din stricăciune* de Domnul. Din stricăciunea *interioară* și *exterioară*, adică de *păcat*, de *moarte* și de *robia satanică*.

Pentru că *stricarea* omului s-a produs din *lăuntrul lui*, prin păcat, spre *în afara lui*.

Și ce facem *în noi* se repercutează *în trupul nostru* și *în afara noastră*.

De aceea „peștele de la *cap* se împute"…

Omul din sufletul lui *se împute*, se înnegrește, se satanizează. Tocmai de aceea tot de acolo începe *să se vindece*: prin conștientizarea păcatelor proprii și prin durerea, căința pentru ele.

Maica lui Dumnezeu, cea „cu totul fără prihană", a primit de la Domnul „putere peste făptură și chivernisești cu puterea ta *toate*, precum voiești; că harul Duhului Sfânt, cel sălășluit în tine *în chip lămurit*, lucrează împreună cu tine în toate, totdeauna Preafericită" (p. 177).

Însă Maica lui Dumnezeu nu dorește *altceva* decât *dorește* harul Duhului Sfânt, pentru că e *plină de har* și de umilință și ascultare față de Prea Curata Treime.

Și când ne rugăm Maicii Stăpânului, ne rugăm ca uneia care *ne duce* la Stăpânul, pentru că este *împreună* cu El.

Și în ultima cântare a *Vecerniei Mici* ni se amintește că în săptămâna abia încheiată am sărbătorit *înjumătățirea* praznicului Învierii Domnului și că Fiul lui Dumnezeu este

„Înțelepciunea, Care *a alcătuit* lumea” (p. 177), pentru că toate „prin El s-au făcut” (In. 1, 3).

Vecernia Mare are 20 de cântări. Și începe tot cu *cântările praznicului*.

Și prima cântare vorbește despre Crucea „făcătoare de viață” a Domnului (p. 177), care îl face *viu* pe cel ce crede în El, și căreia ne închinăm, pentru că slăvim, deopotrivă, și „Învierea Ta cea de a treia zi”.

Închinarea și *retrăirea* Crucii nu exclude *slăvirea* și *retrăirea* Învierii Lui.

Hristosul nostru e Cel ce *a pătimit pe Cruce pentru noi* dar Care *a și înviat a treia zi dintre cei morți*. El este unul și același. Pentru aceasta Ucenicii au avut nevoie de *încredințare*. Și *încredințarea Învierii* face parte din *viața duhovnicească*.

Și pe Sfânta Fotini Domnul *a încredințat-o* că e *Mesia*. I-a dat argumente peste argumente despre dumnezeirea Lui până când i-a mărturisit *direct* realitatea Lui personală.

Crucea și Învierea Lui *au înnoit* firea noastră. Și „suirea la ceruri ne-ai arătat, ca un singur bun și de oameni iubitor” (p. 177), conexându-se altfel și *Înălțarea* Domnului la *Crucea* și *Învierea* Lui, pentru că spre *praznicul Înălțării Lui la cer* ne îndreptăm.

Ne închinăm „Învierii Tale celei din morți”, Doamne și grăim cu bucurie: „Atotputernice Doamne, slavă Ție!”.

Pentru că Crucea e *semnul atotputerniciei Lui* atâta timp cât prin ea *a șters întinăciunea păcatelor noastre*.

Și ceea ce părea *slăbiciune* a Lui era, de fapt, *cea mai mare tărie* asupra Satanei, a păcatului, a morții, a indiferenței.

A lucrat mântuire *în mijlocul* pământului, în fața tuturor, în tăcere, în ciuda nesimțirii satanice a unora, arătându-ne tuturor că *puterea adevărată*, reală, e *puterea sfințeniei*, a curăției, a iubirii, a

iertării. Și că această *putere harică* e în veci izvorâtoare de *bucurie* și de *împlinire personală*.

Domnul e *învingătorul pentru noi*: subliniază cântările liturgice.

Și prima stihiră din *stihirile înjumătățirii* ne spune ceva interesant în ceea ce privește *calcularea* zilelor praznicului Învierii (pentru că nu calculează zilele până la *odovania praznicului Învierii*, de dinaintea *Înălțării*, ci până la Cincizecime): „Sosit-a înjumătățirea zilelor, care se încep de la mântuitoarea Înviere și se pecetluiesc cu dumnezeiasca Cincizecime".

Iar din punct de vedere teologic e o subliniere *foarte importantă* pentru că se leagă *Învierea Domnului* de *Pogorârea Sfântului Duh*, adică de *trimiterea Duhului de către Fiul în lume*, a Duhului Sfânt Care *purcede* de la Tatăl și *Se odihnește* în Fiul.

Pentru că „înjumătățirea zilelor" „*strălucește* având strălucirile *din amândouă părțile* [și de la *Înviere* și de la *Cincizecime*] și unindu-le pe amândouă [praznicele]; și este prăznuită, arătând mai dinainte *slava* ce va să fie, a *stăpâneștii Înălțări*" (p. 178).

În a treia stihiră *a înjumătățirii* se vorbește despre apropierea *revărsării îmbelșugate* a Dumnezeiescului Duh peste toți, conform cu *făgăduința nemincinoasă* a Domnului (Ibidem), care este un alt eveniment în cursul iconomiei mântuirii noastre: „după moartea, îngroparea și învierea Sa, ajungând la *înjumătățire*, vestește, adeverind, *arătarea Mângâietorului*" (Ibidem).

Tocmai după aceste stihiri ajungem la „idiomelele samarinencei", adică la cântările care *se intersectează* cu Evanghelia zilei.

De ce fântâna lui Iacov este *cruciformă* în iconografie? Pentru că întâlnirea cu Sfânta Fotini s-a petrecut la ceasul *al 6-lea* din zi, adică la *ceasul răstignirii Sale, cf*. Mt. 27, 45.

Și prima idiomelă a Sfintei tușează acest lucru: „Venit-a la fântână, în ceasul al șaselea,

Izvorul minunilor, spre a aduce *la viață* pe urmașa Evei, că Eva în acest ceas *a ieşit* din rai, din pricina amăgirii șarpelui".

Și Domnul (El e „Izvorul minunilor" și nu *sticla de apă minerală* sau *plată*) a fost răstignit pentru noi la ceasul când Protopărinții noștri *au păcătuit* și au fost izgoniți din Rai, pentru ca iarăși *să ne bage în Rai* pe toți cei care *dorim*.

Și El i-a dat *apa harului*, a vieții, a bucuriei, a mântuirii, celei care căuta doar *apă de fântână*.

Sfânta Fotini e numită „înțeleaptă" aici, pentru faptul că *a alergat să Îl vestească* pe Hristos cetății sale, Sihar.

Pentru că *înțelepciunea* e o urmare *a conştientizării* a ceea ce trebuie *spus* și *făcut cu adevărat*.

Dar „apa credinței" duce la „apele Botezului" (p. 178). Iar în Botez trăim moartea și învierea Domnului, ridicarea noastră la viața cea nouă, duhovnicească, în Hristos.

Și Sfânta Fotini a strigat mulțimilor: „Veniți de vedeți pe Hristos, Care dăruiește lumii mare milă" (p. 179).

El a vorbit cu ea deși era *o femeie păcătoasă* (Ibidem). „Cel ce a spânzurat pământul peste ape" a vorbit cu femeia din Samaria cu intenția „să atragă spre Sine, cu adevărat, pe cea *vânată* de *luptătorul vrăjmaş*, și să adape cu *apa cea vie* pe cea *înflăcărată amarnic* după *lucruri netrebnice*" (Ibidem).

Avusese *cinci bărbați* și acum era cu *un al 6-lea*…

De aceea era înflăcărată/ doritoare de lucruri *netrebnice*, adică de *plăceri sexuale*.

Și ei i-a vorbit Domnul „ca un îndurat și de oameni iubitor", pentru că El a venit și a căutat „oaia cea rătăcită" a umanității, „pierdută prin munții" părerii de sine.

Ca *să cobori* din gândurile *înalte* despre tine însuți…trebuie să devii *fântână de lacrimi* și *de căință*.

Iar fântâna lacrimilor e *crucificată* pentru că trebuie *să renunți la tine*…pentru ca *să te regăsești cu adevărat*.

El „a sărăcit *de bună voie* pentru noi" (p. 179), adică S-a întrupat și S-a umilit pentru noi întru toate pentru ca să ne învețe *umilința*.

„*De bună voie* ai suferit îngropare, ca un Însuți puternic, și ai înviat a treia zi, ca un Dumnezeu" (p. 180), ambele lucruri făcându-le ca Dumnezeu și om.

Iconomia mântuirii sau „rânduiala cea negrăită" (p. 180).

Sfânta Fotini nu a mai vrut apă, a lăsat vasul la fântână și a devenit *propovăduitoare* a lui Hristos în cetatea sa.

Utrenia e cea mai lungă slujbă în ceea ce privește cântările și conține 114 cântări. La Liturghie, *Penticostarul* prezintă 4 cântări.

Ne referim acum la unele *sublinieri teologice* ale Utreniei.

Învierea Domnului e *o certitudine*. El „cu adevărat a înviat…dăruind celor din iad viață și înviere" (p. 181).

El a înviat „ca un nemuritor", adică ca *un Dumnezeu*, zdrobind „*cu tărie* puterea morții", adică cu *tăria* dumnezeirii Sale.

Tot *iconomia mântuirii* e și „taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută" (p. 181), adică tot ceea ce a făcut Hristos Dumnezeu pentru mântuirea noastră.

Arhanghelul Gavriil era „Îngerul în alb" care a vestit femeilor Învierea Lui (Ibidem).

Prea Curata Fecioară a născut „nicidecum stricându-se fecioria" ei (p. 183).

În a doua cântare de la *cântarea 1* se vorbește despre „norii cei duhovnicești" ai harului, care revarsă dreptate în lume.

Hristos e „Apa Vieții” (p. 183) și samarineanca a cunoscut milostivirea Lui (Ibidem).

El este „unul din Treime”, Care a fost văzut făcându-Se om (p. 184).

El nu a ars „pântecele cel nestricat” al Fecioarei Maria deși este „întru totul Dumnezeu și foc” (p. 184).

Domnul a coborât în „cămările iadului” (p. 183), „cu sufletul” (p. 184) unit cu dumnezeirea Sa și „toate sufletele Drepților din legăturile veșnice *s-au dezlegat*, slăvind cu laude puterea Ta *cea mai presus de minte*” (p. 184), de înțelegerea omenească și îngerească.

„Apa nemuririi” (p. 184) e apa harului Treimii care *izvorăște* în Biserică. Și noi, cei „înțeleniți” în „fărădelegile noastre”, cerem să fim adăpați cu „șuvoaiele sângiuirilor Tale” (Ibidem). Pentru că *din rănile Tale* curge *har* în noi.

„Apa cea vie, a nestricăciunii, care spală păcatele celor ce laudă slăvita și dumnezeiasca Ta Înviere” (p. 184).

Pentru că cei care sunt *în harul lui Dumnezeu* nu se *îndoiesc* și nici nu *neagă* ceva în Biserică în afară de păcatele împotriva adevărului lui Dumnezeu.

La Cincizecime „puterea Duhului” (p. 184), adică harul dumnezeiesc, s-a pogorât peste Sfinții Ucenici ai Domnului.

Și înainte de cântarea a 4-a, în „a înjumătățirii praznicului”, se face conexiune între predica Domnului despre *apa vieții* și *înjumătățirea praznicului*, adică a timpului până la Pogorârea Duhului Sfânt, *harul* fiind *apa vieții* propovăduită de Domnul.

Sfânta Fotini a primit „cunoștința puterii Tale” (p. 185) iar Domnul i-a „împodobit” pe Apostolii Săi „cu minuni” și i-a mărit „cu semne” (p. 186).

Hristos a luminat lumea (Ibidem) cu harul și adevărul Său, El fiind „Hrănitorul tuturor” (Ibidem).

Există și *cântări treimice*, ca aceasta de pildă: Fiule „ești d*e aceeași fire* cu Tatăl cel fără de început și cu Preasfântul Duh, păstrând-o *cu Amândoi* și după Întrupare” (p. 187).

Dacă Sfântul Iona fusese aruncat în mare…noi suntem aruncați în „adâncurile inimii mării răutăților” (p. 187) noastre.

Iar Iosif, cel care L-a îngropat pe Domnul împreună cu Nicodim, e „cu bun chip” (Ibidem), adică cu *chipul evlaviei*. Care e *un chip interior*, care se vede *și pe afară*…pentru că evlavia nu e *de paradă*.

S*inaxarul zilei* ne vorbește despre *jumătatea zilelor* până la praznicul Cincizecimii (p. 188). Iar cei 5 bărbați pe care i-a avut, într-o înțelegere duhovnicească, sunt *cărțile Pentateuhului* și al 6-lea este *Evanghelia* (p. 189).

Sfânta Fotini a avut 7 copii și ei au murit de moarte martirică în timpul împăratului Nero[105] (Ibidem).

„Colacul de piatră” al fântânii a vindecat „tot felul de boli, mai ales ale celor care *suferă de friguri*” (p. 189).

Moartea e numită drept „cumplitul tiran” la cântarea a 7-a (p. 190).

Femeia a cerut „dumnezeiescul Tău har…ca să nu mai fiu *stăpânită* de *uscăciunea necunoștinței*, Iisuse Doamne, ci *să vestesc* măririle Tale” (Ibidem).

Dacă te umpli de har, te umpli și de rugăciune și de mulțumire. Așa se explică de ce Sfinții isihaști nu se *mai satură* de *rugăciunea neîncetată*: pentru că *se umplu continuu de har rugându-se*.

Nașterea Domnului din Prea Curata Fecioară Maria e „înfricoșătoare” (p. 190) prin sfințenia și măreția ei nespusă.

El S-a lăsat „*hulit* de gloatele *celor fără de lege*” (190)…pentru că păcatul te scoate în afara

[105] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Nero.

normalității creaturale. Când nu mai știi *cine ești* și *ce trebuie să faci* începi *să huleşti*, să vorbești *fără minte*.

Hristos e *viața* noastră, a celor ce *credem* în El (p. 191) și *ne scoală* „pe noi, cei *căzuți* prin păcat" (p. 193).

Fapt pentru care suntem chemați la *bucurie strălucitoare* (p. 194), pentru că (a 4-a cântare de la *Dumnezeiasca Liturghie*) Domnul a înviat și „puterea iadului a prădat" (p. 195).

Iar slujbele noastre sunt *lungi* și *obositoare* pentru că *teologia* și *bucuria* lor *ne obosesc* umplându-ne însă de *pacea lui Dumnezeu*.

Și cei care *nu au pacea*, doresc pacea cu nesaț, pe când cei care *o au*…o doresc *și mai plină de bucurie*.

De aceea vă doresc să fiți și *mai plini de bucurie* slujind lui Dumnezeu și oamenilor. Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Paști [2011]

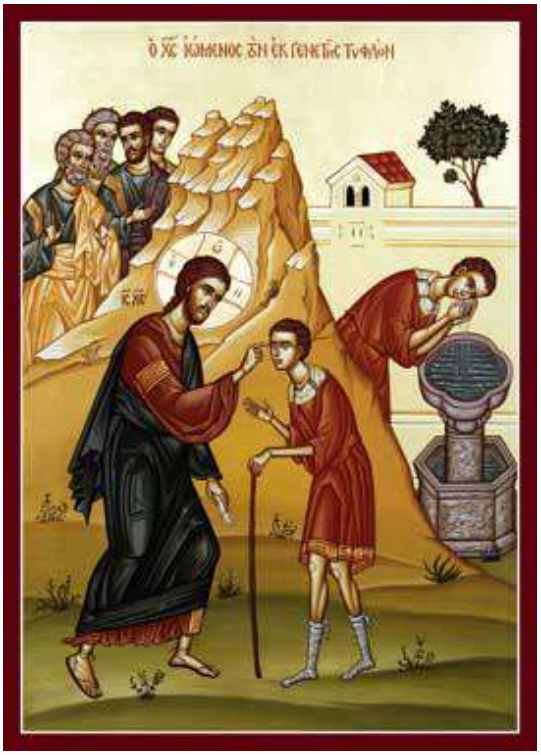

Iubiți frați și surori întru Domnul[106],
vă mărturisesc și acum,
cu aceeași bucurie sfântă:
Hristos a înviat!

Pentru că *Învierea Domnului* e *mărturisirea* adevărului și a bucuriei de adevăr pe care *noi ne clădim viața*.

Ne clădim viața pe *înviere*, trăim *în așteptarea* învierii, pentru că dorim *să înviem pururea* în harul Prea Sfintei Treimi la o viață și mai profundă, și mai plină de măreție dumnezeiască.

Duminica a 6-a după Paști însă, în istoria *recentă* a românilor, are *o conotație negativă* în mod nejustificat…pentru că *duminica orbului* a fost asociată cu primele *alegeri democratice* din

[106] Predică scrisă în data de 26 mai 2011.

România, pe care media le-a parafat ca *alegeri în orb*, fără *perspectivă*.

Numai că în această duminică, potrivit In. 9, 1-38, nu avem o Evanghelie care elogiază *orbirea,* lipsa de discernământ, prostia ci, dimpotrivă: *vederea profundă*, esențială, *vederea lui Dumnezeu*.

E adevărat că în calendarul nostru duminica de față e numită: „a orbului din naștere". Numai că acesta, la întâlnirea cu Domnul…devine *fostul* orb din naștere.

Și pentru ortodoxul care are și accesează Sfânta Scriptură și vine la Biserică „problema" se rezolvă în trei minute: Evanghelia vorbește despre minunea vindecării unui *orb din naștere*, adică despre *un lucru foarte pozitiv*.

Numai că *vindecarea ochilor fizici* e al doilea lucru în iconomia acestei minuni.

Prima vindecare a fost *a sufletului* celui orb. I-a vindecat *ochii inimii* pentru ca să vadă profund și cu sufletul și cu ochii din cap.

Și am subliniat acest lucru pentru că fugim prea adesea doar după minuni *parțiale*. După minuni care să ne dăruie *sănătate* și *prosperitate*, dar nu în primul rând *minunea curățirii de patimi*.

Însă *curățirea de patimi* pleacă în primul rând de la curățirea de *necredință*, *neștiință*, *indiferență*.

Fiindcă atunci când nu știi *cine e Dumnezeul tău*, când nu știi *cum să Îi slujești* și când nu știi *cum vrea El să fii*…nu știi *nimic*. Și această *neștiință* e *boala ta supremă*.

De aceea teologia ortodoxă înseamnă *deparazitarea* de necredință, de neștiință, de indiferență, de laxism moral, de impostură.

Pentru că ea e cunoașterea care *atrage* harul vieții în noi, care ne umple de *bucuria adevărului* și *a harului Său*.

Prima *stihire a orbului* de la *Vecernia Mare* a zilei de astăzi *ne introduce* în starea sa de spirit:

„Cel ce s-a născut orb zicea *în cugetul său*: Au doară pentru *păcatele părinților* m-am născut fără vedere? Au doară pentru *necredința neamurilor* m-

am născut spre *dovadă*? Nu sunt în stare să întreb când este *noapte*, și când este *zi*. Picioarele mele nu mai pot *răbda* poticnirile de pietre; că n-am văzut *soarele strălucind*, și nici *chipul* Celui ce m-a zidit. Ci mă rog Ție, Hristoase Dumnezeule: *Caută spre Mine* și *mă miluiește*!" (*Penticostar,* ed. BOR 1999, p. 215).

Și bineînțeles că *empatizăm* cu cel în boală, cu cel cu handicapul nevederii, pentru că noi, cei care vedem de când ne-am născut înțelegem de câte lucruri e *privat* cel care se naște orb.

Însă, în același timp, noi, care avem *vedere* dar și *credință*, care vedem *prin credință* și *prin vedere*, înțelegem că nici vederea nu e *de ajuns*, că nici *sănătatea* nu e *de ajuns* pentru un om…dacă suntem orbi din cauza *necredinței*.

Fapt pentru care nu „sănătatea e *mai bună* decât toate" ci „*dreapta credință*, care *ne mântuie*, este *adevărata sănătate*, de care cu toții *avem nevoie*".

Și *fostul* orb din naștere a primit vederea lui Dumnezeu Cel întrupat, vederea credinței, vederea *profundă* a sufletului!

Pentru că Domnul nu a făcut altceva prin vindecarea orbului decât *să exemplifice* faptul că El este „Φῶς…τοῦ κόσμου/ Fos…tu cosmu" (In. 9, 5, *cf*. GNT) adică *Lumină a lumii.*

Și nu e *Lumină* doar pentru că *ne vindecă ochii* sau pentru că *ne dăruie darul vederii* de la începutul existenței noastre pământești ci, mai întâi de toate, pentru că *strălucește în noi* prin slava Sa și ne face *să ne trăim*, din plin, *apartenența* la creația Lui.

Nu știm *cine suntem*, iubiții mei, până când Dumnezeu *nu ne umple de slava Sa*!

Numai când suntem *învățați de Dumnezeu* cele ale Lui prin lumina Sa, prin slava Sa, ne înțelegem *valoarea* noastră ca *creaturi ale Lui din iubire* și *pentru iubire*.

Așa după cum mama ne învață ce e *iubirea maternală* și soția ne învață ce e *iubirea matrimonială* tot așa doar Dumnezeu *poate să ne învețe* cum e El *iubire* și ce înseamnă *să Îl cunoști pe El în slava Lui* și *cum arată*, la propriu, *viața divino-umană* a creștinilor ortodocși.

Pe mine nu mă miră faptul că alunecăm tot timpul spre *discuții sterile despre viața bisericească* și spre *moduri extremiste de viețuire* în Biserică.

Nu mă miră…pentru că înțeleg de ce oamenii nu au *gust* pentru *prea echilibrata* și *profunda* viață bisericească a Ortodoxiei.

Există un singur răspuns: nu au fost *învățați de Dumnezeu* cum *să-L iubească* și cum *să se iubească* unii pe alții.

Iar dacă El nu te-a *învățat*, nu te-a condus *să creşti* în viața duhovnicească, nu te conduce *pas cu pas* în viața Bisericii Lui, de aceea nu ai *grijă* de cine *ești* și *ce faci*.

De ce? Pentru că ești *un ortodox*…care te simți *al nimănui*.

Și e cel mai *dramatic* acest sentiment *de singurătate*, de *neadaptare*, de *stinghereală* în Biserica lui Dumnezeu.

Numai că acest *a nu te simți bine* în *Casa lui Dumnezeu* nu vine *de la El*, ci *de la noi*. Și aceasta, pentru că încercăm să fim și cu *lumea* și cu *Dumnezeu* și cu *viața la întâmplare* și cu *supralogica dumnezeiască a Evangheliei*.

Ne enervăm de unii singuri, avem frisoane, ne zbatem, ne luptăm cu noi înșine, nu vrem să acceptăm adevărul despre noi, pentru că nu vrem *să ne decidem* pentru *simplitatea* și *frumusețea interioară* a vieții duhovnicești a Ortodoxiei.

Iar cei care s-au decis pentru ea *cu totul* nu mai au *lupte interioare*, motiv pentru care nu mai vor să „renoveze”, să „schimbe”, să „modifice” ceva în Biserică, pentru că știu că *problema numărul 1 a lumii* nu e *norul vulcanic* sau *razele ultraviolete* ci *patimile* din ființa lor.

Și când ai concentrare *doar la tine,* doar *la boala ta*, începi să vezi *calm*, cu liniște *claritatea* și *coerența profundă* a vieții, a istoriei, a veșniciei.

Când îți înfrângi *orgoliul* nu mai ai *întrebări* ci *ai mulțumiri*.

Când L-ai văzut pe *Cel ce vede toate* nu mai ai *frici* ci ai *mișcări interioare spre dragostea dumnezeiască*.

Și mișcările acestea ale minții și ale inimii, mișcări *duhovnicești*, ne fac *să ardem* de dragostea de Dumnezeu care are soluții *practice* vizavi de *mântuirea persoanei*.

Pentru că *stăpânirea* noastră de Dumnezeu e *mântuirea* noastră, e vederea noastră *reală*, în care mărturisim *credința întru El* (In. 9, 38).

Iar *marile minuni* ale Ortodoxiei sunt *minunile credinței*.

Sunt acelea în care cei care *nu vedeau* încep *să vadă* adevărul credinței iar cei care păreau că *îl văd* să se arate niște *orbi* și niște *insensibili* în fața avântului de dragoste și de fapte bune venit din partea *foștilor orbi*.

Și tocmai de aceea *ne cutremurăm*, când citim *Viețile Sfinților*, pentru că vedem *ce a făcut Dumnezeu din Sfinții Săi…*

Ne cutremurăm pentru că înțelegem *diferența* dintre *indiferenta noastră viață* și *prea ardenta lor viață*.

Să nu ne prefacem că *vedem*…acolo unde *nu înțelegem nimic*!

Avem nevoie de *onestitate* și de *sfat*.

Avem nevoie să fim *noi înșine*. Amin!

Predică la Înălțarea Domnului [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[107],
Hristos S-a înălțat!

S-a înălțat cu trupul în sânul Treimii, de unde nu S-a depărtat niciodată după dumnezeirea Sa, pentru ca să fie *Apărătorul nostru* în fiecare clipă a vieții noastre.

Sau, după cum spune condacul praznicului de față: „strigi celor ce Te iubesc pe Tine: *Eu sunt cu voi* și *nimeni împotriva voastră*”.

Și auzind o așa de mare *încurajare dumnezeiască*, tocmai de aceea trăim și noi, pe măsura noastră, *bucuria* Sfinților Apostoli, cărora li se făgăduise *primirea harului Sfântului Duh* în ființa lor sau *a suflării de viață a Mângâietorului lumii*.

Pentru că troparul zilei leagă *Înălțarea Domnului* de *Pogorârea harului Sfântului Duh*. Și

[107] Predică scrisă în data de 1 iunie 2011.

Înălțarea Sa la cer i-a *încredințat în mod deplin* că El este *Fiul lui Dumnezeu* și Mântuitorul, *Izbăvitorul lumii*.

Odată cu Înălțarea Domnului *se plinește*/ se desăvârșește *iconomia*/ lucrarea mântuirii Fiului lui Dumnezeu pentru noi și, totodată, umanitatea asumată de Fiul în persoana Sa dumnezeiască devine *parte constitutivă* a Dumnezeului nostru treimic pentru totdeauna, lucru pe care condacul zilei îl spune în termenii: „și cele de pe pământ *unindu-le* cu cele cerești".

Iar dacă Puterile cerești *s-au cutremurat* la zămislirea Fiului din Fecioară cu atât mai mult *s-au cutremurat* când au văzut pe Fiul că *aduce umanitatea Sa* în Treime.

Și prin tot ceea ce a făcut și face Fiul lui Dumnezeu pentru noi ne arată *dragostea Sa nemărginită* pentru oameni și pentru întreaga Sa creație.

Pentru că El *a compătimit* și *compătimește* cu noi, dându-ne, pe măsura dorinței noastre de sfințire, *ajutorul* și *harul Său* pentru a fi fericiți, *împliniți*.

Însă ne ajută să fim *împliniți la modul total*, adică prin *îndumnezeirea* noastră, asemenea *îndumnezeirii* umanității Sale și nu *în mod parțial*…și nu doar pentru *viața de acum*.

Pentru că El, Dumnezeul nostru, nu ne dorește doar *vii, performanți*, cu *daruri* și *capacități extraordinare* ci *Sfinți*, cu totul *înnoiți de har,* cu totul *frumoși,* cu totul *dumnezeiești*.

Și această *umplere a noastră de slava Lui* e mai mult decât tot ceea ce *se dorește* astăzi, în general, pe pământ.

Spre exemplu, mulți vor să devină *intelectuali* sau *oameni foarte bine pregătiți* într-un anume domeniu/ profesie.

Și pe premisa că mintea noastră e *capabilă*, prin ea însăși, să înțeleagă și să crească în înțelegere și, implicit, omul e capabil *să se autoeduce*, mentalitatea seculară accentuează ca *foarte pozitivă*

inteligența umană cerând tuturor *performanțe intelectuale*.

Biserica însă, fără să minimalizeze *puterea de înțelegere* a omului și fără să *o descurajeze* întrucâtva în *căutările ei*, accentuează faptul că Dumnezeu e Cel care *îl luminează* pe om și *îl întărește în certitudini* și *într-o viață virtuoasă*.

Pentru că Biserica noastră vorbește despre *o împlinire integrală a omului* și nu doar *a puterii sale de cunoaștere rațională*.

Pentru că atât sănătatea trupului, cât și rațiunea, sentimentele și voința sufletului uman trebuie să fie puse în *armonie reciprocă*.

Dacă avem doar *mușchi* și *bani*…nu avem și *adâncimi sufletești*, *crezuri*, *emoții*, *împlinire profundă*.

Iar dacă suntem doar *erudiți* dar *lipsiți de sentimente* știm *ce trebuie să facem*…dar nu ne hotărâm niciodată *să ne exprimăm inima*.

Pe când, dacă suntem doar *voință de fapte bune*, ne facem planuri, le visăm…și le lăsăm baltă…iarăși nu ajungem *la capăt* cu dorințele noastre.

Cu un trup bolnav nu poți fi *ascet* și nici nu poți să faci studii, să slujești, să ai o familie pentru care *să muncești*.

După cum cu un suflet *bolnav*, plin de patimi, nu ai *liniște* și *împlinire*, nu îți găsești locul, nu te simți *tu însuți*.

Acestea sunt motivele pentru care spovedim păcate referitoare la *trup* și la *suflet* și la *activitățile noastre curente*: pentru că spovedim *tot ceea ce ne urâțește* sufletul și trupul.

Și orice păcat e făcut și cu *sufletul* și cu *trupul* (pentru că urmările lor ating *ambele aspecte* ale ființei noastre), după cum asceza noastră, îndreptarea noastră e *trupească* și *sufletească*, pentru că *omul în integralitatea lui*, cu trup și suflet, trebuie înduhovnicit, umplut de slava necreată a lui Dumnezeu.

De aceea praznicul de astăzi accentuează *intrarea umanităţii Lui în slavă* sau *urcarea umanităţii Sale în Treime*: pentru că *mântuirea* e pentru *omul în integralitatea sa*.

Nu e de ajuns să avem *doar* trup frumos, îngrijit, bine îmbrăcat, lipsit de boli, capabil de muncă.

După cum nu e de ajuns nici să avem *minte brici* dar fapte *imorale*. Sau să fim *sentimentalişti* dar fără *prea multă chibzuinţă*. Sau porniți repede *spre mânie* dar nu și *spre iertare*.

Armonia trupului cu sufletul sau *exprimarea evlavioasă* și *coerentă* a sufletului prin intermediul trupului înseamnă *să trăim* și *să ne exprimăm* credința, nădejdea și dragostea de Dumnezeu în termeni cuviincioși.

Și *cuviința profundă* ne învață *cum* să reacționăm, să ne comportăm, să vorbim, să facem anumite gesturi în *contexte particulare*.

Pentru că această *coerentă activitate interioară a noastră* ne face *să simțim măsura* în gesturi, în cuvinte, în intenții, în priviri…

Și *măsura noastră în toate* ne e dată de modul în care Dumnezeu ne-a învățat și ne învață continuu să ne raportăm la *noutatea* zilei.

Pentru că zilele noastre și contextele noastre existențiale sunt *mereu altele*.

Avem mereu altceva *de făcut* și *de spus*. *Altcuiva* de făcut și de spus.

Însă în tot ceea ce facem nu suntem *singuri*, ci cu Hristos, și cu Tatăl, și cu Duhul Sfânt, cu Dumnezeul nostru treimic și cu tot cerul Său și cu toată lumea Sa.

Adică nu suntem *primii* și nici *ultimii* care ne bucurăm de dragostea și atenția Lui.

Nu suntem *de aruncat* ci pentru *comuniune veşnică*, pentru că fiecare dintre noi suntem chemați la *a fi împreună cu El* și *între noi*.

Iar pe cât ne descoperim *unicitatea* dar și *comunul* care ne leagă de toți oamenii și de întreaga creație, pe atât ne descoperim *felul de a fi*, care are

întrepătrundere cu toți cei care au trăit, trăiesc și vor trăi pe fața acestui pământ al lui Dumnezeu.

Și când ne gândim la *oameni,* din punctul de vedere al praznicului de astăzi, nu ne gândim *în mod statistic* ci din perspectiva *împlinirii personale*.

Nu ne gândim la *câți* oameni au fost, sunt și vor fi…ci la faptul că toți au *aceeași împlinire*: viața *cu Dumnezeu* și *în armonie cu toți oamenii* și cu *întreaga creație transfigurată* în care va domni veșnic *Dumnezeu* și *poporul Său credincios*.

Hristos *ne-a centrat atenția* și *așteptarea* pe Dumnezeul nostru treimic prin Înălțarea Sa la cer și nu pe cele care *se văd* în lumea de aici.

El *ne-a dat posibilitatea ridicării, a înălțării* minții, a sentimentelor, a voinței, a trupului nostru la cer prin *asumarea, îndumnezeirea* și *ridicarea* la nivelul Treimii a umanității Sale.

Și El S-a ridicat la cer pentru ca *să coboare* împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, în mod *duhovnicește*, în fiecare moment al vieții noastre bisericești și liturgice.

De aceea El e cu Tatăl și cu Duhul, de care niciodată *nu S-a despărțit* dar și *cu noi*, în toate zilele vieții noastre, pentru ca *să ne ridice* la viața Lui.

Și când vorbim de lucruri *mistice*/ *tainice* în Biserică și în viața noastră creștin-ortodoxă vorbim tocmai despre acest lucru: despre cum trăim *în, prin* și *întru* slava Dumnezeului nostru treimic.

Și de aceea nu ne simțim *singuri* chiar dacă de multe ori ne bântuie *o singurătate cruntă*.

După cum niciodată nu ne simțim *fără nădejde* atâta timp cât viața noastră are două *coperți*, aici și dincolo, și nu numai *aici*.

Însă nici *neiubiți* nu ne simțim, chiar dacă *neiubirea* și *lipsa de dialog* au ajuns *ziduri despărțitoare*, pentru că iubirea Prea Sfintei Treimi *ne umple din destul* în toate *reactualizările liturgice* și *monumentele Tradiției*.

Hristos S-a înălțat, iubiți frați și surori întru Domnul, pentru ca viața noastră în trup să fie una *cerească* și pentru ca de la Dumnezeu să primim *toată luminarea* și *tot ajutorul* în viața și activitatea noastră. Amin!

Predică la Duminica a 7-a după Paști [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[108],
Hristos S-a înălțat!

Și duminica de astăzi, a celor 318 Sfinți Părinți de la Sinodul I Ecumenic[109] [Niceea, 325 d. Hr.], se referă tot la *persoana lui Hristos*, a Celui ce *S-a înălțat cu trupul* de-a dreapta Tatălui, pentru că Îi dogmatizează persoana ca fiind *deoființă* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Și de aici rezultă că Cel ce S-a pogorât și S-a întrupat pentru noi este *Dumnezeu și om*, Fiul Tatălui după dumnezeire și Fiul Fecioarei după umanitate, și că El S-a înălțat la ceruri cu umanitatea Sa luată din Prea Curata Fecioară Maria, fără ca să Se despartă vreo clipă de Tatăl și de Duhul Sfânt după dumnezeirea Sa.

Întrupare *mai presus* de minte…Înălțare *aidoma*…

Numai că *persoana negativă* care a declanșat *Sinodul* este Arie[110], preot și profesor de teologie în Alexandria Egiptului.

---

[108] Predică scrisă în data de 3 iunie 2011.
[109] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Sinodul_I_Ecumenic.
[110] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arie_din_Alexandria.

El a negat *dumnezeirea* Fiului, socotindu-L *o creatură* și, prin aceasta, *desființând* Treimea și *deoființimea* persoanelor dumnezeiești.

Iar dacă Iisus Hristos nu este *Fiul lui Dumnezeu* și *deoființă* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, adică *împreună-veșnic* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt atunci întreaga iconomie a mântuirii e *negată* și noi suntem *încă în păcat*.

Iar Nașterea, Moartea, Învierea și Înălțarea Sa la cer nu au *nimic de-a face* cu noi.

Aceasta este *consecința fundamentală* a ereziei lui Arie.

Prima cântare *a Sfinților Părinți* de la *Vecernia Mare* rezumă discuția despre *hristologia ortodoxă* în comparație cu *hristologia eretică* a lui Arie: „Din pântece mai înainte de luceafăr Te-ai născut [Ps. 2, 7], din Tată fără de mamă, mai înainte de veci, măcar că Arie Te-a socotit pe Tine *făptură*, iar nu *Dumnezeu*, cu nerușinare amestecându-Te pe Tine, *Făcătorul*, cu *făpturile*, agonisindu-și, ca *un nebun*, văpaia focului veșnic. Dar soborul cel din Niceea, *Fiu al lui Dumnezeu* Te-a propovăduit pe Tine, Doamne, împreună cu Tatăl și cu Duhul pe scaun șezător” (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 268).

Pentru că numai Fiul lui Dumnezeu, *născut din Tatăl* mai înainte de veci, *deoființă* și *egal* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Se putea întrupa și ne putea mântui prin tot ceea ce a făcut pentru noi și putea să ridice în Treime umanitatea *asumată* de Sine.

Creatura nu poate *să devină* niciodată *Dumnezeu*! Pentru că există *diferență de ființă* între Dumnezeu și oameni.

Însă oamenii, prin iconomia mântuirii lui Hristos, se pot *îndumnezei* prin slava Prea Sfintei Treimi într-o viață *de curăție* și *sfințenie*.

Și toți suntem chemați la *sfințenie*, la *asemănarea cu Dumnezeu* printr-o viață curată, pentru că *veșnicia fericită* înseamnă *comuniune* cu Dumnezeul Cel Prea Sfânt.

Iar dacă *standardele de civilizație* și *de prosperitate* ale acestei lumi ne cer să facem studii,

să cunoaștem legislația, să ne încadrăm într-un mod de a fi *civilizat* și *onest*, standardele *veșniciei* ne cer *comuniunea* cu Prea Sfânta Treime, Dumnezeul nostru, care e o urmare a unei vieți trăite în *adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu* și *adevărata viață evlavioasă trăită împreună cu El* și *cu cei bine plăcuți* ai Lui.

În secolul al IV-lea creștin *teologia* nu era *ruptă* de *evlavie*, după cum nici acum *nu este*.

Pentru că *teologia* e *fundamentul vieții* și al *evlaviei ortodoxe*.

Viața ortodoxă e o viață trăită pe baza unei *raportări personale* la Dumnezeu, la Sfinți, la Biserică, la Tradiția ei *stabilite intim* în urma unei *cunoașteri evlavioase* a dreptei credințe.

Când *cunoaștere*a dogmelor, a canoanelor, a vieților și a cărților Sfinților, a Tradiției ortodoxe e lipsită de *evlavie* și *de dorința de curățire continuă de patimi* se observă că ea e plină de *superbie*.

Și dacă *cunoști* doar pentru că *vrei să cunoști* și nu pentru că *vrei să îți sfințești viața* atunci te ocupi mai degrabă cu *limbajul*, cu *formele de expunere teologică*, cu grija la *detalii nesemnificative* și fără să te simți *una* cu ceea ce cunoști. Sau fără ca această *cunoaștere teologică* să te împingă la *fapte mari*, semnificative pentru tine și pentru Biserică.

Însă, fără doar și poate, nu poți să fii *un ortodox inconștient*.

Ortodoxul autentic e cel care devine *tot mai conștient* și tot *mai atent* la conținutul teologic, doxologic și soteriologic al credinței și evlaviei ortodoxe.

Și slujba zilei de astăzi ne arată acest lucru: că nu poți să fii *ortodox* și să mărturisești orice *îți trece prin cap* ca fiind *adevărat* ci trebuie *să cunoști* și *să judeci mult* până când ajungi *să gândești*, *să simți* și *să acționezi ortodox*, după cum nu poți să cunoști *multă teologie* și *să trăiești oricum*. Ci teologia trebuie *să se exprime* în viața ta și *să te călăuzească.*

Pentru că viața ortodoxă e *plină de adevăr* și de *atenție teologică*.

Arie „a sfâșiat veșmântul" (*Penticostar*, ed. cit., p. 268) Domnului (aluzie la vedenia Sfântului Sfințit Mucenic Petru[111], Patriarhul Alexandriei Egiptului), pentru că nu L-a socotit drept *Fiul lui Dumnezeu*, drept *Unul din Treime*.

Această *idee teologică falsă*, în loc să lase *indiferente* Biserica și instituția imperială a secolului al IV-lea, le-a pus *pe jar*, le-a pus să cheltuiască mult timp, bani și energie pentru ca *teologia eretică* a lui Arie, brodată în jurul ideii că *Fiul lui Dumnezeu e creatură*, să fie eliminată din *atenția publică* a imperiului romeic.

Acest motiv ar trebui să îl avem și noi, adică pe acela de *a apăra* adevărul și evlavia ortodoxă, atunci când *dezbatem* fapte, idei, evenimente improprii vieții și gândirii ortodoxe.

Numai că nu trebuie să uităm că orice *dezbatere teologică* trebuie să fie *evlavioasă* și orice lucru care se face *pentru credință* trebuie să urmărească *stabilirea adevărului* și nu *eliminarea oponenților*.

Sfinții Părinți sinodali au urmărit *resublinierea* adevărului de credință al Bisericii, faptul că „Sfânta Treime este deoființă" (*Penticostar*, ed. cit, p. 270) și că „Fiul lui Dumnezeu este *deoființă* cu Tatăl [și cu Duhul Sfânt], împreună veșnic [cu El și cu Duhul Sfânt] și mai înainte de veci" (Idem, p. 271), adică nu e *creatură*.

Însă nu au dorit și să…*îl omoare* pe Arie.

Ei au dorit *dovedirea ereziei* lui Arie și *întoarcerea lui* din rătăcirea eretică.

Despre *moartea lui Arie* însă ne vorbește *Sinaxarul* zilei: „Arie, mergând la Biserică, undeva prin apropiere de stâlpul târgului, fiind cuprins de *dureri de pântece*, a intrat într-o *umblătoare*

[111] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/noiembrie/noiembrie24.htm.

obştească [într-un *veceu public*]. Pedepsit fiind [de Dumnezeu], toate mădularele cele dinlăuntru și le-a dat afară, pătimind aceeași *sfâșiere* ca și Iuda [F. Ap. 1, 18], pentru aceeași *trădare* a Cuvântului" (Idem, p. 281).

O moarte urâtă, dezumanizată și la veceu…pentru *trădarea* Fiului lui Dumnezeu.

Și observăm că în *Sinaxarul zilei* se pune pe picior de egalitate *vinderea cu bani* a lui Iuda cu *mărturisirea eretică* a lui Arie, că Fiul e *o creatură*.

Cu alte cuvinte nu e *important* cum *Îl vinzi* sau cum *Te desparți de Hristos* căci *urmarea* e aceeași: *rămâi singur*.

Rămâi *părăsit* de harul lui Dumnezeu, de *adevăr* și începi *să mărturiseşti* hule, neadevăruri, erezii.

Și *depărtarea de Dumnezeu*, după cum se observă, se face prin *fapte* și prin *gânduri* și prin *gesturi de trădare*.

Tocmai de aici *importanța absolută* pentru mântuirea noastră ca să citim asiduu Sfânta Scriptură, Sfinții Părinți, dogmele și canoanele Bisericii, să cunoaștem Tradiția și teologia Bisericii.

Pentru că numai astfel ne putem *dezlipi*, pas cu pas, de fapte, gesturi și idei care nu sunt *pe placul* lui Dumnezeu, care sunt pline *de minciună*, prin care stăm *departe* de *dorirea* și *slăvirea* Lui.

Și cum să aflăm care sunt *ereziile*, dacă *nu le studiem*? Și cum să studiezi *ceea ce nu e bine*, dacă nu cunoaștem mai întâi *dogmele* dreptei credințe, *adevărurile* Bisericii?

Concluzia logică: trebuie să cunoaștem deopotrivă *adevărurile Bisericii* și *învățăturile eretice*, neacceptate de Biserică. Pentru că știind *ce nu e bine să facem*, ne *lipim cu totul* de ceea ce am aflat că e *adevăr* al Bisericii.

Și viața *în adevărurile Bisericii* e *o viață evlavioasă*, o viață *în credință*, o viață *în sfințenie*.

Condacul zilei subliniază și el faptul că la Niceea nu s-a *inventat* o altă credință ci s-a mărturisit *credința apostolică* a Bisericii:

„*Propovăduirea* Apostolilor și *dogmele* Părinților au întărit Bisericii *o singură credință*; care purtând *haina adevărului*, cea țesută din *Teologia cea de sus*, drept *învață* și *slăvește* taina cea mare *a dreptei cinstiri* de Dumnezeu" (Idem, p. 280).

Pentru că la Niceea, și la Sinoadele următoare ale Bisericii Ortodoxe, s-a propovăduit *aceeași credință* a Apostolilor, pe care ei au primit-o de la Domnul.

Și când condacul vorbește de „haina adevărului", care vine din *Teologia de sus*, vorbește despre *Revelația dumnezeiască* care e *baza propovăduirii* și a *dogmatizării credinței ortodoxe*.

Din acest motiv Biserica *nu inventează* în materie de credință ci *o propovăduiește pe cea primită* de la Domnul și *păstrată tradițional* în Biserică.

Pe care noi trebuie *să o cunoaștem*, să *ne-o asumăm* și *să trăim*, pe cât putem, la *nivelul exigențelor* ei.

Așadar, duminica de astăzi, situată între *Înălțarea Domnului* și *Pogorârea Sfântului Duh* ne certifică încă odată faptul că Fiul lui Dumnezeu e *Dumnezeu adevărat* și *om adevărat* și că El „S-a înălțat la ceruri, ca să trimită lumii pe Mângâietorul" (Idem, p. 268), pe Sfântul Duh.

Și astfel *așteptăm în credință*, și noi, *retrăirea* evenimentului copleșitor al pogorârii Sfântului Duh peste Sfinții Apostoli, *pogorâre* ce s-a făcut și peste fiecare dintre noi în Sfântul Botez, care a fost *ușa noastră* de intrare în Biserică.

Însă *retrăim* bucuria Sfinților Apostoli *întru* harul și adevărul Treimii și cu *evlavie liturgică*.

Pentru că harul Sfântului Duh *a coborât* și *coboară* la cei care stau *în adevărul* propovăduit de Hristos și *trăit de Biserică* în mod neîntrerupt.

Așa că trăim o duminică *bucuroasă*, plină *de teologie* și de *așteptare cuvioasă*.

Și fie ca Domnul *să ne învețe* pe fiecare dintre noi să ne bucurăm întru *adevăr* și *sfințenie* în toate zilele vieții noastre. Amin!

Predică la praznicul Pogorârii Sfântului Duh [2011]

Iubiți frați și surori întru Domnul[112],

bucurați-vă întru *mângâierea* și *bucuria cea dumnezeiască a lui Dumnezeu* față de noi, a Celui care nu ne-a lăsat pe noi *singuri* ci *mereu este cu noi*!

Pentru că Cel ce S-a înălțat de la noi la cer nu ne-a lăsat *orfani*, ci ne-a trimis nouă pe Duhul Sfânt, pe Mângâietorul, umplându-ne astfel de *viața lui Dumnezeu*, ca prin *viața* și *cuvintele* Lui *să ne apropiem* de El și *să trăim întru* El, să trăim *viața lui Hristos*, în Trupul Său mistic, Biserica, și să propovăduim *cuvintele vieții veșnice* revelate nouă de Fiul lui Dumnezeu.

Acesta e motivul pentru care noi nu despărțim *viața mistică în Hristos* de *propovăduirea Evangheliei*, ci cuvintele Lui ne duc *spre* El, spre împărtășirea euharistică cu El și trăind cu Hristos și în Hristos înțelegem *tot mai mult* cuvintele Sale, care sunt cuvintele Vieții și *ne hrănim duhovnicește* cu ele.

Și acest prea mare praznic al Cincizecimii e *ziua de naștere* a Bisericii lui Dumnezeu în istorie,

[112] Predică scrisă în data de 9 iunie 2011.

pentru că viața Prea Sfintei Treimi începe *să se pogoare* din această clipă preasfântă în cei care *Îl cunoșteau pe Hristos* și *urmau cuvintele Lui*.

Pentru că harul Duhului Sfânt *a coborât* în persoanele Sfinților Apostoli și *a rămas în ei* și în cei care *erau cu ei* și credeau în Hristos în mod total, sfânt, nefalsificat și nu a coborât harul Treimii în oameni care *nu Îl cunoscuseră pe Hristos* și *nici nu-L acceptau*.

Acesta e motivul pentru care noi ne uităm la *credința* și la *viața omului*, la mărturia lui *integrală* pentru ca *să certificăm* dacă *trăiește* sau nu *duhovnicește*.

Pentru că viața *cu Dumnezeu*, viața *întru simțirea harului Său* e o viață întru adevărul Său și în fidelitate față de Tradiția Dumnezeiească a Bisericii Lui, pentru că e o viață *de fiecare clipă* cu Dumnezeu, Care ne învață *la tot adevărul*, la *cunoașterea* și *recunoașterea integrală* a revelației Sale.

De aceea mărturia Bisericii Ortodoxe e aceasta: noi avem viața lui Dumnezeu *în noi* și *cuvintele Sale*, trăite, păstrate și tâlcuite de Biserică în mod duhovnicește.

Și de aceea suntem cei care trăim, *experimentăm viața cu Dumnezeu*, viața de sfințenie și nu doar *filosofăm* despre Dumnezeu.

Ci noi vorbim *despre Dumnezeu* din *interiorul vieții cu Dumnezeu*, din intimitatea cu Treimea Cea Preadumnezeiască.

Iar dacă înțelegem că *unirea firilor* în Hristos, dumnezeiască și omenească, ne-a făcut să avem, pe toți cei botezați, *o viață divino-umană* în Biserică, atunci ne bucurăm să mărturisim, din interiorul vieții cu Dumnezeu, despre *fericirea de a fi cu El*.

Și praznicul de astăzi e praznic *identitar* pentru ortodocși, fiindcă e ziua în care noi *certificăm*, prin propria noastră *experiență*, că *Dumnezeu e cu noi în fiecare clipă*.

Pentru că în fiecare clipă noi trăim *schimbările* lui Dumnezeu, *mângâierile* Lui, *strălucirile* Lui, *ajutorul* Lui, *scăparea* Lui, *mila* Lui, *bucuria Lui cea netrecătoare*, care nu e ca *bucuria evanescentă a lumii*.

Și astăzi s-au împlinit profețiile despre *vărsarea vieții Lui* în lume.

Despre cum viața lui Dumnezeu, slava Sa, prin lucrarea divino-umană a lui Hristos pentru noi, a ajuns *la îndemâna tuturor* celor care vor să trăiască cu Tatăl, cu Hristos și cu Duhul Sfânt întru unire nedespărțită, propovăduind viața și cuvintele lui Dumnezeu.

Astăzi ne bucurăm întru Duhul Domnului, Care „toată rânduiala Bisericii o plinește" (*Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 314), o desăvârșește, o lucrează.

Și când auzim cântarea Bisericii că spune: „văzut-am Lumina cea adevărată; primit-am Duhul cel ceresc, aflat-am credința cea adevărată" (Ibidem), mărturisim *vocația* ortodocșilor de a fi *văzători de Dumnezeu* dar și *nevoia de împlinire* a acestei vocații.

Pentru că noi trebuie *să trăim*, în mod real, *întâlnirea cu Dumnezeu*, ca toți Sfinții de până la noi, pentru ca *să ne împlinim vocația ontologică*, aceea de *a vedea pe Dumnezeu* și *a fi cu El*.

Motiv pentru care mărturia aceasta nu e *spusă* din toată inima, nu e și *a noastră*, dacă nu ne facem *văzători* de Dumnezeu, *primitori* de Dumnezeu, *iubitori* de Dumnezeu, *înțelegători* de Dumnezeu, *simțitori* de Dumnezeu.

Simpla *cunoaștere* și *mărturisire a adevărului* nu te sfințește dacă ești *în afara vieții* cu Dumnezeu.

Dacă nu *crezi deplin* și *nu mărturisești* adevărul Lui din *mijlocul eforturilor de a te sfinți în iubirea Lui* și *în simțirea Lui*, atunci *simpla* cunoaștere și mărturisire a unor adevăruri dumnezeiești nu duce la *schimbări de anvergură* în persoana noastră.

Cu adevărat *colosală*, o schimbare *de proporţii* produce *intrarea vieţii* lui Dumnezeu în noi prin *cunoaşterea* şi *mărturisirea adevărului Lui* şi prin *împlinirea poruncilor Sale*.

Şi acolo unde Dumnezeu e *prezent*, unde El *îl schimbă radical* pe om, e *o frumuseţe copleşitoare*, trăită prin *acceptare* şi *urmare* a Lui, prin *dăruire* faţă de El.

O *dăruire* care nu rămâne *neobservată*…chiar dacă încerci *să o ocultezi*, să o bagi *la index* într-un fel sau altul.

Dar, în acelaşi timp, prin aceasta se arată şi *marea consideraţie* pe care Dumnezeu o are faţă de oamenii care *I se dăruie Lui*.

Pentru că indiferent cine este cel care *se converteşte* la viaţa cu El, Dumnezeu îl duce spre *toată frumuseţea* Lui, ca şi pe Sfinţii de dinaintea noastră.

Şi când înţelegem că El *nu ne ţine mai prejos* decât pe cei de dinaintea noastră, că ne dă *acelaşi ajutor* şi *aceeaşi bogăţie a harului Său* ca să ne sfinţim viaţa, ne umplem de bucurie negrăită, de veselie duhovnicească, simţindu-ne *copărtaşi cu toţi Sfinţii Săi* la bucuria Sa cea veşnică.

Ne plecăm genunchii în această zi preasfântă a Pogorârii Sfântului Duh şi „Te lăudăm pe Tine, Tatăl cel fără de început, şi pe Fiul cel împreună fără de început, şi pe Preasfântul Duh cel împreună-veşnic, Care luminează şi sfinţeşte sufletele noastre” (Ibidem).

Ne plecăm *genunchii trupului* pentru că ne plecăm, în primul rând, „genunchii sufletului” (Idem, p. 316).

Acceptăm *cu totul* voia Lui cu noi şi dorim ca slava Lui *să ne inunde* şi *să ne înveţe* bucuria vieţii cu Dumnezeu şi cu oamenii.

Ne rugăm astăzi să fim învredniciţi de *strălucirea* vieţii lui Dumnezeu (Idem, p. 317) în viaţa noastră şi să cunoaştem *tainele cele cereşti* (Ibidem) ale vederii lui Dumnezeu.

Pentru că astăzi s-a pogorât de la Domnul *harul* Duhului Sfânt, care *coboară* și *rămâne* în adâncul ființei noastre, pentru ca să ne învețe *toată virtutea* și *toată gândirea* și *exprimarea teologică*.

Viața Lui *ne certifică* cuvintele Lui și cuvintele Lui *se înțeleg* prin trăirea *împreună* cu El.

De aceea Duhul Sfânt e numit „Vistierul bunătăților", al tuturor harurilor dar și „Dătător de viață", de viața cu Dumnezeu.

Pentru că *adevăratele daruri* și *harisme* ies din *viața cu Dumnezeu* și nu dintr-o *viață depravată* și dintr-o minte și inimă stricate de erezie și păgânătate!

Acesta e motivul pentru care nu poți să fii *un teolog briliant* și, în același timp, *un păgân cu viața*.

Ci *teologul lui Dumnezeu*, vorbitorul *cu* și *despre* Dumnezeu, e cel care *cunoaște* adevărurile Lui *de la El*, pentru că trăiește împreună cu El și prin luminarea Lui adâncește continuu *multiplele* dar *unificatoarele* Lui rațiuni.

Pentru că, în cele din urmă, toate cuvintele lui Dumnezeu și înțelegerile despre El ne duc *la El* ca la *izvorul lor* și ca la *împlinirea traiectoriei înțelegerii Lui*.

Cuvintele lui și înțelegerea Lui *ne duc* la El.

Și *ducerea* la El e *o rămânere* în El ca vedere, și bucurie, și înțelegere, și *minunare* de Dumnezeu.

Pentru că *minunarea de Dumnezeu* e semnul că El *te umple de viața Lui* iar tu nu mai știi *cum să lauzi* și cum *să te pătrunzi* de sfială și de umilință pentru atâta *bogăție* a harului și a cunoștinței și a lucrării care vine *din* înțelegerea Lui.

Venirea harului Duhului Sfânt în Sfinții Apostoli i-a făcut *propovăduitori* ai întregii lumi *ai vieții cu Dumnezeu*.

Dar niște propovăduitori curați, simpli, iubitori de Dumnezeu, care nu au făcut *partizanate*, care *nu au rupt cămașa* adevărului cea *țesută de sus*, revelată, precum ereticii, ci oriunde au ridicat *Biserici vii* le-au făcut să fie *în unitate de har* și *de iubire dumnezeiască*.

Și poate că *cel mai important lucru* pentru zilele noastre e tocmai acesta: de a zidi Bisericile *în oameni* mai degrabă de a zidi Bisericile *lângă oameni*.

Pentru că *viața* Prea Sfintei Treimi *se extinde*, se lățește, capătă *anvergură mondială* de la Cincizecime și, prin Botez, *intră în fiecare* dintre noi și ne face *mădulare vii* ale Bisericii și pe aceste *mădulare vii* trebuie *să mizăm* mai întâi de toate.

Pe catehizarea, pe îngrijirea sufletelor credincioșilor noștri, pe modul în care ei trebuie *să se raporteze* la Dumnezeu, la Biserică, la ei înșiși și la lume trebuie *să mizăm*, pentru că *cuvintele* și *practica vieții cu Dumnezeu* zidesc *Bisericile de piatră*.

Închiderea în ei înșiși a oamenilor și *gesturile extreme*, suicidare, se produc tocmai pentru că oamenii nu sunt *întâmpinați* cu cuvinte și gesturi…cu gesturi și cuvinte *autentice*, prietenoase, umane, care să îi facă să se simtă *oameni*.

Și viața nu își pierde *sensul* când cineva decide *să își pună capăt* vieții, ci viața nu mai are *adâncime*, bucurie, stabilitate, pentru că sensul, doar el, nu mai pare *îndeajuns de mult* pentru un astfel de om.

Numai că, *o întâmpinare mai mare* din partea noastră, a tuturora, a confraților noștri face ca *sensul vieții*, adică *bucuria vieții cu Dumnezeu și cu oamenii*, să fie *o realitate* și nu doar *o vorbă*.

Și fiecare dintre noi suntem *vinovați* când spunem *mai mult vorbe* decât *certitudini*, când nu dăm *curaj*, nădejde, *chef de viață*, sens vieții oamenilor prin *prezența*, *faptele* și *cuvintele* noastre.

Pentru că orice *demoralizare* a cuiva, orice *înșelare a încrederii cuiva* înseamnă *o întunecare* a sensului vieții unui om, pe când orice *ajutor esențial*, orice luminare, orice bucurie reală, *frumoasă* făcută cuiva înseamnă *o luminare și mai mare* a sensului vieții lui.

Și de aceea *îi iubim* și *îi cinstim*, și le suntem *recunoscători* celor care au făcut *ceva esențial*

pentru noi. Pentru că cei care au făcut *ceva esenţial* pentru noi rămân în noi ca *fundamente vii* ale dezvoltării noastre duhovniceşti şi sociale.

Cei care *ni s-au dăruit,* ne-au făcut *mai vii,* mai bucuroşi, mai umani.

Şi în comparaţie cu recunoştinţa pe care *o avem* faţă de părinţi, fraţi, bunici, rude, soţi, prieteni, învăţătorii şi duhovnicii noştri înţelegem şi recunoştinţa pe care trebuie *să o avem* faţă de *binefacerile lui Dumnezeu în viaţa noastră,* Care nu ne-a dat doar cuvintele Lui, ci şi pe El şi viaţa Lui, pentru ca noi să fim bucuroşi, vii, plini de frumuseţe sfântă.

Aşa stând lucrurile, fiecare dintre noi trebuie *să se bucure* astăzi pentru că e *mădular al lui Hristos* şi că e *plin de viaţa Lui* şi de *luminarea* cuvintelor Lui.

Pentru că nu mai mergem orbecăind, în întuneric, ci am cunoscut *lumina vieţii* şi „cu suflare de foc" (Idem, p. 321) venită din cer ne-am umplut şi lăudăm Treimea Cea Preasfântă, pe Dumnezeul nostru Cel preaveşnic, pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh Dumnezeu, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Predică la praznicul Prea Sfintei Treimi [2011]

Preaiubiți frați și surori întru Domnul[113],

întrebarea zilei e următoarea: De ce să-L lăudăm pe Dumnezeu într-o anume zi, în lunea Cincizecimii, când cântările praznicului Cincizecimii sunt *manifestare a dragostei* către Dumnezeul nostru treimic și fiecare zi e *o laudă* adusă Preadumnezeiești Treimii?

Sau de ce să vorbim despre Prea Sfânta Treime acum, după pogorârea Sfântului Duh?

[113] Predică scrisă în data de 12 iunie 2011.

Și răspunsul la această întrebare e *deplin teologic*: pentru că Biserica a vrut să exprime prin praznicul din lunea aceasta, că harul primit de Apostoli la Cincizecime și de fiecare creștin în parte la Botez și în viața sa bisericească e *iubirea* Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh pentru noi, că noi suntem *împreună cu întreaga Treime* prin iconomia lui Hristos și pogorârea Duhului Sfânt și nu doar *cu Hristos* sau *cu Duhul Sfânt*.

Că harul sfințitor și mântuitor și îndumnezeitor al Bisericii e *unul* și el e *al Treimii*.

Și când vorbim despre creația lumii, despre mântuire, despre Biserică, despre cele de acum și despre cele ce vor veni *să gândim* și să *vorbim treimic* și nu doar despre *o persoana dumnezeiască* sau *alta*, în mod disparat.

Praznicul de astăzi e praznicul care *chintesențiază* raportarea noastră eclesială la Dumnezeul treimic.

Pentru că în slujbele și rugăciunile Bisericii, dacă sunt pomeniți *Tatăl* sau *Fiul* sau *Sfântul Duh*, în mod *distinct*, sunt pomeniți pentru ca mai apoi să fie *văzuți împreună*, într-o *unire nedespărțită*.

Sau tocmai pentru aceasta *se binecuvintează* Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh: pentru ca să vedem *Treimea* dar și, în mod distinct, *persoanele Treimii*.

Și *atenționarea* acestui praznic preadumnezeiesc al zilei de față vizează *teologia* și *viața noastră liturgică*.

Pentru că teologia *vine de sus*, de la Dumnezeu, prin revelarea preaiubitoare a lui Dumnezeu față de noi, oamenii, care suntem creația Sa apărută din iubire.

Iar viața noastră liturgică nu trebuie *să își risipească atenția* ci să și-o *concentreze* asupra Treimii, adică asupra Aceleia de la Care, prin Care și pentru Care sunt toate câte există.

Și ne închinăm Treimii, într-un praznic *distinct* (deşi noi ne închinăm *în fiecare clipă*

Treimii noastre Celei preaiubite), după Cincizecime, pentru ca să arătăm că prin harul *venit* de la Tatăl, prin Fiul întru Duhul Sfânt, ne înălțăm întru Duhul către Fiul, Care ne duce spre Tatăl.

Și ne închinăm Treimii întru harul Său, pentru ca să mărturisim că Mângâietorul, Duhul Sfânt nu e *separat* de Fiul și nici nu Îi *înlocuie* pe Fiul și pe Tatăl în viața noastră ci ne face *să Îi dorim* pe Tatăl și pe Fiul în viața noastră.

Așadar praznicul de astăzi e *o lecție de mare înțelepciune* și *de mare atenție cuvioasă*.

Pentru că înțelepciunea te învață să nu renunți la nicio *dogmă* și la nicio *învățătură* a Bisericii ci să le mărturisești *curat*, cu *conștiință curată*.

Iar dacă e vorba despre *cea mai sfântă dogmă* a Bisericii, care e ca sufletul în trup, fără de care trupul devine cadavru, atunci trebuie să avem cea mai mare *grijă* și *atenție* față de *dogma Treimii*, de *învățătura despre Dumnezeu*, fundamentul întregii lumi, al Bisericii și al mântuirii noastre.

Și când în ziua de astăzi *prăznuim Treimea*, când spunem că *Tatăl și Fiul și Sfântul Duh sunt Dumnezeul nostru*, pentru că *una e ființa Dumnezeirii* dar *sunt întreite persoanele dumnezeiești* ne manifestăm cu profundă înțelepciune.

Pentru că începem *cu începutul*.

Ne zidim mărturia *pe stâncă*.

Pe stânca *adevărului revelat* de Tatăl, prin Fiul întru Duhul Sfânt.

Pentru că astfel este *Dumnezeul nostru* și nu *în alt fel*: e *Treime de persoane, fără de început și împreună-veșnice*.

Și tot ce ne-a spus Fiul despre Tatăl și despre Duhul ne spune și Duhul despre Tatăl și despre Fiul, și Tatăl despre Fiul și despre Duhul.

Pentru că persoanele Treimii nu au *adevăruri antagonice* ci au *un singur adevăr*.

Și de aceea noi mărturisim „un Domn, o credință, un Botez” [Efes. 4, 5]: pentru că

Dumnezeul treimic ne-a revelat *o singură credinţă* întru care noi *ne-am botezat*.

Şi ne-am botezat *întru Treimea cea deofiinţă şi nedespărţită* şi nu într-un *dumnezeu străin*.

Am murit împreună cu Hristos şi am înviat împreună cu El întru Duhul Sfânt pentru ca să strigăm cu *îndrăzneală de fii* către Tatăl.

Şi Tatăl ne vorbeşte mereu în inimă, prin Duhul Său Cel Sfânt (Care dintru Sine, dintru Tatăl purcede), despre Fiul Său Cel Unul-născut mai înainte de toţi vecii.

Ne aminteşte că El Şi-a dat Fiul pentru noi spre moarte, pe Cel ce S-a făcut ca noi, afară de păcat, pentru ca să ne mântuiască pe noi, pentru ca noi viaţă să avem şi încă din belşug.

Şi când Fiul le-a vorbit Apostolilor despre Duhul le-a spus despre *foc*, despre *apă vie*, despre *lumină*, despre El ca *Mângâietor* [In. 15, 26] al lor.

Însă nu le-a vorbit ca despre *un Mângâietor* care *L-ar înlocui pe Hristos în ei* ci ca despre Cel care *dăruie* harul Treimii, prin care întreaga Treime coboară în noi şi ne mângâie, ne susţine, ne întăreşte, ne bucură, ne fericeşte, pentru că ne *încredinţează* despre sfinţenia şi adevărul tuturor celor mărturisite mai înainte.

De ce a pierit *teama* din Apostoli la Cincizecime şi ei au început să vorbească *cu tărie* şi *înţelepciune dumnezeiască* despre Tatăl şi despre Hristos şi despre Duhul Sfânt, despre Dumnezeul nostru?

De ce *au preferat* Sfinţii lui Dumnezeu *asceza curăţirii de patimi* şi *moartea* în locul *desfătărilor trecătoare*? Pentru că au fost *umpluţi* de harul Treimii!

Acesta e *adevărul* despre *cum se sfinţesc* oamenii: prin harul Treimii!

Au cunoscut în *ei înşişi* slava lui Dumnezeu, L-au purtat pe Dumnezeu prin *vederea*, *simţirea* şi *purtarea în ei* a slavei Sale şi de aceea nu au putut să renunţe la *împlinirea lor dumnezeiască* pentru *o dezamăgire de proporţii*.

Pentru că moartea păcatului, moartea pe care o aduce *păcatul în noi* nu e nimic altceva decât *o dezamăgire temporală* și *veșnică*, o dezamăgire *fără leac*…

Și pentru aceasta, iubiții mei, ne-am adunat *cu evlavie*, cu *atenție evlavioasă* ca să ne închinăm Treimii.

Și prin această închinare evlavioasă să învățăm de la Ea că doar Ea este *începutul întregii cugetări* și *a întregii noastre asceze*.

Pentru că numai când *gândești evlavios* înțelegi cum să te nevoiești cu *smerenie văzătoare de Dumnezeu*.

Pentru că tot *efortul credinței* noastre nu este pentru *a face slujbe lungi și frumoase*, predici *elaborate* și o asceză *la punct și virgulă* ci *scopul credinței* noastre e acela de *a ne face potire*, case, *sălașuri* ale Treimii.

Asta vrea, de fapt, să ne spună praznicul de față: că Ortodoxia este *experiența slavei lui Dumnezeu* trăită *în mijlocul* preamăririi Lui.

Că dacă trăim *cu adevărat ortodox* ajungem să fim nu numai *vorbitori despre Dumnezeu* ci și *intimii lui Dumnezeu*, cei întru care *Dumnezeu sălășluiește*.

Pentru că rugăciunea Cincizecimii și a praznicului Prea Sfintei Treimi se concentrează în strigarea: *vino, Duhule Sfinte și Te sălășluiește întru noi!*

Și dacă Duhul Sfânt vine și locuiește la noi, în noi, atunci e *atras* de teologia, de curăția, de evlavia, de bucuria, de smerenia, de iertarea și de tot *corul de frumusețI* al virtuților dumnezeiești pe care ni le-am agonisit.

Pentru că Cel Preacurat și Preasfios și Preasmerit și Preasfânt, Mângâietorul, Duhul Adevărului, Duhul lui Hristos, Care purcede *din Tatăl* și *Se odihnește în Fiul* din veci și până în veci, *nu vine* și *nu rămâne la noi* dacă *nu consimțim cu viețuirea sfântă* pentru tot restul vieții noastre.

Fiindcă *viața duhovnicească* nu e *o mașină cu care te lauzi*, nu e *o diplomă pe care o fluturi pe la nas altora*, nu e o viață de *o clipă*…ci *o viață* pentru întreaga viață…și întreaga veșnicie…

Viața duhovnicească e viața *unde coboară* harul Treimii, unde coboară Duhul împreună cu Fiul și cu Tatăl, prin harul Său, unde seriozitatea și cumințenia și sfiala și curăția și bunătatea și evlavia și iertarea sunt *la ele acasă*…și nu sunt *de fațadă*.

Ele sunt *în casă*, sunt *în lăuntrul* nostru, pentru că Treimea e *în noi* prin slava Sa.

Și de aceea este *zi preasfântă* și *preafrumoasă*, e *ziua lui Dumnezeu*, cea pe care o sărbătorim acum și prin *nemuncă*.

Însă dacă autoritatea statului a decis ca această zi să fie *nelucrătoare*, atunci, pentru noi, ea să fie *duhovnicească*.

Și să fie *duhovnicească*, plină de bucurie, pentru că Dumnezeul nostru treimic e *Bucuria care ne iubește pe noi* și *Iubirea care ne mângâie pe noi* și *Frumusețea care ne înfrumusețează pe noi*. Amin!

Cuprins

1. Predică la Duminica a 27-a după Rusalii [Lc. 13, 10-17] (2-9)

2. *Recunoştinţa mântuitoare*. Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [Lc. 17, 12-19] (10-16)

3. Despre *neîntâmpinarea* ortodocşilor la *Întâmpinarea Domnului* (17-26)

4. Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [Lc. 18, 10-14] (27-34)

5. Predică la Duminica a 6-a după Paşti [In. 9, 1-38] (35-44)

6. Predică la Duminica tuturor Sfinţilor (45-51)

7. Predică la Duminica a 2-a după Rusalii (52-59)

8. Predică la Duminica a 7-a după Rusalii (60-68)

9. Predică la Duminica *dinaintea* Înălţării Sfintei Cruci (2009) (69-78)

10. Predică la Duminica a 20-a după Rusalii (2009) (79-86)

11. Predică la Duminica a 23-a după Rusalii (2009) (87-94)

12. Predică la praznicul *Naşterii Domnului* (2009) (95-100)

13. Predică la *Întâmpinarea Domnului* (2010) (101-107)

14. Predică la Duminica a 9-a după Rusalii (2010) (108-110)

15. Predică la Duminica a 18-a după Rusalii [2010] (111-117)

16. Predică la Duminica a 20-a după Rusalii [2010] (118-124)

17. Predică la Duminica a 24-a după Rusalii [2010] (125-134)

18. Predică la Duminica a 25-a după Rusalii [2010] (135-144)

19. Predică la pomenirea Sfântului Apostol Andrei, *cel dintâi chemat* la apostolat [30 noiembrie 2010] (145-155)

20. Predică la Duminica a 28-a după Rusalii [2010] (156-163)

21. Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [2011] (164-171)

22. Predică la Duminica a 31-a după Rusalii [2011] (172-177)

23. Predică la Duminica a 32-a după Rusalii [2011] (178-182)

24. Predică la Întâmpinarea Domnului [2011] (183-189)

25. Predică la Duminica a 17-a după Rusalii [2011] (190-198)

26. Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [2011] (199-207)

27. Predică la Duminica a 34-a după Rusalii [2011] (208-215)

28. Predică la Duminica Lăsatului sec de carne [2011] (216-224)

29. Predică la Duminica Ortodoxiei [2011] (225-231)

30. Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2011] (232-238)

31. Predică la Duminica a 4-a din Postul Mare [2011] (239-243)

32. Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2011] (244-247)

33. Predică la *Intrarea* Domnului în Ierusalim [2011] (248-252)

34. Predică la praznicul preadumnezeiesc al Învierii Domnului [2011] (253-258)

35. Predică la Izvorul tămăduirii [2011] (259-263)

36. Predică la Duminica a 2-a după Paști [2011] (264-270)

37. Paradoxurile sfințeniei. Predică la pomenirea de 6 ani a Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu [4 mai 2011] (271-276)

38. Predică la Duminica a 3-a după Paști [2011] (277-282)

39. Predică la Duminica a 4-a după Paști [2011] (283-289)
40. Predică la Duminica a 5-a după Paști [2011] (290-301)
41. Predică la Duminica a 6-a după Paști [2011] (302-306)
42. Predică la Înălțarea Domnului [2011] (307-312)
43. Predică la Duminica a 7-a după Paști [2011] (313-319)
44. Predică la praznicul Pogorârii Sfântului Duh [2011] (320-326)
45. Predică la praznicul Prea Sfintei Treimi [2011] (327-332)

© *Teologie pentru azi* | 2012
http://www.teologiepentruazi.ro/

Cartea e proprietatea *Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*.

Ediția de față e una *gratuită*.

Ea nu poate fi *tipărită* și *comercializată* fără *acordul direct* al autorului.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

© *Teologie pentru azi*